

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

39'uncu Birleşim 15 Aralık 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	188
II.- GELEN KÂĞITLAR	191
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	192,200,218,251,258,273, 320,327,343,348
A) KANUN TEKLİFLERİ	192,200:214,218:245, 251:256,258:271,273:317, 320:326,327:342,343:347, 348
1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362)	192,200:214,218:245, 251:256,258:271,273:317, 320:326,327:342,343:347, 348

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363)

192,200;214,218;245,
251;256,258;271,273;317,
320;326,327;342,343;347,
348

IV.- AÇIKLAMALAR

192,198,249,272,319,342,
347

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı davaya ilişkin açıklaması

192:193

2.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

193:194

3.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

194:195

4.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye'nin demokratik bir hukuk devleti olduğuna ilişkin açıklaması

195:197

5.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davada verilen karara ilişkin açıklaması

197

6.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

198

7.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

198:199

8.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

199

9.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

249:250

10.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andican'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

272

11.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

319

12.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 342:343

13.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 343

14.- Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin, bütçenin hayırlı olmasına, getirilmiş olan her türlü öneriyle ilgili açıklamalarını yapacaklarına ve milletvekilliğinin zahmetli ve onurlu bir meslek olduğuna ilişkin açıklaması 347:348

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

197,199,327

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Genel Kurul gündeminde görüşülecek 11 madde olduğuna, kesintisiz çalışılırsa on dört saatte biteceğine; bunun için kendisinin elinden gelen gayreti göstereceğine, milletvekillerinin de aynı gayreti göstereceğini umduğuna ilişkin konuşması 197

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, "ahmak" sözcüğüyle eğer iki yıl hapis cezası alınıyorsa ne burada bir siyasetçi ne de Türkiye'de sokakta yaşayan insan kalacağına, herkesin hapsedilmesinin gerekeceğine ve bu kararın savunulacak bir durumunun olmadığına ilişkin konuşması 199:200

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, söz istemenin iki türlü olduğunu, İç Tüzük 60'a göre kısa bir söz veya İç Tüzük 69'a göre sataşmadan söz alınabildiğini Grup Başkan Vekillerine hatırlatmak istediğine ancak son zamanlarda "Kayıtlara geçsin." "Tutanaklara geçirmek için konuşuyorum." gibi yeni bir usul oluşturulduğuna ilişkin konuşması 327

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

214,245,250,256,317

1.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 214:216

2.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 216

3.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 216:218

4.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 218

5.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	245:247
6.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	247:248
7.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	248:249
8.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	250:251
9.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	256:257
10.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	257:258
11.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kastamonu Milletvekili Metin Çelik'in 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	317:319

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**349**

1.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında intihar eden Bakanlık personeline ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74491)	349:350
2.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, sosyolog istihdamına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74493)	351:352
3.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, bir üniversite hastanesinin ilaç deposuyla ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74725)	353:354
4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 seçimlerinde oy kullanacak sonradan Türk vatandaşlığı kazanan kişi sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74727)	355:356
5.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, YÖK 100/2000 Projesi kapsamında eğitimine devam eden öğrenci sayısına ve ödenen burs miktarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74732)	357:358

6.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,

Van ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Şırnak ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Siirt ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Rize ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Muş ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Mardin ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Kilis ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Kars ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Karabük ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Isparta ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
İğdır ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Hakkâri ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Gümüşhane ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Erzurum ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Erzincan ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Düzce ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Diyarbakır ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Çankırı ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bitlis ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bingöl ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bolu ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bayburt ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Batman ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Ardahan ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Aksaray ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Ağrı ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
İzmir ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Türkiye'de son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı
(7/74872), (7/74873), (7/74874), (7/74875), (7/74876), (7/74877), (7/74878),
(7/74879), (7/74880), (7/74881), (7/74882), (7/74883), (7/74884), (7/74885),
(7/74886), (7/74887), (7/74888), (7/74889), (7/74890), (7/74891), (7/74892),
(7/74893), (7/74894), (7/74895), (7/74896), (7/74897), (7/74898), (7/74899),
(7/74900)

359:389

7.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,

Van ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Şırnak ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Siirt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Rize ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Muş ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Mardin ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Kilis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Kars ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Karabük ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Isparta ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Iğdır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Hakkâri ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Gümüşhane ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Erzurum ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Erzincan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Düzce ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Diyarbakır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Çankırı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bitlis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bingöl ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bolu ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bayburt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Batman ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Ardahan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Aksaray ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Ağrı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
İzmir ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Türkiye genelinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı
(7/74901), (7/74902), (7/74903), (7/74904), (7/74905), (7/74906), (7/74907),
(7/74908), (7/74909), (7/74910), (7/74911), (7/74912), (7/74913), (7/74914),
(7/74915), (7/74916), (7/74917), (7/74918), (7/74919), (7/74920), (7/74921),
(7/74922), (7/74923), (7/74924), (7/74925), (7/74926), (7/74927), (7/74928),
(7/74929)

390:420

8.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,

Van ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Şırnak ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,

Siirt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Rize ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Muş ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Mardin ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Kilis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Kars ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Karabük ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Isparta ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
İğdır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Hakkâri ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Gümüşhane ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Erzurum ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Erzincan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Düzce ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Diyarbakır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Çankırı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bitlis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bingöl ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bolu ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bayburt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Ardahan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Aksaray ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Ağrı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
İzmir ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Türkiye genelinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Batman ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı
(7/74930), (7/74931), (7/74932), (7/74933), (7/74934), (7/74935), (7/74936),
(7/74937), (7/74938), (7/74939), (7/74940), (7/74941), (7/74942), (7/74943),
(7/74944), (7/74945), (7/74946), (7/74947), (7/74948), (7/74949), (7/74950),
(7/74951), (7/74952), (7/74953), (7/74954), (7/74955), (7/74956), (7/74957),
(7/74958)

421:437

9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Adnan Menderes
Üniversitesi Hastanesine alınan MR cihazının kullanılmadığı iddiasına
ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/75489)

438:439

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.01'de açılarak bir oturum yaptı.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362), 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 363) görüşmelerine devam edilerek, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesine kadar kabul edildi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, uyuşturucuyla mücadeleye,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, AK PARTİ'nin yirmi yıl önce Hükûmete geldiğinde kapsamlı bir kalkınma programı başlattığına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, engellilerin sorunlarına,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, parti olarak ana dilinde eğitimi savunduklarına ve Kürtçenin resmî dil olması için çalıştıklarına,

Ordu Milletvekili Şenel Yediyıldız, Ordu'ya yapılan ve yapılması planlanan yatırımlara,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin vefatına ve uyuşturucuyla mücadele konusunda Gaziantep Valiliğinden aldığı bilgi notuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel;

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatlarına,

İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatına;

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin vefatına,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül,

Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu,

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin ve İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatlarına;

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Hazine ve Maliye Bakanının Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesindeki artış oranına dair yaptığı açıklamaya,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Mecliste olduğu gibi bazı yandaş medyada da Kürtçe konuşulmasına tahammül edilemediğine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana'daki uyuşturucu kullanımına,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, Kayseri'nin Tomarza ilçesindeki tekstil fabrikasının işçilere olan borçlarına,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, Aksaray'ın AK PARTİ iktidarında üvey evlat işlemi görmesine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Balıkesir Milletvekili Pakize Mutlu Aydemir'in 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir'de ve ülke genelinde influenza, respiratuar sinsityal virüs ve Covid vakalarında çok ciddi artışlar yaşandığına,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, pandemi tedbirlerinin tamamen hiç edildiği şu dönemde Kütahya'daki hastanelerin yoğun bakım kliniklerinin dolmak üzere olduğuna,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, Kayseri Havaalanı'ndaki taksi durağının şabeli ihalesine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Tıp 1 diyabet hastası çocukların sensör cihazına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana Millet Bahçesi'ne,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Ahmet çık'ın şahsı adına, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un CHP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Cumhurbaşkanının, öğrencilerin KYK borçlarıyla ilgili açıklamasına,

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm, GÖÇİZDER yöneticilerinin de aralarında bulunduğu insan hakları savunucularının yargılanmak istendiğine,

Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı, eski Hizan Belediye Eş Başkanı İhsan Uğur'a,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, yeni petrol kaynaklarının bulunmasına,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Mersin'deki Çamlıbel Balıkçı Barınağı'na,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, adalet ön lisans mezunlarının kadro hakkına,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, cezaevi ihlallerinin devam ettiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu,

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargıldığı davaya;

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Burdur Milletvekili Bayram Özçelik, bugünkü Divanın kesintisiz oturum yönetme rekorunu kırdığına,

Ankara Milletvekili Levent Gök, kendisinde olan kesintisiz oturum yönetme rekorunu kırdığı için Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'i tebrik ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Muğla Milletvekili Burak Erbay, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Satışması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç;

Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatına,

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davayla ilgili konuşan hatiplerin sadece siyasi bir değerlendirme yaptıklarına,

38'inci Birleşimde tek oturumda kesintisiz olarak yapmış oldukları dokuz saat kırk dört dakikalık çalışmaya,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 14/12/2022 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 2023 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin oylamasına kadar -11'inci maddesi dâhil çalışmalarını sürdürmesine, 15/12/2022 Perşembe günü birleşiminde mezkûr teklifin görüşmelerine 12'nci maddesinden devam edilmesine ve Perşembe günü birleşiminde 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin oylanmasının tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 15 Aralık 2022 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere 20.45'te birleşime son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ

TBMM Başkanı Vekili

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 51

15 Aralık 2022 Perşembe**Milletvekili Teklifleri**

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4785) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2022)

2.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4786) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2022)

Yazılı Soru Önergesi

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 22.Yasama Döneminden bu yana görev yapan TBMM Başkanlarının gerçekleştirdiği yurt dışı ziyaretlere ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75225) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2022)

15 Aralık 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Emine Sare AYDIN (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, programa göre 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

**III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER**

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (*)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Geçen birleşimde 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 11’inci maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 12’nci maddesini...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, İç Tüzük 60’a göre bir söz isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, tabii, buyurun Sayın Usta.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı davaya ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu’nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı davanın duruşması dün görülmüştür. Sayın İmamoğlu hakkında iki yıl yedi ay on beş gün hapis cezası ve siyasi yasak anlamına gelen 53’üncü maddenin uygulanmasına karar verilmiştir. Bizim açımızdan bu karar hukuki değil, siyasi saiklerle alınmış bir garabettir. Mahkeme kararı Türk milletinin vicdanında kabul görmemiştir. Yargının bağımsız karar alamadığı, yürütmenin baskı ve egemenliği altında kaldığı tekraren kanıtlanmıştır. 16 milyon İstanbullunun iradesi gasbedilmiş, demokrasi bir kez daha ayaklar altına alınmıştır.

(*) 362, 363 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 5/12/2022 tarihli 29’uncu Birleşim Tutanağı’na ektir.

Yıllar önce, okuduğu bir şiirle mahkûm olan o günün mağdurları yıllar sonra bugün, gücü ele geçirince mağrurlaşıyorsa yirmi yıllık iktidarınızda bir arpa boyu yol alamamışsınız demektir. Yarından korkan iktidar sahipleri, bugün yasak koyarak yaklaşan millet iradesini engelleyeceğini zannediyorsa çırpınışları nafiledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın İmamoğlu için alınan kararın arkasında demokrasiye ve millet iradesine karşı duyulan büyük bir korku vardır. Korku çoğaldıkça zulüm artar, ceza artar, haksızlık artar. Siz korkabilirsiniz ama biz korkmuyoruz. Siz muhalefet ve millet üzerinde korku iklimi yaratmaya çalıştıkça biz daha gür sesle “Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet!” diye haykırmaya devam ediyoruz.

Göreceksiniz ki korkunun ecele faydası olmayacak. Yarattığınız yoksulluğu, normalleştirdiğiniz yolsuzluğu ve keyifleştirdiğiniz yasakları da sizinle birlikte sandığın derinliklerine mahkûm edeceğiz. Başta İstanbul halkı olmak üzere adalete susamış, demokrasiye inancı tam büyük Türk milleti her zaman olduğu gibi yine haksızlığa karşı dimdik duracak, zulme gereken cevabı ilk sandıkta verecektir. Toplumun her kesimi tarafından hukuksuzluğa ve adaletsizliğe karşı yükselen tepki Türkiye'nin geleceğine dair olan tüm umutlarımızı katlayarak büyümüştür. Şatafatlı hayatlarını devam ettirmek için istibdat düzeni kurmaktan çekinmeyenlere karşı sandıkta demokrasinin gücünü kanıtlayacağımız, hatırlatacağımız o güne çok az kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Niye seviniyorsunuz?

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Milletle inatlaşarak iktidarlarını devam ettireceklerini zannedenlerin hüsrana uğrayacakları o kutlu güne çok az kaldı. Yüz yılı devirmiş Türkiye Cumhuriyeti devletinde hukuka ve demokrasiye karşı gelinemeyeceğini, millet iradesine karşı mücadele edilemeyeceğini anlayacağımız o güne çok az kaldı. Bu şarkı burada bitmeyecek, güzel günler gelecek, memleketin dört yanına sirayet edecek; güneş doğacak, refah artacak. İktidarımızla birlikte cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında Türk devleti dünyada hak ettiği yeri alacaktır.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tunç...

2.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; bütçe görüşmelerinde maddeler üzerindeki son görüşmeleri bugün gerçekleştireceğiz. Tabii, öncesinde Sayın Usta İstanbul 7. Asliye Ceza Mahkemesinin verdiği kararla ilgili yorum yaptı, yorumunda kabul edemeyeceğimiz ifadeler kullandı.

Öncelikle, şunu ifade edelim: İstanbul 7. Asliye Ceza Mahkemesinin kararı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın İmamoğlu'nun Yüksek Seçim Kurulu üyelerine yönelik “Seçimi iptal edenler ahmaktır.” şeklindeki ifadeleri üzerine hakaret suçu gerekçesiyle verilen bir mahkûmiyet kararı. Bu, ilk derece mahkemesinin verdiği bir karar, kesin olmayan bir karar, istinaf süreci var, temyiz yolu açık olan bir karar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kesin olmayan bir karar üzerinden bir fırtına koparılmasının, buradan bir mağduriyet algısı oluşturmaya çalışmanın doğru olmadığı kanaatindeyim. Kararın iktidarın talimatıyla verildiği iddiası, bir kere, kabul edilemez, böyle bir durum kesinlikle söz konusu olamaz; bu bir karalama siyasetidir. Yargı kararları eleştirilebilir, bizim de eleştirdiğimiz kararlar var; ilk derece kararlarını da yüksek mahkeme kararlarını da yeri geliyor eleştiriyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devleti; bağımsız ve tarafsız yargıya müdahale kesinlikle söz konusu olamaz. Hele bu karar ve Sayın Cumhurbaşkanımızın 1998 yılında Siirt’te okuduğu şiirle, orada aldığı mahkûmiyetle benzerlik kurmak son derece yanlıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Tamamlıyorum Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanımız Siirt’te Ziya Gökalp’in ders kitaplarında, eğitim müfredatında olan bir şiirini okumuş ve o şiir nedeniyle ceza almış ve hapse girmiştir. Burada ise Yüksek Seçim Kurulu hâkimlerine “ahmak” dediği için hakaretten dolayı ceza alınan bir durum söz konusudur. Biz Sayın Cumhurbaşkanımızı 1998’de Pınarhisar Cezaevine gönderirken ağlayarak gönderdik, o kararı üzülmeye karşılardık ancak dünkü manzarayı gördüğümüzde nasıl bu kararın sevinçle karşılandığını, nasıl bayram edildiğini de görüyoruz.

Süreci hep birlikte bekleyelim; yargı süreci devam ediyor, bitmiş değil. Nasıl iddianame kabul edildiğinde bayram havası oluşturmamışsanız istinaf sürecini de bekleyelim, Yargıtay sürecini de bekleyelim. Burada, hakaret suçunun maddi unsurlarının gerçekleşip gerçekleşmediğine karar verecek olan biz değiliz, Türkiye Büyük Millet Meclisi değil; yargı, bağımsız yargı en doğru kararı verecektir.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

3.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Savunmanız gerçekten bu mudur?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Savunma değil ya.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani siz böyle mi savunuyorsunuz bu meseleyi?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Savunma değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu tam bir savunma.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Savunma değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aynı zamanda, bir savunma yaparken de yakıştırmada bulunuyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yakıştıрма?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu kadar çirkin bir yakıştıрма olabilir mi! Ne demek “Seviniyorlar.” Yani ne demek “Bayram yapıyorlar.” Ne demek “Seviniyorlar, bayram yapıyorlar.”

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sevinmediler mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O sizin görüşünüz, sizin oradan bakış açımız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Tamam, bu da sizin görüşünüz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tepki gösteriyoruz, Türkiye’deki bütün örgütler tepki gösteriyor, İstanbul’daki bütün insanlar tepki gösteriyor. Bunun bir dava konusu dahi olamayacağını bildiğiniz hâlde, gerçekten milletin gözünün içine baka baka söyleyebileceğiniz sözlerin tamamı bu mudur yani? Yani ne demiş? Süleyman Soylu “Bu bir ahmaklıktır.” demiş; o da “Asıl ahmaklık budur.” demiş. Bunun Yüksek Seçim Kuruluyla ne alakası var? Yani buna verebilecek cevabınız bu kadar zayıf mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O yüzden, bir şeyi savunurken, arkasında dururken... Aynı, geri geldiği zaman hâkim nasıl yasalara ve kanunlara ve vicdanına sorarak bakıyor, biraz da insanların vicdanına bakması lazım. Yani seçimle gelmiş birisini ilk önce aldınız, dediniz ki... 4 tane, sadece 1 zarfın içerisinde 4 tane oy pusulası var; 1 tanesi için bir karar aldınız, millet size cevabını verdi. Şimdi aynısını tekrar burada yapıyorsunuz. Neymiş efendim? “İstanbul Belediyesinde terör örgütleri var.” Ne oldu? Bir şey çıkmadı. “İstanbul Belediyesinde usulsüzlük, yolsuzluk var.” Ne oldu? Bir şey çıkmadı. “Hah, yakaladık; Belediye Başkanı ‘ahmak’ dedi.” Yahu, yazıklar olsun! Yani bırakın her şeyi, hangi hukuk burada siyasi vesayetin altında değil!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sizin İçişleri Bakanınız itirafta bulundu; “Sezgin Baran Korkmaz’ı kaçırırken Adalet Bakanlığındaki bütün mahkemeleri biz kaldırttık.” dedi, “Yukarıdan aşağı onu biz kaçırdık.” dedi. Bunu biz kanıtladık; İçişleri Bakanlığınızın da bu konuyla ilgili açıklaması var, itirafı var.

O yüzden biz, bir kere, Ekrem İmamoğlu’nu kesinlikle Recep Tayyip Erdoğan’la aynı kefeye koymuyoruz. Onu kim söyledi size? Recep Tayyip Erdoğan ile Ekrem İmamoğlu’nu niye aynı kefeye koyalım?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Erhan Bey söyledi ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O, benzetmeyi yapıyor, aynı kefeye koyduğunu söylemiyor. Siz bundan kendinize bir pay çıkarmayın.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ben de “Benzetme yapmayın.” dedim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ekrem İmamoğlu onurlu, haysiyetli, kişilikli bir mücadele veriyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akçay...

4.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Türkiye’nin demokratik bir hukuk devleti olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye demokratik bir hukuk devletidir. Ortada da çok tuhaf bir durum vardır. Mahkeme bir karar vermiş ama istinaf ve temyiz yolu da açık. Tuhaflik şurada: İktidar kanadı bu kararı daha çok üzüntüyle karşılıyor fakat muhalefet âdeta bir kutlama yaparcasına bir sevinç medyada...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, Allah aşkına, böyle yakıştırmalarda bulunmayın ya! Ne demek “kutlama” ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, görüntüler öyle! Ne demek yani?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani bir cezayla ilgili kutlama mı yapılıyor orada?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Özkoç, ben sizi dinledim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sizin daha önceden buna benzer tepkileriniz var. Böyle bir yaklaşım olur mu!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, işte tahammülsüzlük bu. Bakın, tane tane konuştunuz, dinledik. Lütfen, ben de görüşlerimi ifade edeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani sizin istediğiniz gibi mi konuşmak lazım? Niye laf atıyorsunuz? Yani söylediklerimde bir yanlışlık yok ki. Mahkeme bir karar vermiş; istinaf yolu açık, temyiz yolu açık. Ayrıca, bir şiir okumadan dolayı bir mahkûmiyetle...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Recep Tayyip Erdoğan size saldırırken kutlama mı yapıyordunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, boş boş laf atma Sayın Özkoç!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, bırak Allah'ı seversen!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Boş boş laf atma!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani savunulacak şey var, savunulmayacak şey var.

BAŞKAN - Sayın Özkoç...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Boş boş laf atma, ben görüşlerimi ifade ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, siz Genel Kurula konuşun, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Katılmayabilirsiniz, polemik yapmaya da gerek yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Polemik yapmıyorum, gerçekleri söylüyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tepki gösterilmiyor, kutlama yapılıyor ve 6'lı masanın çekişmesinin yansımadır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, kutlama yapılmıyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ayrıca, sandık varsa istibdat yoktur bir ülkede. Türkiye demokratik hukuk devletidir. Görüşlerim budur.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hiç de değildir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Oluç, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sizin görüşlerinizi mi ifade edeceğim burada? Niye bağıırıyorsun ya! Bu kadar tahammülsüzlük olur mu!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yeri geldiği zaman biz size karşı böyle davranmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Oluç'a söz verdim.

Sayın Özkoç... Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nasıl davranıyorsunuz? Ha, işte ortada senin davranışın. Daha nasıl davranacaksın bana!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Daha nasıl davranayım!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Daha nasıl davranacaksın!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, hiç olmazsa bu konuda anlayış gösterin!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne anlayışı ya! Sen göstereceksin anlayışı. Görüşlerini söylüyorsun sabah akşam, arada bir iki dakikalık bir görüşümüze tahammül edemiyorsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yazıklar olsun ya! Biz böyle mi davranıyoruz!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sözümüzü kesmeyin lütfen.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, yani sabah sabah gündeme başlarken Sayın Usta'nın bir girişine cevap verdik. Burada, Engin Bey'in bizim sözlerimizden rahatsız olmasına gerek yok.

BAŞKAN – Evet, Sayın Oluç, buyurun.

5.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davada verilen karara ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani bu kararın demokrasi ve hukuk açısından büyük bir karanlık karar olduğu çok açıktır herhâlde herkes için yani bu tartışılmaz bir durum. Hukuk açısından baktığımızda ortada hukuk diye bir şey yok, mahkeme heyeti açısından baktığımızda, ortada mahkeme heyeti diye bir şey yok; hazırlanmış bir planın parçası gibi görünüyor ve büyük bir karanlık aslında. Dolayısıyla, demokrasi ve hukuk olması gerektiğini düşünen herkes için çok ciddi bir durumla karşı karşıyayız; bunu söylemiş olayım.

Tabii, Türkiye'de böyle bir durumla ilk defa karşılaşılmıyor yani biz her gün karşılaşıyoruz böyle bir şeyle fakat herkesin bir kez daha görmüş olduğu bir durumun yaşanmış olması, hepimizin durup düşünmesi gereken bir şeydir; ona işaret etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ve gerçekten yargının durumu vahimdir, içler acısıdır. İktidarın bu kadar tahakkümü altında davranan bir yargının doğru bir karar vermesi neredeyse mümkün değildir artık. Her düzeyde böyledir bu; yerel mahkemeden üst mahkemelere kadar böyle bir hâle gelmiştir. Dolayısıyla, yani hukuk 1'inci sınıf öğrencisi bile böyle bir karar vermez ama bu kararın çıkacağını herkes bekliyordu zaten. “Kırmızı Pazartesi” romanını biliyor musunuz? Bu işte “Kırmızı Pazartesi.” Herkes bu kararın çıkacağını biliyor, kimse kılını kıpırdatmadı birileri dışında ve sonuçta bu karar çıktı, karşımıza geldi. Demokrasi ve hukuk açısından içler acısı bir durumdur; onu belirtmiş olayım.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekilleri, birinci turu tamamladık Grup Başkan Vekillerinin konuşmasında.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, Genel Kurul gündeminde görüşülecek 11 madde olduğuna, kesintisiz çalışılırsa on dört saatte biteceğine; bunun için kendisinin elinden gelen gayreti göstereceğine, milletvekillerinin de aynı gayreti göstereceğini umduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Yine söz vereceğim, yalnız, bugün 11 tane madde var, yaklaşık da on dört saatte; kesintisiz, arasız, nefes almadan çalışırsak on dört saatte bitireceğiz. Ben elimden gelen gayreti göstereceğim, umarım siz de aynı gayreti gösterirsiniz.

Sayın Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten Yılmaz Bey'in değerlendirmeleri beni ciddi bir şekilde hayal kırıklığına uğratmıştır. Yani bu hukuk apaçık bir şekilde çiğnenmiştir, linç edilmiştir; bunun nasıl arkasında durulur, buna nasıl bir savunma mekanizması getirilir Yılmaz Bey, bunu anlamak mümkün değil. Yani bu sizin vicdanınıza sığıyor mu, içinize siniyor mu? Vicdani mi bu karar ya? “Ahmak” demiş İçişleri Bakanına, o da ona “Sen ahmaksın.” diyor; ondan sonra YSK üzerine alınıyor...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İçişleri Bakanına mı demiş ya? İçişleri Bakanıyla ne alakası var?

ERHAN USTA (Samsun) – ...ondan sonra birileri mahkemeye müdahil oluyor; böyle bir şey yok ya! Ya, bu memlekette kim kime neler dedi ya, bunun bin katı hakaretler yapıldı. Keşke hiçbiri olmasa ama ilk söyleyen kim, ona bakmak lazım; böyle bir şey olabilir mi ya! Bu siyasi bir karardır. Siyasi kararı da bir hâkim kendiliğinden alır mı? Siyasi kararın arkasında mutlaka bir siyasetçi vardır. Bu kadar basit bunun mantığı.

Şimdi, böyle, orada sevinç gösterisi... Ya, kim sevinç gösterisi yapıyor? İnsanlar, oraya gelen kalabalıklar şunu söylüyor: “Korkmuyoruz arkadaş, sizden korkmuyoruz.” Bunu haykırırken de hiçbir korku...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Kimse kimseyi korkutmak için hareket etmiyor.

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – ...olmadığı için siz onu bir kutlama zannediyorsunuz. Artık, bundan sonra bütün korku perdeleri yıkılmıştır. Türk milleti, bu millet sizin bu istibdadınızdan korkmuyor arkadaş, “Ne yaparsanız yapın korkmuyoruz.” diyor. Siz bunu, o heyecanı, insanlardaki o heyecanı bir kutlama zannediyorsunuz. Buna kutlama denilebilir mi ya? Ya böyle bir yakıştırma olur mu? Bunu nasıl kabul ediyorsunuz, bunu nasıl söyleyebiliyorsunuz ya? Mantıklı bir insanın söyleyebileceği bir kelime mi bu söylediğiniz sizin?

Bir de hele hele Erdoğan'a verilen o günkü ceza ne kadar yanlışsa bunu da bugün o kadar yanlış olarak görmemiz lazım. Şimdi, ona, “O gün şiiirdi.” diyorsunuz, buna başka bir şeydi demek; bunlar anlaşılır şeyler değil.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tunç.

7.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, burada kararı savunmak ya da savunmamak söz konusu değil. Türkiye Büyük Millet Meclisi oturumu açıldığında Sayın Usta konuyu gündeme getirdi ve kararla ilgili değerlendirmelerimizi sunduk. Burada yerel mahkemenin, ilk derece mahkemesinin tespiti, Yüksek Seçim Kurulu üyelerine “ahmak” şeklindeki cümlenin hakaret kastıyla yapıldığı yönünde. Bu karar, kesinleşmemiş bir karar, istinaf süreci var. Bu kararın doğru olup olmadığına karar verecek olan Sayın Usta değil, biz değiliz; istinaf mahkemesi. Onun kararına da itiraz, Yargıtayda yapılabilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, o, ayrı bir konu. Bu kararı verdi mi bu mahkeme? Bu kararı bu mahkemeye verdirdiniz mi arkadaş? Önemli olan o, önemli olan o.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu süreci beklemeden, karar kesinleşmeden bu karar üzerinden “Bu karar istibdat yönetiminin kararı.” demek son derece yanlıştır.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun sonucunun ne olacağını ben biliyorum. Bu kararı verdirdiniz bu mahkemeye.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir. Yargı kararlarına saygı duymak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Eleştirebiliriz kararları ancak kararlar üzerinden, bu kararı sanki iktidarın baskısıyla alınmış bir karar gibi göstermek yanlıştır; bunu kabul edemeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Neyle alınmış? Neyle alınmış bu karar? Hangi hukukçunun vicdanına sığar bu karar ya! Kimin baskısıyla alınmış?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz niye eylem yaptınız Tayyip Erdoğan’a ceza verildiğinde? Aynı mitingi siz de yaptınız.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

8.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – AKP Genel Başkanı, kendilerinin aleyhinde gördükleri davalarla ilgili defalarca “Bu hâkimlerin kararını, bu mahkemenin kararını reddediyoruz, dinlemiyoruz, saymıyoruz.” demiştir, defalarca bunu söylemiştir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Siz ne yapmıştınız? Siz ne yapmıştınız?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İstedığınız zaman öyle diyeceksiniz, istediğiniz zaman böyle diyeceksiniz; bunun adına “ikiyüzlülük” denir.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar’ın, “ahmak” sözcüğüyle eğer iki yıl hapis cezası alınıyorsa ne burada bir siyasetçi ne de Türkiye’de sokakta yaşayan insan kalacağına, herkesin hapsedilmesinin gerekeceğine ve bu kararın savunulacak bir durumunun olmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, “ahmak” sözcüğüyle eğer iki yıl hapis cezası alınıyorsa burada ne bir siyasetçi kalır ne de Türkiye’de sokakta yaşayan insan kalır, herkesin hapsedilmesi gerekir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yargıyı bekleyelim bence; yani ona biz karar veremeyiz, ona yargı karar veriyor.

BAŞKAN – Yani bu kadar da abartı olmaz. Bunun savunulacak bir durumu yok; iktidarıyla muhalefetiyle de savunmamak lazım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aynen öyle.

BAŞKAN – Evet, yargı süreci devam ediyor ama hâkimlerin eline de bırakılmayacak kadar önemli olduğunu düşünüyorum. Bunları düzeltmek, bu vazife de Türkiye Büyük Millet Meclisine düşüyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aynen öyle. İnsanlarda biraz vicdan olmalı bu konuda.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama maalesef aynı tutumu, mahkemeye baskı yapan tutumlarını burada devam ettiriyorlar Başkanım.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi görüşmelere başlıyoruz arkadaşlar.

12'nci maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hazine garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti ile borç üstlenim taahhüt limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemler

MADDE 12- (1) 2023 yılında, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti 4,5 milyar ABD dolarıdır.

(2) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde 3'üne kadar ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir. Hazine ve Maliye Bakanı ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin kamu sermayeli bankalar ile kamu kurum ve kuruluşları arasındaki dağılımını, senetlerin vade, faiz ve diğer şartlarını belirlemeye yetkilidir.

(3) 2023 yılında 4749 sayılı Kanunun 8/A maddesi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca sağlanacak borç üstlenim taahhüt limiti 4,5 milyar ABD dolarıdır.

BAŞKAN – 12'nci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurun Sayın Sıdalı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk demokrasisi adına tarihî ama bir o kadar da karanlık bir güne dün hep beraber şahitlik ettik. Dün yalnızca bir Belediye Başkanı değil, 16 milyon İstanbul'un iradesi, halk egemenliği mahkûm edilmeye çalışıldı. Verilen bu karar demokrasi ve hukuk devleti ilkesinin yok sayıldığının ve millet iradesinin açık bir şekilde gasbedildiğinin göstergesi. 3Y'yle mücadele vaadiyle gelmişsiniz. Yolsuzluk ve yoksullukla ilgili karnenizi bütçe boyunca konuştuk. Şimdi de yasaklar konusundaki maharetinizi gösterdiniz. Artık net bir şekilde anlaşılıyor ki tarih boyunca 3Y'yle anılacaksınız. Adaletin elbet bir gün yerini bulacağına olan inancımızla milletin iradesine vurulan bu prangayı reddediyoruz.

Sayın milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bu maddeyle hazine garantili dış borç limitleri üzerine konuşuyoruz. Maliye Bakanlığının paylaştığı son rakamlara göre hazine garantili dış borç miktarı 16 milyar doları geçmiş durumda. Çoğunlukla KÖİ projeleri için verilen bu hazine garantilerinin hem borç hem de ödeme noktasında hazinemizde yarattığı tahribatı defalarca bu kürsüden konuştuk. O sebeple ben bugün şanslı seçilmişlerden olamayan; o sebeple, değil garanti, destek bile alamayan vatandaşlarımızdan, çiftçilerimizden bahsedeceğim.

Kıymetli milletvekilleri, pandemi süreci ve sonrasında Rusya-Ukrayna savaşı tarım ve gıdanın stratejik önemini ortaya koydu. Bu dönemin mottosu “kendine yeterlilik ve gıda milliyetçiliği”dir. Biz de aynı şekilde tarımımızı korumalıyız. Çiftçimize sırtınızı dönüp “Paramız var ki ithal ediyoruz.” dediğinizde “Yapmayın, tarım stratejiktir.” demiştik. “Paramız olsa da ithal edemeyeceğiniz bir dönem gelebilir.” dedik, geldi. Tarımsal verimliliği yüksek, biyoçeşitliliği zengin ve üretim teknolojisiyle birleştirebilen ülkeler yeni dönemin belirleyicileri olacaktır. Bu durumla dalga geçen bakanlarınıza rağmen artık petrol zengini ülkeler yok, gıda zengini ülkeler var. Bunu görmemeniz bizim değil, sizin vizyon eksikliğinizdir. Tam da bu vizyonla Atatürk “Köylü velinimetimizdir, bu soylu unsurun refahını düşüneceğiz.” demişti ancak siz bu vizyonu anlayamadığınız için bugün tarımda varlık içinde yokluk yaşıyorsunuz. Doyuyoruz ama beslenemiyoruz, üretiyoruz ama kazanamıyoruz; buna daha fazla tahammülümüz kalmadı.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener il il dolaşüyor; fakirliği, açlığı, çiftçinin, esnafın sorunlarını, bodur ve obez çocukların acı gerçeğini ülke gündemine taşıyor, çözüm önerilerini sıralıyor, dinlemiyorsunuz.

Döneminizde nüfusumuz 25 milyon, açık kapı politikalarınızla baktığımızdaysa nüfus 35 milyon arttı ancak bu verimli topraklarda üretim sürekli azalıyor çünkü tarımda sürdürülebilirliğimiz düştü ve tarım nüfusu da yüzde 16 geriledi. İktidarınızda çiftçi sayısı 500 binin altına düştü, her geçen ay da azalmaya devam ediyor. Anadolu boşalıyor, genç kalmadı, doğum oranı sıfır olan köylerimiz var, köylerimize artık gelin gelmiyor. Ülkemizin en verimli tarım arazilerine sahip olan şehrim Mersin bile çiftçilerin üretimi bıraktığı iller arasında 3’üncü sırada yer alıyor. Bu da yetmedi, on beş yılda 3,5 milyon hektar tarım arazisi bile isteye tarla vasfından çıkartıldı, göz göre göre ranta kurban edildi yani. Çiftçilerimiz çaresizlikten elindekini bırakıp şehirlere göçüyor. Bu durum tarımdaki iş gücü eksikliğine, tarım alanlarının boşalmasına ve hayvancılığın da azalmasına sebep oluyor. Diğer yandansa kentlerdeki çarpık yerleşim işsizliği arttırıyor. Ne köye ne kente, sadece müteahhide faydanız var. “Kırsalı kalkındıracağız.” diye yola çıkıp, köylerimizi üretim merkezi olmaktan çıkartıp küçük ve orta ölçekli çiftçiyi gıdanın başladığı yere, toprağa küstürdünüz.

Kıymetli milletvekilleri, bugün tarımda küresel liderliği konuşacakken biz OECD ülkelerinin arasında gıda enflasyonundaki liderliğimizi konuşuyoruz; günlük artışları bile artık takip edilemez hâle gelen girdi maliyetlerini, hibelerin kesilmesini, son dönemde marketçiliğe soyunan Tarım Kredi Kooperatiflerinin düzensizliğini, sadece sloganı “çiftçi dostu” olan Toprak Mahsulleri Ofisinin üreticiyi yüzüstü bırakmasını, çiftçi borçlarını ve azalan üretici sayısını, yaş ortalaması 60’a merdiven dayayan çiftçiyi konuşuyoruz. Bakın, bu çok önemli bir sorun. Tekrar ediyorum: Kırsal nüfus gün geçtikçe yaşıyor. Bu, tarımda iş gücü eksikliği demek, tarlaların ekilmemesi, gıdaya erişimin azalması demek. Yeni tarım düzeninde rakiplerimiz sürdürülebilir arz güvenliğine yönelirken siz nihayet “Tarımda başıboşluk bitecek.” diyorsunuz. Keşke ama nerede! Biz tarımı stratejik sektör, millî güvenlik meselesi olarak görüyoruz. Köyleri yeniden bir yaşam ve üretim merkezi hâline getirecek Atatürk Orman Çiftliği Tarım Bilimleri Akademisi Projemiz de tam da bunun için.

Sorunların çözümüne yönelik bütüncül yaklaşımın birinci adımıysa elbette ki planlama. Bu iş, orasını burasını yamamakla maalesef olmuyor. Bugüne kadar üretim planlamasını birbirinden kopuk proje hazırlamaya indirgediğiniz için ülke, tarımsal proje çöplüğüne dönmüş durumda. Başarısız projeler arasında başarılı olabilecekler de maalesef yok olup gidiyor. Üretim planlaması, ülke ihtiyaçlarını, tüketici, çiftçi, sanayici, ihracatçı taleplerini göz önünde bulundurur. En önemli öge veridir ancak iktidarımızda tarımda gerçek veriye ulaşmak maalesef imkânsız; ilk buradan başlayacağız ve Türkiye tarım büyük veri sistemini uygulamaya koyacağız. Bu sayede, etkisiz ve işlevsiz destekleme modellerinin yerini etkin desteklemeler alacak. Havza bazlı üretimle, etkin planlama, ürün deseninin belirlenmesi, verimlilik artışı, biyoçeşitlilik ve su kaynaklarının korunmasını sağlayacağız. Tarıma sizin gibi palyatif çözümler aramıyor, tarım, gıda ve kırsala ait bir toplam değer oluşturmaya odaklanıyoruz.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in ısrarla dile getirdiği Ulusal Tarım Master Planı çerçevesinde bilimsel ve gerçekçi bir kırsal kalkınma hamlesini gerçekleştireceğiz. Çiftçilerimizin borçla ekip daha büyük borçla hasat ettiği dönem artık geride kalacak; yüksek gelir elde edecekleri, kazanç odaklı bir sistem kuracağız. Sezon öncesinde ürün bazlı eşik fiyat belirleyerek çiftçinin maruz kaldığı fiyat ve gelir belirsizliğini de ortadan kaldıracacağız; her çiftçimiz ne ekeceğini, ne kazanacağını bilecek. Tarımsal destekleri çiftçi tarlasını sürmeden vereceğiz.

Mersin Ziraat Odasında Sayın Ayfer Yılmaz'la açıklamıştık. İktidarımızda, ilk sene, çiftçiye mazot ve gübre bedava olacak. Kuracağımız tarım organize sanayi bölgeleriyle, lojistik, sanayi ve pazarlama faaliyetlerini entegre edeceğiz; böylece, endüstriyel pazarda güçlü bir şekilde var olacağız. Mersinli ve Türkiye'deki tüm üreticilerimiz bol bol üretim az az kazandı, narenciye, şeftali, üzüm gibi ürünlerini hak ettiği fiyattan satacak. Mersin'imizin ve ülkemizin yaylalarında yetişen tıbbi aromatik bitkilere gereken teşvikler verilerek oluşturulan katma değerli ürünlerle üretici kazanacak, Türkiye kazanacak. İyi tarım politikalarımızla, sürdürülebilir ve iklim dostu tarım uygulamalarıyla çağı yakalayacağız. Yeşil tarım ekosistemleri geliştirilerek toprak ve fiyat verimliliğini artıracacağız, kırsal ve Sanayi 4.0 entegrasyonu da çok güçlü bir kırsal altyapı kuracağız. Taşımali eğitimi kaldıracacağız, evlatlarımız köylerinde okullarına gidecekler. Mevsimlik tarım işçilerini sigorta kapsamına alacağız, primlerini beş yıl boyunca ödeyeceğiz. Köyler yeniden üretim ve cazibe merkezi hâline gelecek. Tarımı kârlı ve gençler tarafından tercih edilen bir iş kolu hâline getireceğiz. Her karış tarım arazisini en verimli şekilde kullanacağız. Toprak çiftçide olduğu gibi gelir de çiftçide olacak ve nihayetinde stratejik sektör olarak gördüğümüz tarımda küresel oyuncu olacağız.

Ezcümle, buradan sabrın ne olduğunu en iyi bilenlere, çiftçi kardeşlerime de seslenmek istiyorum: Döktüğünüz helal alın terinin karşılığında hak ettiğiniz gibi yaşayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım, çok kısa.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Bu cennet topraklarda yokluğun içerisinde bırakacağımız tek bir insanımız yok. Domatesleri yollara döktüğünüz, limonunuzun dalda kaldığı, tohum ekip dert biçtiğiniz, binbir emekle aldığınız traktörünüzü hacze kaptırdığınız, hayvanlarınızın icradan satıldığı günler bitecek. İyilerin güneşiyle beslenen topraktan refah ve bolluk filizlenecek, çokça kazanacak, hakça bölüşeceğiz ve birlikte büyüyeceğiz. Umudunuza sahip çıkın çünkü çok az kaldı.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, konuşmacıdan önce açıkladığım gibi, çok uzun bir maraton olacak. Genelde yönetimlerimde ekstra bir dakikaları kullanılmak yönünde bir tavrim var ama asgari müşterekte de milletvekili arkadaşlarım buna özen gösterir ve konuşma süresi içerisinde konuşmalarını

tamamlarlarsa toplamda yaklaşık bir yetmiş dakika kazanmış oluyoruz, hatta yetmiş yedi dakika kazanmış oluyoruz, 77 konuşmacı var. Ben de lafi çok uzatmayayım da zamandan kazanalım. Yine, soru-cevaplarla ilgili bir yüz on dakikamız var, 11 madde var. Grup Başkan Vekilleri, kendi aranızda bunları organize edebilirsiniz ben de sizin almış olduğunuz karara göre buradan, kürsüden yöneteceğim diyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Cemal Çetin. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi, hazine garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti, borç üstlerinin taahhüt limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemler üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Her yıl bütçe kanununda yer alan bu maddeyle hazine garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti, sınırı belirlenmektedir. Hazine, dışarıdan kendi nam ve hesabına borçlandıktan sonra elde ettiği geliri içerideki kullanıcılara kredi olarak vermektedir. 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinin bir gereğidir. Bu kanunda, mali yıl içinde sağlanacak garantili imkân ve dış borcun ikraz limitinin bütçe kanunuyla belirlenmesi hüküm altına alınmıştır. Bu limitlerde, mali yıl içinde ülkenin kalkınma hedefleri dikkate alınarak piyasalarda güven ve istikrarın korunmasını, makroekonomik dengelerin gözetilmesini temel yük olarak benimsemektedir. Aynı zamanda, devletin iç ve dış borçlanmasından hibe almasına, hatta borç ve hibe vermesine, nakit yönetiminin maliye ve para politikalarıyla koordineli bir şekilde yürütülmesine varana kadar uyum içerisinde yürütüleceği konusu kanun gereğidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine bu kanunda açıkça yer alan 5'inci maddenin ikinci fıkrasına göre, borçlanma limiti değiştirilememektedir ancak borç yönetiminin ihtiyaçları ve gelişimi dikkate alınarak bu limit yıl içinde en fazla yüzde 5 oranında artırılabilir. Bu hükümler çerçevesinde düzenlenen 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesinde, garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti 4,5 milyar ABD doları olarak belirlenmiştir. Bu değer 2023 yılı merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payı yüzde 2,3 kadarlık bir değere karşılık gelmektedir, garantili imkân ve dış borcun ikraz limitinin toplam borç stoku içerisindeki payı da yüzde 1'ler seviyesindedir.

Değerli milletvekilleri, borçlanma bütün ülkeler için sorun olmaya devam etmektedir. Avrupa Birliğinin yıllardır korumaya çalıştığı Maastricht Kriterleri bu dönemde delik deşik olmuştur. Avrupa Birliğinin yeni üye ülkeleri bir yana, güçlü ekonomileri de bu borç rakamlarının baskısı altındadır, ülkeler aşırı borç yükü altına girmiştir. AB tanımlı genel yönetim borç stokuna baktığımız takdirde, Kasım 2022 tarihiyle borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya göre AB ortalaması yüzde 86,4; Yunanistan yüzde 182,1; İtalya yüzde 150,2; Portekiz yüzde 123,4; Belçika yüzde 108,3; Fransa yüzde 113,1; Almanya yüzde 67,2; İspanya yüzde 116,1; Türkiye ise yüzde 39,3 olarak görülmektedir. Türkiye büyük bir itidalle uygulamış olduğu politikalar sonucunda Avrupa Birliğinin belirlemiş olduğu kriterlere uyum sağlamış, garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti de kontrol edilebilir ve yönetilebilir seviyededir.

Değerli milletvekilleri, içerisinden geçtiğimiz pandemi süreci ve son dönemde Ukrayna-Rusya arasında ortaya çıkan gerilim devletlerin finansman ihtiyaçlarını daha da artırmıştır. Ülkeler bu süreçte finansmana erişim konusunda özellikle son dönemde bütün dünyada yaşanan yüksek faiz politikaları sebebiyle de oldukça büyük bedeller öder hâle gelmiştir. Borçlanmanın da zorunlu bir finansman aracı olduğunun farkındayız. Özellikle işletmeler için son üç yılda oluşan finansal zorlukların, petrol ve gıda krizi tabanlı fiyat baskılarıyla henüz sarılamamış bir yara olduğu gerçektir. Başta enerji ve

gıda olmak üzere bütün sektörlerde büyük dalgalanmalar yaşanmış ve yaşamaya devam etmektedir. Bu gibi dönemlerde devletin, vatandaşına yönelik kolaylaştırıcı imkânlar sunması ise kamu borcunu artırmaktadır. Covid-19 salgını ve yaşanan pandemi sürecinde bütün dünya ekonomisinde durgunluk yaşanmış, işletmeler zarar etmiş hatta iflaslar olmuştur; hâliyle ekonomiler küçülmüş, işsizlik artmıştır. Devletlerin borç yükü ve finansman ihtiyaçlarının artmasında da bu yaşananlar etkili olmuştur.

Değerli milletvekilleri, 2021 Yılı Sayıştay Genel Uygunluk Bildirimi'nde belirtildiği üzere yıl içerisinde imzalanan garanti anlaşmaları tutarı 4 milyar 182 milyon 761 bin 708,35 sent ABD dolarıdır. Bu tutar, belirlenen 4,5 milyar ABD dolarının altındadır. Dolayısıyla MHP Grubu adına söz almış bulunduğum 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi, hazine garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti ve borç üstlenim taahhüdü limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemler üzerinde yer alan yetki ve düzenlemelerin ve ayrıca borçlanma rakamları ve borç limitlerinin kanuni çerçeveye uygun ve makul seviyelerde olduğu görülmektedir.

Değerli milletvekilleri, dünyada yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen Türkiye'miz dimdik ayakta durmaktadır. FETÖ'nün hain darbe girişimine rağmen, dünyada yaşanan pandemi sürecinin getirdiği olumsuzluklara rağmen, Ukrayna-Rusya savaşının meydana getirdiği krizlere rağmen; ülkemize duyulan husumet, gizli veya açık ambargolara rağmen -kaldı ki Türkiye bir Hollanda, Almanya değildir- komşuları iç savaşta yangın yerine dönmüş, oralarda yuvalanan hain terör örgütlerinin Türkiye'ye yönelik terör saldırılarına rağmen; bölücü, hain, bebek katili terör örgütünün hain terör saldırılarına rağmen; Hükümeti yıkmak için çok acımasız, devlete zarar verecek muhalefete rağmen dimdik ayakta durmaktadır. Bu da Cumhuriyetçi ve Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi sayesinde olmuştur.

Önümüzde seçimler var, yapılacak seçimlerde Allah'ın izni ve milletimizin teveccühüyle Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyetçi kazanacaktır. Cumhuriyetimizin yeni yüzyılı Türk ve Türkiye Yüzyılı olacaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinin büyük Türk milletine ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum, Genel Kurulu bir kez daha saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz.

Buyurun Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen Türkiye halklarını ve Figen Yüksekdağ, Gülten Kışanak, Sebhat Tuncel, Leyla Güven, Ayla Akat Ata, Selahattin Demirtaş, Selçuk Mızraklı ve İdris Baluken şahsında cezaevlerinde rehin tutulan tüm yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Tabii, konuşmama başlamadan önce İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının aldığı hukuksuz cezaya ilişkin bir gözlemimi de paylaşmak istiyorum. Dün akşamdan tabii gündemde olan bir konu ama Twitter'da özellikle bir odak noktası vardı ve bir "tweet" ilgimi çekmişti. "Keşke Selahattin Demirtaş'ın, Mithat Sancar'ın, Pervin Buldan'ın ve HDP'lilerin gösterdiği tepkiyi bizler zamanında onların belediyelerine kayyum atanırken başta Selahattin Demirtaş olmak üzere, binlercesi tutuklanırken gösterseydik muhtemelen bugünler yaşanmayacaktı." şeklinde bir "tweet" vardı ve bunu defalarca söyledik, durum tam da bu. "Bir yerdeki adaletsizlik her yerdeki adalet için birer risktir." dediğimizde tam da bunu söylüyorduk çünkü faşizm öyle bir şeydir ki her seferinde cepheyi daha da genişletmeye, daha fazla hukuksuzluk, haksızlık yapmaya ve daha fazla toplumu ele geçirmeye ve çürütmeye çalışır. Tabii, demokrasi, demokrasinin öğrenilmesi, kazanılması zordur, zahmetlidir ama öğrenilmesi için sürekli mücadele edilmesi gerektiğini de paylaşalım.

2023 bütçesi, 3,8 trilyonu halktan toplanan vergilerden, toplamda 4,5 trilyonluk devasa bir rakamdan oluşuyor. Peki, bu bütçe kimlerden alınıyor? Elbette ki en çok asgari ücretlilerden, dar gelirlilerden, yoksullardan ve emeklilerden alınıyor. Peki, bu bütçe kimlere harcanıyor? Nereye harcanıyor? Sermayeye, faize, yandaşlara ve savaşa harcanıyor. Bu bütçe bir savaş bütçesidir; bunu sadece biz değil, Sayın Nurettin Canikli de itiraf etti.

AKP iktidarına yine seslenmek istiyorum: Köprü yaptınız, geçecek araç yok; yol yaptınız, araca yakıt parası yok; hastane yaptınız, içindeki doktorları kovdunuz; yandaşın vergisini sildiniz; yoksulun tepesine bindiniz! Olsun; Suriye’de etkiniz, Libya’da masadayız(!) Olsun; Kürt, anasını görmesin(!)

Mafya, çete, bürokrasi eliyle hortumlanan milyolar; atanmayan binlerce öğretmen; ilaçları karşılanmayan SMA’lı çocuklar; yoksulluktan ve umutsuzluktan intihar eden yurttaşlar; ülkeyi terk etmek isteyen gençler; yarattığımız ülke tam da bu. Ama olsun; Suriye’de sahadayız, Libya’da masadayız(!) Olsun; Kürt, anasını görmesin(!)

2017 referandumunda “Verin yetkiyi, görün etkiyi.” dediniz. 31 milyar dolar olan dış ticaret açığı bugün 100 milyar dolar. Yüzde 11 olan enflasyon bugün yüzde 84 ki o da TÜİK’in yani sizlerin açıkladığı rakamlar ama gerçekte 170’lere dayanan bir enflasyon gerçeği var. 2018’de 4,5 olan dolar bugün 19 TL. 2018’de 355 dolar olan asgari ücret bugün 295 dolar oldu. Tabii, verildi yetki, görüldü etki(!) Ama olsun; Kürt, anasını görmesin(!)

Ülke hiper enflasyon batağında, resmen kavimler göçüyle boğuşuyor. İstanbul’da deprem olsa yüz binlerce insanın ölme riski var. Suç fırlamış, kurumlara güven kalmamış ama olsun; Suriye’de etkiniz, Libya’da masadayız(!) Olsun; Kürt, anasını görmesin(!)

İktidarınızın eseri, çocuğuna pantolon alamadı diye intihar eden babadır; iktidarınızın eseri, yoksulluktan, çaresizlikten fön makinesini açıp intihar eden annedir; iktidarınızın eseri, borç altında ezildiği için banka önünde traktörünü yakan çiftçidir!

“Ölmek bir şey değil dostlar,

Her gün ölmek güç.

Açlık, o başka ölüm.

Ne atom ne hidrojen ne de yangın;

Dağları dümdüz etmeye, dostlar,

Aç çocukların çılgılığı yeter.”

Der Hasan Hüseyin Korkmazgil, şiirinde. Sizin iktidarınız, okulda açlıktan bayılan, okulu bırakıp çalışmak zorunda kalan; et, süt, yumurta yiyemeyen, soğuktan dolayı titreyerek uyuyan ve 6 yaşında istismara maruz bırakılan çocuktur. İktidarınızın halka layık gördüğü düzen çalış, vergi öde, sorgulama ve vasat yaşadır.

Kürt düşmanlığının ve savaş politikasının bu ülkeye kırk yıllık maliyeti 3 trilyon dolardır. Aslında bahsettiğimiz bu yoksulluğun temel kaynaklarının en başı, dediğimiz gibi, savaşta, çatışmada, Kürt meselesinde çözümsüzlükte ısrardır. Dediğimiz gibi, bugüne kadar, kırk yıllık maliyeti 3 trilyon dolardır. Tabii, bu, sadece maddi kayıplar; hayatını kaybedenler, yaralananlar, hayatı yarım kalanlar, sevdiğini kaybedenler, umudunu yitirenler ve bunların hepsi aslında tüm topluma ödetilen bir bedel olarak karşımızda duruyor.

Konuşmamın başında da bahsettiğim gibi, yoksulluğun ve bu umutsuzluğun temel kaynağı savaş politikasındaki ısrardır. Kürt meselesinde çözümsüzlükte ısrar, tekçi ve güvenlikçi akıl nedeniyle yoksulluk bugün Türkiye’de yapısal bir hâl aldı. Bu bir savaş bütçesidir. Dediğimiz gibi, bunu sadece biz değil, AKP Ekonomi İşleri Başkanı Nurettin Canikli de söylüyor. Ne diyordu? “Türkiye 3 ülkede

toprak bütünlüğünü sağlamak için bugün asker bulundurmamak zorunda. Güvenlik için çok büyük paralar harcanıyor, F-16'lerden atılan akıllı mühimmatların tanesi 400 bin dolardan 1,2 milyon dolara kadar çıkıyor." ve bu şekilde de devam ediyor. Yani 1,2 milyon dolara kadar atılan bir mühimmattan bahsediliyor ve kırk yıllık maliyeti de dediğimiz gibi, 3 trilyon dolar olarak karşımızda duruyor. 1,2 milyon dolarlık bir bomba atılacağına -60 liradan bile hesapladığımızda- 380 bin öğrenciye 1 öğün yemek için kaynak yaratılabilir ama tercih ama savaşta ısrar ve bütçedeki tercih bu durumun önüne geçiyor.

Tabii, dün basın açıklaması da yaptım, yedi yıl önce 14 Aralık 2015 tarihinde Cizre ve Silopi ilçelerimizde sokağa çıkma yasakları ilan edilmişti, o dönem çözüm sürecinin bitmesi sonrasında devam eden ve başlayan çatışmalı süreç bu ülkeye çok kaybettirdi, birçok cana mal oldu, aynı zamanda yaralananlar... O gün bugündür o dönem yaralanan ve engelli kalan birçok yurttaş var.

Bu Mecliste şunu çok net görüyorum: Tabii, geçen gün bir vekil arkadaşımız Kürtçe ana dilinde eğitim talebinde bulunduğu için ve bunun için mücadele ettiğini söylediği için bu Mecliste sarı torbayla tehdit edildi.

Arkadaşlar, size söylüyorum: Kürtler Dersim'de, Zilan'da, Koçgiri'de, Roboski'de katledildi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Terörist PKK'ya söyledi onu, hatibe söylemedi.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) - Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili, size şunu söyleyeyim, size şunu net bir şekilde söyleyeyim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bana söyleme, Genel Kurula söyle.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) - Madem siz sataşıyorsunuz, size de söyleyeyim, üstüne alınmak isteyen de alınsın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ben sataşmıyorum, sataşan sensin.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) - O şehidin helvası evlerinizde kavrulmadığı için tadı bu kadar tatlı geliyor; bu kadar kolay başkalarının canı üzerinden kahramanlık destanları anlatılabiliyor.

Bugün neler yaşıyor siz biliyor musunuz? O gün Cizre'de neler yaşandı biliyor musunuz? Taybet ananın cenazesi yedi gün yedi gece sokakta kaldı, hafızalara kazındı bu. Cemile'nin cenazesi bozulmasın diye annesi tarafından buzdolabında saklandı, bu acıyı hepimiz yaşadık. 1920'li yılların akılla bugünün Türkiye'sini inşa edemezsiniz. Gönüllü birlikteliği sağlamadığımız sürece bu toplum refaha, huzura eremez; bunu artık kabul etmemiz gerekiyor. Dediğimiz gibi, 14 Aralıkta ilan edilen sokağa çıkma yasaklarında yüzlerce kayıp yaşadık ve hâlen hafızalarda yerini koruyor ve bundan ders çıkarıp bir daha... Ben bunları anlatırken de bir öfke saikiyle bunları anlatmıyorum. Geçmişten ders çıkaralım. Geçmişten ders çıkaralım, geçmişe değiştiremeyiz ama anı yakalayıp geleceği inşa edebiliriz. Bu konuda net bir şekilde artık politika değişikliğinin gerektiğini belirtmek istiyorum.

Tabii, yine, Mecliste Kürtçe konuşulmaya müsaade edilmediğinde neler oluyor, hep birlikte gördük. Esra Erol ve daha önce Müge Anlı, Didem Arslan da böyle hadsiz bir eylemde bulunmuştu, Kürtçe konuşulduğu için yayın kesilmişti. Evet, bu ülkede Kürt sorunu yoktur; bu ülkede ırkçı, faşist, etnik Türkçü bir zihniyet sorunu vardır. Bu faşist akıl mahkûm edilmedikçe bu ülke huzura ve refaha eremez. Kürtler Türklerle ya da başka halklarla kardeş olmak değil, eşit olmak istiyor. Kardeşlik, eşitlik getirmez; eşitlik, kardeşlik getirir. Bu arada net bir şekilde söyleyeyim, kardeş olmak zorunda değiliz. Ben kendi adıma söyleyeyim, 14 kardeşiz, benim kardeşlerim bana yeter.

Bizler HDP olarak cumhuriyetin 2'nci yüzyılında cumhuriyeti gerçek demokrasiyle buluşturacağız. HDP halklar açısından umuttur, HDP mücadele derinliğiyle, emek ve özgürlük ittifakıyla birlikte yeni yaşamı kuracak ve halklarımıza emanet edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Aydın Milletvekili Sayın Bülent Tezcan.

Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir bütçe görüşmesinde daha bir aradayız. Normalde 2023 bütçesini görüşecektik ama Türkiye'nin gündemi öyle bir noktada ki artık bütçeyi görüşmek değil, her gün demokrasiyi, hukuku yok eden otoriterleşmiş bir iktidarın sonuçlarını konuşmaktan başka konuşacak konu bulamıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Dün söyledik: 16 milyon İstanbullunun gönlünü kazanarak 2 seçimde İstanbul Belediye Başkanı seçilmiş Ekrem İmamoğlu'nun Belediye Başkanı seçilmesinden duyulan endişeye, iktidarın, sarayın Belediye Başkanı seçilmiş olmasından duyduğu endişeye geçen üç buçuk yıllık başarılı Belediye Başkanlığındaki yüksek performansın yarattığı ikinci bir endişe eklenmiş olacak ki -eklendi- yine talimatlı hâkimlerle, bir saray-yargı ittifakıyla, bir kumpas operasyonuyla karşı karşıya kaldık.

Değerli arkadaşlar, biz yargıya siyasetin müdahalesini ısrarla söylediğimizde buradan, her seferinde, iktidar kulisinden bize söylenen bir söz vardı, yeni değil on sene önceden: “Bırakın, yargı işini yapsın.” Peki, biz de aynen bunu söylüyoruz: Bırakın, yargı işini yapsın. Bırakın, müdahale etmeyin hâkimler özgürce karar versin. Bırakın, müdahale etmeyin hâkimler vicdanlarıyla karar versin; öyle yok. (CHP sıralarından alkışlar)

2011, 2012 yıllarında Silivri davalarında FETÖ kumpasları devam ederken Ergenekon ve Balyoz'da, bu memleketin vatansever evlatları cezaevlerine atılırken, cezaevlerine konulurken biz o kumpas davalarında “Bunlar mahkeme değil, Nemrut Mustafa divanı.” diyorduk. O zamanın Adalet Bakanı ve sizler çıkıp diyordunuz ki: “Bırakın yargı işini yapsın.” Ne oldu? Ne oldu? On sene geçti, ondan sonra FETÖ'yle koalisyon bozulduktan sonra koalisyonun bir ortağı gitti, yöntem kaldı; kumpas yöntemi aynı şekilde devam ediyor ve şimdi o hâkimlere “FETÖ'cü” demeye başladınız, öyle mi; o hâkimler FETÖ'cü oldu? Peki, bugün ne var? Bugün farklı olan ne var? Bugün başka bir şey var. Mesela, o hâkimlerden işinize geleni rehin alma alışkanlığı var, rehin alınan hâkimler var, sadece talimatla hareket eden değil.

Bakın, Man Adası davasında karar veren hâkim, Ülkü Ergin; Sayın Genel Başkanımızın aleyhine karar veren hâkim 16 Temmuz 2016 tarihinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından FETÖ'cü diye ihraç edildi; dikkat edin. Yunanistan'a kaçarken sınırda yakalandı, Edirne'de. Ondandan sonra tutuklandı, hapse girdi. Arkasından, serbest bırakıldı, tekrar hâkimliğe alındı ve şimdi kritik dosyaların hâkimi; Kemal Kılıçdaroğlu'yla ilgili dosyaların hâkimi, Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleriyle ilgili dosyaların hâkimi. Ne yapmak için orada hâkim? Hâkimlik yapmak için değil, sarayın talimatıyla karar vermek için hâkim, rehin alınmış hâkimler. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakın, sadece bir tane olsa... Bu dünkü dosyada ya; gördük, bir ay önce duruşmadaydık, hâkim koltuğunda rahat oturamıyordu, bir sağa dönüyor, bir sola dönüyor; yakasını açıyor, kravatını çözüyor, eli bir tarafa gidiyor. Niye? Baskı büyük. Baskı büyük, illa dün karar verecek. Bakın, hukukçu olanlar bilir, meslekten avukat olanlar bilir; esas hakkında savunma istediğiniz zaman her vicdanlı mahkeme bir celse verir en azından ya, bir celse verir, der ki: “Bir dahaki celseye kadar esas hakkında savunmanı hazırla, getir.” Dünkü duruşmada şahit dinlenmiş, şahit ifadelerini değerlendirecekler, avukatlar diyor ki: “Peki, esas hakkında savunma için süre verin.” İki saat süre veriyor, öğleden sonra dörtte. İçinizde bir vicdanlı avukat çıksın ve bu uygulamanın normal olduğunu söylesin. Mümkün mü böyle bir şey? (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Tabii, o hâkim aslında geçen duruşmada şunu çok net söylemişti, ne dedi? Dedi ki: “Bu sözlerin Süleyman Soylu’ya hitaben söylendiği çok açık.” O sözler neydi? “Ahmak” sözü. Süleyman soylu “Ahmak!” demiş, Ekrem İmamoğlu da “Aynen iade ediyorum.” demiş. Ya, savcı tutanağa geçirdi, bir ay önceki duruşmada “Bu sözler Süleyman Soylu’ya söylenmiştir.” diyen hâkim, dün utanmadan sıkılmadan çıktı dedi ki: “Bu sözler Yüksek Seçim Kuruluna söylenmiştir.” Bu kararı verebilmek için ya vicdanın kurumuş olacak ya da yukarıdan çok büyük korku altında hareket edeceksin. (CHP sıralarından alkışlar)

Rehin alınan hâkimlerin olduğu bir dönemi yaşıyoruz. Bakın, hoşuna gitmeyen karar veren hâkim olursa sürgün ediliyor. Bundan önceki hâkim talimata uymadı, bundan önceki hâkim döndü, ne dedi... Hüseyin Zengin önceki hâkim; talimat verdiler, uymadı talimata “Yargıtayı ayarladık.” dediler, “İstinafı ayarladık.” dediler, “Hayır, benim vicdanımı ayarlayamazsınız.” dedi, uymadı, Samsun’a sürüldü.

Sürülen hâkimler sadece bunlar değil. Bakın, eğer hoşunuza giden kararı, sarayın istediği kararı veren hâkim varsa taltif ediliyor; aksini veren hâkim varsa ya sürgüne ya da başka bir baskının altında ezilmekle karşı karşıya. Bakın, Akın Gürlek. Nedir şimdiki görevi? Adalet Bakanı yardımcısı. Enis Berberoğlu davası başta olmak üzere Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımamakla meşhur ve maruf bir hâkim. “Sarayın talimatına uydun.” diye şimdi taltif edilmiş Adalet Bakanı yardımcısı. Nimet Demir; hani Kaşıkçı davası vardı ya, hani Erdoğan efelik yapıyordu ya, yalancı pehlivan gibi çıkıyordu Sayın Cumhurbaşkanı Suudi Arabistan’a kafa tutuyordu, dünyaya kafa tutuyordu, ne oldu şimdi? 3 kuruşa muhtaç olup 3 kuruşun yüzü suyu hürmetine söylediği bütün sözleri yedi. O Kaşıkçı davası vardı ya, şimdi o Kaşıkçı davasındaki dosyayı Suudi Arabistan’a gönderme kararı verdiler. Nimet Demir mahkemede dedi ki: “Ben buna muhalifim, bu karar doğru değil, bu gönderme kararı Türkiye’de hukukun katlidir.” Götürdüler, Maraş’a sürdüler. Niye? Çünkü talimata uymadı. Talimata uymazsan ya Samsun’a sürülürsün ya Maraş’a sürülürsün, talimata uyarsan ya Adalet Bakanı Yardımcısı olursun ya da başka bir yere gidersin. Mesela, başka birisi Savcı Hasan Yılmaz. Ne yapmış Savcı Hasan Yılmaz? SBK dosyasında tedbirin kaldırılması için müracaat etmiş. Hani İçişleri Bakanı, pardon suç işleri bakanı diyordu ya “Bir büyük devlet operasyonu yaptık.” diyordu SBK’yle ilgili. O büyük devlet operasyonunun elverişli malzemesi olmuş ve gitmiş SBK’nin MASAK raporu olmadığı hâlde “MASAK raporu var.” demişler, SBK’nin mal varlığı, Sezgin Baran Korkmaz’ın mal varlığı üzerindeki tedbiri kaldırma talebinde bulunmuş. Hâkim de Yasin Karaca. Ne yapmışlar? Bir gün içerisinde tedbiri kaldırmışlar, ortada MASAK raporu yok, Sezgin Baran Korkmaz’ı kaçırmışlar. Sarayın talimatıyla hukuku katledip Türkiye’de birilerinin yurt dışına kaçırılmasına aracılık edenler taltif edilip... Şimdi gelmiş, yine, bu beyefendi de Adalet Bakanı Yardımcısı olarak görev yapıyor. Çünkü kararı veren hâkimin boy boy fotoğrafları çıktı, sosyal medyada dolaşıyor. Ben bunları tekrar tekrar anlatmayacağım ama bunu herkes ayan beyan biliyor. Çünkü kararı veren hâkimin boy boy fotoğrafları çıktı, dolandı, onun da iktidara ne kadar yakın olduğu açıkça ortada. Ancak tekrar tekrar söylüyorum, tekrar tekrar söylüyorum: Milletın vicdanında, gönlünde kaybettiğiniz itibarı vicdanı kuruyan hâkimlerin gerekçesiz kararlarında bulamayacaksınız, yeniden kazanamayacaksınız. Bu millet koltuğunuzun altına dosyanızı verecek ve tıptı tıptı gideceksiniz. Bu bütçeyi uygulamayı göremeyeceksiniz, bu bütçeyi.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tur sonunda Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sataşma var yalnız.

BAŞKAN – Ben ayrıca sataşma görmedim ama yani tur sonunda değerlendiririz, şimdi uzatmayalım konuyu.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın hatibin bütün kelimeleri, cümleleri sataşma teşkil ediyor efendim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Baştan sona sataşma!

BAŞKAN – Siyasi bir eleştiriyi; o takdir bana ait.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Her şey olduğu gibi açık beyan. Ne var satışta?

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız.

Buyurun Sayın Altunyaldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi hazine garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti ile borç üstlenim taahhüt limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemleri düzenlemektedir. Sözlerimin hemen başında, aslında çoğu arkadaşımız bunu biliyor ama mezkûr maddeyle düzenlenen hususların daha iyi anlaşılması adına hazine garantisi tanımının üzerinden kısaca geçmek istiyorum. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında hazine geri ödeme garantisine kamu yatırım projelerinin desteklenmesini sağlamaktayız. Küresel ajandada sürdürülebilir finansmana erişim bu denli önemliken hazine geri ödeme garantisine kamu yatırım projelerinin sağlıklı, maliyet avantajlı ve rekabetçi bir şekilde finanse edilmesini sağlıyor. Hazine geri ödeme garantisine yurt dışından sağlanan uygun koşullu finansmanla, KOBİ'lerimizin sürdürülebilir finansmanı, enerji verimliliği, rekabetçi reel sektör projelerimizi destekliyor ve bunların önünü açıyoruz. Kamu yatırım projelerinde finansman etkinliğini sağlayan hazine geri ödeme garantili dış borç stokumuz 2022 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla 15,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Değerli arkadaşlar, aslında, doğru bilinen yanlışları da burada ifade etmek istiyorum. Bu konu, mecrasından da çok uzaklaştırılmak suretiyle birtakım yanlış bilgilerle kamuoyunda farklı algılara yol açabiliyor. Değerli arkadaşlar, elimdeki tablo 2022 yılında hazine geri ödeme garantisindeki üstlenim oranını gösteriyor yani toplam itibarıyla 2002 yılında -özellikle ekrana göstermek istiyorum- yüzde 51,9 olan hazine garantilerinden üstlenim oranı bugün itibarıyla... Bakın, burada yüzde 51,9, burada 1,2. Ne demek hazine garantili finansmanda üstlenim oranı? Eğer finanse ettiğiniz, hazine garantisine finanse ettiğiniz borçları ilgili kamu müesseseleri, kamu kurumları, belediyeler ödemezse hazine ödüyor. 2002 yılında bu üstlenim oranı yüzde 52'yken bugün itibarıyla 1,2; neredeyse yadsınamayacak kadar düşürülmüş ve artık üstlenim oranı sıfıra doğru getirilmiş değerli arkadaşlar.

Bunun yanında, 4749 sayılı Kanun kapsamında borç üstlenim oranı taahhüdü mekanizması kamu-özel iş birliği modeliyle gerçekleştirilen altyapı projelerine destek olmakta. Küresel, büyük ve başarılı projelere baktığımızda, finansman sürecini etkin ve sağlıklı bir şekilde yönetmeyi başaran söz konusu sürecin maliyet avantajını gerçekleştirmiş projeler olduğunu görüyoruz. İşte bu mekanizmayla, ülkemizde önemli atılımları hayata geçirdiğimiz, büyük projelerin etkin risk yönetimi, uygun maliyeti ve rekabetçi özelliği güçlendirilmekte ve bunların hızlı bir şekilde sonuca doğru yani projelerin bitimine doğru yol alması sağlanmaktadır.

2022 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 8 proje için toplam 16,5 milyar dolar borç üstlenim taahhüdü verilmiş. Burada da altını çizmek istiyorum değerli arkadaşlar. Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınına rağmen söz konusu borç üstlenim taahhüdü kapsamında gerçekleşen bir üstlenim veya -biraz önce üstlenimden bahsetmişim- ödeme bulunmamaktadır; üstlenim yok, ödeme yok. Bu veri, bize söz konusu sistemin sağlıklı bir şekilde işletildiğine dair çok önemli bir ipucu, çok önemli bir gösterge ve çok önemli bir altını çizmeyi gösteriyor.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ hükümetlerimiz göreve geldiği günden bu yana kamu finansmanında, enerji dönüşümünde, sanayi üretiminde, büyüme ve istihdamda ülkemizde çağ atlatan bir dönem yaşandı. Elimdeki grafik 2002'den bu yana AB tanımlı genel borç stokumuzu gösteriyor. Pek çok arkadaş bunu biliyor. Bakın, değerli arkadaşlar, 2002'de, AB tanımlı borç stoku oranı yüzde 71,5'ken, bir ara yüzde 40'ların üzerine çıkmış olmasına rağmen, bugün geldiğimiz noktada yüzde 39,3'e düşmüş. Evet, yüzde 71,5'ten yüzde 39,3. Evet, şimdi, Avrupa'da durum ne, buna bakalım değerli arkadaşlar. Avrupa'da duruma baktığımız zaman, işte burada görüyorsunuz; Avrupa'da durum, avro bölgesinde yüzde 94, Avrupa Birliği bölgesinde yüzde 86. İtalya'ya baktığımızda yüzde 140, Yunanistan'a baktığımızda yüzde 182; tabloda görüyorsunuz ve aşağı doğru gidiyor. Türkiye burada, bakın, listenin sonunda yüzde 30,3 değerli arkadaşlar. Dolayısıyla bütün bunları gerçekten kamuoyunun bilmesini ve altını bir kez daha çizmek istedim değerli arkadaşlar.

Bütün bunların yanında, 2002'den bu yana büyümede kırdığımız rekorları tazelemeye devam ediyoruz. Şöyle baktığımız zaman tüm dünyayı etkisi altına alan 2008 ekonomik krizini şurada, dışarıda bıraktığımızda, burada bir küçülme var görüyorsunuz. "Niye dışarıda bırakıyorsunuz?" diyorsunuz çünkü küresel bir kriz var. Tüm dünya küçüldü, evet Türkiye de bu 2008 krizinde bizim dışımızda gelişen küresel krizle küçüldü ancak bunu dışarıda bıraktığımız zaman, yıllar itibarıyla ortalama yüzde 6,4 büyüdüğümüzü görüyoruz veya salgının etkilerinden hızla toparlanan ülkemiz 9 çeyrektir kesintisiz büyüme devam ediyor değerli arkadaşlar.

Türkiye güçlü ve kesintisiz büyümesini sürdürürken aynı zamanda yeni istihdam imkânlarını da aralıksız büyütme, geliştirmeye devam ediyor. Öyle ki son açıklanan verilere göre salgın öncesi döneme kıyasla yani 2019 Ekim-2022 Ekim arasında 3 milyon 140 bin ilave istihdam oluşturmuşuz değerli arkadaşlar. Dünyada örneğine zor rastlanan bir istihdam yaratılmasıdır bu, istihdam genişletilmesidir, istihdamı öncelemektir bu değerli arkadaşlar.

İşte, bütün bunların yanında son bir yılda 1,6 milyon kişiye de ilave istihdam sağladık değerli arkadaşlar. 1,6 milyon kişiye, bir yılda 1,6 milyon ilave istihdam. Değerli arkadaşlar, bütün bunlar, üretim genişlemesiyle, üretim iklimiyle, özel sektör-kamu iş birliğiyle, sonuç odaklı çalışmayla, üretimi, istihdamı, ihracatı öncelemeyle olan bir şey. Hadise bu iken sanayi üretimimize baktığımız zaman, üretim değerini 17 kat artırdığımızı görüyoruz. 2021 yılı sonu itibarıyla 5 trilyon doları aşan bir sanayi üretimi var. İşte bütün bunlar, yirmi yıllık iktidarımız döneminde, üretimi önceleyen, istihdamı önceleyen, ihracatı önceleyen, Türkiye'nin gelişimini, kalkınmasını ve refahını yaygın bir şekilde önceleyen ekonomik politikaların sonucudur.

Şimdi, ihracatımıza gelelim. Göreve geldiğimizde 36,1 milyar dolar olan ihracatımız bugün 255 milyar dolarlara geldi.

Burada Strateji ve Bütçe Başkanımız var, kendisiyle de bürokrasi döneminde ihracatın geliştirilmesi için birlikte çalıştık, kendisine de buradan teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ihracatımız bu dönemde toplam hacimde 7 kat artmış durumda ve yıllık ortalama itibarıyla da yüzde 11,2 artış var, kesintisiz ihracat artışı.

ERHAN USTA (Samsun) – İthalat ne olmuş?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Bütün bunlar, uyguladığımız politikaların doğru politikalar olduğunu, Türkiye'nin ihracatını, istihdamını, üretimini önceleyen politikalar olduğunu bize net bir şekilde ifade ediyor. Rakamlarla konuşuyoruz arkadaşlar; laf etmiyoruz, laf üretmiyoruz, rakamların diliyle konuşuyoruz ve istatistiklerle sizlere konuyu aktarmaya çalışıyoruz.

Ülkemizin, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, şimdiye kadar başardıklarından aldığı güçle, Türkiye Yüzyılı hedeflerine de kararlılıkla yürümeye devam ediyor değerli arkadaşlar.

Yerli ve millî yenilikçi ve yeşil üretim ekonomisi anlayışıyla, millî teknoloji hamlesinin desteğiyle her alanda rekabetçi gücümüzü artırmaya devam edeceğiz. İleri teknolojiye dayalı, yüksek katma değerli, nitelikli istihdamı artıran üretim gücümüzle, ülkemizin dünyanın en büyük sanayi, ihracat ve lojistik merkezi olması yolundaki çabalarını sürdürmeye devam edeceğiz. Türkiye Yüzyılı'nda Türkiye'mizin gelişmiş ekonomiler arasında ön sıralarda yer alması için gece gündüz çalışmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Bütün bu hedeflerimiz doğrultusunda Türkiye Yüzyılı'mızın ilk bütçesi olan 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz, Rize Milletvekili Sayın Muhammed Avcı'ya aittir.

Buyurun Sayın Avcı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMED AVCI (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ hükümetleri döneminde tüm Türkiye'de cumhuriyet tarihimizin en büyük kalkınma hamlesi gerçekleştirilmiştir. Zira AK PARTİ dönemi icraatları kendisinden önceki siyasi partilerle değil, cumhuriyet tarihi boyunca yapılan yatırımlarla mukayese edilmektedir ve açık ara bir icraat üstünlüğüne sahiptir. Tüm illerimizde yaşanan bu icraat hamlesi Türkiye'nin pek çok temel problemini çözmüş, seçim bölgem olan Rize'miz de bu yatırım hamlesinden payına düşeni almıştır. Hayal olarak kabul edilen pek çok proje bu sayede hayata geçilmiştir. 14 kilometre uzunluğundaki Ovit Tüneli sayesinde Doğu Karadeniz, önce Erzurum'a, oradan Mardin'e, oradan ta Orta Doğu'ya kadar uzanan bir transit ticaret yolu bağlantısına kavuşmuştur.

Rize Lojistik Limanı inşaat çalışmaları Hükümetimiz tarafından başlatılmış ve az önce bahsettiğim transit ticaret yolunun denize açılan kısmına konumlandırılmıştır, 2023 yılı sonunda ise bitirilmesi planlanmaktadır.

Rize-Artvin Havalimanı'mız, ilk altı ayda taşıdığı yolcu sayısı rekorlar kırmış ve bölgedeki turizm kabiliyetini önümüzdeki yıllarda çok daha yükseklere taşımak için en önemli yatırımı teşkil eder hâle gelmiştir.

Rize Şehir Hastanesinin dolgu çalışmaları bitme aşamasına gelmiş ve yakın bir zamanda yapım ihalesini gerçekleştireceğiz. Bu sayede Rize'mizin kırk, elli yıllık hastane ihtiyacını ortadan kaldırdığımız gibi hasta hizmetlerinin de çok daha konforlu ve nitelikli hâle gelmesini temin edeceğiz.

Bu mega projelerin yanında Rizeli hemşehrilerimizin yaşam konforunu artıran yığınla yatırım iktidarlarımız döneminde hayata geçirilmiştir. Bugün esas bahsetmek istediğim konu ise Rize'deki kentsel dönüşüm çalışmalarımızdır. Tüm Türkiye'de olduğu gibi kimliği olan, modern şehirler oluşturma ülküsü bağlamında, Rize'de kimse yapamaz denilen kentsel dönüşüm çalışmalarını cesaretle gerçekleştiriyor ve vatandaşlarımızın hizmetine sunuyoruz.

Deniz suyunun korozyona uğrattığı sahil bandındaki binalarımızın bir bölümü ve belediye blokları olarak bilinen alanı bugün Çevre ve Şehircilik Bakanlığı eliyle dönüşüme tabii tuttuk ve Rize mimarisine uygun binalar yaparak çok yakın bir zamanda halkımızın hizmetine sunacağız. Salarha ve Muradiye'de konut hareketini başlattık. Salarha bölgesindeki konutlarımızı tamamladık, Muradiye bölgemizde ise inşaatlarımız hızlı bir şekilde devam etmektedir. Şehrimizin en önemli vadilerinden

biri olan Pehlivantaş Vadi'si'nde konut hareketini başlatabilmek için uygun yer arayışımız devam etmektedir. Yağlıtaş bölgesinde bir mahalleyi âdeta yeniden inşa ediyoruz. Toplam 1.300 civarında konut üreteceğimiz bu bölgede, Rize'de gerçekleştireceğimiz tüm kentsel dönüşüm çalışmalarını kolaylaştıracak bir rezerv alan oluşturuyoruz. Çok yakın bir zamanda açıklayacağımız yeni dönüşüm alanlarıyla ilgili çalışmayı ise milletvekillerimiz ve Belediye Başkanımızla birlikte takip etmeye devam ediyoruz.

Türkiye'nin en önemli turizm destinasyonlarından biri olan Ayder'de başlattığımız çalışmayla birlikte Ayder'i asli kimliğine dönüştürmek hususunda bir irade ortaya koyduk ve tedricen gerçekleştirilen bu dönüşüm çalışması bugün, artık ete kemiğe bürünmüştür. Hemşehrilerimizle el ele vererek yürüttüğümüz bu çalışma tamamlandığında, Ayder sadece Türkiye'nin değil dünyanın en önemli turizm merkezlerinden birisi hâline gelecektir. Hemşin ilçemizi bütünüyle kentsel dönüşüme tabi tutarak ilçe merkezini âdeta yepyeni bir hüviyete büründürdük, bu çalışmamız tam anlamıyla bittiğinde Hemşin'i Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden birisi hâline getireceğiz. Güneysu ilçesinde kapsamlı bir kentsel dönüşüm çalışması yaptık, şimdiyse yeni konutlarla birlikte ilçemizin konut açığını kapatıyoruz. Yine, aynı şekilde, Kalkandere ilçemizin en önemli problemlerinden biri olan konut ihtiyacını karşılayabilmek için inşaat çalışmalarına başladık ve sona doğru geliyoruz. Rize'mizin tarihî ilçesi Pazar'da kentsel dönüşüm çalışmalarını başlattık, Hemşin Deresi'nden Jandarmaya kadar olan alanda dönüşüm projemizi oluşturduk ve çok yakın bir zamanda eski binaların yıkımına başlayacağız. Ardeşen ilçemizde 2 bölgede kentsel dönüşümle ilgili proje hazırlığımız devam etmektedir.

Öte yandan, Rize, İyidere, Güneysu millet bahçelerinin yapımı Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından devam etmektedir. Çayeli millet bahçesiyle ilgili proje çalışmalarımız bir taraftan devam etmektedir. Bu çalışmaların tamamında güçlü bir irade ortaya koyan ve bize desteğini hiç esirgemeyen başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum'a ve ekibine hemşehrilerim adına yürekten teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rize'de yaşanan bu yatırım hamlesi Türkiye'mizin tamamında gerçekleştirdi. 2002 yılında devraldığımız ülkenin âdeta çöken ekonomisi tedricen büyütülerek bugünlere geldik. Dünya, 1929 Buhranı sonrası yaşanan en büyük ekonomik felaketle karşı karşıya bugün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED AVCI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Siz beni dinlemediniz herhâlde.

Buyurun, devam edin.

MUHAMMED AVCI (Devamla) - Enerji krizleri ve yüksek enflasyona dayalı ekonomik problemler dünyanın en gelişmiş ekonomilerini dahi tasallut altına almış durumdadır. Böyle bir ortamda, yerli otomobili vatandaşların hizmetine sunuyor, yerli İHA'lar, SİHA'lar, yerli savunma sanayi araçları üretip ülkemizin tüm güvenlik zafiyetlerini ortadan kaldırıyoruz.

Dünyanın dev ekonomilerinin resesyona girdiği, küçüldüğü bir dönemde, cumhuriyetimizin 100'üncü yılına girerken istikrarlı bir şekilde ekonomisini büyütmeye devam eden bir ülkenin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütçesini yapıyoruz. Bütçemizin halkımıza, milletimize, ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci söz, Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan'a aittir.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Rahmetli Demirel'e sormuşlar "Sandıktan ne çıkar?" diye, rahmetli demiş ki: "Ne atarsan o çıkar." Sovyetler Birliği'nin devlet başkanına sormuşlar "Seçimi kim alır?" diye "Sandığı kimin saydığına bağlı." demiş. Yüksek Seçim Kuruluna kapak olsun diye söylüyorum bu sözleri değerli arkadaşlarım.

Şimdi, hukukçu olmak nasıl bir şey? Bakın, ben Ankara Hukuk Fakültesi mezunuyum. 5 Kasım 1925'te Ankara Hukuk Fakültesinin açılışında Mustafa Kemal Atatürk demiş ki: "Cumhuriyetin müeyyidesi olacak bu müessesinin açılışında duyduğum saadeti dünyada hiçbir teşebbüste duymadım." Yine, onun Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt cumhuriyetin savcılarına demiş ki: "Meriç kıyılarında çalışan Türk köylüsünün kaybolan sabanından tutunuz da bu vatanda yaşayanların uğrayacağı en ufak haksızlıktan, hatta Bingöl dağlarının ıssız kuytularında nafaka bekleyen öksüzlerin gözyaşlarından siz sorumlusunuz." demiş. Kime demiş bunu? Cumhuriyet savcılarına; cumhuriyetin avcılarına dememiş arkadaşlar, cumhuriyetin savcılarına demiş. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, ben bunları niye söylüyorum değerli arkadaşlarım? Bakın, dünden beri olağanüstü gelişmeler yaşanıyor. Bugün keyfi yerinde olan bir kişi var: Sayın Maliye Bakanı. Kimse Maliye Bakanına dokunmuyor, o internete bakmaya devam etsin; bizim işimiz Adalet Bakanlığıyla, bizim işimiz Yargıtayla.

Değerli arkadaşlarım, bakın, çıkıp diyorsunuz ki: "Efendim, kimse yargıya müdahale etmiyor; yargı ayrı bir olay, yasama organının konusu değil." Onu başkalarına anlatın. Bakın, bizler hukukçuyuz, neyin ne olduğunu biliyoruz. Biraz önce Bülent Tezcan Yargıtayın nasıl ele geçirildiğini, istinaf mahkemelerine neler olduğunu burada ayrıntılı bir şekilde anlattı değerli arkadaşlarım. Dün verilen kararlar alakalı olarak "Fılan asliye ceza mahkemesi karar verdi." filan diye demeyin. Kararı veren Mehdi Komşul'dur arkadaşlar, karar onun tarafından verilmiştir. Bakın, dünden beri sayfa sayfa fotoğraflar yayınlanıyor kamuoyunda; kararı veren bu ve onunla ilişkili olarak "Furkan Okudan" diye de savcılık görevini yapan birisi var. Bakın, kararı 2 kişi vermiş, ben "mahkeme" filan demiyorum; "hâkimlik" "savcılık" bambaşka kavramlardır. Dünkü kararlar alakalı tartışılacak bir olay yoktur. Biraz önce anlatmış olduğum cumhuriyet savcısı tarifi, hâkim tarifi... Hâkimler kimdir? "Vicdanlarıyla karar verir." diyor. Bu kararın altında kalacaksınız değerli arkadaşlar. Bu karar fecaat bir karardır. Bu kararın anlatılacak bir tarafı yoktur, hukuki olarak bu kararı burada tartışmanın bir anlamı da yoktur. Bu kararın nereye gideceğini göreceğiz.

Dünden beri bakıyorum, bazı yorumlar yapıyorlar, diyeceksiniz ki: "Efendim, istinaf mahkemesi aşaması vardır, Yargıtay aşaması vardır." Arkadaşlar, Yargıtay eski Yargıtay değil. İrfan Fidan... Ya, İrfan Fidan'ı kürsüde bir gün görev yapmadan Yargıtaydan aldınız, getirdiniz, Anayasa Mahkemesine -en büyük mahkemeye- üye yaptınız değerli arkadaşlarım. "Muhterem İnce" diye bir Bakan Yardımcısı vardı; hangi üstün niteliklerle onu Anayasa Mahkemesi üyesi yaptınız merak ediyorum. Amerika'da bir Anayasa Mahkemesi üyesi öldü diye ulusal yas ilan ettiler. Bizimkilerine Allah uzun ömür versin, birisine bir şey olsa vallahi kimse bunlara gidip taziye bile dilemez, bunların yakınlarına. (CHP sıralarından alkışlar) Bunlar mı yüksek mahkeme üyeleri, merak ediyorum yani. Bunlara mı gideceğiz de kanunların Anayasa'ya uygunluğuna ilişkin, yargısal denetimle alakalı şikâyetle bulunacağız değerli arkadaşlarım?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Gideriz canım biz, gideriz canım a!

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Bunları kabul edebilmemiz mümkün değil. Burada büyük bir yanlışlık var, böyle bir şeyi kabul etmiyoruz. Hukuk hepimize lazım olacaktır, hukuk herkese lazım olacaktır. Burada bakın geçmiş dönemde de sizi şikâyet ettim hukuka ilişkin olarak. Yargılamalara ilişkin şikâyetlerde bulundunuz, çok büyük hatalar yapılmıştır. Bu, vicdanları kanatan bir yaradır değerli arkadaşlarım. Dün –"mahkeme" demiyorum bakın- Mehdi Komşul tarafından verilen karar, bunu unutmayın. Arkadaşlarımdan da; Cumhuriyet Halk Partisi Grubundaki arkadaşlarımdan da ve

İYİ Partideki saygıdeğer üyelerden de talebim şudur: “Mahkeme” filan demeyin, karşınızda mahkeme filan yok, onlar eskidendi Sayın Başkan, neyin mahkemesi? (İYİ Parti sıralarından “Doğru.” sesleri) Özel görev verilmiş bir adama, demişler ki: “Bunun gereğini yap.” Sayın Bülent Tezcan biraz önce mahkemede hâkimin ruh hâline ilişkin olarak gözlemlerini aktardı; az bile anlattı, böyledir bu işler. Mahkeme eğer esas hakkında mütalaaaya yönelik olarak, esas hakkında bir süre vermiyorsa savunmaya yönelik, o bir ihlasıdır. Açıkçası şudur: “Sana ceza vereceğim.” demektir. Dün olağanüstü güvenlik önlemleri alınmışsa... Yüreğim cız etti burada, dedim ki: “Cezayı verecekler buna ilişkin.” Buna ilişkin kâhin olmaya, kehanette bulunmaya gerek yok. Görev ve talimat verilmiştir, gereği yapılmıştır. Biz, talimatı kimin verdiğini biliyoruz. Bu talimat buradakiler tarafından verilmedi, talimat bir kişi tarafından verildi, haklı olacak mı olmayacak mı hep beraber göreceğiz; yanılacak mı yanılmayacak mı hep beraber göreceğiz. O nedenle bugünler geçecektir, bütün bu olumsuzluklara rağmen bu ülkeyi umudun ve özgürlüğün ülkesi, hepimizin Türkiyesi yapacağız.

Ve Nazım’ın sözleriyle bitiriyorum: “Yok öyle umutları yitirip karanlıkta savrulmak/Unutma aynı gökyüzü altında bir direniştir yaşamak.” diyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır, soru-cevap talebi bulunmuyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sataşmadan söz istemiştin Sayın Başkanım.

BAŞKAN – 12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sataşmadan söz istemiştin.

BAŞKAN – Biliyorum Sayın Tunç, acele etmeyin, maddeyi oyladım.

Sataşmadan söz istiyorsunuz, nedenini sormayacağım, kürsüden iki dakika söz veriyorum, kürsüye buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan’ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 12’nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Tabii, oturuma başlarken de İstanbul Asliye Ceza Mahkemesinin kararıyla ilgili tartışmalarla başladık, arkadaşlarımız değişik değerlendirmelerde bulundular. Tabii, bu karar yerel mahkemenin vermiş olduğu kesin olmayan bir karar. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının Yüksek Seçim Kurulu hâkimlerine yönelik “Bu seçimi iptal edenler ahmaktır.” sözünün yerel mahkemece değerlendirilmesi sonucu hakaret suçunu teşkil ettiği yönünde bir mahkûmiyet kararı verildi. Bunun istinaf süreci var, yedi günlük süre içerisinde istinafa başvurulur, ardından da temyiz süreci var. Şimdi, bu kararı veren hâkimlere yönelik ifadeler kullanırken kararı eleştirelim ancak bir karar üzerinden “Bu karar talimatla verildi, sarayın yargısı.” şeklindeki ifadeler kesinlikle doğru değildir. Burada bir isnat vardır ve bu isnadı mahkeme değerlendirmiştir, istinaf mahkemesinin nasıl değerlendireceğini beklemek lazım. Kesinleşmemiş bir karar üzerinden burada değerlendirmelerde bulunarak ve bu karar üzerinden bir mağduriyet çıkarmaya çalışmak doğru değildir; hele hele, 1998 yılında Sayın Cumhurbaşkanımızın Siirt’te okuduğu şiirle ve o mahkûmiyet kararıyla benzerlik kurmak hiç doğru değildir. Sayın Cumhurbaşkanımız, orada, Türkiye Cumhuriyeti devletinin müfredatında olan bir şiiri okumuştur ama burada ise hâkimlere yönelik bir hakaret vardır. Bir mahkeme kararı üzerinden...

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – “Ahmak”tan hakaret olur mu ya? Allah aşkına ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ya, mahkeme tutanağına bir bak ya, mahkeme tutanaklarına bak sen ya!

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – “Varsayılan.” deyin hiç olmazsa, “Varsayılan.” deyin hiç olmazsa.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bu zihniyet verdi o kararı. Suç var burada.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz her gün hakaret ediyorsunuz burada.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – “Varsayılan.” demiyorsunuz, “Vardır.” diyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Dinleyin arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tunç, sataşmadan iki dakika...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Son cümlemi söyleyeyim.

BAŞKAN – Açarsam bundan sonra bu sürekli hâle gelir. Son cümlelerinizi orada söyleyin lütfen.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bir mahkeme kararı üzerinden tüm yargıyı töhmet altında bırakmak...

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Tüm yargıyı töhmet altında bırakmıyoruz, kim yapmışsa direkt söylüyoruz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...ve “Sarayın yargısı.” diye nitelendirmek doğru değildir.

ORHAN SÜMER (Adana) – İçişleri Bakanı ihbar etsin, 10 bin dolar alan siyasetçi içinizde o zaman.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bir taraftan, 17-25 Aralık savcı ve hâkimlerine “kahraman” diyeceksiniz, aynı hâkim ve savcılar Ergenekon’u da yaptı; o zaman niye susuyorsunuz? Aynı hâkim ve savcılar...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onu da dedik.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – İlkeli olmak lazım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – FETÖ’cüyü onlar, sizin yerleştirdiğiniz FETÖ’cüyü; sizin yerleştirdiğiniz adamlar, o zaman da öyleydi.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Burada bu mahkeme kararları üzerinden Sayın Cumhurbaşkanımıza, iktidarımıza hakaret etmemeniz lazım. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Ergenekon’un savcısıyım.” diyen kimdi?

BAŞKAN – Sayın Tunç, teşekkür ediyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, sataşmada bulundu, söz istiyorum. “İlkeli olmak lazım.” diyerek bizi ilkesizlikle suçladı.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İlkeli olmak satışmak değil Sayın Özkoç.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Niye? İlkeli olmak suç mu yani ilkeli olmak suç mu?

BAŞKAN – İki dakika...

Buyurun.

2.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir yerinde 16 milyon nüfusu olan bir kentin belediye başkanı sadece kendisine “ahmak” denildiği için cevaben “Bunu söyleyenler ahmaktır, bunu yapanlar ahmaktır.” dedi diye ona siyasi yasak getirilmez, ona dünyanın hiçbir mahkemesi, hiçbir şekilde siyasi yasak getirip iki yıl on yedi ay on beş gün ceza vermez. Bu ancak bir şekilde olur; diktatörlükle yönetilen ülkelerde talimatla olur. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün yapılan şey, bu karar, hiçbir vicdana sığmayan karardır. Bir kere daha bu mahkemeleri aslında savcıların ve hâkimlerin yönetmediği açıkça ortaya çıkmıştır.

Az önce Bülent Tezcan burada konuşurken, Sezgin Baran Korkmaz davasında o kadar net ve açık ki, üzerinde yurt dışına çıkamaz... Mal varlığına el koydunuz adamın, kaldırttı İçişlerinden Bakanlığında gelen talimatla Adalet Bakanlığı, mahkeme kararıyla kaldırttınız, yurt dışına kaçırdınız, yurt dışına koyma kararını çıkardınız; bu bile size yeter. Onun için övünmeyin yirmi bir yıldan beri iktidardayız diye. Saddam da otuz yıldan beri iktidardaydı, Esad'da yirmi yıldan beri iktidardaydı; onlar neyse siz de osunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

(AK PARTİ sıralarından “Ayıp, ayıp!” sesleri)

AHMET ARSLAN (Kars) – Örneğine baksana ayıp ya!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, burada...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aynısınız aynı!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, satışma var, 69'a göre söz istiyorum.

AHMET ARSLAN (Kars) – Demokrasi diye yola çıkıyorsun, söylediğin örneğe bak!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ayıp esas sizin yaptığınız, ne demokrasisi...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tunç, ne diye satıştı?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – “Saddam gibisiniz.” dedi; bu bir hakarettir.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; buradaki benzetmeleri reddediyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hiçbir şekilde reddetme!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – “Saddam gibi...” dediniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Hakaret ediyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hakaret ediyorum.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanımız, yirmi yıldan bu yana 15 seçimi kazanan, milletin gönlünde taht kuran bir liderdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, hiçbir şekilde!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Siz kendinize bakın!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hiçbir şekilde kurmamıştır!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Siz kendinize bakın!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – İşte, böyle mahkeme kararlarıyla, böyle yasalarla ayaktaadır.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Siz yirmi yıldan bu yana 15 seçim kaybedecek, partinin başında, koltuğunda oturacak, o diktatör değil ama milletin oylarıyla her sandıkta açık ara birinci olacak, ona “diktatör” diyeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yirmi yıllık iktidarınız diktatörlüktür. Hiçbir şekilde değildir. Kabul etmiyorum, reddediyorum, reddediyoruz. Mahkemeleri kendi himayeniz altına aldınız. Reddediyorum!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Yazıklar olsun size! Size yazıklar olsun!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sana yazıklar olsun!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Size yazıklar olsun! Size yazıklar olsun!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Şu mahkeme kararını bir okuyun. Ne diyor burada?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onların hepsi hava, yasaları kaldırdınız.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Diyorsunuz ki... “İçişleri Bakanına söyledi.” diyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yasaları kendi adınıza çıkartıyorsunuz. İsraf ediyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ya, akıl var mantık var, İçişleri Bakanı mı seçimi iptal ediyor? “31 Martta seçimi iptal edenler ahmaktır.” diyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hiçbir şekilde kabul etmiyoruz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Size birisi... Sayın Özkoç, “Sen ahmaksın.” desek bana dava açar mısın, açmaz mısın?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Açmaz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Açmaz mısın?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben sana bir şey söyleyeyim mi?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Açarsın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben sana dava açsam, ben sana “Ahmaksın!” dedin diye dava açsam, hâkim güler “Acaba nedir?” diye.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Yine, bütün siyasi parti liderleri, hatta hepinizin avukatları ortak biliyoruz, 15 bin, 20 bin... Hatta çok daha basit cümlelerle, basit kelimelerle vatandaşların cümlelerine hakaret davası açan sizin liderleriniz. (CHP sıralarından gürültüler)

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bir tane göster.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ya, bir bakın, liderlerinizin avukatlarıyla bir görüşün. Yani “madam” kelimesini hakaret olarak kabul edip dava açan sizlersiniz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Suç işleri bakanına niye açmadınız davayı?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Cumhurbaşkanı hakarettten tutuklamayı siz getirdiniz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Burada bir yargı kararı, kesinleşmemiş bir yargı kararı var. Sevinmeyin, bu kararın üzerine hemen bayram etmeye başladınız, buradan bir mağduriyet çıkmaz, bu karar kesin değil, istinaf değerlendirecek bu kararı, biz değerlendirmeyeceğiz, istinaf süreci var, temyiz süreci var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Tunç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, “Sizin liderlerinizdir...” diyerek hakarete bulundu. Söz istiyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Nasıl hakarete bulundum?

ERHAN USTA (Samsun) – Muhammet Akbaşoğlu’nu geçtin ya, helal olsun vallahi sana.

BAŞKAN – Buyurun.

4.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Ahmak” dediğin için mi dava açarlar. Ben AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın söylediklerini söyleyeyim: “Şerefsiz”, “cibilliyetsiz”, “haysiyetsiz”, “namussuz”, “beceriksiz”, “sürtük”, “kadın mısın, değil misin belli değil” “ahlaksız...”

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Demedi öyle bir şey, nerede dedi?

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – İlk önce dönüp aynada kendinize bakın. (CHP sıralarından alkışlar) Yok, efendim, buradan hakaret edilir miymiş, edilmez miymiş ilk önce bunlara bakın. Bunları Türk siyasi tarihinde kürsüden söyleyen tek bir Genel Başkan vardır; adı Recep Tayyip Erdoğan’dır. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sen kendi genel başkanına bak. Söyledi mi, söylemedi mi? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Evet, 13’üncü maddeyi okutuyorum:

Gelir ve giderlere ilişkin diğer hükümler

MADDE 13- (1) Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve Bankanın faaliyet kârlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamı veya bir kısmını, Bankanın politik risk alacağına mahsup etmeye ve mahsup işlemlerini mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydetmeye Hazine ve Maliye Bakanı, bu işlemlere karşılık gelen tutarları bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan da ilgili teptilere ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

(2) 2006 yılından önce katma bütçeli olan idarelerden 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınanların ilgili mevzuatında belirtilen kurum gelirleri, genel bütçe geliri olarak tahsil edilir.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcısı; sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Vallahi burada bütçe konuşmak istiyoruz ama maalesef, konuşturmuyorsunuz. Şimdi, düşünüyorum da kime söylendiği muğlak bu “ahmak” lafına eğer üç seneye yakın hapis cezası, siyaset yasağı getiriliyorsa Meclis Genel Kurulunda yapılan eşkıyalığa ne verilmesi lazım, müebbet mi verilmesi lazım; onu da merak ediyorum açıkçası. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Dünkü hukuk garabetinden de daha iyi anlıyoruz ki AK PARTİ korkuyor. Kimden korkuyor? Milletin ta kendisinden korkuyor. Yirmi senedir oynanan demokratlık tiyatrosunda da maske fena hâlde düşmüş durumda. Bu kürsüden önceden de birkaç defa dile getirdiğim gibi AK PARTİ ne millîdir ne muhafazakârdır ne de demoktrattır.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sen kimsin? Sen kimsin be?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Peki, nedir? AK PARTİ senin gibi fırsatçıdır.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sen kimsin? Sen kendini tarif et, kendini tarif et!

ERHAN USTA (Samsun) – Sessiz ol, sessiz ol ya! Ne demek ya!

BAŞKAN – Sayın Güler... Sayın Güler...

Sayın Cinisli, siz de Genel Kurula hitap edin.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Benim kim olduğumu herkes biliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sen kendini tarif et! Hayret bir şey!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne oldu, niye şey yapıyorsun? Ne var? Niye bağıriyorsunuz?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Sen kendine bak, sen kendine bak! Ben milliyetçi demokratım. Konuşma!

BAŞKAN – Sayın Cinisli, Genel Kurula hitap edin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sen kendini tarif et! Allah Allah!

BAŞKAN – Sayın Güler, lütfen rica ediyorum.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Ben milliyetçi demokratım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O milletvekili! “Kimsin?” diye soramazsın!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, hatibi uyarır mısınız?

BAŞKAN – Herkese müdahale etmeyin oradan. İstedliğini söyler o kürsüde, siz niye müdahale ediyorsunuz?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Dünkü talihsiz karar da...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O milletvekili, “Sen kimsin?” diyemezsin ona!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Sayın Özkoç, hiç müdahaleye gerek yok, değmez!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O milletvekili, o milletvekili.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Değmez, değmez, değmez! Sayın Özkoç, değmez, değmez!

BAŞKAN - Sayın Cinisli, Genel Kurula hitap edin lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O kadar ağırına gidiyorsa onları söylettirme!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Beni tarif edemez, kendini tarif etsin!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O milletvekili, tarif eder. Sen tarif ediyorsun ya!

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Bırakın, Sayın Özkoç değmez.

ERHAN USTA (Samsun) – Aynen osunuz, üzerine çok alındığına göre en fazla da sen osun!

BAŞKAN – Sayın Özkoç... Sayın Cinsli... Sayın Güler, lütfen...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, konuşmacıyı ikaz edebilir misiniz? Temiz bir dille Genel Kurula hitap etmesini söyler misiniz.

BAŞKAN – Ya, Sayın Tunç, siz de bana yol göstermeyin.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Değmez, iki gündür dayanamıyor söylediklerime, biliyorum.

Dünkü talihsiz karar da...

BAŞKAN – 5 defa ikaz ettim, oradan ayağa kalkıp benim nasıl yöneteceğimi bana tarif etmeyin lütfen.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.35

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 12.48****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Cinsli’nin konuşması esnasında ara vermiştik.

Buyurun Sayın Cinsli. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Kalan sürenizi başlatıyorum.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Fakat Sayın Başkanım, sürem...

BAŞKAN – Siz merak etmeyin, biz gereken şeyi yaparız.

Buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Umarım konuşmamı tamamlayabilirim, AK PARTİ’li arkadaşlar tahammül edebilirlerse.

Kaldığım yerden devam edeyim, AK PARTİ’nin korktuğundan bahsediyordum, çünkü talihsiz karar da bu korkuyu tescillemiştir. Zalimliğe, baskıya hep itiraz etmiş olan aziz milletimiz AK PARTİ’yi tarihe gömecektir. AK PARTİ bu kararla havlu atmıştır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Her şey incelendiği yerden kopar, zulüm en kalın olduğu yerden kopar; bunu da aziz milletimizle paylaşmak istedim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi’nin maddelerine dönmem gerekirse, AK PARTİ’nin hiç değilse bu son, veda bütçesinde bizlerin devlet ve millet menfaatini önceleyen eleştiri ve görüşlerini dikkate almasını, kulak vermesini umarım; aksi hâlde, seçim ekonomisi gibi günü kurtarmaya, seçim kazanmaya yönelik politikalarla millî güvenlik sorunu hâline gelen ekonomimiz daha da zor durumlarda bırakılmış olur.

Önceki yıllarda bütçe tekliflerinin 13’üncü maddesinde il özel idareleri ve belediyelerin borçlanma sınırıyla ilgili kaydedilen hüküm bu yılın bütçe teklifinde nedense yer almıyor Sayın Bakan Yardımcısı; “Sayın Bakan” da demek isterdim ama burada yok anladığım kadarıyla. Cumhurbaşkanınca onaylanan ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren altyapı yatırımlarının borçlanma limitine takılmadan gerçekleştirilmesi mümkün kınıyor. İYİ Parti olarak bizim endişemiz ise tam seçim öncesinde borçlanma limitlerinin göz ardı edilerek elde edilen finansmanın iktidar belediyelerince seçim çalışmalarında kullanılabilmesidir. Son derece sakıncalı sonuçları olacağını düşündüğümüz bu uygulamaya neden gidildiğine ilişkin, Sayın Bakandan bu oturumun sonunda lütfen açıklama bekliyorum.

Ayrıca, 2021 yılı bütçesinin kesin hesabını da görüşüyoruz. 2021 yılı kesin hesabı ayrı olarak görüşülmeli. Elindeki avucundaki her şeyiyle, canından dahi vazgeçerek cumhuriyeti kuran bu aziz millete vergileriyle finanse edilen her bir harcamanın hesabı kuruluşu kuruluşuna verilmeli. 2021 yılı bütçe teklifi Meclisimizden 1 trilyon 346 milyar lira olarak kanunlaştı. Sayıştayın uygunluk bildirim raporunda ise 1 trilyon 619 milyar liralık bir yıl sonu ödeneği olduğu belirtiliyor yani onaylanan bütçe

ile gerçekleşen rakamlar arasında 273 milyar liralık bir fark var, haftalarca görüşüp kabul ettiğimiz rakamın yüzde 20 fazlası. Bir buçuk aylık çalışma sonrası bütçe teklifi kanunlaşıyor. Ne bu çalışmamıza ne de milletin helal parasının harcanması gibi bir emanete saygı gösterilmiyor. Yüzde yirmilik fark, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmeden, arka kapıları doluşarak ödenek artırımlarıyla yapılmış. Kamu Malî Yönetimi Kanunu'na göre, genel bütçe ödeneklerinin yüzde 2'sine kadar yedek ödenek kullanılabilir; aktarma yapmaya da Sayın Cumhurbaşkanı yetkili. Bu yüzde 2'lik sınırlamaya rağmen, bütçe kanun tekliflerine eklenen bir maddeyle genel bütçenin yüzde 10'unu aşmamak kaydı ve Cumhurbaşkanı yetkisiyle idarelerin ihtiyaç fazlası ödeneklerinin Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine aktarılmasına imkân tanınmış.

2021 yılında Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına 96 milyar 404 milyon lira yedek ödenek aktarımı yapılmış değerli milletvekilleri. Bu tutar, 2021 bütçesinin yüzde 6'sına denk. Ödeneklerin 62 milyar lirası Millî Eğitim Bakanlığında, 19 milyar lirası Emniyet Genel Müdürlüğünden, 11 milyar lirası Jandarma Genel Komutanlığından Hazine ve Maliye Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına ve Karayolları Genel Müdürlüğüne aktarılmış yani öğretmenden, öğrenciden, polisten "Ödenekler fazla." diyerek alınmış, kur korumalı mevduata, garantili geçişlere, kamu-özel iş birliğiyle yapılan şehir hastanelerine aktarılmış. Çocuklar okula aç giderken, polisler intihar ederken, öğretmenler atanamazken buna buna eliniz nasıl vardı; hakikaten hayretler içindeyim. Çok üzüntü verici, vicdanlı bir yönetimin yapmayacağı sorunlu bir siyasi karar olarak değerlendiriyorum.

2023 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nde bulunan başka bir maddeyle, gelirler ve giderler arasındaki fark yani bütçe dengesi kaydediliyor. Her yıl yüz milyarca lira borçlanmanın dayanağı da işte bu madde. Giderler üzerinde tasarruf yapılmadan, katma değer üretmeden yapılan harcamalarla aslında hem milletimizin hem de gelecek kuşaklarımızın haklarından alınıyor. Uygun koşullarla devleti finanse etmek tabii ki kabul edilebilir ama aslanan, sırf büyüme için acele, pahalı borçlanmayı tercih etmek yerine, katma değerli üretimle kalıcı bir refah ve kalkınmanın oluşmasıdır.

2023 yılında sadece gelir ve giderleri dengelemek için asgari düzeyde borçlanılacak miktar yaklaşık 661 milyar lira. Burada kesin hesap teklifindeki 2021 yılı borcunu da ifade etmeliyim. 2021 yılı rakamlarıyla 2022 yılına aktarılan kesin borç tutarımız 3 trilyon 22 milyar lira; bu rakama faiz ödemeleri ve 2022 yılında yapılan borçlar dâhil değil. Bu rakamın devasahlığını 2021 yılı bütçesinin büyüklüğüyle kıyaslayabiliriz. 2021 yılı net bütçe gideri 1 trilyon 603 milyar lira yani 2021 yılında, 2021 yılı bütçesinin 2 katı büyüklüğünde bir borcun içine düşürülmüşüz.

Bütçe kanun teklifinde bulunan maddelerle, bütçe düzenine ve uygulamasına ilişkin genel çerçeve de çiziliyor. Teklifin 4'üncü maddesinde, bağlanan cetvellerle ödeneklerin dağılımı, kullanımı ve harcanmasına ilişkin esaslar düzenleniyor. Eğer AK PARTİ iktidarı isteseydi, o madde içindeki ödenek dağılımlarına milletimizin boğuştuğu sorunların çözümleri için gerekli finansal kaynakları ekleyebilirdi; tarımsal desteklemeler, üretim teşvikleri, KOBİ'lerin kaynak aktarımı, yeşil ekonominin promosyonu gibi birçok alan düzenlenebilirdi; emeklilikte yaşa takılanlara, asgari ücretlilere, emekli maaşlarıyla geçinemeyenlere kaynak aktarılabilir ve milyonlar rahat nefes alabilirdi.

Bakanlıkların bütçe teklifleri görüşülürken İYİ Parti olarak milletimizin karşılaştığı sorunların giderilmesi, emeklilikte yaşa takılanların haklarına kavuşmaları, esnafımıza destek olunması, şehitliklerimizin ecdadımıza yaraşır bir hâle gelmesi, çocuklara ücretsiz gıda verilmesi gibi birçok alanda düzenleme içeren 26 adet önerge verdik. Ayrıca, önergelerimiz arasında İklim Değişikliği Başkanlığı ödeneklerinin artırılması da bulunuyor. Ekolojik dengenin korunması ve tabiatın doğal dengesinin esas alınarak bir politikanın benimsenmesini önerdik. Ormanlarımızı koruyan ve ağaçlandırma bilincini artıran bir anlayışın yerleşmesi ve sürdürülebilir olması için yine teklifte bulduk fakat önerilerimizin hiçbirini kabul edilmedi. 2019 yılı Aralık ayında 100 bin sosyal konut projesi açıklanmış ancak bir

gelişme yaşanmamıştı. En son, geçtiğimiz eylül ayında duyurulan İlk Evim, İlk İşyerim Projesi'nin de aynı akıbete uğramaması için kaynak aktarımı yapılmasını teklif ettik, desteklenmedi. Hâlihazırda 2023 yılı için 1.400 olarak belirlenen eğitime hazırlık ödeneğinin 5 bin liraya çıkarılması için önerge verdik, reddedildi. 50 bin öğretmen atamasının gerçekleşmesi için Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin 12 milyar 500 milyon liraya çıkarılmasını savunduk, karşı çıktı. Sosyal devlet olma sorumluluğuyla çocuklarımızın okullarına aç gitmemesi, sağlıklı ve ücretsiz beslenme hakkına sahip olmaları için önerge sunduk, yine kabul edilmedi.

Antalya Demre Belediyesinin uyguladığı, İYİ Partimizin okul çocuklarına ücretsiz gıda yardımı olan Rüzgârgülü Projesi bile Millî Eğitim Müdürlüğü ve Kaymakamlık eliyle engellendi. Vicdanlar mühürlenmiş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) İnşallah, “Rüzgârgülü” adını verdiğimiz bu projemizi iktidarımızda tüm Türkiye’de gerçekleştireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme İdaresi Başkanlığı bütçesinde de artırım teklif ettik. Doğal gaz ve elektrik fiyatlarına ciddi zamlar yapıldı ve KOBİ’lerimiz rekabet açısından sıkıntı çekiyorlar. Sıkıntılarını bir miktar gidermek amacıyla KOSGEB bütçesine 10 milyar lira “doğal gaz ve enerji desteği” adı altında bir destek verilmesini teklif ettik. Bu önergemiz de yine Cumhur İttifakı tarafından reddedildi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde de artırım teklif ettik. Aileler çocuklarına bakmakta zorlanıyor, çocuklarımızın gelişimi ve sağlıklı büyümeleri açısından yaklaşık 2 milyon aileye 20 milyar liralık destek sağlanması için bir önergemiz vardı, bu da reddolundu. Allah’ın izniyle, milletimizin takdirıyla iş başına geldiğimizde teklif ettiğimiz bütün önerilerimizi iktidarımızda gerçekleştireceğimizi kaydeder, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Arzu Erdem.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ARZU ERDEM (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 13’üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletimizi, Sayın Bakanlarımızı, bürokratlarımızı saygılarımla selamlarken bizlerle birlikte bütçe süresince emek sarf eden tüm danışman kardeşlerimize, yine, aynı şekilde, stenograf arkadaşlarımıza, polis kardeşlerimize, tüm servis elemanlarına, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında çalışan tüm kardeşlerimize ve emeği geçen herkese buradan ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum; emeklerine, yüreklerine sağlık diyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçemiz, aziz Türk milletinin ihtiyaçlarına odaklanarak her türlü belirsizliklerden ve risklerden korumak adına her bir vatan evladını kollayan bir mali altyapı oluşturmak hedefiyle hazırlanmaktadır. İşçiden işverene, çiftçiden esnafa, emeklilerimizden öğretmenlerimize, emniyet güçlerimize, gençlerimize, yaşlılarımıza, tüm vatandaşlarımıza yani 85 milyonun ihtiyacını, beklentilerini, geleceğini ilgilendiren 2023 yılı bütçemizin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bütçe demek, millet demek; bütçe demek, güçlü devlet demek; bütçe demek, birlik, beraberlik ve dayanışma demektir. Devletimiz ve milletimiz bölünmez bir bütündür. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi’nin de ifade ettiği gibi, canımızdan aziz bildiğimiz milletimizi, candan ileri saydığımız vatanımızı, canımızın cananı gördüğümüz devletimizi dünya durdukça yaşatmaya ve yükseltmeye çabalamaktayız.

Değerli milletvekilleri, bir devletin temelini millet oluşturmaktadır. Milletin omurgası ise millî, manevi ve ahlaki değerlerimizdir. Bilişim teknolojilerinin hızla gelişip çeşitlendiği günümüzde, bilişim teknolojisi araçları hızlı evlerimize girmiştir. Hayatımızın her alanında olduğu gibi özellikle evlerimizde aile bireylerinin tamamı tarafından kullanılmaktadır. Bu teknolojiler yapay zekâ, kodlama, robotik, sanal gerçeklik, nesnelerin interneti, sosyal ağlar, dijital platformlar gibi çeşitli alanlarda gelişim göstermektedir ve göstermeye de devam edecektir. Bilişim teknolojileri her alanda hızla yayılırken sağladığı yararların yanı sıra aynı zamanda zararlarının mutlaka derince incelenmesi gerekmektedir. Gençlerimiz ve çocuklarımız başta olmak üzere, toplumumuzun bütün kesimlerinde teknoloji bağımlılığına bağlı birçok sorun günbegün kendini göstermeye devam etmektedir, her birimizin belki gündemindedir.

Bu uçsuz bucaksız dünyada millî kültürümüze, manevi ve ahlaki değerlerimize, toplumsal hassasiyetlerimize, aynı zamanda insanın doğasına aykırı hatta düşmanca birçok içerik söz konusudur. Türklüğe, Müslümanlığa düşman içerikleri mutlaka tespit edip bunlarla ilgili çalışmaların yapılması gerekmektedir. Gençliğin baş belası olan uyuşturucu ve çeşitli madde kullanımları sıradanlaştırılıp doğrudan ve dolaylı olarak özendirilmektedir. Özellikle çocukların ve Türk gençliğinin geleceğinin sağlıklı bir şekilde inşa edilmesi açısından bu tür içerikler bulunduran yayınlarla mücadele oldukça önemlidir. Gelecek nesillerin sağlıklı bir şekilde devam etmesini engelleyen; toplumun temel yapı taşı olan aile kurumunu yıpratmayı, yozlaştırmayı ve toplumun yapısını bozmayı hedefleyen; fiziki ve ruhsal açıdan sağlıklı bireylerin ve nesillerin yetişmesini engelleyen her hususun önüne geçilmeli, her türlü oluşumla mücadele edilmeli ve gerekenler yapılmalıdır. Bu mücadelede anne-babalar olarak bizlere de elbette büyük sorumluluklar düşmektedir. Çocukların internetteki ilgi alanlarına dikkat edilmeli; onları sosyal dünyada sähipsiz bırakmamak adına üye oldukları ve takip ettikleri siteler hakkında bilgi sahibi olunmalı; çocuklar faydalı etkinliklere yönlendirilmeli; millî, manevi ve ahlaki değerlerimiz çocuklarımıza örneklendirilerek aktarılmalıdır. Ayrıca millî, manevi ve ahlaki değerlerimize sahip çıkmak, korumak ve evlatlarımıza doğru bir şekilde aktarmak adına devlet eliyle bir eğitim seferberliği başlatılmalıdır. Eğitim materyallerimizde aziz Türk milletimiz için olmazsa olmaz değerlerimize sıkça atıfta bulunulmalı hatta okul öncesi eğitim döneminde çocuklarımıza değerler eğitimi verilmelidir.

Bir diğer önemli husus, çocuklarımızın ve gençlerimizin izleyebileceği saatlerde yayımlanan programlar; psikolojik travmalara sebep olmaması için ilgili bakanlıklar ve RTÜK tarafından denetlenmeli, programlarda yer alan olumsuz içeriklerin gelecek nesiller açısından normal kabul edilerek benimsenmesi engellenmeli, söz konusu programların çocuklarımızın ve gençlerimizin psikolojisine nasıl yansıdığı hususunda araştırmalar yapılarak acilen önleyici tedbirler alınmalıdır. Programlarda yer alan olumsuz davranışları normal kabul ederek, özellikle bunların benimsenmesine müsaade etmememiz gerekmektedir; her birimizin boynunun borcu, evlatlarımız için, geleceğimiz için, çocuklarımız ve torunlarımız için bu hususta gerekli önerileri Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz olarak verdik, bundan sonra da çalışmalarımıza devam edeceğiz. Özellikle televizyon programlarına ilişkin denetlemelerin düzenli yapılması gerektiğinin tekrar altını çizmek istiyorum. RTÜK Kanunu'nda gerekli düzenlemelerin tekrar gözden geçirilip yapılması gerektiğini de vurgulamak istiyorum.

Türk aile yapısına, gelenek, görenek, örf ve âdetlerimize uygun, çocuklarımıza ve gençlerimize millî, manevi, ahlaki değerleri açık ve net şekilde ifade edecek, örneklendirecek ilgi çekici yayınların mutlaka hayata geçirilmesi gerekmektedir. Yerli filmler hazırlanırken kültürel değerlerimizi öne çıkaracak senaryolar titizlikle incelenmeli ve bunlar yayın hayatına geçirilmeli. Çizgi filmler de aynı amaçla hazırlanmalı, çocukların zihinsel gelişimleri olumsuz etkilerden uzak tutulmalıdır. Özellikle şiddet ve cinsellik içerikli yayınlardan uzak, kaliteli ve eğitici filmler hazırlanmalı ve yayınlanmalıdır. Kadim Türk devletinin şanlı şerefli tarihi doğru içerikle yansıtılmalı, özellikle millî, manevi ve ahlaki değerlerimizi güçlendirecek içerikleri barındıran yayınlara yer verilmelidir. Ailelerimiz bu hususta mutlaka eğitimlerle bilinçlendirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, cennet vatanımız, kadim devletimiz, ferasetiyle övündüğümüz büyük Türk milletimiz daima yan yana, omuz omuza daha güçlü, daha müreffeh bir Türkiye için, Türk birliği için, yükselen güç Türkiye için, Türkiye Yüzyılı için yılmadan, bıkmadan, usanmadan, hiçbir saldırıdan korkmadan yürümeye devam edecektir. Bu hedef, dünyaya örnek olacak şekilde hamlelerle o kadar belirginleşmiştir ki yurt dışında bunların yansımaları görüyoruz. Avrupa ülkelerinde tahıl koridoru ve Rusya-Ukrayna savaşındaki ara buluculuk rolümüz dillere destan hâle gelmiştir. Mavi vatanımızda rızıkımızı arayan ve hamdolsun bulan devletimiz bundan sonra Türk milletinin refahı ve geleceği için mücadelesini sürdürecektir. Hiç olmadığı kadar birlik ve beraberlik içerisinde, hep birlikte, aş gibi, su gibi, ekme gibi el ele verip mücadele etmeye devam etmemiz gerekmektedir. Bugün buna çok fazla ihtiyacımız var, kenetlenmeye, birliğe ve beraberliğe daha fazla ihtiyacımız var. Haine, fitneye geçit vermeyeceğiz, vatanımızı bölmek isteyene, bayrağımızı indirmek isteyene, ezanımızı dindirmek isteyene en büyük tokadı Türk milleti olarak atacamız ve nihayet bu itibarla çocuklarımıza, torunlarımıza güçlü Türkiye emanetini teslim edeceğiz. Bir gün değil, her gün ve gururla, ne mutlu Türk'üm diyene!

Milliyetçi Hareket Partisi, Türk milletinin ruh kökü, tarihin kükreyen sesi, Türklüğün ebediyen tütecek ocağıdır. Bizler her daim aziz milletimizin sesi olduk, olmaya da devam edeceğiz. Yapmış olduğumuz çalışmalar neticesinde yeşil kartlı olan korucularımızın SGK primleri devlet eliyle ödenmektedir, maaşları asgari ücrete endekslenmiştir, silah harç bedelleriyse alınmamaktadır, malulen emeklilik hakkı da verilmiştir. Korucularımızın maaşlarının minimum memur maaşına endekslenmesi hususunda korucu kardeşlerimizin talepleri vardır, buradan her birini selamlıyorum ve gözlerinden öpüyorum.

Muharip, Kore, Kıbrıs, malul sayılmayan gazilerimiz başımızın tacı. Gazilerimiz arasındaki farklılıkların kaldırılması hususunda haklı mücadelelerinin yerine getirilmesi için çalışmalarımız sürmektedir. Terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanlara gazilik hakkının verilmesi hassasiyetimizdir.

Sözleşmeli, vekil, ücretli öğretmenler arasında ayrımın kaldırılarak tüm öğretmenlerimizin ve engelli öğretmenlerimizin atamalarının yapılması yine zaruret arz etmektedir.

Kamu dışı aile sağlığı çalışanı ebe, hemşire, acil tıp teknisyenleri ve sağlık memurları kadro beklemektedirler. Bakan Bey bu konuyla alakalı bir müjde verdi ancak sonuçlanması için özellikle müjdenin devamını kamu dışı aile sağlığı çalışanları da heyecanla beklemektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARZU ERDEM (Devamla) – Meclis bünyesinde 4/D kadrosunda görev yapan kardeşlerimizin yevmiye farklarının eşitlenmesi, görevden ayrılma ve statü değişikliğinde işçi tazminatı almaları, refakatçi izin hakkı verilmesi, sağlık kurulu raporlarının dikkate alınması, hizmet yılına bağlı görevde yükselme ve yer değişikliği hakkına sahip olmaları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve konfederasyonlar arasında imzalanan Kamu Çerçeve Protokolü'nün maddelerinin tamamının uygulanması hususunda yine bir talep bulunmaktadır.

Kamuda çalışan taşeronların, mevsimlik orman işçilerinin, belediye şirket işçilerinin, okul güvenliklerinin kadroya geçirilmesi hususunda yine talep bulunmaktadır.

Elbette, aziz Türk milletimizden gelen talepleri bizler Cumhurbaşkanlığı olarak değerlendirmekteyiz ve bu hususta gerekli gayreti ortaya koymaktayız. Bugüne kadar yapılmış olan çalışmaların emin olun ki 2023 yılı ve devamında da güçlü Türkiye hedefine doğru devamı gelecektir.

Her birinizi saygılarımla selamlıyorum ve teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm.

Buyurun Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Halkımızı ve cezaevlerindeki arkadaşlarımızı selamlıyorum.

Bütçe görüşmeleri sürerken bir yandan da asgari ücret tartışması yapılıyor. Milyonlarca insanı ilgilendiren bir mesele ama gelin görün ki asıl olarak onların ihtiyaçlarını karşılamak yerine yine bir seçim sürecine girdiğimiz için “Acaba seçimde nasıl oy alırım?” kaygısıyla bu tartışmalar yürütülüyor. Gerçek anlamda asgari ücretlinin, milyonlarca emekçinin derdine çözüm üretecek bir adım atılma niyeti olmadığını çok açık bir şekilde görüyoruz. Nereden görüyoruz bu sözü? Hazine ve Maliye Bakanı diyor ki: “Dar gelirliye, fakir fukaraya vermek bereket getirir.” Şimdi, hani bu cümlenin neresinden tutsanız elinizde kalır. “Bereket getirir.” derken kime bereket getirecek? Yine kendinize bereket getirmesi için herhâlde bir adım atmayı düşünüyorsunuz. İki: Sadaka mı veriyorsunuz ya? İşçinin, emekçinin hakkı olan şeyi vermenin kendisini -ki siz gerçek anlamda o hakkı da vermiyorsunuz- sadaka olarak mı görüyorsunuz ki vermekten bahsediyorsunuz? İşte sizin anlayışınız bu çünkü halkın olanı, halkın emeğiyle kazandığını, halkın var ettiği bu ülkenin kaynaklarını siz kendi kaynağınız olarak görüyorsunuz ve burada da “E, işte, bir miktar, ufakık bir şey de bunlara verelim.” anlayışında olduğunuz için bu cümleleri kullanıyorsunuz.

Ama mesele sadece asgari ücret meselesi mi? O da değil; milyonlarca insan asgari ücretle çalışıyor artık. Eskiden asgari ücretle çalışan daha sınırlı bir sayıyken bugün artık öyle bir noktaya geldi ki çalışanların büyük ağırlığı asgari ücretle çalışmak zorunda bırakılıyor. İnsanlar evlerinden çıkmaya korkar oldular, yol parası bulamıyorlar; evlerde öğünler azaltılmış durumda; çocuklar okullara gönderilirken yemek sepetlerine koyacak bir şey bulamıyorlar ama siz hâlen bu ülkede her şeyin güllük gülistanlık olduğunu anlatıyorsunuz ya, gerçekten hayret ediyoruz, gerçekten hayret ediyoruz.

Sadece onlar mı? Emekliler de benzer bir süreçle karşı karşıya. En az emekli maaşı 3.500 lira. Bu ülkede yoksulluk sınırı 25 bin lira civarında, açlık sınırı 7.700 lira civarında ama emeklinin maaşı 3.500 lira. Ya, “emekli” dediğiniz, bu ülkede yıllarca çalışmış, bedel ödemiş, hatta bu uğurda sağlığını kaybetmiş ve bu ülkenin üreteni insanlar. Emekli olduklarında siz onları açıktan ölüme mahkûm ediyorsunuz, açlığa, yoksulluğa mahkûm ediyorsunuz ve öbür yandan da yine “fakir fukara” diyerek de dalga geçiyorsunuz. Ama en büyük dalgayı sizinle emekliler, emekçiler, bu ülkenin gerçek sahipleri geçecek; sandıkta geçecek, mücadeleleriyle geçecek.

Bu da yetmiyor, grev ertelemeleri geldi şimdi de. Tek adam kararıyla bin işçinin grev hakkı engellendi. Bekaert İzmit ve Kartepe fabrikalarında işçiler toplu iş sözleşmesi sürecinde anlaşamayınca greve çıkmak istediler, siz ne dediniz? Millî güvenliği bozucu nitelikte olduğu için altmış gün süreyle erteleme kararı verdiniz. Nedir millî güvenliği bozan? İşçilerin haklarını talep etmesi mi millî güvenliği bozuyor? Yoksa sizin sermayeden yana politikalarınızı mı bozuyor? Bu açıkça ortada. Siz bin işçinin alın terini hiçe saydınız, sermayedarı korudunuz. İşçiler size söylüyor, “İşçiler açken patronlara huzur yok.” diyor. Biz de bu sözü söyleyen işçilerin yanındayız.

Sadece zulmünüz buralara mı? KHK'liler de diğer bir zulüm politikanızın sonucu açlığa, yoksulluğa, sivil ölüme mahkûm edildiler. Darbe bahanesiyle herhangi bir adli ve idari soruşturma olmadan yalnızca “İsimleri ekli listededir.” denilerek yaklaşık 130 bin insan ihraç edildi. Hayattan bir bütün olarak dışlandılar, oluşturulan nefret siyaseti yüzünden iş bulamadılar, ötekileştirildiler, yalnızlaştırıldılar. “İki yıllığına” denilerek kurulan Komisyon altı yıldır görevde, 124.234 başvurudan 106 binine ret, 17.265'ine kabul kararı verilmiş ancak hakkında hiçbir delil bulunmayanlar, beraat edenler dahi işlerine iade edilmemişler; başta da barış akademisyenleri. Anayasa Mahkemesinin verdiği karara rağmen sizin komisyonlarınız bu kararı tanımadı ve görevlerine iade etmedi. OHAL Komisyonu birçok kararını “kurum kanaati” gerekçe göstererek verdi. Kurumların doğru bilgi verdiğinin denetimi var mı, buna dair bir yargı kararı var mı? Elbette ki yok ama siz hâlen KHK'lilere zulmetmeye devam ediyorsunuz.

Diğer bir yarattığınız mağdur kesim, konut mağdurları. İktidar sermayedarları korurken binbir yoksullukla Esenyurt'ta, 2008'de ev alıp, taksitlerini ödeyen 30 bin konut mağdurunun tapusu var ama evi yok. Bu iktidar, sermayedarların, müteahhitlerin halkı dolandırmasını seyrediyor. Yargıya taşınabilen konut dolandırıcılığı dosyalarında sonuç yok. Ön ödemeli gayrimenkul satışı davaları zaman aşımına uğratılıyor. Savcılar konuya ilişkin suç duyuruları taleplerini geri çeviriyor, mağdurları muhatap almıyor, inşaat firmalarının iktidar yandaşı olması ve açıkça hak arama hakkının dahi engellenmesi insanları hayatlarından bezdirmiş durumda. Sadece Esenyurt'ta değil, Türkiye'de 300 bini aşkın kişi konut dolandırıcılığı nedeniyle mağdur. Mağdurlar 456 dilekçeyle Meclise başvuru yaptı, alt komisyon kuruldu, Komisyon kararlar aldı ama ne oldu? Hiçbir şey. Çünkü siz her zaman olduğu gibi göstermelik komisyonlar kurdunuz ama Komisyonun söylediği çözüm yöntemlerini de hayata geçirmediniz.

Sadece burada mı? Yani hayatın her alanına dair öyle politikalar izliyorsunuz ki gerçekten insanın inanası gelmiyor. Şimdi, bir cinsel istismarla, istismar davasıyla karşı karşıyayız, 6 yaşındaki bir çocuğun cinsel istismarından bahsediyoruz. 2020'de öğrenmişsiniz -hadi daha önce öğrendiğiniz kısmı geçiyoruz- hiçbir şey yapmamışsınız. Şimdi, kamuoyunun baskısı gelince, artık üstünü örtmeyeceğiniz bir hâl alınca hemen bir müdahalede bulunuyor Aile Bakanı: "Bunun üzerinden de propaganda yapıyorsunuz. Tutuklama talep ettik, duruşmayı öne çektik." Siz sessiz kaldınız, uzun süre üstünü örtmeye çalıştınız ama kamuoyu gündeme taşıyınca, gazeteci arkadaşlarımız gündeme taşıyınca mecbur kaldığınız için bütün bu adımları atmak zorunda kalıyorsunuz; yargıyla birlikte siz her zaman cinsel istismarcıları korumaya devam ediyorsunuz. Nereden biliyoruz? Çocuklara yönelik cinsel istismarda bulunanlara af yasası getirmeye çalıştınız; ısrarla ısrarla getirmeye çalıştınız ama muhalefetin sayesinde, kadınların sayesinde bu yasalarımızı hep geri çekmek zorunda kaldınız.

Sadece bunlar mı? İçeride, dışarıda bir söylediği bir söylediğini tutmayan bir iktidar var maşallah. İsrail devletinin Filistin halkına karşı insanlık dışı işgal politika ve uygulamaları devam ediyor. Beş gün önce, 16 yaşındaki Diya Er-Rimavi ve 4 arkadaşına İsrail askerleri ateş açtı ve Diya Er-Rimavi katledildi. İki gün önce 16 yaşındaki Filistinli Jena Zekarneh evinin terasında otururken İsraili keskin nişancılar tarafından vurularak katledildi. Daha dün İsrail güçleri Filistinlilere ait 4 evi yaktı, hava saldırıları, bombalamalar devam ediyor; İsrail güçleri aralarında çocuk, kadın ve gazetecilerin de olduğu Filistinlileri katletmeye devam ediyor. Halkı zorla evlerinden çıkarıyor, Kudüs'e yönelik ilhak politikaları ise sürüyor.

Peki, bu manzara karşısında, Filistin siyaseti yapan sizler, ha bire "Din kardeşlerimiz." deyip "Biz, Filistinlilerin yanındayız." diyenler şu an ne yapıyor? İsrail Hükûmetiyle normalleşme adımları atıyor. "One minute" hani bir zamanlar vardı ya çok propagandasını yaptığınız "one minute" tarihte bir şov olarak kaldı.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yine var.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – İsrail'in Filistin'e yönelik politikaları değişmezken sizin için ne değişti de Türkiye'yle normalleşme sürecine girdiniz? Cevabı İsrail Başbakanı Netanyahu vermiş, ondan cevaplayalım: "Türkiye'de işler kötüye gidince ilişkilerimiz düzeldi. Erdoğan eskiden bana altı saatte bir 'Hitler' derdi ama artık demiyor." diyor. İşte, bu cümle bile sizin geldiğiniz noktayı gösteriyor, çıkarlarınız gerektirdiğinde tüm halkları sattığınız gibi, Filistin halkını da sattığınızın göstergesi aslında.

Şimdi, mesele sadece bu mu? Evet, İstanbul halkının iradesine bir darbe vurulmak istendi, yargı kararıyla vurulmak istendi ama bu yeni mi? Değil tabii ki. Kayyumlar eliyle belediye eş başkanlarımızın yargı darbesiyle görevden alınmasıyla, partimize yönelik açılan kapatma davasıyla, 450 arkadaşımıza istenen siyaset yasağıyla aslında halk iradesine darbe çoktan başlamıştı ve bu, HDP'yle başlamış olsa da Kürt halkıyla başlamış olsa da adım adım herkese yayıldı, herkes bu halk iradesine darbeden

nasibini almaya başladı. Ama darbeyle işi çözemeyeceksiniz çünkü halk kendi iradesine sahip çıkıyor, başta Kürt halkı olmak üzere bütün ezilenler, bütün ötekileştirilenler, bütün yok sayılanlar ve İstanbul halkı iradesine sahip çıkmaya devam edecek, size boyun falan eğmeyecek. Demokratik siyasetle kazanamadığınız belediyeleri, milletvekilliklerini darbeyle alamayacaksınız; vallahi, boşuna uğraşmayın, gideceksiniz, gideceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Akın.

Buyurun Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinizi saygıyla selamlarım.

Önce en son söyleyeceğim şeyi söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, korkunun ecele faydası yok. Bakın, yirmi yıl önce “Yoksullukla, yolsuzlukla, yasaklarla mücadele edeceğiz.” diyerek iktidara gelen AK PARTİ iktidarı, bugün, yolsuzlukların, yoksullukların, yasakların sebebi ve sahibi olmuş durumdadır. “Yolsuzluk” deyince, “yoksulluk” deyince, “yasak” deyince maalesef akla iktidar geliyor. Baktığınız zaman, işte yaşadığımız son örneği, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu’na talimatla verilen hapis cezası ve siyasi yasak kararı. Şimdi buradan soruyorum: Sizler, 16 milyon İstanbullunun iradesine de mi yasak koyacaksınız? Yoksa “Yetmez.” deyip 84 milyon vatandaşımızın iradesine de mi yasak koyacaksınız? (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) En büyük ahmaklık bu değil de nedir Allah aşkına? Şuradan söyleyelim; bütün Cumhuriyet Halk Partililerimiz, üyelerimiz, belediye başkanlarımız; inanın hiçbir başkanımızı, hiçbir partilimizi size asla yedirmeyiz, asla! (CHP sıralarından alkışlar) Hiç kimse de ümitsizliğe kapılmasın. Genel Başkanımızın, liderimizin, Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun adalet yürüyüşü aynen devam ediyor. Hak, hukuk, adalet için yürüdük, yürümeye devam ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Maltepe’deki, adalet yürüyüşündeki toplantımızı sonu diye düşünenleri bugün saat 16.00’da Saraçhane’de adalet yürüyüşümüzün devamını görmeye davet ediyorum.

Buradan sorarım AK PARTİ’li milletvekillerine ve yöneticilerine: Siz bu olaydan rahatsız değil misiniz? Bakın, böyle mi millî iradeyi savunuyorsunuz? Bu karar karşısında tepki göstermeyenler darbeci zihniyete sahip kişilerdir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu karar ahmaklığın en büyüğüdür.

Bakın, daha önce seçimi kaybedenler, efendim, işte, İstanbul seçimini hazmedemeyenler altı ay sonra ne yapacaklar? Valla bilmek mümkün değil. Ama şunu söyleyeyim, bu ülkeye ya adalet gelecek ya adalet gelecek. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Şimdi, Sayın Başkan, milletvekili arkadaşlarım; adalet sadece orada değil, baktığınız zaman enerjide de yok. “Enerjiyi yönetemeyen ülkeyi yönetemez.” diye hep söylüyoruz ve yönetemiyorsunuz ancak algıyla bir şeyler anlatmaya çalışıyorsunuz, baktığınızda kazın ayağı öyle değil. Bakın, burada bir fotoğraf var. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının resmî Twitter hesabında paylaştığı bu görsel, yalancı açık, net ortaya koyan bir fotoğraftır. Burada ne diyor Bakanlık? Elektrik ve doğal gaz tüketim fiyatı asgari ücretin yüzde 45,7’sinden yüzde 13,9’una düşmüş, bir de baktığınız zaman bunu ağustos ayında paylaşmış. Bitmedi, Sayın Bakan geldi, burada gözümüzün içine baka baka rakamları anlattı, söyledi gitti. “Asgari ücretli aldığı maaşın yüzde 5,4’ünü elektrik için, yüzde 8,8’ini doğal gaz için harcıyor.” dedi. Şimdi soruyorum: Ya, Allah aşkına, asgari ücretli şu anda brüt ne kadar alıyor? 5.500 lira alıyor. E, neden hesapları 6.471’den yaptınız; bir? İki; asgari elektrik tüketimi 240 kilovatsaat iken hesapları neden 200 kilovatsaatten yaptınız? Üç; kış ayında bir aile 300 metreküp harcasa bile ısınmadığı hâlde hesabı neden 100 metreküpten yaptınız? Milletvekili arkadaşlara soruyorum: Gelen faturaya bakın bakalım, metreküp olarak kiş aylarında ne kadar harcıyorsunuz? Dört; vatandaşımızı algı yaparak kandırmaya utanmıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli arkadaşlar, çizdiğiniz tablolar burada. Vatandaş enerji yoksulu yaptığınız gerçeği burada. Bakın, burada bir tablo var, bu tabloda da alım gücünün nasıl düştüğü ortada. Çok geri gitmeyeceğim, 2021 Aralık ayında 2.853 lira asgari ücretle 3.134 kilovatsaat elektrik alınıyordu; şimdi 5.500 lirayla 2.196 kilovatsaat elektrik alınıyor yani alım gücünü elektrikte yüzde 30 erittiniz. Doğal gazda da aynı, doğal gazda da erittiğiniz rakam yüzde 30. Şimdi, bakıyoruz, bu kafayla... Yani zam olacak efendim, asgari ücret zamlanacak vesaire ama bu kafa bu iktidarda olduğu sürece bu milletin alım gücü yükselmez, milleti batırmaya devam edersiniz. Bir de büyük bir yalan var, bu yalan gerçekten akıllara zıyan, diyor ki: “Efendim, Avrupa bizi kıskanıyor.” Bizi kıskanan Avrupa’da neredeyiz bir bakın, görün, buradan size göstereyim. 1’inci sıradayız ama nerede? Yoksullukta, pahalılıkta, enflasyonda açık ara 1’inciyiz. Yani arkadaşlar, Avrupa’da enerji enflasyonu yüzde 38,3; Türkiye’de yüzde 142,6 yani Avrupa’nın tam 3 katı; ayıp, yazık, günah baktığınız zaman. Şimdi, Avrupa’da vatandaşını koruyorlar, Türkiye’de siz zam üstüne zam yapıyorsunuz, bir not edin çünkü biz ne yapacağız? Neredeyse tamamı özelleştirilmiş enerjide kamu, inisiyatif alacak. Arz güvenliği ve satın alma gücünü dikkate alarak yeşil dönüşümle enerji politikalarını baştan aşağı tekrar tasarlayacağız ve enerji bir tercih işidir, biz tercihimizi sizin gibi yandaştan değil vatandaştan yana kullanacağız ve vatandaşı müşteri gibi gören zihniyeti yok edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, soruyorum: “Özelleştirince ucuzlayacak.” dediğiniz elektrik neden ucuzlamadı Allah aşkına, çok pahalı oldu, neden? Vatandaş için çalışmadığımızdan dolayı. Bakın, bu fotoğraf Isparta; altı-yedi gün vatandaş karanlıkta bıraktınız, utanıp biriniz istifa etmedi, yazıklar olsun. (CHP sıralarından alkışlar) 21’inci yüzyılda, 500 bin nüfuslu koca kent karanlıkta kaldı. O zaman diyordu partinizin Genel Başkanı Erdoğan: “Efendim, işte, mum vardı, o vardı, bu vardı.” diye; vallahi mumu da yoksulluğu da efendim, gaz lambasını da bu milletle siz tanıştırdınız, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarının özeti dir bu fotoğraf. (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca, BOTAS’ı batırdınız. Şimdi soruyorum ben: BOTAS’ı batırdınız ancak seçimi finanse etmek için BOTAS’ın Rusya’ya borcunu seçim sonrasında ertelediniz mi? Eğer ertelediyseniz, Rusya’ya ödemeyecekseniz vatandaşın da faturalarını bir yıl ötelemeyi düşünüyor musunuz? Peki, “Bu yıl, bu soğuklarda hiç kimse soğukta kalmayacak.” diyebiliyor musunuz? Ayrıca, 2024 yılındaki bütçeyi Millet İttifakı olarak biz yapacağız, 2024 yılında ne kadar para faiziyle Rusya’ya ödenecek? BOTAS’ı batırmanın bedelini destek gibi söyleyip, vatandaşa bu zararı ödetip sonra da “100 milyar lira sübvansede ediyoruz.” demek bu milletin akıyla alay etmektir.

Not edin, biz ne yapacağız: Bakın, önce milletimizi doğal gaz bağımlılığından kurtaracağız, milletimizi ele muhtaç etmeyeceğiz. Enerji yoksulluğu çeken; elektrik, doğal gaz faturalarını ödemekte zorlanan milletimizin, çiftçimizin, esnafımızın ihtiyacını karşılamak için sosyal enerji fonu yani SEF’i kuracağız. Ayrıca, iktidarımızın ilk üç yılında dar gelirli olan vatandaşlarımızın ekonomik durumları düzeline kadar aralık, ocak, şubat aylarında borcun ödenmemesinden dolayı doğal gaz kesintisi olmayacak.

Değerli milletvekilleri, güzel Allah’ımızın bize bir lütfu var, bu nedir? Güneş ve rüzgâr ve bu konuda büyük potansiyelimiz var, buna karşın dünyanın gerisindeyiz. Güneş değeri neredeyse bizim yarımız olan Almanya’yla aynı zamanda yenilenebilir enerjiye başladık, güneş değeri bizim yarımız ama bizim 5 katımız daha yüksekte. Ülke kaynaklarını heba ediyorsunuz. Enerji kooperatiflerini 2018 yılında kurduk, onların önüne engel koydunuz. Eğer o enerji kooperatifleri devam etseydi vatandaş, kamuda, enerjide daha çok söz sahibi olacaktı ama şunu söyleyeyim: İktidarımızda, Türkiye’nin 7 bölgesinde enerji kooperatifleri her yerde açılacak. Enerji Bakanı buraya geldi “Efendim, biz yenilenebilir enerjiji yüzde 54’e çıkardık.” dedi. Allah aşkına, 2002’de iktidara geldiğinizde kurulu gücün, elektrik kapasitesinin yüzde 39’u zaten yenilenebilir enerjideydi. Yirmi yılda yaptığımız yüzde 15’i, 54 gibi anlatmak size yakışır! (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, cumhuriyet hükümetlerinin kıt imkânlarıyla hayata geçirdiği o kıymetli yatırımları -yanlış ve bunları- dile getirmiyorsunuz.

Biz ne yapacağız? Bakın, biz enerji politikalarını tasarladık; efendim, enerji bir tasarım işidir ve tasarladık. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılına girerken ülkemizi önce 2030, ardından 2050'lere taşıyacak olan enerji politikalarımızı 6 ilke, 6 tema, 6 sektör, 16 proje ve "güçlü yönetim" vizyonu ile tasarladık; hazırız ve iktidara geliyoruz. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bakın, sizin yirmi yılda yapamadığınızı biz sadece yedi yılda yapacağız. Nasıl yapacağız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET AKIN (Devamla) – Tamam.

2023-2030 yılları arasında 18 bin megavatsaat rüzgâr, 35 bin megavatsaat güneşi kuracağız; toplamda 56 bin megavatsaati ilave edeceğiz.

Bir de efendim şu var: Ya, şu yaz-kış saati inadınız nedir? Ya, damattan mı korkuyorsunuz? Allah aşkına elinizi vicdanınıza koyun, "İtibardan tasarruf olmaz." deyip sarayın ışıkları şakır şakır yanıyor, siz çıkıp burada diyorsunuz ki, bunu Bakan da söylüyor sizler de korkudan, diyorsunuz ki efendim "Tasarruf var." Nerede tasarruf? Yok. "Rapor var." Nerede rapor? Yok. Uluslararası araştırmalar, tam tersine, bu işte zarar olduğunu söylüyor. Size şunu söyleyeyim: Bu Türkiye'de 2 tane Recep var, birisi tıkr tıkr işi yolunda, şıkır şıkır lambaları yanan saraydaki Recep; diğeri de kim? Vatandaş Recep. "Yardım Allah!" diye bağıyor milletimiz. Allah aşkına "Tasarruf." deyip milleti karanlıkta bırakmaya hakkınız da yok, hukukunuz da yok. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ama hiç merak etmeyin, en büyük tasarrufu milletimiz sandıkta ampulü söndürerek yapacaktır. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Hasan Turan.

Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe, 2002 yılından bu yana Türkiye'de birçok yapılamazı yapan, hayalleri gerçeğe dönüştüren, devrim niteliğinde yeniliklere ve hizmetlere imza atan Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK PARTİ hükûmetlerimizin 21'inci, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ise 5'inci bütçesidir. Bütçenin şimdiden ülkemize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Yirmi yıldır Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde her alanda bağımsızlığımızı güçlendirecek adımları kararlılıkla atıyoruz. Aynı bir asır önce farklı cephelerde mücadele verdiğimiz gibi bugün de farklı kulvarlarda ülkemizi güçlendirmenin mücadelesini veriyoruz.

Ülkemize uygulanan gizli ve açık ambargolar neticesinde savunma sanayimizde kullandığımız ürünlerimizi ikame ettik. Savunma sanayisinde yüzde 20'lerde olan yerlilik oranını yüzde 80'lere çıkarmış bir Türkiye var, birçok silahımızı da kendi imkânlarımızla yapıyoruz artık. Türkiye'nin ilk insansız savaş uçağı KIZILELMA'yı da daha fazla yerde tutamadık, elhamdülillah dün uçuşa geçti. İHA'larımız, SİHA'larımız göklerde nazlı bayrağımızın üstünde milletimizin gücünü teröristlerin tepelerine demir yumruk gibi indirmektedir. Bütün bunların yapılması kararlı, dirayetli bir duruşla ve millet aşkıyla mümkündür. Ne demişler? Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.

AK PARTİ kuruluşundan bu yana milletimize hangi sözü vermişse onu yerine getirmiştir, hatta sözünü vermediklerini de yerine getirmeye devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar, bakın, 2002 yılında iktidara gelmeden önce Türkiye'deki bölünmüş yol uzunluğu 6 bin kilometreydi, bugün gelinen nokta 30 bin kilometre. Hızlı tren hattı yoktu, bugün gelinen nokta 1.250 kilometre ve devam eden hatlar var. Havalimanı sayımız 26 idi, bugün 60'a yaklaştı. Kendi memleketim olması hasebiyle söylüyorum, denizin üzerine yapılan Avrupa'nın 1'inci havalimanını Türkiye yaptı ve yılda 1 milyona yakın yolcu buradan uçuyor.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Zafer de var orada.

HASAN TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şehir hastanelerimizin 20'ncisini -en son- eylül ayında Ankara'da açtık, 2 tanesinin projesi devam ediyor, inşallah, 13 tane daha ilaveyle bu sayı 35'e çıkacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yaptığımız hastanelerle milletimizi hastane kuyruğunda bekleyen insanlar olmaktan çıkarıp...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Nerede, nerede?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Randevu alamıyorlar, randevu! Vatandaş randevu alamıyor.

HASAN TURAN (Devamla) – ...sadece -sağlık hizmetini karşılayan- milletimizin sağlık hizmetini karşılayan ülke hâline getirmedik ülkemizi, sağlık turizminin de merkezi hâline dönüştürdük; elhamdülillah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Eczanelerde ilaç yok, ilaç!

HASAN TURAN (Devamla) – Bugün, 150'ye yakın ülkeden, dünyanın farklı ülkelerinden ülkemize tedavi için insanlar geliyor hem de Avrupa'dan. Geçmişte biz Avrupa'ya gıptaıyla bakar, özenirdik. Hasta olanlar, her ne kadar duvarlarımızda "Bizi hasta olduğumuzda Türk hekimlerine emanet edin." diye yazsa da Avrupa'ya gitmeyi hayal ederlerdi ama bugün Avrupa'nın bütün başkentlerinden Türkiye'ye tedavi için uçaklar kalkıyor, buraya geliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sağlıkçıları bedava çalıştırdığınızdan olmasın acaba?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – "Giderlerse gitsinler." diye kovduğunuz hekimlerden mi bahsediyorsunuz?

HASAN TURAN (Devamla) – Görmek isteyen gözler bunu görüyor arkadaşlar. Türkiye düşmanlarının desteği ve yönlendirmesiyle değil, yirmi yıldır olduğu gibi bundan sonra da Cumhurbaşkanımıza ve bizlere desteklerini esirgemeyen aziz milletimizin ferasetiyle yolumuza devam edeceğiz. Biz insanımıza ve kendi potansiyelimize, kendi kaynaklarımıza güveniyoruz, biz inanıyoruz ve dün olduğu gibi yarın da başaracağız.

Değerli arkadaşlarım, ülkemizi Türkiye Yüzyılı'na hazırlarken bugüne kadar yaptıklarımızın üzerine koyarak hedeflerimizi aşmakta kararlıyız. Türkiye için yine büyük düşünüyor, bir kez daha devrim niteliğinde adımlar atacak olmanın hep beraber heyecanını yaşıyoruz. Ülkemizi yarınlara daha kararlı ve sağlam bir şekilde taşıyacak olan bütçemiz Türkiye Yüzyılı bütçesidir, 100'üncü yılımızın bütçesidir; bütçemiz emekçiden işverene, çiftçiden esnafa, emekliye, öğretmenlerimizden emniyet güçlerimize, KOBİ'lerimizden esnafımıza, genci yaşlısı tüm bireylerimize 85 milyonun bütçesidir; bu toprağı kanlarıyla canlarıyla sulayan şehitlerimizin aziz hatırasına sahip çıkarak terör bataklıklarını kurutan Türkiye'nin bütçesidir; etrafında olanı biteni tribünden seyretmek yerine krizlere müdahil olan, çözüm getiren müktedir Türkiye'nin bütçesidir; milletimizin hülyası yerli ve millî otomobili Togg'u geliştirmekle yetinmeyip bataryasına kadar millî imkânlarla üreterek ek adımları atabilen üretim ekonomimizin bütçesidir; Doğu ile Batı arasında sıkışıp kalan değil, sözü, ağırlığı olan, inşallah, çok yakında kendi doğal gazını, petrolünü, madenini keşfeden, çıkararak ve milletinin hizmetine sunan enerji altyapımızın bütçesidir; kara yolu, hava yolu, deniz ve demir yollarıyla ülkemizin her noktasını birbirine bağlayan, ilinden ilçesine, köyüne kadar her yeri fiber ağlarla ördüğümüz ulaştırma ve haberleşme altyapımızın

bütçesidir; tüm dünyanın gıptaıyla takip ettiği millî savunma sanayisi ürünlerimizin, Millî Muharip Uçak'ın, KIZILELMA'nın, yeni tip denizaltılarımızın, Hızır Reis'in ve Selman Reis'in, uzun menzilli hava savunma sistemimiz SİPER'in, Türkiye'nin ilk çıkarma gemisi TCG Anadolu'nun, TÜRKSAT 6A'nın bütçesidir; ülkemizin en yüksek, dünyada ise 5'inci sırada olan Yusufeli Barajı'nın bütçesidir.

Değerli arkadaşlarım, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan yirmi yıl içinde her alanda büyük bir değişim ve dönüşüm yaparken muhalefetin anlayışında da değişim gerçekleştirmiştir. Dün başörtüsü düzenlemesinin iptali için Anayasa Mahkemesi önüne koşanları bugün insan hakları savunucusu yapmıştır, daha ne yapsın, daha ne yapsın arkadaşlar! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Seksen altı yıl prangalı bir şekilde duran Ayasofya'yı aslı hüviyetine dönüştürerek tekrar ibadethaneye dönüştürmüştür. Yıllarca inançlı insanların ensesinde bir boza gibi pişirilen ve kafasında sallandırılan Demokles'in kılıçlarını kırmış, çöpe atmış; bu ülkenin mütedeyyin insanlarına da eşit yurttaş olduklarını her alanda hissettirmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Demokles'in kılıcını siz şimdi muhalefete sallıyorsunuz! Demokles'in kılıcını muhalefete sallıyorsunuz!

HASAN TURAN (Devamla) – Demokrasiyi vesayet odaklarının tasallutundan kurtarmış, millî iradeyi gerçek anlamda hâkim kılmıştır, milletin iradesini güçlendirmiştir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sizden âlâ vesayet mi olur!

HASAN TURAN (Devamla) – 28 Şubat iklimini tekrar bu ülkeye yaşatmak isteyenlere hatırlatıyoruz: O iklimi bu ülkeye yaşatmak isteyenler “Bu iklim, bin yıl sürecek.” demişlerdi; milletimiz, o iklimin sahiplerinden rövanşı beş yıl sonra AK PARTİ'yi iktidara getirerek almış ve o kararları da buruşturup çöp sepetine atmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Aynen öyle! Bravo!

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HASAN TURAN (Devamla) – Milletimize darbe yapmak isteyenler, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa mahkemeler önüne çıkarılmış, tek tek hesap vermiş ve millî iradeyi askıya alanlar cezaevlerinde hesap vermektedir ve yatmaktadır.

Değerli arkadaşlar...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ya, millî iradeyi askıya alan...

ORHAN SÜMER (Adana) – Beraber yol yürüdünüz, ıslandınız beraber, ne tez unuttun Hasan! Yirmi yıldır iktidardasınız!

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Onlar da yüzde 92'yle geldiler!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Gel de bu hasret bitsin!” diye kürsülerde bağırın biz değildik!

HASAN TURAN (Devamla) – Tabii, burada ne kadar samimi olduğunuzu bu teklifimiz Meclis gündemine geldiğinde göreceğiz.

Değerli arkadaşlarım, sözlerimi burada tamamlarken milletimizin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da irfanı ve ferasetiyle önümüzdeki bu güzel tablonun kendisine işaret ettiği farkı görerek Türkiye Yüzyılı için en doğru kararı vereceğine yürekten inanıyorum.

Bütçemizi hazırlayan Hükûmetimize, otuz altı gün boyunca yoğun mesaiyle Komisyon görüşmelerinin yapılmasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, bir dakika daha.

BAŞKAN – Böyle bir şey yok. Bir dakikalara iptal etmiştik, vermeye başladık, şimdi 2'nciyi istiyorsunuz.

Teşekkür ediyoruz.

HASAN TURAN (Devamla) – Cümlemi tamamlayayım Başkanım.

BAŞKAN – Söyleyin, tutanaklara geçsin.

HASAN TURAN (Devamla) – Görüşmelerin yapılmasında emeği geçen Değerli Başkanımıza, bakanlarımıza, siyasi parti ayrımı yapmadan bütün milletvekillerimize teşekkür ediyor, 2023 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Konuşmacı arkadaşlardan bir kez daha rica ediyorum, bir dakika konusunda zorlamasınlar lütfen çünkü çok uzun bir maraton bu akşam. İşte, dün akşamdan da bize havale edilen işler var, hepsini birlikte tamamlayacağız inşallah.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Katılıyoruz Başkan, katılıyoruz.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Destekliyoruz sizi.

BAŞKAN – Bütün arkadaşlara sesleniyorum: Lütfen, kendilerine verilen süre içerisinde kalsınlar, bizi de burada zor durumda bırakmasınlar.

Şahıslar adına ilk söz, Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Yayman'ın.

Ben ilk Sayın Yayman'dan başlayacağımı düşünüyorum bu için.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekillerimiz, ekranları başında bizi izleyen çok değerli vatandaşlarımız, çok değerli aziz Hataylı hemşehrilerim; ben de sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2023 yılı bütçe görüşmelerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

2023 yılı bütçesi aslında bir sene bütçesi değildir, bir yılın bütçesi değildir; Türkiye Cumhuriyeti'mizin, milletimizin, devletimizin 2'nci yüzyılının bütçesidir. 2023 yılı bütçesi Türkiye Yüzyılı'nın başlangıcının bütçesidir. 2023 yılı bütçesi tam bağımsız ve küresel bir güç olma yolunda hızla ilerleyen ve dünyanın merkezi olma yolunda hızla mesafe alan ülkemizin bütçesidir. Yüzyılın sonunda baktığımızda “Türkiye dünyanın neresindedir?” diye bir soru sordüğümüzde ortaya çıkan bir tek hakikat vardır; sessiz devrimler gerçekleştiren büyük lider Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bir Türkiye mucizesi yaşanmaktadır. Cumhuriyetimizi Gazi Mustafa Kemal Atatürk kurmuştur ama onu yollarla, otobanlarla, savunma sanayiiyle, şehir hastaneleriyle, adalet binalarıyla, kamu binalarıyla ve “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışıyla muasır medeniyet seviyesi düzeyine getiren Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır; kendisine milletimiz adına şükranlarımızı sunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekillerimiz, burada şunu belirtmek isteriz: Ceketini asmak için duvarda asılı bir çivisi dahi olmayanlar bugün çıkmış eleştirmektedirler. Biz bu eleştirileri demokratik olgunlukla karşılamaktayız ama yaptığımız bütçe bir 2023 yılı bütçesi değildir, 21'inci bütçedir; cumhuriyet tarihi boyunca, Türk demokrasi tarihi boyunca hiçbir hükümete, hiçbir Başbakana, hiçbir lidere nasip olmamış tarihi bir adımdır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Saddam'a oldu, Esad'a oldu!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Diğer taraftan, sadece Türk demokrasi tarihi bakımından değil, Avrupa tarihi bakımından da dünya tarihi bakımından da eşine az rastlanır bir bütçedir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Orta Doğu’da var, Avrupa’da olmaz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Bu bütçeyi yapan AK PARTİ’dir, bu bütçeyi yapan AK PARTİ hükümetleridir, bu bütçeyi yapan dünya lideri Recep Tayyip Erdoğan’dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Hah, komedi oldu bu!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Cumhuriyetimiz 1923 yılında kurulduğunda 35 bin köyümüzde elektrik yoktu, yol yoktu, su yoktu, hastane yoktu, doktor yoktu, öğretmen yoktu.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Hava yoktu, hiçbir şey yoktu(!)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – İşte, tam yüz yıl sonunda Türkiye’yi muasır medeniyet seviyesi düzeyine getiren tabii ki başka hükümetler oldu, başka liderler oldu; onlara da teşekkür ediyoruz ama burada şu hususu belirtmemiz lazım: Türkiye Cumhuriyeti devleti gerçekten sonsuza kadar payidar olacaksa bu, güçlü yönetim, istikrarlı siyaset ve gerçekten güçlü bir kalkınmayla olacak. İşte, Türkiye bugün dünyanın 16’ncı büyük ekonomisiyse, Avrupa’nın 6’ncı büyük ekonomisiyse bu, Allah razı olsun, hükümetlerimiz sayesinde olmuştur.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Geçmişte kalmışsın sen Sayın Yayman, geçmişte kalmışsın!

AHMET AKIN (Balıkesir) – Eyvah, karıştırdı!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Bu rakamları uzatmak mümkün. Burada şunu söylemek istiyorum: Demir çelik üretiminde Avrupa’da 5’inci, çimento üretiminde Avrupa’da 1’inci, müteahhitlik sektöründe Çin’den sonra dünyada 2’nci sırada; diğer taraftan, turizm bakımından gelirler sıralamasında 11’inci sırada, gelen turist sayısı bakımından 6’ncı sırada. Ashında, bütün bu rakamlar şunu gösteriyor: Evet, Türkiye düne göre çok iyi bir noktadadır; sorunlarımız vardır, bu sorunları çözecek olan irade de AK PARTİ’dedir, AK PARTİ hükümetlerindedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SÜMER (Adana) – Hüseyin Başkan, iki sene önce emekli olan öğretmen 1 ev alıyordu, 1 araba alıyordu; şimdi, otuz sene yemese ev, araba alamaz! Nasıl iyi durumdayız?

BAŞKAN – Tamamlayın, selamlayın.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sözlerime son vermeden önce, Hataylı hemşehrilerimize de bir kez daha seslenmek istiyorum. Evet, AK PARTİ’imiz, Türkiye’de büyük bir sessiz devrim gerçekleştirmiştir; Hatay’ımızda da Tahtaköprü Barajı, Büyük Karaçay Barajı, Reyhanlı Barajı ve diğer göletlerimizle sulama alanında çok büyük eserler meydana getirmiştir. Diğer taraftan, Amanos Tüneli tüm Hataylı hemşehrilerimizin bir talebi ve dileği olarak Sayın Cumhurbaşkanımızın önünde imzadır ve Cumhurbaşkanımızın, inşallah, en kısa zamanda imzasını beklemekteyiz. Biz, Hatay’da Cumhur İttifakı vekillerimizle, il başkanlarımızla gece gündüz çalışmak suretiyle 21’inci yüzyılın Türkiyesini kurmak ve Türkiye Yüzyılı’nı gerçekleştirmek için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Bütçemizin milletimize, ülkemize, vatanımıza hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına son konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

2023 yılı bütçesiyle ilgili düşüncelerimi söylemek istiyorum. Öncelikle şuradan başlayayım: 2023 yılı bütçesinde maalesef emekli yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Slogan...

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Asgari ücretli de yok, işçi zaten yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hepsi var.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Memur, o da yok; esnaf, o da vallahi yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O da var.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yemin etmeden konuş.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Çiftçi zaten çoktandır yok, besici de yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Var, var.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – İstihdam da yok, atanamayan öğretmenler zaten yok, taşeron çalışanlara kadro da yok. EYT zaten yok, sürüncemede, devam ediyor. Öğrenci de yok burada, öğrenci de yok. Engelliler; zaten o hep unutuldu, onlar hiç yok. Eğitim zaten yok biliyorsunuz, itiraf da ediyorlar. Yatırım zaten hak getire, yatırım da yok biliyorsunuz.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Hepsi var, hepsi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Refah zaten çoktandır unutuldu, o da yok. Adalet mi? Nerede kaldı adalet? Adalet zaten sadece şu sıralarda kaldı, başka yerde adalet yok.

Şimdi, bu bütçede ne var? Yoklar, varlar bütçesi. Vallahi bol bol vergi var, vergi.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yemin etmeden konuş.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Ne var başka? Bol bol israf var, israf. Başka ne var? İnanın ki Müslümanlar, bu bütçede nas yok, faiz var, faiz; Türkiye Cumhuriyeti bütçelerinin içinde rekor üstüne rekor kıran faiz bu bütçede var. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçede başka ne var? Vallahi yandaş var, yandaşlara peşkeşler, her şey hazır; onlar her zaman var. Bu bütçede başka ne var? Talan var, yani ormanlık alanlar, zeytin alanları, yandaşlara ihaleler; bunlar zaten hep var. Başka ne var bu bütçede? Çok önemli şeyler var. 5'li çeteye garantili ödemeler, kıyaklar var her zaman olduğu gibi. Bu bütçede başka ne var? Kur korumalı mevduatla para babalarına var bu bütçe. Bak, varlar, yoklar... Ama en önemlisi, bu bütçe saraya var, saraydakilere var ama halka bu bütçeden hiçbir şey yok.

Değerli milletvekilleri, tabii, bu varları, yokları aslında siz de biliyorsunuz, bilmediğiniz bir şey var: Yirmi yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz, elbette iyi şeyler de yaptınız, yaptığımız her iyi şey için vallahi alkış tutarız, hiçbir sorun yok ama yapmadıklarımız... Mesela, yahu, Allah aşkına, 2023'e şurada ramak kaldı, hani on bir yıl boyunca 2023 hedefi anlattımız hep beraber, yahu dut yemiş bülbüle döndünüz, ben 2023 hedefini anlatan bir AK PARTİ'li siyasetçi burada görmedim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – 21'inci bütçeyi yaptık.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Bütün diktatörler 21'inci bütçesini yaptılar.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – 2023 ne oldu? 2023 hayalleriniz suya düşünce yeni bir şey uydurdunuz, dediniz ki: “2'nci yüzyıl” Allah Allah, ya, kardeşim, siz 2023'te ne yaptınız da 2'nci yüzyılda ne yapacaksınız? Yapamayacaksınız.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – CHP'nin söylemi “2'nci yüzyıl” bizimki “Türkiye Yüzyılı” öğrenmeniz lazım; biz Türkiye Yüzyılı'nı inşa edeceğiz, merak etmeyin.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Fark etmiyor, adı: “Türkiye Yüzyılı” Peki, düzeltelim; Türkiye Yüzyılı. Affedersiniz ya, yanlış söyledim.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Hızını alamadı, kendini eleştiriyor ya!

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Arkadaşlar beni çok seviyorlar, hepsi müdahale ediyorlar, onun için beni de karıştırıyorlar.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin lütfen.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yok, etmiyoruz; hızını alamadın, kendini de eleştirdin.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sataşmayın arkadaşlar.

MUSTAFA ATAŞ (İstanbul) – Bizimle ilgili olarak söylediğin iddiaların hepsi yalan!

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Buyur, sen konuş emmi oğlu; vallahi gel.

Buyurun, buyurun, sözü olan gelsin buraya. Vallahi, otuz yedi saniye sürem kaldı, size bırakıyorum bu süreyi. Buyurun... Buyurun... Gelmiyor musunuz? Yahu, niye gelmiyorsunuz?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sen millete anlat, millete.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Buyur Başkanım, sen gel.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Yokuş, hep geliriz de karar organı sen değilsin ya.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bak, şimdi yirmi iki saniyem kaldı, bu yirmi iki saniyeyi de size bırakıyorum. Buyurun... E, gelen yok. Niye gelmiyorsunuz? Yoksa söyleyecek sözünüz mü yok? (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Yokuş, o yetki bende, sizde değil.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O yetki Başkanda.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Sayın Başkanım, bu yetkimi kullanıyorum, onun için diyorum ki: Az kaldı. Son söz bu.

Haydi hoşça kalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Öyle bir yetkin yok ki. Olmayan yetkiyi kullanıyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Yetkinin kimde olduğunu bilmelisiniz, yetki sizde değil Başkanda, Meclis Başkanlığında.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Hızını alamadı, kendisini de eleştirdi.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – İYİ Partili bir sonraki konuşmacı versin sözü.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yetki gasbı yaptı.

BAŞKAN – 13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi okutuyorum:

Yetki

MADDE 14- (1) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bütçenin uygulanmasına yönelik verilen yetkilerin kullanımı ve devrine ilişkin hususlar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoglu.

Buyurun Sayın Nuhoglu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe kanunu teklifinin 14'üncü maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Bu madde bütçenin uygulanmasına yönelik yetkilerin Cumhurbaşkanı tarafından kullanılmasına ilişkin bir madde olduğu için ben iktidarın icraatları üzerinde duracağım. Ülkemizi ekonomik, siyasi, sosyal, hukuki ve ahlaki olarak tam bir çöküşün eşiğine getiren iktidarın övündüğü icraatlara baktım. “İlk Evim, İlk İş Yerim” adlı sosyal konut projesi kentsel dönüşüm adına öne çıkan bir proje olmuştur. Kentsel dönüşüm, uzun yıllardır devam eden çarpık şehirleşme sonucu başta büyükşehirlerimiz olmak üzere ülkemizin her yöresinde ihtiyaç duyulan acil yapılaşma demektir. Bilhassa deprem ve sel gibi doğa olaylarının tehdidi altındaki bölgelerden başlayarak huzur içinde yaşamaya uygun güvenli yapılaşmanın sağlanması, esasen Anayasa'nın ve yasaların iktidarlara yüklediği bir görevdir. Ne yazık ki iktidarın göstermelik bazı projeler dışında sosyal konut konusunda başarılı icraatlar yaptığını söylemek mümkün değildir. İmar değişikliklerinin ve ilan edilen rezerv yapı alanlarının tamamına yakını şaibelidir. Algı metotlarıyla başarı masalları anlatabilmek için sosyal konut adına temel atma törenleriyle birlikte açıklanan projeleri inceledik, incelemeye de devam ediyoruz. 2019'da açıklanan 100 bin konutun akıbeti ortadadır, şimdi açıklananların da gerçekleşme ihtimali azdır. Aynı zamanda, ödeme takvimi ve toplam bedeller dar gelirli bütçelerine uygun değildir.

Değerli milletvekilleri, sosyal konut ihtiyacının çözümü için neleri, nasıl yapacağımızı açıklamak istiyorum. Biz İYİ Parti olarak hazırız çünkü biz ihtiyacı da ihtiyaç sahiplerinin durumunu da biliyoruz, ona göre hazırlandık; çünkü biz bilimsel metotlarla çalışıyoruz; bilim insanlarıyla, mühendis odalarıyla, mühendislerle, mimarlarla çalışıyoruz; çünkü biz rantiyeci değiliz, milletle beraberiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Onun için, peşinat miktarını ve taksit sayısını konut talep edenlerin kendileri belirleyecektir. Zira hem kira hem taksit ödemek hiçbir dar gelirli ailenin altından kalkacağı yük değildir; onun için, aylık ödemeleri de konuta taşındıktan sonra başlatacağız. Sosyal konutları deprem, heyelan, sel, çökme, kaya ve çığ düşmesi gibi afet riski olan alanlardan uzakta, bütün sosyal ihtiyaçları karşılayabilecek sorunsuz alanlarda yapacağız. Belediyeler sosyal konut üretme yetkisine sahiptir; sorumluluklarını yerine getirme konusunda bütün belediyeleri teşvik ederek mali destek sağlayacağız.

Dar gelirli için konut üretme yollarından biri de kooperatifçilik sistemidir. Yapı kooperatiflerini şeffaf bir yapıya kavuşturarak kredi desteği sağlayacağız. Özel sektörü sosyal konut üretmesi için teşvik edeceğiz. Arsa temini, altyapı hizmetleri ve finans konularındaki desteklerle imkânlar sağlayacağız. İmar durumu, ruhsat ve iskân işlemlerini kolaylaştıracğız. TOKİ ve Emlak Konut gibi kuruluşlar ile belediyeler kâr amacı gütmeyecek, sadece sosyal konut üretecektir.

Değerli milletvekilleri, ülke yönetimi için de iyi hazırlandık. Artarak devam eden sorunların çözümü kavuşturulabilmesi için partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle birlikte kapatılan, itibarsız hâle getirilen ve yıpratılan devlet kurumları yeniden ihya edilecektir. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Bununla birlikte, hatırlatmak isterim ki ekonomi bir bilimdir ve kuralları vardır. İlk önce kurumlar ve bozulan makroekonomik dengeler düzeltililecek, mali disiplin sağlanacaktır. Ekonomik kararlara etki eden kurumlar işler hâle getirilecektir. Kurumlar arasında ahenk sağlanacaktır. Devlet Planlama Teşkilatı ve Hazine başta olmak üzere müsteşarlıklar yeniden kurulacaktır. Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, TÜİK, Rekabet Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Ekonomik ve Sosyal Konsey gibi kuruluşlar liyakatli kadrolara teslim edilecektir. Denetime tabi olmayan Varlık Fonu derhâl kapatılacak, yapılmış bütün işlemler didik didik incelenecektir. Kamu-özel iş birliği ve yap-işlet-devret yöntemleriyle yapılan köprü, tünel, otoyol, havalimanı, şehir hastaneleri ve enerji üretim tesisleri gözden geçirilecek, kesin hesaplar yeniden yapılacak, haksızlıklar ve yolsuzluklar tespit edilecektir. Kamulaştırma dâhil her yol kullanılarak

garanti ödemeleri sonlandırılacak, bu kara delik kökünden kapatılacaktır. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Sığınmacıların kişi başı yıllık maliyetinin 3 bin dolara yakın olduğu ifade edilmektedir; ciddiyle ele alınarak kısa sürede çözüme kavuşturulacaktır. Büyüme, enflasyon, faiz oranları, Merkez Bankası rezervleri ve 128 milyar doların akıbeti gerçek neyse olduğu gibi açıklanacaktır.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılının son günlerine yaklaşırken 2023 yılının hem seçim yılı hem de cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yılı olması dolayısıyla İYİ Parti olarak Genel Başkanımız Sayın Akşener'in öncülüğünde büyük bir coşku ve inançla çalışmaktayız. Bir taraftan kısa ve orta vadeli projelerimizi ortaya koymakta, diğer taraftan uzun vadeli ve kalıcı tedbirleri toplantılarla kamuoyuna açıklamaktayız. Şu ana kadar açıklanan sosyal ve ekonomik bazı projelerimizi başlıklar hâlinde hatırlatmak istiyorum.

Ulusal Ebeveynlik Projemiz, yaş grubu olmadan, evlilik öncesi herkese yönelik ve ücretsiz olarak uygulanacaktır. Okul öncesi eğitim projemiz, 3-5 yaş grubu bütün çocuklarımızı kapsayacak ve ücretsiz olarak uygulanacaktır. Rüzgârgülü Projemiz, devlet okullarında okuyan bütün öğrencilerimizi kapsayacak şekilde bedava kahvaltı ve öğle yemeği verilerek uygulanacaktır. Bu projeye üretim ve istihdamda çok büyük artışlar sağlayacağımızı öngörmekteyiz. İYİ Yaşam Geliri Modeli projemizle, geliri olmayan yoksul ailelerdeki kadınlarımıza yönelik aylık düzenli ödemeler yapılacaktır. Kredi Yurtlar Kurumuna borcu olanlara yönelik projemizle, sosyal sorumluluk projelerinde haftada sadece birkaç saat çalışarak bu borçların ödenmesi sağlanmış olacaktır. Yaşlı bakım merkezleri ve kreşlerin çoğaltılması projemizle, her yaşlı vatandaşımızın ve küçük çocuklarımızın faydalanabileceği merkezlerde, aynı zamanda konuyla ilgili çok sayıda personelin istihdamı sağlanmış olacaktır. Bolluk ve bereket anlamına gelen Artagan Projemiz, geleceğe dönük nakitsiz topluma geçişi sağlayacaktır, ekonomik gelişme sağlanarak işsizlik önlenecek, kayıt dışı ticaret bitecek, yolsuzluklar da önlenerek vergilerde adalet sağlanacaktır. Atatürk Orman Çiftliği Tarım Akademisi Projemiz, Tarım 4.0'ı yakalamak, tarımda üretimi ve verimliliği artırmak için uygulayacağımız bir projedir.

“Kaynak nereden bulunacak?” diye soranlara sözümüz var: Bütçeye bir baksınlar, garanti ödemeleri, kur garantili mevduat ödemeleri ve bilhassa 565 milyar liralık faiz giderlerinin sadece bir kısmıyla hepsini yapabileceğimizi herkes görecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21'inci yüzyılı Türk yüzyılı yapmaya yönelik hiçbir çözüm getiremeyen 2023 bütçesi hiçbir kesime umut vermemektedir, Türk insanının refah seviyesini artırmaya yönelik değildir, devletimizin güçlenerek ileriye gitmesini sağlayacak bir planlaması ve yatırımları da yoktur. Ama biz İYİ Parti olarak ülkemiz ve milletimiz için varız, hazırız ve kararlıyız; sandığın kurulmasını bekliyoruz. İyi ve aydınlık günlere milletimizin güçlü iradesiyle kavuşacağımıza olan inancımızı belirtiyor, saygılar sunuyorum.

Son söz olarak, İstanbul'daki mahkeme kararıyla ilgili bir tepkimi ifade etmek istiyorum. Hukuk katledildi ama bu hukuk katledilirken -dikkatli seçtim, söylüyorum- eğer varsa talimat göndereni, eğer varsa talimatı götürenleri, varsa talimatı uygulayanları, talimattan medet umanları şiddetle kınıyor ve lanetliyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Talimat yok.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.11****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk’te.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 14’üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, siyasi tarihimizdeki kısa ömürlü hükümetler, koalisyon partileri arasındaki kamplaşmalar, hükümet kurulmasında yaşanan pazarlıklar ve anlaşmazlıklar milletimizi âdeta bezdirmiştir. Bakıldığında, 1950’den günümüze Türkiye’de 17’si koalisyon ve 3’ü darbe hükümeti olmak üzere kısa süreli 48 hükümet kurulmuştur. Söz konusu bu nahoş durum diğer demokratik ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye’deki eski sistemin neden değiştirilmesi gerektiğini gözler önüne sermiştir. Bakıldığında, aynı dönemde parlamenter sistemle yönetilen İngiltere’de 15 hükümet, Almanya’da ise 24 hükümet kurulduğu görülecektir. Türkiye’de sistemde yaşanan söz konusu kırılganlık, durağanlık ve zaman kaybı parlamenter sistemi işlemez hâle getirmiştir. Bunu sebep göstererek yaşanan askerî darbeler neticesinde var olan kıt kaynaklarımız boşa heba edilmiş, milletimizin hak ettiği demokrasi ve kalkınma ödevlerinden uzaklaşmıştır.

Aziz Türk milleti, tarihî tecrübesi ve parlamenter sistemden yılmınlığıyla 2018’de tercihini güçlü bir şekilde Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden yana kullanmıştır. Böylelikle Türkiye, amacı güçlü devlet, etkin yönetim ve demokratik istikrar olan, millî iradenin doğrudan tecelli ettiği bir yönetim yapısı olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmiştir. Cumhuriyetimizin temel nitelikleri Anayasa’mızda olduğu gibi net bir şekilde güvence altına alınmış; Türk millî kimliği, demokratik yaşam ve temel insan hakları gibi önemli değerler yeni sistemin vazgeçilmez sınır çizgileri olmuştur. Yeni hükümet sistemi bir taraftan güçlü yönetim, etkin Meclis için gereken şartları tesis ederken diğer taraftan ülkemizin maruz kaldığı iç ve dış tehditlere daha güçlü bir karşılık verilebilmesinin imkânını da getirmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle devlet ve millet bütünleşmiş, millî şuur ve egemenlik siyasetin tek belirleyicisi olmuş, yurt içinde ve yurt dışında PKK, FETÖ, IŞİD ve diğer terörist yapılarla daha güçlü ve etkin mücadele edilir hâle gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sadece iç politikada değil, dış politikada da Türkiye’ye kazanım sağlamıştır. Rejim problemlerinden uzak üniter yapısını titizlikle koruyan millî irade, içeride ve dışarıda güçlü devletin de teminatı konumuna gelmiştir. Milletimizin beklentileri ve planlanan projeler süratle gerçekleştirilme aşamasına gelmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle idarede hızlı karar alma ve uygulama döneminin ne kadar gerekli olduğunu

Türkiye yaşadığı tecrübelerle görmüştür. Bu bağlamda, Türkiye, hem büyük bir salgınla hem de terörle mücadele etmiş, ayrıca Suriye, Libya, Irak, Kafkaslar, Doğu Akdeniz, Ege ve Karadeniz’de yaşanan gelişmeler karşısında egemenlik haklarımızı koruma kararlılığı göstermiş ve hâlâ göstermeye devam etmektedir. Türkiye’nin yoğun bir şekilde maruz kaldığı ekonomik saldırılara, baskı ve dayatmalara verdiği güçlü karşılık sürecinde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi en önemli gücümüz olmuştur. Bu nedenle, kim ne derse desin, millî stratejik gücümüz olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden asla ve kata geri dönüş olmayacaktır. Türkiye’imiz ve dolayısıyla aziz milletimiz parlamenter sistemin karanlık dehlizlerine tekrar mahkûm edilmeyecek, Cumhuriyet İttifakı birlikteliği içerisinde millî hedefler doğrultusunda yoluna kararlılıkla devam edecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Cumhuriyet İttifakı, değişen hükümet ve seçim sisteminde kurulmuş olan bir birliktelikten çok daha ötedir; temelinde adanmışlık, inanmışlık ve kararlılık vardır. Bu minvalde, Türk milletini Atatürk’ün gösterdiği muasır medeniyetler hedefinin üstüne taşımak öncelikli hedeflerimizden bir tanesidir. Türklüğün engin güneşini “dünya” denilen imtihan yerinde hakkın ve adaletin sesiyle ve aziz milletimizin güçlü desteğiyle yaymak istiyoruz. Türk milleti şahittir ki Cumhuriyet İttifakı genel müdürlük mezadıyla veya ihale peşkeşi için bir araya gelenlerin aksine, yalnızca Türk çocuğunun gözlerindeki gülümsemeye sebep olmak için kavluğakar etmişlerin ittifakıdır. Cumhuriyet İttifakı’nın banisi, hain FETÖ’cülerini ve darbecilerini 15 Temmuzda tarihe gömen aziz Türk milletidir. İşte bu sebeple Türk milletine karşı yüklü bir borcumuz, ağır bir sorumluluğumuz vardır.

Saygıdeğer milletvekilleri, ticaret savaşlarının ortaya çıktığı, ekonomik operasyonların kur, faiz, sıcak para üzerinden tetiklendiği bu dönemde ekonomik güvenliğimizin önceliğe alınması gerektiğini düşünmekteyiz. Küresel ve bölgesel ittifaklarda makyajların döküldüğü ve ülkemize müttefik görünen ülkelerin terörist gruplarla dahi iş birliği yaptığı bu süreçte yurt içinde millî birlik ve beraberliği temin edip ilerletmek hepimiz için bir vatan görevidir. Cumhuriyet İttifakı, Türkiye’yi hedef alan saldırılar karşısında parti çıkarları ve günlük siyaset hesapları yapmaksızın ortak bir duruş koymaya ve Türkiye’yi zayıflatarak uluslararası operasyonlara açık hâle getirmeye yönelik her türlü faaliyetin karşısında yer almaya kararlıdır. Bu kararlılık ve iş birliğiyle ittifakımız Türkiye’yi bölgesel güç ve lider ülke yapacak 2023 hedeflerini gerçekleştirmenin yanı sıra, İlayikelimetullah uğruna asırlarca dünya barışının ve adaletinin teminatı, Türk İslam âleminin ve bütün mazlum milletlerin yegâne ümidi olan Türkiye’yi küresel bir güç hâline getirecek 2053 ve 2071 vizyonunun altyapısını adım adım inşa edecektir.

Millî birlik ve beraberliğin ve de millî dirilişin sembolü olan Cumhuriyet İttifakı’nın kuruluşundan bu yana Türkiye, faiz lobilerine, silah simsarlarına, petrol şirketlerine, çıkar odaklarına, terör yapılanmalarına, Türkiye düşmanlarına boyun eğmediği gibi her biriyle ayrı ayrı mücadele etmiştir. Türkiye ve Cumhuriyet İttifakı aleyhine faaliyetlerini yürüten ifade ettiğim tüm bu odakların en büyük korkuları AK PARTİ ve MHP’nin omuz omuza ortaya koyduğu birlik ve beraberlikten doğan memleket sevdası ve sahiplenici azim ve kararlılığıdır. Korkmakta haklılar, zira Türkiye, Cumhuriyet İttifakı’yla 2023 sonrasında da tehditlere aldırmadan, egemenlik haklarını ve millî çıkarlarını korumak için her alanda olduğu gibi savunma ve güvenlik alanında da etkin bir politika yürütmeye kararlıdır.

Biz inanıyoruz, cumhuriyetin yeni yüzyılı Türk ve Türkiye Yüzyılı olacaktır, tarih defterinde yeni bir sayfa açılacak, Türkiye Cumhuriyeti kıyamete kadar baki kalacak, Türk milleti ve devleti yeni zamanın lideri ve öncüsü olacaktır. Aziz milletimiz eğer tarih yolculuğunda azamet ve kudret, hak ve hürriyet istiyorsa biz hazırız, Milliyetçi Hareket Partisi hazır, Cumhuriyet İttifakı hazır. Varlığımızı armağan ettiğimiz Türk milleti inşallah cumhuriyetimizin 100’üncü yılı olan 2023’te Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a, partimiz Milliyetçi Hareket Partisine ve Cumhuriyet İttifakı’na çok daha güçlü bir şekilde, rekor oyla destek verecek ve istikbale daha güçlü bir şekilde yürümeye devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyor, 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinin Türk devletine ve Türk milletine hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Saygılar sunarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Muazzez Orhan Işık.

Sayın Işık, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Halklarımızı ve cezaevlerinde hukuksuzca tutulan tüm yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Büyük bir ekonomik kriz altında bölgesel eşitsizlikleri ve her türlü adaletsizliği derinleştirerek savaş naralarıyla, tecrit ve ölüm siyasetiyle cumhuriyetin 100'üncü yıl bütçesini konuşuyoruz. Cumhuriyet tarihi, kitlesel işsizliğin, yüksek enflasyonun, derin yoksulluğun, iş cinayetleri ve katliamların tarihidir. Geride bıraktığımız yüzyıl antidemokratik, ayrımcı ve haksızlık üzerine inşa edilmiş bir cumhuriyettir. Neredeyse her on yılda bir yapılan askerî ve siyasi darbelerle yönetilmektedir. Musa Anter'den Tahir Elçi'ye, 33 Kurşun'dan Roboski'ye, Dersim, Zilan, Ağrı'dan Vartinis'e, Sivas'tan, Amed'ten, Suruç'tan 10 Ekime bu yüzyıl faili meçhuller ve katliamlar yüzyılıdır. Sorun sadece siyasal bir eşitsizlik değil, ayrıca bütün yurttaşların ve bölgelerin aynı gelir ve refah düzeyine sahip olmamasıdır da.

Halkların hiçbir zaman onaylamadığı savaş ve ayrımcılık siyasetinin bütçeleri hep yapıldı. Şimdiye kadar yapılan tüm bütçeler halkın çoğunluğunun lehine değil, belirli bir rantiyer ve sermaye grubunun çıkarları için yapıldı. Çıkardığımız yasalar gibi hazırladığımız bu tecrit ve talan bütçesinden toplumun yüzde 90'ı yararlanamamaktadır. Bu bütçe 10 milyon engelli ve ailesine yüzde 2'nin altında pay, emekliye ise açlık sınırının yarısından az maaş veriyor, asgari ücreti açlık sınırının üzerine çıkarmıyor; okullarını terk etmek zorunda kalan, barınamayan, geçinemeyen, beslenemeyen çocuklara destek vermiyor; enflasyonla, kredi ve fatura borçlarıyla varlık yokluk savaşını veren esnafa ve memura umut vermiyor. Bu bütçe kuraklıkla, gübre, tohum, mazot zamlarıyla ezilen çiftçiye emeğinin karşılığını vermiyor. Bu bütçe hiçbir geliri olmayan 5 milyon işsize işsizlik maaşı vermiyor. Bu bütçede kadınların adı bile yok. Bu bütçe toplumun büyük bir kesimini yok sayan, sansürde ısrar eden, özgür basını susturmak için gazetecileri tutuklayan, fikir ve ifade özgürlüğüne düşmanlık bütçesidir. Bu bütçe yasakların, hukuk dışı saldırıların, kadına şiddetin, KHK'lilerin, OHAL ve sıkıyönetimin, iş yerinde sürgün ve mobbingin, cezaevlerinde ölüm ve işkencenin, özetle, faşizmin bütçesidir.

60'da, 80'de, 97'de, 2007'de devrede olan darbe mekanı bu cumhuriyetin dehlizlerinde hep diri tutuluyor. Altı yıl önce bu ülkenin Silahlı Kuvvetleri bu Meclisi bombaladı. Silahlı Kuvvetler içinde yuvalanmış bir çete tarafından yüzlerce insan hunharca katledildi, binlercesi yaralandı. Bu çetenin başını çekenlerin Cizre'de, Sur'da, Nusaybin'de, birçok yerde binlerce insanı öldürdüğü, yüz binlerce Kürt'ü göç ettirdiği süreci 15 Temmuzdan önce yaşadık. Siz de tüm topluma ve emekçilere saldırmak, OHAL'i kalıcılaştırmak için 15 Temmuz'u Allah'ın lütfü olarak gördünüz. Hakkında herhangi bir soruşturma yapılmadan, ifadeleri alınmadan hiçbir yargı kararı olmayan 152 bin insanı bir gece ansızın işten attınız. KHK'lileri ve milyonlara varan ailelerini açlığa ve sivil ölüme mahkûm ettiniz. Aradan altı yıl geçti, OHAL Komisyonunun ve mahkemelerinin karar vermediği yüzbinlerce yaşamdan bahsediyorum. Bu süreçte binden fazla kişi yaşamını yitirdi, 130'a yakını intihar etti. OHAL Komisyonu 20 kişiyi öldükten sonra işine iade etti. İşte adaletiniz bu. Derhâl lağvedilmesi gereken OHAL Komisyonu ve OHAL idare mahkemeleri için bütçe ayırmak, bu ülkede adaletsizliği kurumsallaştırmak, ülkeyi darbe kliğine teslim etmektir.

Değerli milletvekilleri, ekonomik krizini etkilerini oldukça derin yaşayan, yaşam ve sağlık haklarından olumsuz etkilenen diğer bir kesim de engellilerdir. Başta bütçe olmak üzere yasalar, kurumlar ve internet siteleri, mevzuat ve uygulama rehberleri -Resmî Gazete de dâhil- milyonlarca engelliye yok sayıyor. Enflasyon nedeniyle aldıkları ödenekler her gün değer kaybeden engellilerin zorunlu kullandıkları malzemelerin fiyatları fahiş oranda artmıştır. Birçok üründe erişimde güçlük yaşamakta, SGK ödenekleri çok yetersiz kalmaktadır. Engelliler için yaşamsal önemde olan bu haklarını kullanabilmeleri, yoksul ve işsiz olmamalarına, tüm yaşam alanlarının erişilebilir olmasına bağlıdır. Engel sizsiniz, engel olmayın, gelin engellilerin temel ihtiyaçlarını karşılayacak bütçeyi oluşturalım. (HDP sıralarından alkışlar)

Bu bütçe sadece toplum karşıtı, doğa karşıtı, Kürt karşıtı değil; aynı zamanda kadın karşıtı eril bir bütçedir. HDP olarak çözüm bütçemizdeki temel ilkelere biri de bütçelerin toplumsal cinsiyete duyarlı olması ve tüm bütçeler için cinsiyet etki değerlendirmesi yapılmasıdır. Peki, yapıyor musunuz? Hayır, bütçede cinsiyet etki değerlendirmesi neden yapılmıyor? Ülke nüfusunun yarısını oluşturan biz kadınların bu bütçedeki payı nedir? Neden olduğunuz bu derin ekonomik krizde en çok yoksullaşan kadınlardır.

Derin Yoksulluk Ağının raporundan bazı örneklerle size yoksulluğun kadınlaşmasını anlatayım, belki anlarsınız. Her gün artan elektrik zamları nedeniyle tasarruf etmek için elektrik süpürgesi yerine çalı süpürgesi kullananlar, çamaşırı elde yıkayanlar, buzdolabı çalıştırmayanlar, kadın pedi yerine atlet, kumaş parçası kullananlar, çocuk bezi yerine poşet kullanıp çocuğa erken aylarda tuvalet öğretmeler, beslenme koyamadığı için çocuğunu okula gönderemeyenler ya da aç gönderenler, pazarda akşam üzeri fiyatların ucuzlamasını bekleyenler, pazar artıkları toplayanlar, her gün askıda ekmek için fırın önlerinde belli saatleri bekleyenler, doğal gaz ve kömür alamadığı için soğukta oturanlar, otobüse binemediği için uzak mesafelere yürüyerek gidenler; hep kadınlar, hep kadınlar. İşte tam da bu yüzden “kadın düşmanı eril bütçemiz” ve “yoksulluğun kadınlaşması” diyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

Ülkede her gün bir kadın erkekler tarafından öldürülüyorken, şiddete, tacize, tecavüze uğruyorken şiddeti önleyecek hiçbir şey yapılmadığı gibi şiddeti meşrulaştıran bu erkek devlet aklı kadınların bütçe ve yaşam hakkına mı duyarlı olacak? Mama fiyatlarının yüzde 500 arttığı durumda bebekler ve çocuklar yetersiz beslenme riski altındadır. Sermaye ve yandaşa vergi muafiyeti ve istisnaları düzenleyen bu iktidar, çocukları ve bebekleri mi düşünecek? Kadınların ve bebeklerin kullandığı temel ihtiyaçlardan vergi mi almayacak? Kadınlara ücretsiz hijyen malzemesi, bebeklere bez ve mama mı verecek?

Çocuk istismarcıları hakkındaki davaları açtırmayanlardan, “Rızası var.” “Bir kereden bir şey olmaz.” diyenlerden, çocuk yaşta evlendirmelere ses çıkarmayanlardan çocukların aç uyumaması, gençlerin ülkeyi terk etmemesi için bütçe ayırmasını beklemiyoruz elbet. Çünkü bu erkek devlet aklının önceliği ranttır, saltanatı; beslendiği kaynak da savaştır. Savaşta ve tecrit politikalarında ısrar eden bu iktidar, halkın bütçesini gasbetmektedir. Yaşanan ekonomik krizin, hukuksuzlukların, eşitsizliklerin asıl nedeni Kürt düşmanlığı ve savaşta ısrardır. Bütçenin büyük bir bölümünü savaşa aktaran AKP-MHP iktidarı derin yoksulluğa, açlık ve işsizliğe mahkûm ettiği tüm toplumu bastırmak, sesini kısmak için tecrit politikalarına sarılmıştır. AKP-MHP iktidarının ilk seçimde kaybedeceği artık sokakta ve her platformda konuşuluyor ancak daha önceki tüm iktidarların gidişinde olduğu gibi sebep yine sadece ekonomik kriz olarak ele alınmaktadır. Kimse bu büyük krizlerin sebebi olan hükümetlerin gidişini hızlandıran asıl nedenin Kürt sorununun çözümsüzlüğü olduğunu görmek istemiyor. İktidarda olanlar ya da gelecek tüm iktidarlar bilmelidir ki inkârcı zihniyet değişmedikçe, Kürtlerin haklı talepleri karşılanmadıkça ülkenin krizden çıkması imkânsızdır. Çözüm ertelendikçe huzur, refah ve birlikte yaşam da ertelenmektedir. Çatışma, savaş çözüm değildir, tek çözüm müzakeredir; nihayetinde gelinecek yer de müzakere masasıdır.

Tüm Türkiye halklarına sesleniyorum: Bu iktidarların “beka” diye sarıldıkları koltuk savaşlarının bedelini bizler ödemek zorunda değiliz. Eşit, özgür bir yaşam mümkün. Kararlıyız ve çok güçlüyüz, bu kirli düzene son vereceğiz. Cumhuriyetin 2’nci yüzyılı Türkiye halklarının tek adam rejiminden kurtulduğu, kadınların ve Kürtlerin temel haklarının kazanıldığı bir yüzyıl olacak ve bizler bu yüzyılda demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü bir yaşamı inşa edeceğiz. “...”(*) (HDP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, ithamları kabul etmiyoruz. Kürt düşmanı PKK’dır. Hep birlikte terörle mücadele etmeliyiz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Malatya Milletvekili Veli Ağbaba. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

14 Aralık tarihi yeni bir vesayet odağının, yeni bir darbe girişiminin adıdır. 14 Aralık darbe girişiminin sahibi saray vesayetidir. Kendisi geçmişte gücünü millî iradedden alan bir siyasetçinin geldiği son nokta millî iradeyi hiçe sayması ve 16 milyon İstanbullunun iradesine açık bir darbe yapmasıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu kararı alanlar, talimatı verenler, -açıkça söyleyelim- destekleyenler, mazeret üretenler, başta Mecliste olmak üzere, onlar da darbecidir.

Değerli arkadaşlar, darbe saraydan talimat alan yargıçların eliyle de yapılır. Ha Türk Silahlı Kuvvetlerine talimat vermişsin, uçakları uçurmuşsun, tankları yürütmüşsün ha da talimat verip “ahmak” lafına hapis cezası, siyasi yasak getirmişsin, ikisi arasında hiçbir fark yok. Tanklar halkın bedenini ezer, bu yaptığınız halk iradesini, halk kararını, halk vicdanını ezmesidir. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Demokrasilerde halkın bedenlerinin ezilmesi ile tercihlerin ezilmesi arasında hiçbir fark yoktur. Siz, dün akşam 16 milyon İstanbullunun bedeninin, kalbinin, kararının, iradesinin üzerinden geçtiniz. Bu darbeyi yapanlar “Oyunuzu Sisi’ye mi, İmamoğlu’na mı vereceksiniz?” diyenlerdir. Bu arada hatırlatmak isterim Sayın Doğan Kubat, rabia gitti, rabia gitti. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Şimdi ne oluyor? Sisi’yle el sıkışmayı diplomatik zafer olarak gösteren bir siyasi manipülasyon ustası, bir siyasetçiyle karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, buradan açık ve net söyleyelim: Halkın oyuyla 2 defa seçilen Ekrem İmamoğlu’na siyaset yasağını getirenler bugünün Kenan Evrenleridir; bu kadar açık. (CHP sıralarından alkışlar) O da sizsiniz. Bu darbenin emrini veren, kendi kendine okuduğu bir şiir yüzünden siyasi yasak getirildiğini söyleyen ve bunun ekmeğini yirmi beş yıldır yiyen Recep Tayyip Erdoğan’dır. Dünün mağdurları bugün zalim olmuşlardır.

Değerli milletvekilleri, Ekrem İmamoğlu’na niye hapis cezası verildi? YSK’ye hakaret ettiği için. İmamoğlubusözüYSK’yedeğilBakanasöylediğinisöylüyor,YSKüyeleri“Busözünmuhatabıbizdeğiliz.” diyor ama İmamoğlu’na ceza veriliyor. Değerli arkadaşlar, ben size söyleyeyim, İmamoğlu bunu kime söyledi: Sezgin Baran Korkmaz’ın yurt dışına çıkışıyla ilgili “Devletin en tepesinden en aşağısına kadar bir önemli organizasyon.” diyerek kanunlara, Anayasa’ya meydan okuyan, hatta sizin Genel Başkanınıza şantaj yapan kişiye “ahmak” dedi. (CHP sıralarından alkışlar) İmamoğlu, mafya lideri olduğu iddia edilen Sedat Peker’le barışmak için araya gazeteci Özışık’ı sokan kişiye “ahmak” dedi. (CHP sıralarından alkışlar) Milletın vekiline bazen komisyonda, bazen bu kürsüden hakaret edenlere “ahmak” dedi.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(CHP sıralarından alkışlar) Hakaret arıyorsak değerli arkadaşlar, bir arşivlere bakalım. Şu sözlere bir bakın: “İsrail dölü”, “adiler”, “cibilliyetsizler”, “zürriyetsiz”, “tezek”, “mankafa”, “şerefsiz” “geri zekâli”, “soysuz” “çakal”, “ölü sevici”, “çürük”, “sürtük.” Kim söylemiş? Recep Tayyip Erdoğan. Allah aşkına “ahmak”tan iki yıl yedi ay hapis cezası çıkartanlar, milyonlarca kadına “sürtük”, “çürük” diyenlere ne eder, bu “sürtük” ve “çürük” lafının ederi ne? Ya da bir de hakaret edildiği iddia edilen Soylu’ya bakalım, fotoroman Süleyman’a. “Şerefsiz”, “onursuz”, “tecavüzcü”, “namussuz”, “alçak”, “terörist”, “haysiyetsiz.” Hatta utanarak söylüyorum, Plan Bütçe Komisyonunda bir arkadaşımızın ölmüş annesine küfretti, kulaklarımızla duyduk. Değerli arkadaşlar, eğer İmamoğlu’na iki yıl yedi ay ceza veriyorsan Soylu’yu ya da Süleyman’ı siyasetten hatta insanlıktan menetmen lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu İstanbul kimyayı bozdu, iki sebebi var. Birincisi: Ne diyordu Erdoğan? “İstanbul’u kaybeden Türkiye’yi kaybeder.” Genel Başkanımıza söylüyor. Bu sözü şöyle çevirelim: “İstanbul’u kazanan Türkiye’yi kazanır.” İşte sorun burada. İkincisi: Yirmi beş yıldan beri İstanbul’u yönetenlerin arpalıklarının ellerinden gitmesi. Değerli arkadaşlar, buradasınız, muhtemelen burada bulunan birkaç vekil de İstanbul Büyükşehir Belediyesinin tahsis etmiş olduğu araca binmiştir. Liste var, Allah aşkına arkadaşlar, 827 tane araç, 827 tane araca AKP biniyor. Grup başkan vekili var, il başkanı var, il gençlik kolları başkanı var, tam 2,2 milyar yani eski parayla 2,2 trilyon acaba kimyanızı bu bozmuş olmasın?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Katrilyon, katrilyon.

VELİ AĞBABA (Devamla) – 2,2 katrilyon. Bravo Burcu.

Arkadaşlar, başka? Tirajı olmayan lağım medyasına, haram medyasına kesilen ilanlar bitti değerli arkadaşlar.

Bir başka şey değerli arkadaşlar, buradalar mı bilmiyorum, ben bu kürsiye geldim söyledim. Burada “AKP’li bir kadın kolları başkanı, bir eski bakan, bir milletvekili burs değil, servet almış.” dedim, kanıtlarıyla sundum. 7,7 milyon TL ne kadar yapar bugünkü parayla? 7 trilyon. Kabul ettiler ama ne yaptılar biliyor musunuz? Ravza Kavakcı, ismini de söyleyeyim, belki sataşmadan söz alır; benim hakkımda tam 400 bin liralık dava açtı, 400 bin lira. 7 milyon yetmedi, bir de 400 bin liralık dava açtı. (CHP sıralarından alkışlar) Ona da söylüyorum: Zehir olsun, zıkkım olsun. İstanbul’un nimetlerini, fakir fukaranın hakkını yiyenlere zehir olsun, zıkkım olsun, haram olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, diyorlar ya AKP milletvekilleri: “Yargı bağımsız.” Yesinler sizin bağımsız yargınızı(!) Hele bir de Adalet Bakanı var, diyor ki: “Yargıya intikal etmiş konularda konuşmam.” Kim? Bozdağ. Ya, Sezen Aksu’yla ilgili konuşup talimatı veren sensin. Sedef Kabaş’la ilgili konuşup talimatı veren sensin. Gülşen’le ilgili konuşup tutuklama talimatını veren sensin ama 6 yaşındaki iğrenç istismarda susan yine sensin. Konuşması gereken yerde susan, susması gereken yerde konuşan Adalet Bakanı. Vallahi billahi, FETÖ’den beter bir yargı düzeyiyle karşı karşıyayız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Susmadı ki.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Biliyoruz ki İmamoğlu ne ilk ne son, Ergenekon’u hatırlayın, diğer davaları hatırlayın, Gezi’yi hatırlayın. Maalesef, yargı talimatla hareket ediyor.

Değerli arkadaşlar, FETÖ’nün size yaptıklarını yapıyorsunuz, FETÖ’yle birlikte bize geçmişte yaptıklarınızı yapıyorsunuz, yetmiyor bir de üzerine koyuyorsunuz. Belediye başkanlarına kayyum atıyorsunuz, siyaset yasağı koyuyorsunuz. Hakaret olup olmadığı Yargıtayda bile tartışmalı olan bir konuda İstanbul Belediye Başkanını cezalandırıyorsunuz. AİHM kararlarını uygulamıyorsunuz. Dün mazlum edebiyatı yapıyordunuz, bugün zalimliğin âlâsını yapıyorsunuz. 6 Mayıs darbe girişimi sonrası 23 Haziranda İstanbullunun tokadını yediniz, şimdi, tüm Türkiye’nin tokadını yiyeceksiniz değerli arkadaşlar, buna hiç kuşku duymuyoruz.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bakın, bu karar, elbise kılıfıyla, ayakkabı kutusuyla para alan, rüşvet aldığı kameralarına yansıyan bakana uygulanmıyor, o ne oluyor? Büyükelçi oluyor. Ya da saat alan bakanlara uygulanmıyor, açıkça, Rıza Sarraf gibi bir ahlaksıza teslim olan siyasetçilere uygulanmıyor, kime uygulanıyor? İmamoğlu'na uygulanıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, her şey açık seçik. Siyaset yasağı, bu memleketin Türk Bayrağı'nı, millî değerlerini kendi pisliklerini örtmek için kullanılan Rıza Sarraf'a ödül veren AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısına laf söylenmiyor "ahmak" diyenlere uygulanıyor. Yazıklar olsun sizin yargı düzeninize! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, trollere sorsan mağdur Recep Tayyip Erdoğan. O, her şeyde mağdur, Birinci Dünya Savaşı'nda mağdur olan o, İkinci Dünya Savaşı'nda mağdur olan o, hatta Beyazıt'ın Timur'a esir düştüğü savaşta, Ankara Savaşı'nda mağdur olan yine o! (CHP sıralarından alkışlar) Başka? Bir de Kore'de mağdur olan da o, mağdur. Şimdi, derse ki yarın... Yarın ölçer, kamuoyu tepkisi de anormal, herkes -hukuku bilen değil Doğan Kubat- vicdanı olan herkes buna karşı, anketlerde düşünüyor çıkar der ki: Bu kararı ben kabul etmiyorum. Der mi? Der. Örnekleri var mı? Var. Ancak buradan söyleyeyim: O mağdur değil, bu işin failidir, failidir, failidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, örnek çok, bakın, biri iki örnekle sözlerimi tamamlayayım. Sezen Aksu söz söylediğinde "Dilini keserler." diyen de o "Ben o sözü Sezen Aksu'ya söylemedim." diyen de o. Başka? (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Dolmabahçe masasını kuran, Dolmabahçe masasında kimin nereye oturacağına karar veren de o, oylar düşünce "Dolmabahçe masası olur mu?" diyen de o. (CHP sıralarından alkışlar) Ya, bu Bakanların -ne bileyim- Efkan Ala, Mahir Ünal, Yalçın Akdoğan, senden habersiz tuvalete gider mi, gider mi? (CHP sıralarından "Gitmez" sesleri) Gitmez. Ya da burada ne diyordu -hepiniz böyle böyle yapıyordunuz; gitti rabia, gitti rabia- ne diyordunuz? "Rabia" diyorlardı "Mursi... Mursi... Mursi..." diyorlardı. Ne oldu? Mursi gitti, Sisi geldi. Daha önce söylemiştim, yakında "Biz bunu Mursi'yi, desteklemek için değil 'Sisi, sen dört dörtlük adamsın.' demek için yaptık." derse şaşmayın. (CHP sıralarından alkışlar) Bu işin faili de o. Göreceksiniz, İstanbul'da tokadı yediniz, Türkiye'de de tokadı yiyeceksiniz. Kim halkın iradesine karşı gelmişse tarihte görülmüştür ki o yok olmuştur, siz de yok olacaksınız. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Veli, halk onlara "Bay bay hepiniz." diyecek.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Bu karara en çok CHP sevinmiş belli.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, sayın hatip "Darbeci zihniyete mensupsunuz." diyerek hakaret etti, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sayın hatibin konuşmasındaki üslubu bir kere tasvip etmemiz mümkün değil yani şu kürsü İç Tüzük gereği temiz bir dille konuşmayı gerektiriyor. Her cümlesinde hakaret var, her cümlesinde saldırı var, her cümlesinde hakikatleri ters yüz etmek var.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne gibi?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Bir kere, biz rabiadan vazgeçmeyiz; bizim bu rabiamız tek millet, tek vatan, tek devlet, tek bayraktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – “Bay bay hepiniz.” diyor halk, “Bay bay hepiniz.” diyor.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Düzce’ye koyduğunuz rabia heykelini niye kaldırdınız? Vazgeçtiniz!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Bundan vazgeçmemiz mümkün değildir. Bir kere, vesayetçi sistemi tarihe gömen liderdir Recep Tayyip Erdoğan. Darbeci zihniyeti tarihe gömen liderdir Recep Tayyip Erdoğan. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

OYA ERSOY (İstanbul) – Belediyelere kayyumları kim atadı? Kürt halkının iradesini kim gasbetti?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Şimdi, İstanbul 7. Asliye Ceza Mahkemesinin kararını sabahtan bu yana tartıştık, bu kararın kesin bir karar olmadığını söyledik, ilk derece mahkemesinden sonra bu ifadelerin, Yüksek Seçim Kurulu üyelerine söylenen “Ahmaktır.” ifadesinin hakaret suçu olup olmadığına karar verecek olan biz değiliz, buna karar verecek olan yargı.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sizin vicdanınızla karar verecek!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - İlk derece mahkemesinin görüşü bu yönde; istinafi var, temyizi var. Buradan, bu karardan, bu hareketlerden Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın 97-98’deki mağduriyetini çıkarmanız mümkün değil, çok farklı durumlar.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, o çok mağdur ya(!) Elli yıl içeride kaldı, zulme uğradı(!) Orada kebab, börek yoktu(!)

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Onu milletvekili yapan da biziz ya!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Birisi şiiir okuduğu için özgürlüğü kısıtlanıp hapse atılmış, diğeri hakkında ise Yüksek Seçim Kurulu hâkimlerine “Bu seçimi iptal edenler ahmaktır.” diyerek hakaret ettiği iddiası var. Buna karar verecek olan yargı. Dolayısıyla burada yargıya müdahale edilmesi vesaire, bunların hepsini reddediyoruz, kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Git, Kobani kumpas davasına bak, yargının hâlini gör! Ne bağımsızlığı ne tarafsızlığı! Git, Kobani kumpas davasındaki hâkimlere bak! Bağımsızmış, tarafsızmış!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Yargı kendi süreci içerisinde işleyecektir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sataşmadım Sayın Başkanım, sataşmadım.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, gerçekleri ters yüz etmekle, yalancılıkla suçladı Sayın Başkanım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hayır, siyasi değerlendirme yaptım.

BAŞKAN – Hakaret değil Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkanım, daha ne desin? “Kürsüye yakışmıyor konuştukları.” diyor, “Temiz bir dille konuşun.” diyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O değerlendirmedir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Temiz bir dille konuşmadığınızı ifade etti, sizin şimdi temiz bir dille cevap vermenizi bekliyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İç Tüzük’te var Sayın Başkanım.

ORHAN SÜMER (Adana) – Veli Bey’in söyledikleri Cumhurbaşkanının tekrarıydı Başkanım, Cumhurbaşkanının söylediklerini tekrarladi, bir şey demedi ki.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

6.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Arkadaşlar, değerli AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarım; sizin zorunuza gitmesinden, üzülmenizden daha doğal bir şey yok çünkü Türkiye siyasi tarihinde değil dünya siyasi tarihinde bu kadar çark yapan bir siyaset az gelir, az. Gömlek değiştiren siz, dün “Şerefsiz.” dediğinizin bugün dizinin dibinde oturan siz, size “Aptal olma.” diyen Amerikan Başkanı Trump için seçim kampanyası yapan siz ama bu rabia önemli.

Bakın, Malatya’da bizim bir Belediye Başkanı vardı Yeşilyurt’ta, rabia heykeli dikti, eski Düzce Belediye Başkanı rabia heykeli dikti; şimdi, rabia heykeli yıkılıyor, vallahi de billahi de, siz de rabiayı kullanamıyorsunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çaktırmadan söküyorlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kim dedi “Kullanamıyor.” diye, neyi kullanamıyor?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Çünkü dün, darbe yapıldığında Cumhuriyet Halk Partisi Mısır’a büyükelçilerden oluşan bir heyet gönderdi, sizlere dedi ki: “Kardeşim, sen darbeye karşı çık, eyvallah; Sisi’ye de karşı çık, Mursi’nin haklarını savun ama bin yıldır ilişkin olan Mısır’la ilişkilerini kesme, kesersen zarar edersin.” Dinlemediler. Bize, Kemal Kılıçdaroğlu’na ne dediler? “Darbeci.” Niye? Kemal Kılıçdaroğlu Osman Korutürk ile Faruk Loğoğlu’nu Mısır’a göndermişti. Şimdi, siz barışmak için kapının önünde kedi gibi bekliyorsunuz! (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var ya! Bak, bak Ağbaba! Bak buraya bak, buraya!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – İki aynı şey mi ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ya, “Mursi olduğu sürece masasına oturmam, yanına yaklaşmam.” diyen, “Birleşmiş Milletlerin Genel Kurulunda aynı masada oturmam.” diyen ben, şimdi, el sıkışmaktan diplomatik zafer çıkararak siz... Bu utancı taşıyacaksınız, bunu söyleyeceğim, hiç zorunuza gitmesin, söyleyeceğim.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Utanacak bir şeyimiz yok, kendinize bakın.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bir başka şey... “Yargı bağımsız.” diyorlar ya; ya, kim inanır? Yargı bağımsızsa Rahip Brunson’u bir emirle niye gönderdiniz? Haksızca tutuklanmış Deniz Yücel’i Merkel’in emriyle niye gönderdiniz? Yargı bağımsızsa Demirtaş’ın talimatını veren siz, Kavala’nın talimatını veren siz, ne bileyim, o İstanbul’daki insan hakları savunucularının talimatını veren siz... Yargı bağımsız mağımsız değil, yargı direkt saraya bağlı, sarayın vesayeti var. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kabul etmiyoruz Sayın Başkanım.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bay bay hepiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bak, bak, iyi bak; bak rabia burada.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Osman, asarlar seni Osman. Osman, atarlar seni, Osman.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Osman, çaktırmadan heykelleri söküyorlar vallahi, ha.

BAŞKAN – Sayın Tunç, müsaade ederseniz satışmadan Sayın Aşkın Bak’a söz vermek istiyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam.

BAŞKAN – Sayın Bak, satışmadan size söz vermek istiyorum. Yerinizden çok bağıriyorsunuz, buyurun kürsüye, iki dakika söz veriyorum ben size. Lütfen yerinizden bağırmayın.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Rabia yapacaktım Başkan.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

7.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şöyle ifade edeyim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Heykeller ne oldu Osman?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bağırmanıza gerek yok arkadaşlar ya. Niye bağıriyorsunuz? [CHP sıralarından alkışlar(!)]

Yargılama bitmedi ki. Bakın, Grup Başkan Vekilimiz de ifade etti, yargılama bitmedi, daha karar verilmedi; bunun istinafi var, Yargıtayı var. Sonra, Moğultayları hatırlayın, Moğultayları hatırlayın ya. Niye şey yapıyorsunuz ki? Moğultayları hatırlayın. Siyasette...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Gel, gel, gel; bugüne gel, bugüne gel.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, hiç şey yapmayın. Bence siz var ya tercih yapın; Kılıçdaroğlu mu, İmamoğlu mu? O tercihi bir yapın kendi aranızda.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sana ne, sana ne?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sana ne?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Kılıçdaroğlu mu, İmamoğlu mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yok, Osman, İmamoğlu mu, Sisi mi; İmamoğlu mu, Netanyahu mu?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Osman, CHP'ye oy mu vereceksin?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – O tercihleri yapın, siz kendi aranızda onları düşünün, o tercihleri düşünün. Bakın, bakan...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Osman, İmamoğlu mu, Sisi mi; İmamoğlu mu Netanyahu mu?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Kim gitti erken?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Osman CHP'ye oy mu vereceksin?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen rabia yapıyordun, rabia.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bakın, madem mahkeme kararı verilecekti, Almanya'ya niye gitti? Rıfki'yı dinlemeye mi gitti?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sana ne!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sana ne!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Belki Kılıçdaroğlu oy verecek, İmamoğlu...

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Rıfki'yı dinlemeye mi gitti? Rıfki'yı mı dinlemeye gitti?

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Rabia yaparken çıkmadın mı oraya?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Rabiayı anlat, rabiayı.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Dolayısıyla siz buradan bir şey çıkartamazsınız. Kararınızı verin, İmamoğlu mu, Kılıçdaroğlu mu?

Size başarılar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Rabia, rabia...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Rabiayı anlat!

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Rabiayı anlat, rabia yapıyordun.

CAVİT ARI (Antalya) – Rabiayı anlat, rabia’yı. Sisi’yi anlat, Sisi’yi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, Osman...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sakin arkadaşlar, sakin. Yerinden bağırın herkese sataşmadan söz vereceğim kürsüden ona göre. Bağırmanıza gerek yok, talep edene veririz.

Sayın Tunç’u dinleyeyim, ondan sonra size söz vereceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Peki Başkanım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ama rabiadan söz etmedi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, biz de istiyoruz.

BAŞKAN - Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, Sayın Ağbaba’nın Türkiye Cumhuriyeti devletine yönelik söylediği o çirkin sözleri iade ediyoruz, şiddetle reddediyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Size söyledi.

CAVİT ARI (Antalya) – Devlete değil, size söyledi size! Siz devlet değilsiniz, siz iktidarsınız, karıştırmayın kendinizi devletle.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Devlet ayrı, iktidarlar ayrı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bize niye söylüyor ya! Rıfki’ya söylesin. Bize niye söylüyor?

CAVİT ARI (Antalya) – Sen devlet misin ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Rıfki’ya söylesin.

CAVİT ARI (Antalya) – Sen devlet misin? İktidarsın.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Devlet bizim.

BAŞKAN – Sayın Ari...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, Yargıyla ilgili şunu söylemek istiyorum: Geçmişte darbe mağdurlarını yargılayan bir yargı vardı -ki onların savunduğu yargıydı- darbecileri mağdur gösteren yargı vardı.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Şimdi de darbe var.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Şimdi ise darbecileri yargılayan bir yargı var ve darbe mağdurları müşteki durumunda. Dolayısıyla arada çok büyük fark var.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hiçbir fark yok, hâlâ aynı laf!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – 15 Temmuz darbe girişiminde ilk soruşturmayı yapan yargıdır. Yine, 28 Şubat darbecilerini, 12 Eylül darbecilerini yargı önüne çıkararak ve yıllar sonra hesap sorduran bu yargı sistemidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – O hâkimleri oraya dolduran sizsiniz. Adliye koridorlarında...

FARUK SARIARSLAN (Nevşehir) – Ben de bağırıyorum, konuşmak istiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, Sayın Osman Bak’a verdiğiniz aynı...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkanım birilerinin...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tunç bitirmedi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Pardon.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu nedenle bir yargı kararı üzerinden tüm yargı mensuplarını töhmet altında bırakan bu sözleri kabul etmemiz mümkün değildir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Zaten tek yargı kararı, başka karar yok; hepsi çok güzel!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bağımsız olanları görevden alıyorsunuz, yerine atıyorsunuz, karar aldırıyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kaldı ki kesinleşmemiş bir yargı kararı üzerinden “İktidar yargıya talimat veriyor.” şeklindeki ifadeleri de kabul etmiyoruz. Yargı bağımsız ve tarafsızdır.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kobani kumpas davasının hâkimi çeteci çıktı, çeteci.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Türkiye’de başka olumsuz karar mı var arkadaşlar? Türkiye’de başka olumsuz karar yok ki.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, Osman Aşkın Bak’ın istemiş olduğu maddeden ben de söz istiyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım, biz şimdi ne yapıyoruz? Birilerinin timsah gözyaşlarını mı burada görüyoruz? Nedir bu ya?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kobani kumpas davasının hâkimi çeteci çıktı, çeteci, mafya çıktı.

BAŞKAN – Sayın Çilez, size de iki dakika söz vereceğim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tamam, geliyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ağbaba.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne satışması var ya, Başkan?

BAŞKAN – Tercihlerini sordun, şimdi açıklayacak Sayın Ağbaba.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Değerli arkadaşlar, Sayın Osman Bak sordu, Sayın Yıldız sordu, İdris Bey sordu. Şimdi, İstanbul seçimlerinden duyduğumuz birkaç sloganı daha hatırlayalım; kulaklarımız duydu. “Netanyahu mu, İmamoğlu mu?” dediniz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Öyle bir slogan yok.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Vallahi dediniz, billahi dediniz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Öyle bir slogan yok ya.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ne dediniz? “Sisi mi, İmamoğlu mu?” Bak, siyasi çarklarınız çok. Ya, 3 tane çark anlatayım ben size. “İsrail, katil devlet.” diyordunuz, şimdi İsrail’le kuzu sarması oldunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – Ya, çark sizin içinizde.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Gazze’de ağıt yakıyorsunuz, Kudüs’te halay çekiyorsunuz; böyle bir siyasetçisiniz siz. Suudi Arabistan domatesimizi yasakladı, Türk mallarını yasakladı iki yıl. Ya, niye yasakladı? Niye yasakladı? Kaşıkçı’yla ilişkileri kestiniz. Sonra ne yaptınız? Saraya girmek için ne yaptınız?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Yurt dışında herkes bizi...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Böyle, kedi gibi demeyeyim de ona benzer bir şey yaptınız. Ya, niye küstünüz, niye barıştınız? Birleşik Arap Emirlikleri’ne niye “şerefsiz” dediniz? O millete “şerefsiz” diyen İçişleri Bakanınız niye o şerefsizlerin önünde diz çöktü, onun cevabını verin.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Gözünü kapayan kendini karanlıkta zanneder.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Arkadaşlar, siyasi çarkınız çok. Bir çarkınızı daha söyleyeyim de belki zorunuza gider; 28 Şubat, 28 Şubat, 28 Şubat. 28 Şubatı o gün destekleyen, bugün destekleyen en önemli siyasi parti kimdir? Vatan Partisi. Vatan Partisi nerede? İttifakınızda. Şimdi, sizin akıl hocanız Doğu Perinçek, akıl hocanız...

SAHİL CORA (Trabzon) – Ne alakası var ya?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Aynen alakası var. Yalan mı? Doğru.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ne alaka arkadaşlar, ne alaka?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Arkadaşlar bakın, kumpas, darbe varsa Ergenekona bakacaksınız, Balyoza bakacaksınız, askerî casusluğa bakacaksınız; hatta, bu Meclisi bombalayanlar, sivil insanların üzerine kurşun sıkanların nasıl paşa olduğuna bakacaksınız.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Buna kim “tiyatro” diyorsa ona bakacaksınız. 15 Temmuz kim “tiyatro” diyorsa ona bak.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Boğaz Köprüsü’nde sıkılan kurşunların silaha verildiği gece 12 Eylül 2010’dur. O paşaların, albayların, FETÖ’cü albayların general olduğu gün 12 Eylül 2010’dur; arıyorsanız bunlara bakacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ağbaba.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Yavuz Ergun.

Buyurun Sayın Ergun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ ERGUN (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılı bütçesi üzerine Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve Niğdeli hemşehrilerimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Konuşmamın başında ben şunu belirtmek istiyorum: Bizler, Cumhur İttifakı olarak her daim “Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet.” demeye sonuna kadar devam edeceğiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O, Sisi’yle görüşünce bitti.

YAVUZ ERGUN (Devamla) – AK PARTİ hükümetleri olarak hazırladığımız 21’inci bütçenin öncelikle aziz milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Size tekrar rabiayı kullanırdacağım. Tekrar kullanırdacağım Osman!

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, kürsüde konuşmacı var lütfen.

Devam edin.

YAVUZ ERGUN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe yapmak kendi içerisinde bir disiplini barındırmaktadır. Bütçe yapmak bir vizyondur, bütçe yapmak düşüncenin hayata geçmesidir, bütçe yapmak Türk milletinin yarınlarına dair sorumluluk almaktır. Türkiye Yüzyılı’nın bütçesini yapmak AK PARTİ iktidarlarına nasip olmuştur. Yirmi yıldır yaptığımız bütçelerin sonucunda aziz milletimizin teveccühüyle iktidara gelmiş “İki günü birbirine denk olan ziyadadır.” inancında olan ve her gün aynı azimle çalışan, ilk günü heyecanı ile iş yapan ak kadroların milletimize bir borcudur; sürekli çalışmak, sürekli çalışmak ve sürekli çalışmaktır.

Ülkemizde yatırımlarla birlikte zihinsel bir dönüşüm de yaşandı. Biz, aziz milletimize bu ülkeyi, bu milleti gerçekten seven insanlar devletin kadrolarıyla bulunduğu, gurbetten sılaya at koşturan bir yiğidin hasretiyle, azmiyle nasıl çalışıldığını ve bu çalışma azminin bize neler kazandırdığının güvenini verdik. 2002 yılında devraldığımız ülkenin şartlarında 100’üncü yılımızı kutlayacağımız bugünün hayallerini kuran ve bugüne dair planlar yapan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın ve o günden bugüne kadar hizmet etmiş olan dava arkadaşlarımızın bir tek ortak hedefi vardı, o da şudur ki: Varoşlarında dolaşmak zorunda bırakılan büyük medeniyetinin çocuklarına hizmet edip, hak ettiği muasır medeniyet seviyesine çıkarmaktır. Yolu olmayan, evi olmayan, arabası olmayan ama bunlardan değil de hatırı sorulmadığında dertlenen aziz milletimiz için yirmi yılın sonunda yaptığımız bu bütçeler sayesinde bugün, kendi uçağımızı yapacak noktaya geldik. Kendi aracımızı, geleceğin teknolojisile yaptık. İHA’lar, SİHA’lar artık gökyüzünde âdetâ bayrak gibi dalgalanıyor. KIZILELMA, dün ilk uçuşunu yaptı, bugün yarın dünya semalarında düşmana korku salacak. Denizin altında Marmaray’la kıtalar bağlandı. Çanakkale Zaferi tarihi bir köprüyle taçlandı. Yıllarca bitirilmeyen GAP şimdi ovaları suluyor. Yine, bitmeyen Bolu Dağı Tüneli uzakları yakın etti. Avrupa’nın en büyük havalimanıyla dünyayı artık birbirine bağlıyoruz. Yusufeli Barajı’yla enerjide olan dışa bağımlılığımızı azalttık. Karadeniz’de bulduğumuz doğal gaz yatakları, sağlıktaki dönüşümler, şehir hastaneleri, yaptığımız birçok yatırımın sadece birkaç tanesi, daha binlercesi işte bu ak kadroların sayesinde milletimize hizmet olarak dönmüştür. Yakın zamanda tüm muhalefet partisi milletvekillerimizin de içinde yer aldığı bir grupla beraber Hatay’da sınır birliklerimizi ziyaret etme şansımız oldu. Bir kez daha gördük ve gururlandık ki Mehmetçiğimizin üzerindeki elbiseden kullandığı tüm savaş teçhizatına tamamen yerli ve millî teknolojinin ürünüdür. Savunma sanayisinde yapılan yatırımlarla sınırlarımız daha güvenli ve düşmana korku salacak bir güç hâline döndü. İşte, tüm bunlar yirmi bir yıldır yaptığımız bütçelerin hizmete nasıl dönüştüğünün bir kanıtıdır. Bugün Türkiye, çöpü, çukuru değil; sanayiye, üretimi, teknolojiye konuşmaktadır.

Seçim bölgemiz olan Niğde için de birkaç örnek vermek istiyorum. İlimizde yaptığımız yatırımlar sürekli artıyor, geliyor ve devam ediyor. Bunların en başında, en son açtığımız Ankara-Niğde otoyolu... Niğde’imiz de AK PARTİ dönemine kadar alamadığı hizmeti ve yatırımı son yirmi yılda almıştır. Tabii ki vatandaşımızın hizmetine sunulmuş ve sunulacak birçok yatırımı da buradan sayabilirim hastaneler gibi, üst geçitler gibi, sanayi yatırımları, sağlık yatırımları ve daha nice. Artık saymaya yetişemeyeceğimiz yatırımlar elbette çok önemli ancak Niğde’imiz için, Türkiye’imiz için en önemlisi sanayi yatırımları; bugün, Niğde’imizde, Niğde merkezde bulunan organize sanayi bölgemiz, şükürler olsun, şu anda tüm alanlarını doldurmuş durumda ve genişleme çalışmalarına devam etmekteyiz.

Üretim ve sanayi yatırımlarının olmadığını iddia edenlere karşı rakamlarla anlatmak istiyorum, yine Niğde'den örnek vermek istiyorum: 2002 yılında, AK PARTİ iktidara gelmeden önce, ilimizde sadece 30 tane sanayi yatırımı vardı ve istihdam sayısı tam tamına 1.975 kişiydi; bugün baktığımızda, Niğde ve Bor Organize Sanayi Bölgelerimizde 275 firmamız aktif olarak üretim yapmaya devam ediyor ve toplamda 8 binin üzerinde kişi çalışıyor. Bu rakamlar yeterli mi? Tabii ki yetmez. Şu anda organize sanayi bölgelerimiz âdeta bir şantiye alanına döndü. Toplam 86 adet yeni fabrikamızın inşaatı son hız devam ediyor, 35 firma da inşaat için ruhsat almayı bekliyor. Bu yatırımlarımız tamamlandığında ek 8 bine yakın insanımıza eklemek kapısı olacak. Yeni tahsis edilen yerlerde yapılan sanayi yatırımlarımızın toplam tutarı şu an için 17 milyar liranın üzerine çıkmış durumda. 2018'den bugüne kadar son beş yılda 52 firmamız yatırımını tamamladı ve üretime son hız devam ediyor ve şu anda da bekleyen sanayici ve yatırımcı sayımız yaklaşık 190 civarında. 2002 yılında boş olan 2 organize sanayi bölgesinden bu yana kadar 3 yeni organize sanayi bölgemizi daha ekledik. Birincisi Tarıma Dayalı Besi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi, diğeri Niğde merkezde yer alan 3. Organize Sanayi Bölgemiz ve Güneş Enerji İhtisas Sanayi Bölgesi. Bu örnekler bile aslında hizmetin yanında yatırımın da AK PARTİ döneminde gerçekleştiğini anlatmaya yetiyor.

Sanayicimiz doğal gaz istiyor, hemen geliyor; altyapı istiyor, tamamlanıyor. Tüm bu anlattıklarım lafla olmuyor, organize sanayilerimizde yapılan yatırımlarla oluyor, bütçeyle oluyor, AK PARTİ'yle oluyor, dünya liderimiz Sayın Recep Tayyip Erdoğan'la oluyor.

Ömrümün en güzel yılları diyebileceğim on dört yılımı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın davasının bir neferi olarak Niğde'mize ve ülkemize hizmet için çalışmayı nasip eden Rabb'ime şükürler olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle 2023 yılı bütçesinin hazırlanmasında emeği geçen başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, bakanlarımıza, bakan yardımcılarımıza, bakanlıklarımızda bulunan tüm personelimize, kamu kurum ve kuruluşlarımıza, aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri en kalbi duygularıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz Karabük Milletvekili Sayın Hüseyin Avni Aksoy'a aittir.

Buyurun Sayın Aksoy.

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve Türk milletini şahsım ve Memleket Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Başta Mustafa Kemal Atatürk'ü, millî kahramanlarımızı, şehitlerimizi ve de yakamdaki İstiklal Madalyası'nın hak edeni, cephane nakliye komutanı dedem Hüseyin Efendi'yi saygı, rahmet ve minnetle anıyorum.

Bugün halkımızın gerçek gündemi işsizlik, hayat pahalılığı ve terörle mücadeledir. Eğitim sistemimizdeki planlama hatası nedeniyle üniversite mezunlarımız işsiz ve mağdur durumdadır, vasıflı işsizlik her geçen gün artmaktadır. İşsizliğin bir diğer önemli sebebi, sığınmacıların kayıt dışı, ucuz işçi olarak çalıştırılmasıdır. İşveren, hayat pahalılığı ve maliyet yüksekliği nedeniyle sığınmacıları çalıştırmaya mecbur kalmaktadır. Irak ve Suriye'deki iç karışıklıklar nedeniyle ülkemize 5 milyon civarında sığınmacı gelmiştir, vatandaşlarımız sığınmacıların maliyetini karşılamak zorunda kalmıştır. Sonuç, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları işsizdir.

İkinci sorun hayat pahalılığıdır. Pandemi bütün dünyada enflasyona sebep olmuştur. Ülkemizde üretimin azalması da enflasyonun en temel sebeplerinden biridir. Emperyalistler yüz yıldır etrafımızdaki taşeron devletleri ve teröristleri desteklemektedirler. Bunlara karşı yapılan mücadelenin ekonomik maliyeti de enflasyonu arttırmaktadır. Biz, Memleket Partisi olarak işsizliği sonlandırıp yoksulluğu bitireceğiz. Terörü bitirip huzuru, barışı ve kardeşliği yeniden sağlayacağız, sığınmacıları da insani bir çözümlerle kendi topraklarına göndereceğiz.

Asgari ücret, başta çalışanlarımız olmak üzere bütün kesimleri doğrudan ilgilendirmektedir. İnsanları patates, soğan dahi alamayacak kadar gelir seviyesine mahkûm etmekle enflasyon düşmez. Asgari ücretlinin millî gelirden alacağı pay artırılmalı, öncesinde de temel ihtiyaçlara gelebilecek zamlar önlenmelidir. Bugün resmî adıyla enflasyon yüzde 85'tir ancak gerçek rakamın yüzde 100'ü geçtiğini hepimiz biliyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına girdiğimiz bugünlerde gelin asgari ücreti 11 bin lira yapalım ve en düşük emekli maaşını da bu tutara eşitleyelim. Gelin, sadece dinî bayramlarda değil, millî bayramlarda da asgari ücret tutarında 6 bayram ikramiye verelim.

Bu onurlu kürsüden ilimiz Karabük ve Batı Karadeniz Bölgemizden de bahsetmek istiyorum. İklim değişikliği ve aşırı yağışlar sonucu sık sık sellerle boğuşan Karabük, Zonguldak, Bartın, Bolu, Düzce, Kastamonu ve Sinop illerimizin iklim koşullarına göre yeniden imar edilmesi gerekmektedir. Dereler, çaylar, ırmaklar halkımızın yaşam alanlarına dokunmadan yeniden ıslah edilmelidir. Bu konuda gerekli yasa teklifim yüce Meclise verilmiştir.

Zonguldak'ın Filyos Limanı Projesi'yle Boğaz'daki deniz trafiğinin azaltılması, nitelikli üretimin artırılması, ulusal ve uluslararası taşımacılık ve ticaretin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Filyos Limanı'nın bir bölümü ihracat için konteyner limanı olarak ayrılmalı ve Karabük iş dünyasının ihracatının da bu limandan yapılması sağlanmalıdır. Ayrıca, Karabük Ekipazar Organize Sanayi Bölgesi'ne bir lojistik merkezi kurulmalıdır. Yine son günlerde Kardemir'in bir kısım hisselerinin Türkiye Varlık Fonu tarafından alınmakta olduğu bilgisi vardır. Kardemir Türkiye'mizin ilk ağır sanayi fabrikası olup Karabük'ümüzün kalbidir. Kardemir üzerinde Karabük'ümüzün hayrına olmayan düşünceler varsa bunun karşısında oluruz. Karabük'te Kardemir'e Kardeş olarak orman ürünleri ile et ve süt ürünleri üretim fabrikası kurulması için gerekli yasa teklifleri tarafımdan verilmiştir.

Diğer taraftan Karabük'te depreme karşı güçlendirme ve yenileme yapılacak okullarımız bulunmaktadır. Bu okullardan biri de altmış sekiz yıllık Demir Çelik Lisesidir. Çok değerli Karabüklülerin eğitim aldığı bu lisenin yıkılmadan altyapı güçlendirilmesi ve restorasyon çalışmasıyla tarihî yapısının korunması daha uygun olacaktır. Ayrıca dünya mirası Safranbolu ilçemizin gelişimine katkı sağlamak amacıyla Karabük'ümüze 2'nci bir üniversite olarak Safranbolu üniversitesi adında bir üniversite kurulmalıdır, gerekli yasa teklifi tarafımdan verilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bizim kültürümüzde Türk milleti kavğadan gürültüden bıkınca huzur için kafa dinlemeye gider, memleketine giderler. Bu ittifaklar devamlı kavga etmekte. Türk milleti olarak sizlere düşen görev bu iktidarı da bu muhalefeti de emekli edip memlekete göndermektir. Huzur arayan, esenlik arayan herkesi Memlekete davet ediyorum, bu memleket hepimizin, başka memleket yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Devamla) – “Memleket isterim/Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun/ Kuşların çiçeklerin diyarı olsun/Memleket isterim/Ne başta dert, ne gönülde hasret olsun/Kardeş kavğasına bir nihayet olsun/Memleket isterim/Ne zengin fakir, ne sen ben farkı olsun/Kış günü herkesin evi barkı olsun/Memleket isterim/Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun/Olursa bir şikâyet ölümden olsun.”

Yüce Meclisi ve Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Sera Kadıgil'de.

Buyurun Sayın Kadıgil. (HDP sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli üyeler; 2023 bütçesi üzerine Türkiye İşçi Partisi adına söz almış bulunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerçi söz şahsım adına, Türkiye İşçi Partisi adına ve HDP Grubunun gösterdiği dayanışmayla ancak burada konuşabiliyoruz çünkü TİP ya da grubu olmayan diğer partiler adına koskoca bütçe süreci boyunca beş dakika bile söz verilmedi, bu ayı da Meclis tutanaklarına geçirerek başlamak istiyorum.

O yüzden, size bu sene maaşlarımızdan, aldığımız ekmekten, süttten topladıkları vergileri nasıl çarçur edeceklerini anlatacak zamanım yok. Sadece müthiş bir ahmaklığın kısa tarihini anlatacağım izniniz olursa. “Bir halkın ferasetini hileyle hurdayla, zorbalıkla yok edebilirsem muktedir olurum.” sanan ve tam da bu yüzden asla muktedir olamayanların kadim hikâyesi bu. Muktedir olamıyorlar çünkü ne yaparlarsa yapsınlar herkesi susturamıyor, herkesi korkutamıyor, herkesi bir türlü kandıramıyorlar. Bazen hâlâ satın alamadıkları bir gazeteci çıkıp bozuyor oyunlarını, bazen eski bir iş birlikçileri, kimi zaman halk tümünden dikiliyor karşılarna, kimi zaman daha 15’inde bir çocuk, çoğu zamansa kadınlar; buna rağmen her fırsatta deniyor işte şansını. “Aynı şeyleri tekrar tekrar yapıp farklı sonuç beklemek ahmaklıktır.” diyor Einstein ama bu iktidar tekrar tekrar aynı yöntemleri deneyerek herkesi korkutabileceğini sanmaya ne yazık ki devam ediyor. Bakın, mesela “70’lik Mücella ablayı hapse tıkarsam kahkahasını, gülüşünü çalarım.” sanmak ne kadar aptalca değil mi, ahmakça değil mi oysa? “Can Atalay’ı esir alırsam bile bile ölüme yolladığım madenciler avukatsız kalır.” sanmak, Selçuk Kozağaçlı’yı bir yıl hapisle ehlileştirilebileceğini ummak, padişah “Grevinizi yasak ettim.” diye ferman çıkarttı diye Bekaert işçilerinin size boyun eğeceğini sanmak ahmakça. 924 cumartesi dir hiçbir iktidarın baş edemediği “Cumartesi Annelerini 2 TOMA, 3 davayla sustururuz.” sanmak, “Adliye önlerini dar edersek Emine Şenyavaş, Mısra Öz, Gülsüm Elvan davalarından vazgeçer.” sanmak ahmakça. “İstanbul Sözleşmesi’nden çıkarsak kadınlar kırar dizini oturur, erkeklerin sözünden çıkmazlar, katledilen kardeşlerinin hesabını sormazlar.” sanmak, “Anayasa’ya ‘sapkın’ diye yazarsak, LGBTİ+’lar bir anda ortadan yok olur.” diye ummak, siyasi İslam’ın getirdiği anlayışa boyun eğerez sanmak bir hayli ahmakça arkadaşlar, ahmakça. “Bir elektrik, su parasıyla Alevilerin eşit yurttaşlık talebini satın alabilirim.” sanmak, kızına yakaran bir annenin dilini bile sansürlerken o karanlık gündüz programlarınız, çıkıp hâlâ bu ülkede “Kürt sorunu yok.” diye masal anlatmak ahmakça mesela. 6 yaşından beri bir kız çocuğunun yirmi yıl boyunca sistematik tecavüze uğradığını bilen, tam iki yıl boyunca bugüne kadar istismarcıların elini kolunu sallayarak gezmesini seyreden, bir çocuk istismarcısıyla yaşayan 17 yaşındaki kız kardeşinin izini bile sürmeyen, buna rağmen hâlâ koltuğunda oturan, bir de utanmadan bizden alkış bekleyen bir Aile Bakanımız olması bayağı ahmakça arkadaşlar. Bakın, daha bugün bir grup sarıklı adliye önünde tecavüzcüsünü “Size harcatmayız.” diye sahip çıkmak için eylem yapabilirken bunca şerefsizliğin tarikatlarla ve cemaatlerle ilgili olmadığını savunmak bence bayağı ahmakça arkadaşlar ya da mesela daha dün yaşadığımız olay... Kendisinden önceki “Bana, ceza ver diye baskı yapıyorlar. Ben hukuka göre karar veririm.” dediği için Samsun’a sürülen bir hâkimin yerine cübbe giyip de hâkim diye oturabilen bir hâkim... Ne yaptı bu hâkim? İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanına, Süleyman Soylu’ya “ahmak” dediği için, YSK üyelerine hakaretten ceza verdi. İstanbullunun oyuyla bir kez değil, iki kez seçilen İmamoğlu’na siyasi yasak getirebilirim sandı.

Ahmaklık diyorduk ya hani arkadaşlar, bakın, İstanbul seçimlerini “Hiçbir şey olmadıysa bile bir şeyler oldu.” diye iptal ettirip bu vesileyle 800 bin oy fark yemenizin üstünden daha dört yıl geçmemişken, ya, sizin reisiniz otuz yıldır bir şiir okuduğu için yattığı o dört aylık hapsin ekmeğini hâlâ azimle yerken İmamoğlu’nu hapse attırmaya çalışmak sizce de çok ahmakça değil mi arkadaşlar? İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanını saray yargısı eliyle diskalifiye ederim sanmak, sonra da bu halk oturup çekirdek çitleyerek bize izin verir diye beklemek bence bayağı ahmakça çünkü arkadaşlar. Sandıkta dizlerini titretene yargı freniyle durdurabilirim sanmak, misal Demirtaş’ın zekâsına, inadına, neşesine ket vururum sanıp kâinat iletişim başkanlığınıza karşı bir garip “kettle”ın karşısında yenilmek sonra da azimle aynı şeyleri denemek sizce de aptalca değil mi arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Hani diyordu ya sevgili Ahmet Kaya “Nereden baksan tutarsızlık, nereden baksan ahmakça.” arkadaşlar... Çok söz söyledik ama sözlerin en güzelini yine atalarımız söylemiş; “Ahmak çabalar, iş olacağına varır.” demiş. O yüzden siz ne yaparsanız yapın, geleceğini, hayallerini çalmaya kalktığınızı bu ülkenin güzel insanları sizden de ucube sisteminizden de reisinizden de illallah etti arkadaşlar, illallah etti. O yüzden istediğiniz ahmaklıkta inat edin, istediğiniz kötülüğü yapın, istediğiniz yalanı söyleyin; bu memleketi sizin kirli ellerinize bırakmayacağız. Saray rejimini tarihin çöplüğüne gömene dek bu ülkenin iyi insanları, dürüst, vicdanlı insanları biz, birbirimizin elini bırakmayacağız arkadaşlar.

Az önce burada bir hatip dedi ki: “Seçin adayınızı; Kılıçdaroğlu mu, İmamoğlu mu? Başka bir şey demiyorsunuz.” Sadece şunu diyeceğim Sayın Hatip: Değil İmamoğlu’nu, Kılıçdaroğlu’nu; Pervin Buldan’ı, Akşener’i, Erkan Baş’ı, beni ve tüm siyasetçileri esir etmeniz bile bu halk gerekirse ıslak bir banyo terliğini aday gösterecek, sizi yine de ilk seçimde alaşağı edecek diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kadıgil.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Zavallı!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ancak banyo terliğine yakışsınız siz zaten.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tunç, buyurun.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Size yakışan banyo terliği zaten!

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, müsaade ederseniz Grup Başkan Vekilinizi dinlemek istiyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – E, ne diyor, “Banyo terliği.” diyor; bu, millete hakarettir ya!

BAŞKAN – Lütfen...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Banyo havlusu size yakışır!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Grubumuza yönelik “kirli eller” diyerek sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sözlü’nün 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 14’üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; öncelikle, sayın hatibin konuşmasını şiddetle reddediyoruz. Burada ifade ettiği, bizimle uzaktan yakından ilgisi olmayan o kirli yaklaşımlar bize izafe ediliyor; asıl, bu, ahmaklıktır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Hakaret etmeden konuş!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bakın, sizin nasıl bir zihniyette olduğunuzu, nasıl bir düşüncede olduğunuzu ben söylemeyeyim -sataşmada bulunmadan- sizin attığımız ve kabul ettiğiniz sosyal medya “tweet”lerinde neler yazdığınızı, toplum sizin hangi zihniyette olduğunuzu bir kez daha görsün.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Görsün. Geçen sefer Elitâş beceremeyince size mi kaldı görev? Elitâş okumayı beceremedi, sen mi okuyacaksın?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Siz bu “tweet”lerde ne diyorsunuz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ben söz isteyeceğim Sayın Başkan.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bakın, ne diyorsunuz siz: “Hayatta hiçbir laftan tiksindenim ‘Şehitler ölmez, vatan bölünmez.’den tiksindiğim kadar.”

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Aferin size.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bu lafı nasıl söyleyebiliyorsunuz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Anlatacağım şimdi.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bunu nasıl söyleyebiliyorsunuz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Şimdi anlatacağım gelip bekle.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Neyini anlatacaksın?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bekle, anlatacağım şimdi.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bakın, ne demişsiniz: “Kapıda oynayan çocuklardan rahatsız olunca kızgın yağ dökem mi üstlerine? Ya da uyumdan uyandıran ezan için camiyi basıp imam mı keseyim?” Siz bu zihniyettesiniz. Siz hangi kirli elden bahsediyorsunuz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Birazdan çok rezil olacaksın aynı böyle.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Çocukları bile kesmekten, üzerine kızgın yağ dökmekten bahsediyorsunuz.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Başını sonunu oku.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Birazdan çok rezil olacaksın. Birazdan çok rezil olacaksın be.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Siz “O ezanlar ki” demişsiniz, bakın, “O ezanları ki şهادetleri dinin temeli ama benim yurdumun üstünde ebedi inlemesin artık ne olur ya! Resmen ağzıma ağzıma okunuyor her sabah!!” demişsiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vah vah!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Erdoğan ve Bahçeli bir oldu, beni tutukladı bak o sözlerden, aynen; öğrenip çıksaydınız be.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sizin neyinize cevap vereceğiz biz? Siz bu zihniyette bir insansınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yuh be!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Geliyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kadıgil.

10.- İstanbul Milletvekili Salıha Sera Kadıgil Sütlü'nün, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Şimdi öncelikle çok teşekkür ediyorum, ne zaman bana bir sataşma olsa aynı şeylerle çıkıyorlar, geçen sefer Sayın Elitaş becerip okuyamamıştı, bu sefer size düşmüş görev; ağzımıza sağlık, teşekkür ediyorum.

Gündeme getirdiğiniz için teşekkür ediyorum çünkü bana her sinirlendiğinizde böyle bütün trollerinizle aynı şeyi söylüyorsunuz. Ben bunlardan on sene önce yargıldım, aklandığım için buradayım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kabul ediyor musunuz bunları?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kabul ediyor musun?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Vicdanlarda aklanmak önemli.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – O okuduğunuz bütün “tweet”lerin başı sonu var. Mesela o bahsettiğiniz çocuklar “tweet”inde Tophane’de bir sergiyi basan, ahlak polisi gibi sergi basan eli sopalıları eleştirip “Böyle saçmalık olur mu?” diye verdiğim örnekler... Mahkeme bunu değerlendirdi ama ne mutlu bana ki Sayın Tunç...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bunları kabul ediyor musunuz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Ne mutlu bana; bana bu kadar sinir oluyorsunuz da hakkımda bir tane yolsuzluk, İBB’den usulsüz alınmış bir tane burs, bir tane yakınımına haksız çıkar sağladığımı başarıp da bu kürsüye getiremiyorsunuz, ne mutlu bana.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Çocukları kesmekten mi akladın?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Gelelim eski şeylere, fotoğraflara. Madem fotoğraf konuşacağız, her burada çıkan, bu yargının aman efendim “ne kadan da” tarafsız ve bağımsız olduğuna ikna etmeye çalışıyorsunuz. O on senelik “tweet”leri okuyana kadar AKP Grup Başkan Vekili olarak çıkıp şu fotoğrafa bir açıklama yapmanızı beklerdim ben. Mesela, Ekrem İmamoğlu’nu görevlendirerek atadığınız hâkim bu, yanında da Hiranur Vakfının bağlı bulunduğu Sancaktepe var ya, oradaki AKP il yöneticiniz var. Hani yargı çok bağımsız, çok tarafsız ya; hani siz bu ülkenin bütün çocuklarına, ahlakına, dinine, kitabına sahip çıkıyorsunuz ya(!) Birazcık ahlakınız varsa gelin buraya, bu fotoğrafı açıklayın. (HDP sıralarından alkışlar) On sene önceki “tweet”lerden medet umacaksınız bir tekinizin bile burada oturmaya yüzü olmaz çünkü Sayın Tunç.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Vah zavallı, vah!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, fotoğraflar üzerinden...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – “FG” plakalı arabalarla gezenleri buraya Grup Başkan Vekili diye oturtmuş bir grupsunuz siz, gerçekten buradan size ekmek çıkmaz! (HDP sıralarından alkışlar)

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Bravo!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, hatibin nasıl bir zihniyette olduğunu...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Gel tanışalım önce, ben kısaca “FG”, haydi bakalım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, dinliyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, nasıl bir zihniyette olduğunu biraz önce açıkladım.

BAŞKAN – E, tamam, söylediniz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yani, bu fotoğraflar üzerinden burada birtakım ifadeler kullanması, kimin kiminle fotoğrafının olduğunu da çok iyi biliyoruz.

BAŞKAN – Peki.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – 14’üncü madde üzerinde soru-cevap talebi yoktur.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun 1/1/2023 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 15’inci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andıcan.

Buyurun Sayın Andıcan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2017 yılında mühürsüz oyların kullanılmasıyla kabul edilen sözde “Türk tipi başkanlık sistemi” Cumhurbaşkanlığı’nın Türkiye’ye yaşattığı en büyük talihsizlik olmuştur. Bu sistem demokrasi, hukuk, insanca yaşam koşulları konularında neredeyse yüzyıl boyunca elde edilen kazanımları aşındırmakla kalmamış, Türkiye’yi bir yoksulluklar, yolsuzluklar ve yasaklar ülkesi hâline getirmiştir. 2023 seçimlerine giderken halka sunacak hiçbir hikâyesi kalmayan bu iktidar bir taraftan, halka “cek, cak” hayalleriyle 2053 hayallerini satmaya çalışırken bir taraftan da bu sistemin sembolü olan Sayın Erdoğan’ın bir dünya lideri olduğu illüzyonunu yaratmaya çalışıyor. Bu illüzyonda doğruluk payı var mı? Şimdi tarih sırasına göre bazı sorular sorulm.

Gerçek bir dünya lideri, emperyalist Amerika Irak’ta kadın, erkek, çocuk demeden Müslümanları bombalarken Amerikan gazetesi Wall Street Journal’a “Cesur Amerikan askerlerinin Irak’tan en az kayıpla eve dönmeleri için dua ediyoruz.” diye mektup yazar mı? Gerçek bir dünya lideri, Amerikan askerleri Irak’ın kuzeyinde Mehmetçiklerin başına çuval geçirdiklerinde “Nota verecek misiniz?” diye sorulduğunda “Ne notası, müzik notası mı?” diye cevap verir mi? Gerçek bir dünya lideri, ayrılıkçı terör örgütü PKK’yla Oslo’da bir üçüncü ülkenin moderatörlüğünde masaya oturarak bu terör örgütüne uluslararası arenada Türkiye’nin muhatabı oluşu algısını yaratır mı? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Gerçek bir dünya lideri, 2004 Millî Güvenlik Kurulunda ülke için tehlike olduğu raporu verilmiş bir sümüklü imama yargısından askeriye, iç güvenliğinden eğitime devletin kurumlarını teslim edip daha sonra da “Aldatıldık, Rabb’im bizi affetsin.” diyerek işin içinden sıyrılmaya çalışır mı? Gerçek bir dünya lideri, bu sümüklü imamın şürekâsına kozmik odaya girme iznini verip devletin en gizli bilgilerinin yabancı ülkelerin eline geçmesine izin verir mi? Gerçek bir dünya lideri, uluslararası anlaşmalarla Türk toprağı olduğu kabul edilen Süleyman Şah Türbesi’ni bir avuç çapulcu İŞİD teröristinin tehdidi üzerine Türkiye sınırına taşıyarak ülkemiz dışındaki tek Türk toprağını terk eder mi? (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Gerçek bir dünya lideri, “Katil Esed’i devireceğiz, Emevi Camisi’nde cuma namazı kılacağız.” palavralarıyla Suriye batağına girip “ensar” “muhaçir” sömürüsüyle açık kapı politikası uygulayarak ülkesine milyonlarca sığınmacının girmesine izin verir mi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Gerçek bir dünya lideri, “3 milyar dolar para alacağım.” diye Avrupa Birliğiyle bir geri kabul anlaşması yaparak dış dünyada Türkiye’yi para karşılığında bir göçmen deposu olarak kullanabilecekleri izlenimini yaratır mı? Gerçek bir dünya lideri, Rus uçağı düşürülünce “Emri ben verdim.” diye kahramanlık gösterileri yapıp Rusya ambargo uygulamaya başlayınca da arayı düzeltme rüşveti olarak sonra, daha sonra depolara koyacağı S-400’leri alır mı? Gerçek bir dünya lideri, Türkiye’nin NATO üyesi olduğu sürece kullanamayacağı S-400’leri iç politikada “millî beka” “bağımsız politika” “emperyalizme karşı dik duruş” masallarıyla halka pazarlayıp dış politikada ise Türkiye’nin F-35 programından çıkarılmasına ve ABD ambargosuna sebep olur mu? Daha sonra da F-16 satın almak için Amerika’nın kapısını aşındırır mı? Gerçek bir dünya lideri, ABD Başkanı Trump’ın “Aptal olma, akıllı ol.” diye hakaret dolu mektubunu kamuoyundan gizleyerek “Ziyarete gittiğimizde kendisine iade ettik.” gibi saçma sapan bir savunmayla Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan bu yana yaşadığı en büyük utancı geçiştirmeye kalkar mı? Gerçek bir dünya lideri, “Bu can bu tende oldukça o teröristi kimse alamaz.” diye efelendikten sonra, Amerika “Senin ailenin mal varlığını araştırırız ha!” deyince hazır ola geçip Rahip Brunson’u aynı gün özel uçakla ülkesine iade eder mi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Gerçek bir dünya lideri, İdlib’te -kendisine yapılan bildirimlere rağmen-Rusya’nın 34 Mehmetçik’imizi beş saat bombalamasına göz yumarak, göz göre göre şehit etmesinden sonra, bu konuda Rusya’ya hesap sormak yerine Moskova’ya gidip Putin’in kapısında dakikalarca

beklemeye razı olur mu? Gerçek bir dünya lideri, Ege Denizi'nde Türk kara sularında bulunun ve Türk Genelkurmayı tarafından listelenmiş, aidiyeti belirsiz 154 adacık ve kayalıktan 20 adedinin 2004 yılından bu yana Yunanistan tarafından işgal edilmesine, Yunan bayrağı çekilmesine; büyükçe olan adacıklara da yapılaşma yapılmasına ve asker çıkarılmasına göz yumar mı? Gerçek bir dünya lideri, sözde Ermeni soykırımını resmen kabul eden ABD Başkanından hesap soracağım havalarında girdiği görüşmeden çıkıp "Hamdolsun, hamdolsun, bu konu gündeme gelmedi." der mi? Gerçek bir dünya lideri, "darbeci Sisi" "katil Sisi" söylemleriyle Mısırda, "One minute" şovuyla da İsrail'le diplomatik ilişkileri kestiğinde, bu ülkelerle Yunanistan ve Güney Kıbrıs arasında Türkiye'ye karşı siyasi ve ekonomik bir birlikliğin ortaya çıkacağını, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de yalnızlaşacağını, dolayısıyla da ülkemizin uzun vadeli çıkarlarının zarar göreceğini bilmez mi? Gerçek bir dünya lideri, "FETÖ darbesini finanse ettiler." veya "Ülkemde kıtır kıtır adam kestiler." diye suçladığı kabile devletleriyle, kabile devletleriyle 3-5 milyar dolar için kırmızı halılar sererek kucaklaştığında "Türlere para verdiğiniz sürece ne yaptığımızın hiçbir önemi yoktur." algısının doğacağını, bu algının ise tarihin şafağından beri onlarca devlet kurmuş bu şanlı milletin şerefini ve haysiyetini yaralayacağını düşünmez mi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Gerçek bir dünya lideri, ekonomiden zerre kadar anlamadığı hâlde ekonomist olduğunu iddia ederek bilim ve akıl dışı uygulamalarla ülkesini enflasyon şampiyonu yapar mı? Daha sonra da halkına dönüp "Ekonomimiz şaha kalkıyor. Amerika ve Avrupa'da raflar boş." gibi yalanlar söyler mi? Gerçek bir dünya lideri, ülkesini bir ülkedeki enflasyon ve işsizlik rakamlarının toplamıyla elde edilen Sefalet Endeksi'nde Arjantin'i bile geride bırakacak şekilde dünya lideri, dünya birincisi yapar mı? Gerçek bir dünya lideri, iki emekli maaşının bile açlık sınırına ulaşmadığı, çalışanların büyük bir kısmını kapsayan asgari ücretin açlık sınırının çok altında kaldığı bir ücret sistemini halkına reva görür mü? Gerçek bir dünya lideri, bakanlardan danışmanlarına kadar uzanan yolsuzluk ve rüşvet iddiaları ayyuka çıkmışken bunların üzerini örtüp sanki hiçbir şey olmamış gibi hayatına devam edebilir mi? Gerçek bir dünya lideri, vesayeti altına aldığı yargıdaki hukuk değerlerine sahip olmayan bazı görevlileri kullanarak FETÖ kumpaslarına benzer davalarla sandıkta yenemediği siyasi rakiplerini tasfiye etmeye çalışır mı?

Evet, değerli milletvekilleri, bu sorulara daha yüzlercesini ekleyebiliriz ama on dakikalık konuşma süremiz var; süremiz kısıtlı.

Bir siyasetçinin dünya lideri olabilmesi için önce kendi halkının onu lider olarak kabul etmesi gerekir. Yani kendi halkının lider olarak kabul etmediği birisinin dünya lideri falan olma şansı yoktur. Kendisini ve partisini devletin yerine koyarak uyguladığı politikaları eleştirenleri neredeyse devlet düşmanı olarak tanımlamaya çalışan; anayasal haklarını savunmaya çalışan gruplara "şükürsüzler" "nankörler" "sürtükler" "çürükler" "teröristler" gibi ifadelerle hakaret eden; milletin kaynaklarını hiçbir denetime tabi olmaksızın yandaşlarına aktaran; devlet kurumlarının içini boşaltarak bütün makamlara, liyakate vesaireye bakmadan sadece "benden" diye bu yerlere kendi partililerini getiren; milleti "bizden olanlar ve olmayanlar" diye kamplaştıran bir siyasetçinin halkın gerçek lideri olması mümkün mü arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) – Dünya lideri. Mazlumların umudu, dünya lideri Recep Tayyip Erdoğan.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Halkın da gerçek lideri olamıyor çünkü "bir halkın lideri" diyebilmek için o halkın ayrımsız, hepsinin o liderin arkasında olması gerekir.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Öyle zaten, öyle.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Öyle zaten. On beş dakikada anlatılmış.

SALİH CORA (Trabzon) – Recep Tayyip Erdoğan, dünya lideri; Tayyip Erdoğan, dünyanın çözüm merkezi; herkes ona danışıyor, size değil. Bütün dünya liderleri Tayyip Erdoğan'ın yanına geliyor, siz bakıyorsunuz.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Türkiye’de böyle bir şey yok.

O nedenle, değerli dostlar, bu yandaşların ve AKP'lilerin “dünya lideri” çalışması, “dünya lideri” illüzyonu Edirne’de bitmektedir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Siz hasetlikten dolayı kabul edemiyorsunuz, dünya kabul etmiş.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Edirne’de bitmektedir, onu söyleyelim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Korkaklığınızdan dolayı kabul edemiyorsunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Daha Türk Devletleri Konseyini bilmiyor. Konsey var, Konsey! Yıllarca görev yaptınız!

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Az kaldı!

SALİH CORA (Trabzon) – “Dünya lideri” diyor, “dünya lideri!” “Mazlumların umudu, kimsesizlerin kimsesi Recep Tayyip Erdoğan!” diyor.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Az kaldı! 2023 seçimlerinde, yüce milletimiz bütün bu sorulara cevap verecek ve bu sözde Türk tipi başkanlık sistemini bir daha gelmemek üzere siyasetin tozlu raflarına fırlatıp atacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Siz kabul etmeseniz de dünya kabul ediyor. Rusya’da, Amerika’da, Orta Asya’da herkes biliyor onu.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Türk Devletleri Konseyi toplandı, siz de gördünüz liderleri. Siz de orada görev yaptınız!

ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Kervan yürüyor, kervan yürüyor!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ha, tabii! Orada Bakanlık yaptınız!

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – İbretlik bir konuşmadı Sayın Bakan.

ERHAN USTA (Samsun) – Anlayana!

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Ali Muhittin Taşdoğan.

Buyurun Sayın Taşdoğan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden büyük Türk milleti; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak sağlık politikalarımızın temelinde, yaşam kalitesini ve yaşama sevincini geliştiren, insan ömrünü uzatan, vatandaşın ve hizmet sunanların memnuniyetini esas alan, hayatı anlamlı ve değerli kılan bir sağlık sistemi tesis edilmesi yer almaktadır.

Sağlıkta insan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını en üst düzeyde korumak; sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkin çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak; nihai olarak da vatandaşlarımızın sağlığını korumak, geliştirmek ve herkesin hakkaniyet içinde, kaliteli sağlık hizmetine erişmesini sağlamak sağlık hizmet politikasının temel amacı olmalıdır.

2018 yılı seçim beyannamemizde “Sağlık” başlığı altında yer alan, sağlık hizmetlerinde sürekliliği ve erişilebilirliği sağlamak amacıyla ülke genelinde dengeli dağılımı da temin edecek bir istihdam uygulaması sözümüz, hamdolsun, bugünlerde peyderpey gerçekleşmektedir. Bu istihdam uygulamasıyla ilgili olarak Sağlık Bakanlığımız tarafından 85 bin personel alımının ilk etabı olan 42.500 personel alımına ilişkin, KPSS 2022 Sağlık Bakanlığı sözleşmeli personel pozisyonlarına yerleştirme sonuçları geçtiğimiz gün açıklandı. Bu sonuçlara göre yerleşen 31.183 kardeşimize hayırlı olsun dilekelerimizi iletiyoruz. İŞKUR üzerinden alınacak diğer personele ilişkin kura çekimlerinin de önümüzdeki haftalarda tamamlanarak bu sonuçların da belli olmasını beklemekteyiz. Bu kuraların da hayırlara vesile olmasını şimdiden temenni ediyorum.

Vatandaşlarımız adına ikinci etap personel alımlarının ve engelli sağlık personeli alımlarının müjdesini Sayın Bakanımızdan yakın zamanda beklediğimizi de ifade etmek istiyorum. Aynı zamanda, Sağlık Bakanlığımız bünyesinde çalışan ve kadro düzenlemeleri dışında kalan yardımcı hizmet sınıfları, 696 sayılı KHK’li personel, kamu dışı çalışan aile sağlığı çalışanları, kapsam dışında bulunan tüm personelin istisnasız ve şartsız bir biçimde kadroya geçirilmesinin yerinde olacağı kanaatindeyiz. Ayrıca “beyaz reform” kapsamında yayınlanan Sağlık Bakanlığı ek ödeme yönetmeliğinin kapsamı dışında kalan Sağlık Bakanlığının merkez teşkilatında çalışanlar dâhil olmak üzere Adli Tıp, Çalışma Bakanlığı, Aile Bakanlığı, cezaevlerinde görev yapan hekimler gibi bütün devlet kurumlarında çalışan kurum hekimleriyle ilgili olarak Sağlık Bakanımız Fahrettin Koca, Komisyonunda, bir düzenleme hazırlığının olduğunu müjdelemişti. Aynı işi yapmaları, aynı unvan ve kademede bulunmalarına rağmen kadroları farklı kurumlarda bulunduğu için mağduriyet yaşayan kurum hekimlerimizle ilgili yapılacak olan düzenlemenin takipçisi ve destekçisi olduğumuzu ifade ediyorum. Çalışmaların hızlandırılarak tamamlanması kurum hekimlerimiz açısından büyük öneme sahiptir.

Sayın milletvekilleri, ilaç temin konusuyla ilgili olarak, Sağlık Bakanımız en önemli gündemleri arasında olduğunu ve çözüm için çabaladıklarını ifade etmiştir. Sağlık Bakanlığımıza ve Sayın Bakanımıza olan güvenimiz bu konuda tamdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak her alanı kapsayan politikalarımız ve Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin “lider ülke Türkiye” çerçevesinde öngörülerıyla hazırlanmış olan 2018 yılı seçim beyannamemizin “Sağlık” başlığı altındaki “Yurt içinde ilaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimini önceleyen, bunun için uygun AR-GE iklimi yaratan üretim süreçlerinin kamu alım politikaları ve üretim teşvikleriyle desteklendiği bütüncül bir ilaç ve tıbbi cihaz stratejisi geliştirilmelidir.” beyanını hatırlatmak isterim.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu beyanımızı ve On Birinci Kalkınma Planı’nda yer alan yerelleşme politikalarını göz önünde bulundurduğumuzda, ivedilikle hayata geçirilmesi önemli olan bir projeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Ülkemizin yerli ilaç ve sağlık endüstrisinin gelişmesine katkı sağlayacağı, sağlık sektörünün millileşmesine yönelik uzun soluklu bir çalışma olacağı görüşünde olduğumuz, desteklenmesi gereken bu projenin adı “Türkiye İlaçta Yerelleşme Projesi”dir. Ülkemizde özellikle son beş yıl içerisinde birçok sektör ve sanayi kolunda yaşanan millileşme hamleleri kamuoyunun dikkatini çekmektedir, bizler de tüm bu gelişmeleri yakından takip etmekteyiz. Türkiye’deki sağlık sektörüne genel bakışla bir değerlendirme yaptığımızda spesifik bir alan ve çalışma olarak 2004 yılında, Türkiye’de, Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla beraber sağlık hizmetlerine ve tedaviye erişim açısından çok büyük gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında, Yenikapı ruhuyla kurulan Cumhurbaşkanlığı’nın oluşturduğu millet aklı, millî iklim ve On Birinci Kalkınma Planı’ndaki yerelleşme politikası göz önüne alındığında, Türkiye İlaçta Yerelleşme Projesi Türk milletinin geleceği için hayati öneme sahip bir çalışmadır. Ülke olarak bu çalışmalarını desteklemek, katkı vermek, projeksiyon sağlamak millileşmenin motivasyonu ve geleceği açısından büyük önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, son dönemlerde Sağlık Bakanlığımıza yapılan eleştirilerden biri de aşılardan olmadığı yönündedir. Bu konuya ilişkin almış olduğumuz bilgi ve verileri buradan sizlerle paylaşmak istiyorum. Türkiye’de koruyucu sağlık hizmetlerinde kullanılan aşılardan tamamının temini ve vatandaşlarımıza soğuk zinciri kırılmadan ulaşma işlemi Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Aşı İle Önlenbilir Hastalıklar Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu Başkanlığımız tarafından, yıllık yaklaşık 50 milyon aşı uygulaması, donanımlı sağlık personeline Türkiye’nin en ücra köşesine kadar ulaştırılmaktadır. Covid-19 pandemisinde, günlük 1,5 milyonun üzerinde, sorunsuz bir şekilde aşı yapılmış olup bu yapılan aşı uygulamalarının arka planında ise yine bu tecrübeli ve donanımlı sağlık ekipleri bulunmaktadır. Türkiye’nin bağışıklama konusunda gösterdiği atılım ve başarı stratejilerinin aşılama oranları yüzde 95’in üzerine çıkmış ve hâlen dünya standartlarında aşılama kalitesi devam etmektedir. 81 ilimize, üç ayda 1 yani yılda 4 kez olacak şekilde dağıtımlar planlanmaktadır. Aşı dağıtımlarında ise herhangi bir sorun bulunmamaktadır, yıl sonuna kadar her ilimizde yeterli miktarda aşı bulunmaktadır. Ülkemizde vatandaşlarımıza uygulanması düşünülen her aşı, yeniden analiz edilip etkinliğinden ve güvenliğinden emin olunduktan sonra vatandaşlarımıza sunulmaktadır ve uygulanmaktadır. Bu süreç ise aşı güvenliği için yerli olarak geliştirilen yazılım olan Aşı Takip Sistemi tarafından desteklenmektedir. Aşı Takip Sistemi, 70 binin üzerinde sağlık personeli tarafından kullanılan ve aile hekimlerinin en beğendiği, sahiplendiği, yerli olarak geliştirilen bir Bakanlık otomasyon sistemidir; ayrıca, dünya üzerinde hem sıcaklık hem de stok takibini yapan ilk sistemdir. Yurt dışından yabancı sağlık bakanlığı kafileleri aşı uygulamamızı ve bu sistemi yerinde görmek için defalarca Bakanlığımıza ziyarette bulunmuşlardır. Tüm bu bilgiler ışığında şunu bilmek gerekir ki Türkiye’nin aşıyla ilgili bir sorunu bulunmamaktadır. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğümüz her türlü bulaşıcı hastalığın günlük takiplerini ve gerekli müdahale planlarını yapmaktadır. Ülkemizde koruyucu sağlık hizmetleri sorunsuz bir şekilde sürdürülmektedir.

Sayın milletvekilleri, özveriyle çalışan sağlık personelimizin ve bilinçli vatandaşlarımızın desteğiyle Covid-19’la başarılı mücadelemiz sonrasında vaka sayılarımız azalmıştır. Ancak içinde bulunduğumuz kış mevsiminde grip hastalığının yayılımı söz konusudur. Sağlıklı insanlarda ortalama bir haftada geçmesine rağmen, vücut direncini düşüren kronik hastalığı olan kişilerde, yaşlılarda ve çocuklarda tedavi daha uzun sürmektedir. Ayrıca, sanılanın aksine, antibiyotikler grip tedavisinde etkin değildir. Grip virüs kaynaklı bir hastalıktır ve antibiyotikler ancak virüs dışı bakteriyel etkenler nedene olduysa kullanılabilir. Bu durumun önlemini önceden almak için vatandaşlarımız kapalı ortamlarda mesafelerine dikkat etmeli, el hijyenlerine ekstra özen göstermeli ve risk grubundakiler grip aşılardan muhakkak yaptırmalıdır.

Sözlerime son verirken görüşmelerini tamamladığımız tüm bütçelerin hayırlara vesile olmasını, devletimize ve milletimize bereketli olmasını temenni ediyor, hepinize şifalı günler diliyorum.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Şırnak Milletvekili Sayın Hasan Özgüneş.

Buyurun Sayın Özgüneş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Zindandaki arkadaşlarımızı, halklarımızı ve Meclisi selamlıyorum.

Bir Afrikalıya sormuşlar: “Özgürlük mü, ekme mi istersin?” diye, o da demiş ki “Özgürlük isterim.” “Niye?” diye sormuşlar, “Eğer özgürlüğüm olmazsa ekmeğimin çalındığını nasıl söyleyebilirim.” diyor.

Evet, arkadaşlar, bugün biz bütçeyi tartışıyoruz ama Fransız Devrimi'yle başlayan "tekçi ulus" anlayışı altmış yıldır aşıldı, Avrupa'da aşıldı ama hâlâ Türkiye'de onun tapınma naralarını duyuyoruz. Bakın, tek ulusa dayalı oligarşik, vahşi kapitalizmi sürdüren devletlerin yapısında ne var? Bak, tekçidirler, darbe mekaniğiyle kendisini var ediyor, inkârcı ve antidemokratiktir, savaşıdır, baskıcıdır, sömürücüdür, sömürgeci, karakterinde bu vardır. İdeolojisi ise milliyetçilik ve dinciliktir. Bugün, yaşadığımız bütün sorunların kaynağında bu çerçeveye yatıyor.

Bu devlet, Mezopotamya ve Anadolu halklarının gerçekliğine göre kurulmadığı için halkları, inançları, kadınları, emekçileri, doğayı yok sayıyor. Üstte bir avuç insanın devleti konumundadır, alta modern köle konumunda tutulan yüzde 90'lık bir toplumla kendisini sürdürmeye çalışıyor. Toplumun ve ülkenin bütün rantı 5-6 milyonluk bir sermaye kesimine peşkeş çekiliyor, diğerleri cehenneme tabi tutuluyorlar.

Tek ulusa dayalı devlet darbecidir aynı zamanda. Bakın, 27 Mayıs 1960 darbesi, 12 Mart darbesi, 12 Eylül 1980 darbesi, 28 Şubat 1997 darbesi, 15 Temmuz 2016 FETÖ darbesi, sıkıyönetimler, OHAL'ler vesaire. 60'larda Adnan Menderes ve arkadaşlarını idam ettiler, 70'lerde Deniz Gezmişleri, 80'lerde 50 devrimciyi, milliyetçiyi vesaire. O zaman başta kim vardı? Kenan Evren. Kenan Evren'in ve Esat Oktay'ın zihniyeti Diyarbakır Cezaevine tosladı. Orada bu zulme karşı direnenler ne dediler? "...)(* "Direnmek yaşamaktır." Evet, firavunlara karşı, Kenanist anlayışlara karşı, ırkçı, milliyetçilere karşı demokrasi güçleri, Kürtler, sosyalistler her zaman direndiler, bundan sonra da direnmeye devam edeceklerdir.

90'larda ne yapıldı? Bu devletin uygulamaları: 17.500 faili meçhul cinayet. Daha ne yapıldı? 4 bin köy boşaltıldı, milyonlarca insan göç ettirildi ve FETÖ darbesine zemin hazırlandı. Şimdi, burada kalkıyorlar "FETÖ son yıllarda bizimle ters düştü." falan... Evet, iktidarda sizinle ters düştü ama ben bir demokrat olarak, bir öğretmen olarak, FETÖ'nün 80'li yıllarda bu devletin içerisinde örgütlendiğini ve devleti ele geçirmek istediğini çok iyi biliyorum. Bunun üzerine kitaplar da yazıldı, siz niye bilmiyorsunuz? Hesabınıza gelmiyor, değil mi?

Şimdi, bu tekçi, ulus devlet ne yaptı? Koçgiri, Beytüşşebap isyanlarını yarattı; Şeyh Sait isyanını, Dersim isyanını, Ağrı isyanını... Bu milliyetçi hezeyanlar üzerinden slogan atanlar ne dediler? Orada bir mezar yaptılar "Kürt ve Kürdistan hayalleri burada metfundur." yani "saklıdır" denildi. Peki, saklanabildi mi gerçekten? Bugün aynı şeyleri tartışıyor muyuz tartışmıyor muyuz? Tartışıyoruz. Ne yapıyorsunuz? Bunlarla yetinmediniz; kırk yıldır bir çatışma, bir savaş, kirli bir savaş sürdürülüyor. Türkiye'nin içinde yetmedi Rojava'ya, orası yetmedi güney Kürdistan federal bölgesine, Mahmur'a, Şengal'e 50 uçakla, 70 uçakla, 70 bin askerle gidiyorsunuz, ne diyorsunuz: "Terörö'yle savaşıyoruz, mücadele ediyoruz." Ya, 70 uçak, 70 bin asker ne demek? Savaşlarda kullanılır, doğruyu söyleyin. Kirli savaşta kimler kullanıldı? Kontrgerillayı kullandınız -yabancı değiliz, biz o dönemleri yaşadık- JİTEM'i kullandınız, Özel Harp Dairesini kullandınız, Hizbullah'ı kullandınız, itirafçıları kullandınız, korucuları kullandınız. Kime karşı? Devrimci, demokrat ve yurtsever halka karşı. Tecridi derinleştirerek Türkiye'yi uçurama sürüklüyorsunuz, barış imkânı varken, Türkiye'yi bu zindanlardan kurtarmak varken neden bu kadar ısrar ediyorsunuz? Her tutuklunun ya da hükümlünün ailesiyle, avukatıyla görüşme hakkı var. Siz kendi iç hukukunuzu da dinlemiyorsunuz, uluslararası hukuku da dinlemiyorsunuz, dinî ahlakı ya da insani ahlakı da dinlemiyorsunuz. Bugüne kadar zindanlarda son iki yılda 146 insan yaşamını yitirdi, 1.605'i çok ağır hasta.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, ne yaptınız? Bu zihniyet, bu darbeci, bu kontralarla hayatı devam ettirmek isteyen anlayış bir bütçe hazırlamış, 3 trilyon 810 milyar liranın 3 trilyon 200 milyarını halktan vergi olarak alıyor. Yani eliniz halkın cebinde ve boğazında, başka bir gelir üretmiyorsunuz. Halktan aldığımız parayı bir köprü yaptığınızda “Bakın, biz bunu yaptık...” Ya, siz tapularınızı ya da altınlarınızı satarak mı yaptınız arkadaşlar? Halktan almışsınız, halka geri vermek zorundasınız. Dolayısıyla bakın, zenginlerden aldığımız vergi miktarı 639 milyar lira olacaktı, 281 milyarını muaf ediyorsunuz. Peki, tarımcıya niye muaf yok, işçiye niye yok, memura niye yok? İşte, siz AKP Hükümeti olarak bu rantçı, bu talancı, bu sömürücü kene takımının hükümetisiniz; onlarla ortaksınız. Onlardan dökülen şeylerle siz de “Acaba bize de bir şey düşer mi...”

Şimdi, doları 1,5’tan aldınız; 18,65’e çıkardınız. Açlık sınırı 7.552 lira, yoksulluk 26 bini geçti; toplam, Türkiye toplumunun 76,5 milyonu yoksulluk sınırında arkadaşlar. Peki, bu ülke bu halkın mı? Yok. Kimliği bizim; vergi alırken bizim ama yerken, cennetin keyfini çıkarırken siz ve yandaşlarımızın. Cehennemi yaşatırken topluma yaşatıyorsunuz. İşte, rakamlar burada. Enflasyon 2002’de yüzde 29’ken şimdi TÜİK’e göre yüzde 85,51; farklı kurumlara göre yüzde 170.

Şimdi, değerli arkadaşlar, işsizlik içler acısı, kadın sorunu had safhada, gençliğin sorunları had safhada. Türkiye bir çürümeyi yaşıyor; ahlaki yönüyle yaşıyor, ekonomik olarak yaşıyor, dinî olarak da yaşıyor. Bakın, sizin şeyhlerinizden biri -gidip elini ayağını öpenler de oluyor- ne diyor? Diyor ki: “Manisa’ya 3 kez deprem verilecekti, ben Allah’la konuştum, Van’a verdim.” Şimdi, siz gidip gerçekten bunları insan yerine koyuyor musunuz koymuyor musunuz? Bunlar Müslüman mıdırılar değil midirler? İşte böyle bir zihniyeti topluma mal ettiniz. Küçük çocuklara tecavüz ediyorlar, sizin “cübbesiz” dediğiniz Cübbeli Ahmet, cübbesiz olarak çıkıyor “Çocuklarla ilişki sağlanabilir, bizim dinimizde vardır.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Yahu bu kadar insanlıktan çıkma olabilir mi? Buna niye müdahale etmiyorsunuz? Her gün televizyonlara çıkıyor o ahlaksız insan.

Dolayısıyla, burada tek çare şudur arkadaşlar: Demokratik ulusla, ikinci yüzyılı demokratik ulusla buluşturmak. Bütün kimlikleri özgürleştirmek, bütün inançları özgürleştirmek, kadın-erkek eşitliği, doğayı korumak ve bu bütçe 5’li çeteye değil, halka vermek; demokratik bir anayasada halkın bütününe kendisini yerel yönetimlerle ifade edebildiği, demokratik, hukuka dayalı, özgürlüğe dayalı bir Türkiye. İşte biz, HDP, bunu savunuyoruz, bunun için varız.

Selamlar. (HDP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, konuşmacının sözleri arasında sataşmalar var.

BAŞKAN – Sonunda Sayın Tunç, sonunda.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sonunda...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Asıl ırkçı, etnik bölücülük yapanlardır. Türkiye terörle mücadele ediyor. Kirli savaş, PKK’nın alçak ve kirli saldırılarıdır.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Mehmet Göker.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Aralık 2022 yani dünü siyaset tarihine geçmiş bir yargı darbesi olarak lütfen not defterinize not edin ama şunu da unutmayın: Demokrasinin kalbi Parlamentodur ve biz, Millet İttifakı’nda, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında sizlere milletin iradesine nasıl sahip çıkılır, nasıl yargılama yapılır göstereceğiz ve buna siz de şahit olacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, geçen mahkemede ben de vardım, hâkim içeriye girdiğinde aynen şu ifadeleri kullandı, tanığın ifadesine binaen, dedi ki: “Bu ifade Süleyman Soylu’ya söylenmiştir.” Avukatlar müdahil oldu “Bu söz tutanağa geçsin.” diye ve tutanağa geçirildi. Sonra savcının mütalaası istendi. Savcı mütalaasını vermek için bilgisayarını açtı, USB’sini taktı ve o çıkardığı USB’sini kaleme vererek “Kayıtlara geçirin.” dedi, mütalaa bile etmekten imtina etti. Sonrasında avukatlarının itirazı devam ettiğinde hâkim şu cümleyi net olarak kurdu ve tutanaklara da geçti, dedi ki: “İtirazınızı istinafa yaparsınız.” Bu demektir ki karar verilmiş, bu demektir ki karar önceden verilmiş. Peki, bu kararı veren hâkim neydi?

Bakın, dün sosyal medyaya fotoğrafları düştü. Sayın hâkim, sizin Sancaktepe yönetiminizle birlikte çok güzel bir yemeğe davete gitmiş ve “Misafirlerimizi çok iyi ağırladık.” diye bir teşekkür beyanı var.

Peki, hukuksuz bir şekilde tutukluluk ve ceza isteyen savcı kim? Canikli Belediye Başkanımızın yeğeni. Şimdi, burada çıkıyorsunuz, diyorsunuz ki “Hukuk... Bizim adaletimiz özgür, bizim adaletimiz tarafsız.” Bırakın, geçin bu lafları. Bir örnekle bunu tescillemek istiyorum: Bu ülkede yaşanabilecek en büyük utançlardan biri yaşandı. 6 yaşındaki bir çocuğa cinsel tacizde bulunuldu. 2020’de Bakanlığın bunu bildiği ve toplum bunun ne kadar farkında diye beklediği, bir başka tercümeyle toplumun çok da umurunda değilse üstünü kapatalım geçsin tarzı bir anlayışla bu çılgına ses vermediğini hepimiz burada gördük. Bakan kendisi itiraf etti, sonra ne oldu? Toplumsal baskı, Cumhuriyet Halk Partisi ses yükseltti, muhalefet ses yükseltti, bütün duyarlı insanlar ses yükseltti. Sizden ağız dolusu bir tepki duymadık, duymadık ve mahkeme mayıs ayına ertelendi, sonra Genel Başkanımız Sayın Kılıçdaroğlu sabahın dokuzunda Adalet Bakanlığına yürüdü, dedi ki: “Bunu içime sindiremiyorum, bu bir vicdansızlıktır, bunun gereği yapılmalıdır.” (CHP sıralarından alkışlar) Sonra ne oldu? Sonra ne olduğunu söyleyeyim: Derhâl, o “tarafsız” dediğiniz yargı harekete geçti, mahkeme ocak ayına alındı. Dün tutuklama kararıyla arama kararı çıkarıldı. Bugün de o 2 şahıs tutuklandı, sevsinler sizin tarafsızlığınızı! (CHP sıralarından alkışlar) Bunu birkaç rakamla da özetlemek isterim: Bakın, Hukukun Üstünlüğü Endeksi’ne göre Türkiye 140 ülke arasında 116’ncı, insan hakları konusunda 140 ülke arasında 134’üncü sırada. Yolsuzluk Algı Endeksi’nde -çok iyi biliyoruz- 180 ülkede 96’ncı sırada ama eminim, bağımsız bir şirket tarafından yüzüzlük endeksi yapılırsa 1’inci çıkarsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Siz liyakat sistemini ortadan kaldırdınız, yerine sadakat getirdiniz. Siz “Adalet mülkün temelidir.” anlayışını temelinden kopartıp AK PARTİ’li adayları hâkim olarak atadınız, yargının en üst seviyesine kadar getirdiniz. Burada sizin vicdanlarınıza seslenmek istiyorum: Bu Meclis çatısı altında görev yaptığımız dört buçuk yıl içerisinde “Gelin, yolsuzlukları araştıralım.” dedik, “Hayır.” dediniz. “Gelin, rüşveti araştıralım.” dedik, “Hayır.” dediniz. “Gelin, çocuk istismarlarını araştıralım.” dedik, “Hayır.” dediniz. “Gelin, uyuşturucu ticaretini araştıralım.” dedik, “Hayır.” dediniz. Şimdi, bütçede buraya çıktığında birçok arkadaşımız verilerle bu bütçenin ne kadar başarılı, ne kadar yerli ve millî olduğunu anlatmaya çalıştı ama bir şeyi unuttunuz, sizin yerli ve millî olarak yapabildiğiniz tek proje Escobar’dır, onu da Bakan yaptınız.

Gelelim, 2023 bütçesine... Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 bütçesi 660 milyar TL açık veren, 566 milyar lira da faize para harcayan bir bütçedir. 2021 yılı cari açık 13 milyar dolardan 2022’de 47 milyar dolara çıkmıştır. Gıda enflasyonu yüzde 50’leri aşmış, döviz kuru yüzde 304 artmış, iç borç 348 milyar liradan -iyi durun, iyi dinleyin- 2 trilyon 564 milyar liraya çıkmış. Burada bütçeyi takip edebildiğimiz kadarıyla, 2 konuşmacı çıktı, istihdamın çok yüksek verilerle düzeldiğini ve artış gösterdiğini, işsizliğin bittiğini söyledi. Arkadaşlar, bakın, biz demiyoruz, sizin özel kurumunuz TÜİK söylüyor: 2018’in ikinci çeyreğinde haftalık çalışma saati 1 milyon 233 bin iken 2022’nin üçüncü çeyreğinde bu, 1 milyon 254 saate düşmüş. Nerede istihdam? İşçiler çalışmıyor o zaman. Yine, çalışma çağına ulaşmış 4,5 milyon insanımızdan sadece 872 binini işe yerleştirebilmişsiniz yani bir başka deyişle yüzde 80’i işsiz.

Gelelim seçim bölgeme: Bir iki lafla da yapılmayanları anlatmak isterim. Burdur’umuz, kendi beji itibarıyla Burdur mermerinde dünya standartlarında bir il ama mermer ocaklarının geriye bıraktığı alanları rehabilite etmeyişi ve KDV üretecek sektörlerle yeterince finansman sağlanmaması sebebiyle KDV üretimi yapılmadan direkt ihraç ediliyor; Burdur’a sadece tozu toprağı kalmış vaziyette.

Son zamanlarda Burdur’umuzda devam eden bir sorunumuz var, yaklaşık kırk yıldır kimsenin çözemediğı bir sorun, içme suyu sorunu ve bunu siyasete alet edip belediyemize endekslemek son derece yakışsız ve gerçekle bağdaşmayan bir durumdur. Buradan hemşehrilerimize sözümüz olsun: İçme suyunuz, Millet İttifakı döneminde ilk bir yıl içinde gelecektir, o içme suyu barajı yapılacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir diğeri Burdur Gölü’müz, benim milletvekili olmamdan itibaren, hatırladığım kadarıyla sadece 5 tane çalıştay yapıldı. Her çalıştayda karar alındı, her çalıştayda “Şunu yapacağız, bunu yapacağız.” denildi ama gölün 1/3’ü kurudu. Ortada bir denetimsizliğe, kaçak sondajlara ve etrafında suyu çok çeken bitkilerin yetiştirilmesine nedense engel olunamadı.

Bir diğeri sorunumuz ise -burada beni dinleyen iktidar vekilimiz de var- Burdur-Fethiye yolumuz var arkadaşlar; on yıldır bitirilmedi ya, on yıldır! Her yaz bir kaza olur, her yaz birileri ölür. On yıldır bir yol bitmez mi ya! Vallahi bitmedi, billahi bitmedi ya!

Tarım ve hayvancılık kesimine gelirsek Burdur bu konuda marka şehirlerden biri. Son yılda 2,5 milyon sığırımız kesime gitti. Niye? Yeme para yetiştiremedikleri için. Niye? Sütleri para etmediğı için. Burada, çiftçilerimiz tarladan, hayvanlarından vazgeçiyor. Geçen, köyleri gezdiğimde gördüm, açık olan kahvehaneler dahi kapanmış. Yani çiftçimiz bir bardak çay içip iki hasbihâl edecek ortamlarını da kaybetmiş vaziyette.

Bir diğeri sorunumuz Şeker Fabrikası. Pancarını biz üretiyoruz, şekerini biz üretiyoruz ama ne hikmetse Burdur şekerini Burdur halkı yiyemiyor. Şeker bazlı üretim yapan esnafımız ise marketlerden kilo kilo şeker toplayıp -o da Ankara şekerini- üretim yapmak zorunda kalıyor. Bu reva mıdır Burdur’a ya?

Şehri ortasından ikiye bölen demir yolumuz var, sürekli söz veriyorsunuz; bir an önce yetki alıp, bir an önce projelendirilip bunun şehir dışına çekilmesi gerekiyor çünkü her sene bir canımızı o hemzeminden geçerken kaybediyoruz.

Tarımda geldiğimiz noktada ise çiftçilerimizin borcu ayyukta, toplam 250 milyar liraya ulaşan bir borçları var. Tarımsal girdi enflasyonu yüzde 138’leri geçti. İktidarımız köylerde çiftçi bırakmadı. Oysa bunun çözümü var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET GÖKER (Devamla) – Küçük ölçekli çiftçilerin borçları silinmeli, tarıma verilecek destek gayrisafı millî hasılanın yüzde 2’si olmalı, süt/yem paritesi 1,5 olarak açıklanmalıdır.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yüzde 1’i versinler de ona da razıyız.

MEHMET GÖKER (Devamla) – Buradan şunu söylemek istiyorum, daha konuşmam vardı nasıl bir bütçe istediğimize yönelik ama ezcümle şunu söylemek istiyorum: Dil, din, ırk ve her türlü siyasal ayrımcılığın yok edildiğı, son bulduğı, kimsenin ötekileştirilmediğı bir ülkede tüm yurttaşlarımızla, hep birlikte, kardeşçe yaşayabileceğimiz bir bütçe istiyoruz ve bunu da yapacağız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Tahir Akyürek.

Buyurun Sayın Tahir Akyürek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TAHİR AKYÜREK (Konya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarımız; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesiyle ilgili söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

15'inci madde yürürlük maddesi. Bütçe kanunu teklifinin hazırlanmasında ve bugünkü aşamaya gelmesinde katkısı olan bütün arkadaşlarımızı, Maliye Bakanımızı, çalışma arkadaşlarını tebrik ediyoruz. Bütçemizin hayırlı olmasını diliyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl bütçesi, aynı zamanda Türkiye Yüzyılı'nın bir manada hazırlık bütçesi. Bütçemizin büyük Türkiye hedefine yürümümüzde, ulaşmamızda katkı yapmasını diliyorum.

Tabii, bütçe kanunu teklifi üzerinde görüşmeler devam ederken birçok tartışma oluyor hatta bazı oturumlar biraz muhataralı geçiyor; bu da normal, meselelerin tartışılması ama tabii, üsluba çok dikkat etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Hepimiz ülkemizin menfaati için, Türkiye'miz için, insanımız için çalışıyoruz, görüşüyoruz, görüşlerimizi beyan ediyoruz.

Hazreti Mevlâna'nın diliyle farklı bir pencereden birkaç cümle söylemek istiyorum. Şebiarus törenleri haftasındayız, Mevlâna Haftası'ndayız. Konya'da şu anda 7-17 Aralık tarihleri arasında icra edilen Şebiarus törenleri ve Mevlâna'yı anma programlarını yaşıyoruz, yürütüyoruz. Hazreti Mevlâna buyuruyor ki: "Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguyu paylaşanlar anlaşır." Yine "Bir canım, belki yüz bin bedenim var, canım canına karışmıştır; seni inciten beni de incitir." buyuruyor. Şebiarus törenleri, aslında, Hükûmetimizin döneminde özellikle her alanda olduğu gibi ülkemizin kültürel kalkınması alanında da çok önemli bir göstergesi oluşturdu. AK PARTİ hükûmetlerinden önce evrensel bir program olan Şebiarus törenleri Konya'mızda birkaç bin kişinin izleyebildiği pota altlarında, spor salonlarında icra ediliyordu. Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptığımız dönemde Cumhurbaşkanımızın da desteğiyle dünyadaki en büyük kapalı ve açık sema alanına sahip Mevlâna Kültür Merkezi'ni tamamladık, şu anda programlar orada icra ediliyor. 2022 programları da yani Hazreti Mevlâna'nın vefatının 749'uncu yıl dönümü programları da orada 100'e yakın etkinlikle şu anda devam ediyor. Sergiler, konferanslar, paneller, söyleşiler, sema ayinleriyle birlikte dünyanın dört bir yanından gelen 100 bine yakın misafirimizi şu anda orada ağırlıyoruz. Milletvekillerimizden bu Şebiarus törenlerine, Mevlâna ihtifallerine, programlara bugüne kadar katılmamış olan arkadaşımız varsa bu vesileyle onları davet ediyorum; yine, tüm vatandaşlarımızın da âdeta maneviyat sofrası olarak kabul ettiğimiz bu programlara iştiraklerini diliyorum.

Hükûmetimiz döneminde UNESCO tarafından İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasları Listesi'ne alınan sema programları, aynı zamanda Mevlâna Yılı ilanıya da dünyada 100'den fazla şehirde, Turizm Bakanlığımızın da desteğiyle icra edildi; ülkemizin ve kültürümüzün tanıtımı noktasında da bizlere büyük bir imkân hazırlamış oldu.

Hazreti Mevlâna'nın diliyle, Hazreti Mevlâna'nın 7 öğüdüyle konuşmama son vermek istiyorum. Diyor ki Hazreti Mevlâna: "Akar su gibi ol, cömertlik ve yardım etmede/Güneş gibi ol, şefkat ve merhamette/Gece gibi ol, başkalarının kusurunu örtmede/Ölü gibi ol, hiddet ve asabiyette/Toprak gibi ol, tevazu ve alçak gönüllülükte/Deniz gibi ol, hoşgörülükte/Her ne olursan ol, ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol."

2023 bütçemizin ülkemiz, milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, emeği geçen tüm milletvekillerimize tekrar şükranlarımızı arz ediyor, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz, Gaziantep Milletvekili Sayın Sermet Atay'a aittir.

Buyurun Sayın Atay. (MHP sıralarından alkışlar)

SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gaziantep; sanayisi, ihracatı, turizmiyle sadece bölgenin parlayan yıldızı olmakla kalmamış, ülkemizin bu anlamda lokomotifleri arasında olmayı başarmış bir şehirdir.

Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgesinin bulunduğu ilimize yapılan ulaştırma ve altyapı yatırımları Gaziantep'i sanayi ve üretim alanında cazibe merkezi hâline getirmiştir. Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi hem yüz ölçümü olarak Türkiye'nin en büyüğü hem de istihdamda 240 bini aşan sayıyla Türkiye'nin en çok istihdam sağlayan organize sanayi bölgesidir.

Gaziantep, ihracatta, ocak ve kasım ayı 2022 döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,6 oranında artışla 9 milyar 622 milyon 523 bin dolar seviyesine ulaşmıştır.

Şehrimizde Organize Sanayi Bölgesi ile küçük sanayi sitelerini birbirine bağlayan ve şehir içi ulaşımı da ciddi anlamda rahatlatan Gaziray Projesi'nin açılışını bir süre önce Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla gerçekleştirdik. Bu banliyö hattı, 6 organize sanayi bölgesi ile şehrin merkezi arasında işçi transferine bağlı olarak ortaya çıkan trafik yoğunluğunu hafifletmeye yönelik bir yatırım olmakla beraber birçok bölgenin ulaşımına da ciddi katkısı olan büyük bir projedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehrimiz, sanayisi ve turizmiyle yükselen bir değer ve cazibe merkezidir. Sanayicimizin, Ticaret Odamızın ve esnafımızın ortak bir talebi de Gaziantep'e yapılan uçak seferlerinin artırılması yönündedir. Havaalanı terminal binası yenilenmiş ve gazi şehrimize yakışır, ihtiyaca cevap verecek modern bir terminal binasına kavuşturulmuştur, ancak uçak seferi sayıları yeterli olmadığı için çevre illerde bulunan havaalanlarını kullanmak suretiyle ulaşımın sağlandığı bilinmektedir. Uçak seferlerinin yetersiz olması, talep miktarının arz edilen bileten çok fazla olması, bilet fiyatlarının benzer havalimanlarından daha çok pahalı olmasına sebebiyet vermektedir. Çevre illerden uçuşların kullanılması zaman ve ekonomik kayıplara sebep olmaktadır. Gazi şehrimizin bu taleplerinin göz önüne alınması ve uçak seferlerinin artırılması samimi dileğimizdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gaziantep sanayi, ticaret, turizmin yanında tarımsal ve hayvansal üretim alanlarında varlık gösteren bir ilimizdir. Yıllık ortalama Antep fıstığı üretimi diğer illerle beraber 180 bin tonun üzerindedir. Antep fıstığı üretimi çevre illere dağılmış olmasına rağmen Gaziantep, üretimin ve ürünün ticaretinin amiral gemisidir. Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü 1930'lu yıllardan bu yana tarımsal araştırmalar ve çalışmalarla süreci desteklemektedir. Antep fıstığı üretiminde dünyanın en önemli üreticilerinden olmamıza rağmen ürettiğimiz Antep fıstığının ihracata giden oranı yüzde 15-20 civarında kaldığından ihracattaki payımız çok düşüktür. Bunun sebebi, fiyatlandırma sürecinde yaşanan aksaklıklardır. Karadeniz Bölgesi'nde üretilen fındık devletimiz tarafından taban fiyat uygulamasıyla fiyat koruması altına alındığından ihracat rakamları tatmin edici seviyededir. Aynı taban fiyat uygulamaları ve piyasa denetimi Antep fıstığı için de uygulanırsa sonucun değişeceğini ve ihracatta istenilen seviyeye geleceğini tahmin ediyoruz. Antep fıstığının destekleme kapsamına alınarak taban fiyat uygulamasının başlatılması üreticilerimizin ciddi beklentisidir.

Gaziantep ve Kilis illerinde Antep fıstığı üretiminin yanında ciddi oranda zeytin üreticiliği de gerçekleşmektedir. İlimizde yıllık ortalama 33 bin ton, Kilis ilimizde ortalama 24 bin ton zeytin üretimi gerçekleştirilmektedir. Üretilen zeytin genellikle yağlı olup zeytinyağımız Türkiye'de ve dünya pazarında rekabete uygun bir şekilde kalitelidir. Bahsettiğimiz rakamlar resmî kayıtlara giren üretimlerdir. İlimizde üretilen zeytin ve zeytinyağının borsası olmadığından fiyatlandırmada bir belirsizlik vardır. Zeytin borsasının olmayışı yüzünden üretici pazara ürün ulaştırılmakta zorlanmakta, çoğu üretici eşe dosta satış yaparak üretimi devam ettirmeye çalışmaktadır. Ürettiği ürün çok kaliteli olmasına rağmen pazarda istediği yeri alamayan zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin yaptığımız saha çalışmalarında birincil talepleri zeytin borsasının kurulmasına yöneliktir. Bu hususta gereken adımlar atılmalı, üreticinin önü açılmalıdır. Zeytin borsasının açılması kayıt dışı üretimi de azaltacak, üretimin ciddi bir şekilde artışını sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; GAP’la devletimizin gündemine giren Barak Ovası Sulama Projesi bir türlü istenilen seviyeye ulaşmamıştır. Dünyanın en büyük su kaynaklarından biri olan Fırat Nehri Barak Ovası’nın kenarından geçmesine rağmen nehrin suyundan Barak Ovası faydalanamamaktadır. Yörede bir deyim hâline gelen “Fırat akar Barak bakar.” söylemi, konunun özeti gibidir. Kot farkından dolayı Fırat Nehri’nden faydalanamadığımız gerçek olmakla beraber yenilenebilir temiz enerji kaynaklarıyla bu sorunun çözülmesi mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERMET ATAY (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Yörenin en verimli toprakları olan, avuç içi gibi düz Barak Ovası’nın su problemleri giderilerek Türk tarımına kazandırılması, üretimde hak ettiği yere gelmesi yöre çiftçisinin en büyük beklentisidir. Bölgenin bir kısmının suya kavuşturulması beklenirken Doğanpınar Barajı’nın da isale hatlarıyla tamamlama sürecinin hızlandırılması da yöre halkının talepleri arasındadır.

2023 yılı bütçesinin vatanımıza, milletimize, devletimize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına son konuşma Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizi seyreden kıymetli halkım; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerinde grubum adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Dün akşamdan bu tarafa Türkiye ve dünya, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanına verilen hukuksuz, adaletsiz bir siyasi kararın sonuçlarını tartışıyor. Aslında tartışılan, AK PARTİ Hükümetinin içinde bulunduğu aczdır, çaresizliktir.

Eskişehir’in sorunlarını defalarca dile getirmiş olmama rağmen şimdiye kadar bir sonuç alamadım, istedim ki bu bütçe nedeniyle de Eskişehir’in konularını bir miktar dile getireyim. Eskişehir, raylı sistemlerin ulaşım merkezidir. Ulusal Raylı Sistemler Test ve Araştırma Merkezi’nin temeline Eskişehir’de başlanılmıştır ama sadece bir temeli atıldı, başka da hiçbir faaliyete geçilmedi. Hem ülke içi hem de uluslararası raylı sistemler taşıma sisteminde Eskişehir, ülke merkezi olacak durumdadır.

Entelektüel sermaye, ülke olarak en büyük gücümüzdür. 3 yaşına kadar beyin gelişiminin yüzde 85’i, 5 yaşına kadar da yüzde 90’ının tamamlandığını biliyoruz. Pedagoglar 5 yaşına kadar verilecek eğitimin, üniversitede verilen eğitimden daha da önemli olduğunu dile getirmektedirler. Eskişehir’de okul öncesi 3-5 yaş arası okullaşma oranı yüzde 51’dir. Eskişehir’liler çocuklarının Batı ülkeleri seviyesinde eğitim almasını istiyorlar. 50 binin üzerinde nüfusa sahip olan Emek ve 71 Evler semtinde hâlâ bir lise maalesef yapılmadı. Beş yıl önce Eskişehir’de ikili eğitim veren 28 okul varken bu sayı günümüzde 34’e çıkmıştır; maalesef durum gittikçe kötüleşiyor.

Uyuşturucu ve kötü alışkanlıkların ülkemiz için büyük bir sorun olduğunu hepimiz biliyoruz. Eskişehir’de okuyan 70 bin üniversite öğrencisinden başka ortaokul ve lisede okuyan çocuklar da vardır. Bu gençlerin vakit geçirebilecekleri spor tesisleri, gönüllü faaliyetlere katılabilecekleri, sosyal becerilerini artıracakları merkezlere ihtiyaç vardır. Yaşam becerilerini geliştirecek kurslar açılması gerekiyor. Uyuşturucuyla mücadelede yalnız arz güvenliği yetmez, aynı zamanda talep güvenliğini de kontrol etmek gerekiyor.

Eskişehir il içi kara yolu ulaşım sorunu çözümlenememiştir. Eskişehir Seyitgazi-Afyon yolu, Eskişehir-Mihalıççık yolu, Eskişehir-Sarıcakaya yolu, en az yirmi yıllık bitmeyen bir hikâyedir. Bu yollarda kaza oranı yüksektir ve bu yolların derhâl tamamlanması gerekir.

Eskişehir’de 357 köyde okul yoktur. Eskişehirliilerin köylerini terk etmelerinin en büyük sebepleri; sağlık kurumlarının olmaması, yeterli yolların olmaması, okulların olmaması ve internet altyapısındaki yetersizliklerdir. Temmuz ve Ekim 2020 tarihlerinde Ulaştırma Bakanlığına konuyla ilgili müracaatlarım var ama maalesef hiçbirinden sonuç alamadık.

Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi’nde yılda 3 milyar dolar civarında ihracat vardır ve 10 milyar dolar civarında bir ciro vardır. Organize Sanayi Bölgesi demir yoluyla limana bağlanırsa Eskişehirli sanayiciler yılda 58 milyon dolar tasarruf edebileceklerini hesap ediyorlar. Bu demir yolunun uzunluğu altı üstü toplam 10 kilometredir. Şehir merkezi ile Organize Sanayi Bölgesi arasında 9 kilometrelik bir kara yolu var, Organize Sanayi Bölgesi’nde 47 bin kişi çalışmaktadır, şehirler arası ulaşım da bu yol üzerinden yapılıyor. İşe başlama saatlerinde ve iş bitim saatlerinde bu yollarda maalesef trafik tam bir kaostur; zaman kaybı vardır, can kaybı vardır, mal kaybı vardır. Eskişehir Güney Çevre Yolu konuya çözüm getirecektir.

Eskişehirli sanayiciler, Eskişehir’de bir serbest sanayi bölgesi kurulması konusunda her türlü altyapıya ve çalışmaya sahiptirler; bu konuda Hükümetten destek bekliyorlar.

Eskişehir Sanayi Odası Başkanlığı üyelerinin yaptığı ankete göre bir kısım sorunlarını şöyle sıralayabiliriz: EYT yasalaştığında Eskişehir sanayisinde ortalama yüzde 20 seviyesinde iş gücü kaybı olacağı hesap ediliyor. Eskişehir ölçeğinde tahminen 15 bin kişi işten ayrılacak olup emeklilik tazminatları 1,5 milyar Türk lirası civarındadır. İşletmelerde çalışacak 45-55 yaş en yetkin iş grubunu kapsayacaktır. Hazırda işletmelerde yüzde 80 kadar nitelikli insan gücüne ihtiyaç duyuluyor. EYT düzenlemesinin bu ihtiyacı daha da artıracığı aşikârdır, küresel rekabeti engelleyeceği bellidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – EYT’yle iş gücü kaybı ve kıdem tazminatı yükünün getireceği ek yük dikkate alınmalıdır. Eskişehirli sanayicilerin yüzde 72’si finansmana ulaşma zorluğu yaşarken EYT’nin çözümlenmesi ek finansman ihtiyacı getirecektir. Emekli olmayıp çalışmaya devam edecek EYT’liler için esnek çözümler üretilmelidir. Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi’nde kapanan şirket sayısı bir önceki yıla göre yüzde 70 oranında artmıştır. Krediye ulaşım sanayiciler için çok önemli bir sorundur. Piyasada 250 milyar Türk lirası üzerinde Kredi Garanti Fonu paketine ihtiyaç vardır; Eskişehirli sanayiciler bunu talep etmektedir.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 15’inci madde üzerinde soru-cevap talebi yoktur.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, ifadelerle ilgili sataşmadan söz istemiştim.

BAŞKAN – Peki, yerinizden hemen söz vereyim.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andican'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Sayın Andican konuşmasında Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik “Gerçek bir dünya lideri bunları yapar mı?” şeklinde birtakım sözler kullandı. Bir kere, öncelikle şunu ifade edelim: Gerçek bir dünya liderine Sayın Andican değil, sayın milletimiz karar vermiştir; ona millet karar verir, saygı duymak gerekir. Milletimiz, yirmi yıldan bu yana görev yapan Sayın Cumhurbaşkanımızı, on üç yıl, demokrasi tarihimizin en uzun süre görev yapan Başbakanı ve parlamenter sistemin seçimle gelen ilk Cumhurbaşkanı ve sonrasında yeni sistemin de yine seçimle gelen ilk Cumhurbaşkanı yapmıştır. Halk tarafından hem eski sistemde hem bu sistemde 2 kez büyük bir oy çoğunluğuyla tekrar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Tamamlıyorum.

Gerçek bir dünya lideri; dünyanın eli kolu bağlıyken, sizler “Rusya’ya yaptırım uygulayalım.” diye sözler sarf ederken, “Taraf olalım.” diye sözler sarf ederken ara bulucu rolüyle bütün dünyanın takdirini kazanan, tahıl krizini çözen, esir takasını çözen ve hem Birleşmiş Milletlerin hem bütün dünyanın takdirini kazanan bir dünya lideridir. Suriye’de terör devletine müsaade etmeyen bir liderdir.

ERHAN USTA (Samsun) – Suriye’de terör devleti kuruldu.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Mavi vatana sahip çıkan bir liderdir, Azerbaycan’da otuz yıllık işgali sona erdiren ve kardeşlerimize destek olan bir liderdir, Türk Devletleri Teşkilatını kuran bir liderdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gerçek dünya lideri, ülkesini 3-4 kat büyüten ve halkın refahını arttıran bir liderdir. Vesayetçi anlayışı, darbeci anlayışı sona erdiren bir liderdir ve bugün 21’inci bütçemizi yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Milletimiz, eğer Andican’ın söyledikleri doğru olsaydı 21 kez bütçe yapma imkânı vermezdi.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.37****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

**III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Başkanı, düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları yürütür.

BAŞKAN – 16’ncı madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Gaziantep Milletvekili Sayın İmam Hüseyin Filiz.

Buyurun Sayın Filiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, on bir günden beri 2023 yılı bütçesini tartışıyoruz, bu bütçede 659,4 milyar TL bütçe açığı var ve 565,6 milyar TL faiz ödemesi yapılacaktır. Bu zamana kadar bütçe üzerinde birçok konuşmacı teknik açıklamalar yaptılar; anlaşılabilir ki sanki eksi dengeyle bütçeler yapmak, borçların faizini ödemek kaderimiz hâline gelmiş, sürekli açık veren bir bütçemiz var. 31 Ekim 2022 tarihi itibarıyla hazinenin toplam borcu 3 trilyon 807,8 milyar liraya yükselmiş bulunuyor. 2023 yılı bütçesinde Türkiye’nin borç ve faiz yükü katlanarak artmıştır. Böylelikle dünya ekonomi liginde niçin 23’üncülüğe düştüğümüz anlaşılıyor.

Enflasyon geçen yıl bu tarihlerde yüzde 19 iken şimdi TÜİK tarafından ayar verilmiş enflasyon yüzde 84, gerçek enflasyon ise yüzde 170'lere dayanmış. Pahalılık almış başını gidiyor, mutfakta yangın var, tencereler kaynamıyor, işsizlik had safhada, vatandaş markete gidemiyor. 2020 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı "Ucuza alışverişi için pazara akşam saatinde gidin." tavsiyesinde bulunuyordu, vatandaş şimdi hiç gidemiyor, bazı gıda maddelerini unutmuş; yumurta iptal, peynir iptal, et iptal edilmiş, süt yok sofralarda. Esnaf çalışarak, çiftçi ekerek zarar ediyor; tarımda üreticiler tüccarın insafına bırakılmış. İşçiler asgari ücreti, emekli insanca yaşayabileceği ücreti, EYT'liler emekliliği bekliyor, öğretmenler atama bekliyor; paranın değeri düşüyor, üniversite mezunları iş bulamıyor, aldıkları eğitimin dışında iş bulanlar asgari ücretle kasiyerlik, motokuryelik yapıyor; bu yüzden Dünya Sefalet Endeksi'nde 156 ülke içinde 21'inci, Avrupa ülkeleri içinde 1'inci sıraladayız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye iyi yönetilmiyor, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yürürlüğe girmesiyle yasama, yargı ve yürütmenin tek elde toplandığı tek kişinin idaresine mahkûm kalmıştır. Gazi Meclisin yasama yapma yetkisi dumura uğratılmış, bütçe kanun teklifinin Komisyonda görüşülmesi sırasında muhalefet milletvekillerinin eleştirileri dikkate alınmamıştır. Dolayısıyla, Türkiye'nin en prestijli kurumu Türkiye Büyük Millet Meclisi asli görevi olan yasamayı ve denetlemeyi yapamamaktadır. Eleştiriler lafta kalmakta, "ben yaptım oldu" anlayışı devam etmektedir; bu yüzden Demokrasi Endeksi'nde 167 ülke arasında 103'üncü sıradayız.

Değerli milletvekilleri, aslında bizim yapmaya çalıştığımız şey, tenkitlerimizle Hükümeti yanlış yapmaktan alıkoymaktır. Ülkenin lehine olduğuna inandığımız her konuyu destekleriz, teşekkür ederiz. Hassasiyetimiz, yapılan işlerden rant elde edilmesidir, devletin parası kimseye peşkeş çekilemez. Yüce Allah "Karşıma kul hakkıyla gelmeyiniz." buyuruyor, dolayısıyla, halkın parası olduğu için bütçe harcanırken maksimum hassasiyet gösterilmesini beklemekteyiz.

Bu arada, yapılan yolsuzluklardan dolayı Yolsuzluk Algı Endeksi'nde de 180 ülke içinde 96'ncı sırada olmamız tesadüf değildir.

Değerli milletvekilleri, bütçe görüşmelerine 6 yaşında bir çocuğun istismar edilmesi olayı damga vurmuştur. Şiddetle kınadığımızı bu olay 2004 yılında cereyan etmiş, daha sonra konu 2012 yılında adliyeye intikal etmiş, suçlular hakkında takipsizlik kararı verilerek serbest kalmışlardır. Bu çirkin olayın geçtiğimiz günlerde yeniden gündeme gelmesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde ortak bir tavır alınmış olması çok değerlidir. Örtülü hiçbir noktanın kalmaması için konu bütün çıplaklığıyla ele alınmalı ve unutturulan bu olayın hangi gerekçeyle örtbas edildiği de ortaya çıkarılmalıdır. Bu ve benzeri olaylarda çocukların taciz edilmelerine karşı "Bir kereden bir şey olmaz." "Bu olay dünyanın her yerinde olabiliyor." şeklindeki umursamaz değerlendirmeler milletimizin vicdanında derin yaralar açmıştır.

Değerli milletvekilleri, bu tür olayları siyasetin dışında değerlendirmemiz gerekmektedir. Siyasi endişelerle olayların üzerine gidilmemiş olması ya da basite indirgenmesi, toplumumuzda değerler erozyonunun göstergesidir. Bu tür olaylara toplumun tümünün aynı şekilde tepki vermesi de yeterli değildir. Adaleti temsil eden kurumlarımız hiçbir etki altında kalmadan, yasalar ne diyorsa, hızlı bir şekilde karara bağlayarak kamu vicdanını rahatlatmalıdırlar. Bu skandalla ilgili olarak 22 Mayıs'ta görülecek davanın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının talebiyle 30 Ocağa çekilmesi adaletin daha erken tecelli etmesi açısından önemlidir. Demek ki yönetimler istese 2012 yılında da konu böyle halledilebilirmiş.

Değerli milletvekilleri, her konuda değerlendirme yaparken suçun şahsiliği esastır. Kişilerin mensup oldukları yer, inanç vesaire avantaj ya da dezavantaj olmamalıdır ancak insanların kutsal inançlarını istismar ederek suç işleyenlere karşı hiçbir şekilde müsamaha edilmemelidir.

Değerli milletvekilleri, dün yeni gelişmeler yaşadık. Yüksek Seçim Kurulu üyelerine hakaret suçunu işlediği gerekçesiyle İstanbul 7. Asliye Ceza Mahkemesince Sayın Ekrem İmamoğlu'na iki yıl yedi ay on beş gün hapis cezası verilmiş ve siyaset yasağı konulmuştur. Sayın Erdoğan'a verilen ceza ne kadar yanlış idiyse Sayın İmamoğlu'na verilen ceza da o kadar yanlıştır. İşte bu yanlışlar Türkiye'nin Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 140 ülke arasında 116'ncı sırada yer almasının tesadüf olmadığını göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, termodinamikte “entropi” yani “düzensizlik” diye bir kavram vardır, mühendis arkadaşlarımız bilirler. Bütün sistemlerde düzensizlik artan bir özellik gösterir, sosyal sistemlerde de düzensizlik artar ve toplumda düzen sağlamanın yolu da değerler eğitiminden geçer. Değerlerin erozyona uğraması bir ahlak sorunudur. Ülkemizde para vererek ekme çığnetebildiğimiz insan sayısı yok denilecek kadar azken bedavaya yalan söyleyen, insanları aldatan, riyakâr, dedikodu yapan, yetim hakkı yiyen, iftira atan insanların çoğalması biraz garip değil mi? Değerli milletvekilleri, yere düşen ekmeği çığnemek için gösterilen hassasiyet, biraz önce saydığım; yalan söylememek, aldatmamak, iftira atmamak gibi değerlerimiz çığnenirken niçin kendini göstermiyor? Tam da bu noktada Hazreti Mevlâna'nın “Güzel sözleri söylemek kolaydır, önemli olan güzel davranışlar sergilemektir.” sözü ayrı bir önem arz etmektedir.

Yönetimlerin yıllardan beri yaptığı işlemlerde bilerek ve isteyerek yandaşlığı, usulsüzlüğü esas almaları değerler erozyonunda önemli bir etkidir ve maalesef erozyon yirmi yıldan beri sistematik bir şekilde kurumlara yayılarak devam etmektedir. Mülakatlarda eş dost, akraba, yandaşlara avantaj tanınarak atama yapılması, adrese teslim ilanlar, devletin imkânlarını kullanırken rant sağlamak erozyonun tipik örnekleridir.

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz madde yürürlük olduğuna göre yürütmeden beklenen özelliklerin ne olduğunu anlatmak istiyorum. Bir araştırmacı, Yusuf Has Hacib'in Kutadgu Bilig'ini, Nizamülmülk'ün Siyasetname'sini, Koçi Bey'in Risale'sini, Defterdar Sarı Mehmet Paşa'nın Devlet Adamlarına Öğütler'ini özetleyerek şöyle bir sonuç çıkarmış, sizlerle paylaşmak istiyorum: “Bu eserlere göre devlet adamı ya da yönetici adil, bilgili, akıllı, işleri ehline veren, sorumluluk ve tevazu sahibi, dürüst, halkla sağlıklı etkileşim kuran, ölçülü, tedbirli, uyanık, dikkatli, sabırlı, cömert, zulme ve haksızlığa yer vermeyen, aceleci olmayıp düşünerek karar veren, kontrolü elden bırakmayan, çevresini de bu değer ve özelliklere sahip kişilerden oluşturan örnek bir insandır.” deniyor.

Değerli milletvekilleri, Koçi Bey'in “Adalet ömrün uzunluğunu gösterir.” sözü önemlidir. Nizamülmülk'ün “Âlim hangi dinden olursa olsun her bilgi ondadır.” Lokman Hekim'inde “İlim hazineden daha kıymetlidir; sen hazineyi korursun, ilim seni korur.” sözlerini paylaşmak istedim.

İşi ehline vermenin yani liyakatin devlet yönetiminde en önemli hususlardan biri olduğundan eserlerde çokça bahsedilmekte, bir işi çok kişiye vermenin ya da çok işi bir kişiye vermenin de yanlışlığı vurgulanmaktadır. Keşke kurum yöneticilerimiz ve özellikle de üniversitelerimiz bu tavsiyeleri dinleseler.

Meşveret yani danışma bu eserlerde çok bahsedilen bir konudur. Sarı Mehmet Paşa'nın “Her işte danışmayı unutmamak, her işi de herkese danışmamak lazımdır.” sözü yöneticilerin kulaklarına küpe olmalıdır. Danışmanların bilimsel gerçeklere göre yöneticiyi uyarması beklenir ama bizde danışmanlar genellikle yöneticiye danışır ve hatta yanlış yönlendirirler; 5-6 maaş alır, rahatlarına bakarlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Bitiriyorum.

Değerli milletvekilleri, liyakatli kadrolarla adaletli bir yönetim ve refah içinde bir Türkiye'yi biz oluşturacağız diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Tokat Milletvekili Sayın Yücel Bulut.

Buyurun Sayın Bulut. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YÜCEL BULUT (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı ve özellikle hanımefendileri saygıyla selamlıyorum çünkü bugün anlatacağım daha ziyade hanımefendileri ilgilendiren bir konu.

Konuşmama başlarken sizlere bir fotoğraf takdim etmek istiyorum, aslında hepinizin bildiği bir fotoğraf. Bu görmüş olduğunuz fotoğraf bundan yüz yıl önce çekilmiş ve yüz yıl önce Anadolu kadınının Millî Mücadele saflarında vatan savunması için cepheye mühimmat üretirken çekilmiş olan fotoğrafı. Bu fotoğraf da görmüş olduğunuz gibi tam yüz yıl sonra Tokat'ta çekildi ve bu fotoğrafta da yine bir vatan savunması için sınır ötesinde görev yapan Mehmetçiklerin botunu üreten Tokat Yeşilyurtlu kadınları görüyorsunuz. Yani yüz yıl sonra, cumhuriyetin kuruluşunda var olduğu gibi cumhuriyetin 2'nci yüzyılı aralarken de Türk kadını, Anadolu kadını vatan savunmasında yine en ön saflardaki görevini yapmaya devam ediyor. (MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu fotoğrafları sizlere neden gösterdim, biraz daha detaylı bir şekilde aktaracağım. Haklı olarak bu Parlamento çatısı altında ya da değişik platformlarda kadını tartışıyoruz, kadın haklarını tartışıyoruz, kadının yalnızlaştırılmasını tartışıyoruz, kadının maruz kaldığı şiddeti ve kadın cinayetlerini tartışıyoruz ve bunlar için çözüm üretmek için hep birlikte gayret gösteriyoruz ama hepimiz, geldiğimiz nokta itibarıyla şunu kabul etmek zorundayız ki: Kadını yalnızca sözleşmeyle, kanunla ya da kanun maddeleriyle korumamız mümkün değil. Bu, bir ahlak meselesi; bu, kültürel bir birikim meselesi ve Anadolu'nun bin yıllık mirası da kadını baş tacı eden bir kültürel birikime sahip. Hangi memleketeye giderseniz gidin, hangi köye giderseniz gidin, hangi haneye giderseniz gidin mutlaka ama mutlaka kadın, anne olarak görülüyor; kadın, eş olarak görülüyor; kadın, kız kardeş olarak görülüyor; kadın, bir figür olarak görülüyor ve yüzyıllardır bu coğrafyada kıymet buluyor. Dolayısıyla, bizim bugün ihtiyacımız olan şey, Anadolu'nun özüne dönmesi ve bu kültürel birikimin eğitim yoluyla mutlaka ama mutlaka sosyolojik bir zemine kavuşturulması.

Ve tabii ki bir şeyi daha yapmamız gerekiyordu. O da neydi? Güçlü bir kadın profilini ortaya çıkarmak yani kendi ayakları üzerinde durabilen, öz güven sahibi, geleceğe güvenle bakabilen, çocuklarının hamisi ve kimseye muhtaç olmayan, Anadolu'nun örfüne, âdetine uygun bir kadın profilini hep birlikte inşa etmek zorundayız ve kadınları yalnızlaştırmadan bir an önce uzaklaştırmak durumundayız. Bu çerçevede, tabii ki bize yol gösterici Sayın Genel Başkanımız oldular. 8 Mart 2018 tarihinde Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle Sayın Genel Başkanımız bir mesaj yayınlamıştı ve bu sorunu şöyle özetlemişti, demişti ki: “En temel sorun, en bariz ayıp: Kadının bir insan olduğu unutuluyor. Her kadın, her şeyden önce insandır.” Bunu dedikten sonra da büyük üstat Neşet Ertaş'ın şu sözleriyle mesajını tamamlamıştı: “Kadınlar insandır, bizlerse insanoğlu.”

Evet “kadınlar insan ve bizler de insanoğlu” felsefesiyle, onların evladı olarak, çocuğu olarak tekrar Anadolu kadınına ayağa kaldıracak bir formül üzerinde kafa yorduk. Ve ne yaptık? Şunu yaptık: Milliyetçi Hareket Partili belediyelerle Tokat'ta el ele verdik. Sayın Maliye Bakanımız da burada, inşallah dinlerler, inşallah Türkiye genelinde bu projenin yayılması için destek verirler. Biliyorsunuz köylerde okullarımız kapatıldı ve önemli bir kısmı maalesef çürümeye terk edildi; belde belediyelerimizin bir kısmı kapatıldı ve belde belediyelerimizin binaları da çürümeye terk edildi. Bizim vicdanımız buna müsaade etmedi, bu binaları bir şekilde daha elverişli hâle getirelim diye gayret gösterdik. Türkiye'de köy nüfusu yüzde 46'dan yüzde 6'lara kadar geriledi, dolayısıyla köy hayatımız bitmek üzereydi; hem buna bir formül bulalım, köydeki hayatı tekrar canlı tutalım hem de başta köylerden başlamak suretiyle

kadınlarımızı tekrar ayağa kaldıralım istedik ve biz bu köy okullarını, terk edilmiş köy okullarını devraldık. Belediye başkanlarımızın olağanüstü gayretiyle ve iş adamlarımızın bizi kırmayarak bu bölgelere yatırım yapmasıyla birlikte köy okullarının baştan sona tadilatını yaptık, tertemiz hâle getirdik ve tekstil atölyelerine teslim ettik.

Şimdi, size bunları göstermek istiyorum. Mesela bu bina Yeşilyurt'un Kuşçu kasabasında bir bina ve bu köyün nüfusu 765. 40 hanımefendi burada, sosyal güvenceleri tam ve eksiksiz yatırılmak suretiyle, köylerinden de ayrılmadan istihdam ediliyor durumda. Şimdi yine bir başka fotoğraf göstereceğim. Burada hanımefendileri görüyorsunuz, burası Çevreli kasabası, toplam nüfusu 2.400 ve biz bu atölyede, tekstil atölyesinde 200 küsür hanımefendiyi, köyün hanımefendisini sosyal güvenceleri yatırılmak suretiyle istihdam ediyoruz; kendi ayakları üzerinde duruyorlar, kendi paralarını kazanıyorlar, kendi gelirlerini elde ediyorlar. Yine eski ismi Firedökse olan, şimdiki adı Ormandibi olan bir kasabamızda yine bir okul binasını aldık, belediyelerimizin yardımıyla baştan sona sıfırladık ve burada 40 hanımefendi tüm sosyal güvenceleri eksiksiz yatırılmak suretiyle istihdam ediliyor, çalışıyor.

Şimdi, değerli hemşehrilerim, yine Türk Silahlı Kuvvetlerinin üretimini yapan Yeşilyurt'ta -gördüğünüz gibi- onlarca tekstil atölyesi açtık; Silahlı Kuvvetlerimizin askerî botlarının ve elbiselerinin bir kısmını burada eski binaları tadilat yaparak ve hanımefendileri istihdam ederek üretmekteyiz. Aynı zamanda, bu proje kapsamında, Türkiye'deki bütün cezaevlerinin kantinlerinde satılan soğuk mezeler yine Tokatlı hanımefendilerin gayretleriyle üretiliyor; hayal olarak görülen bu proje hayata geçti, tüm cezaevlerinin gıda ihtiyacını Tokat'ın bayanları hem çalışarak hem de üreterek hayata geçiriyorlar ve cezaevlerine ulaştırıyorlar.

Tabii, bunları yaparken bizim esinlendiğimiz bir başka felsefe vardı, o da şu: 1994 yılında Tokat'ın Erbaa Belediyesini kazanmıştık, Belediye Başkanımız Ahmet Yenihan'dı ve o günün şartlarında Tokat'ın Erbaa ilçesinin nüfusu 33 bindi, şimdi ise Tokat'ın ilçeleri arasında neredeyse nüfus kaybetmeyen tek ilçemiz Erbaa oldu. Neden Erbaa oldu? Çünkü Ahmet Yenihan'ın olağanüstü gayretleriyle 94 yılında kadın istihdamını önceleyerek bir proje başlattık ve bugün tekstil sektöründe birçoğunuzun giydiği kıyafetlerin imzasını Tokat Erbaalı hanımefendiler taşıyor; tam 4 bin bayanımızı, 4 bin hanımefendiyi, 4 bin kadınımızı Erbaa'da istihdam ediyoruz. Erbaa Belediyesini Milliyetçi Hareket Partisi yirmi yıl boyunca elinde tuttu, şu anda Ahmet Yenihan çizgisini Ertuğrul Karagöl kardeşimiz sürdürüyor ve 33 bin nüfusla devralmış olduğumuz Erbaa'nın bugün merkez nüfusu bu istihdamdan dolayı 75 bine ulaştı, köyleriyle birlikte Erbaa'nın nüfusu 100 bine ulaştı. Demek ki istihdam, bizzat yerinde inşa edilebilecek bir olgu; istihdam, bizzat kimseyi göçe zorlamadan, göçe mecbur bırakmadan yapılabilir bir durum. Erbaa'daki tekstil fabrikalarımızda ve atölyelerimizde şu anda 4 bin hanımefendiyi bu şekilde istihdam ediyoruz. Bu istihdam modeli aynı zamanda iş adamlarımız için de bir katkı. Nasıl bir katkı? Birçok hanımefendi bizzat köyünde, kasabasında, bulunduğu topraklarda çalışmak suretiyle öğle yemeğini evinde yiyebiliyor, servis gideri gibi bir maliyet iş dünyası üzerinde olmuyor, böylece iş adamlarımız için de çok ciddi bir ekonomik kalemden iş dünyamızı kurtarmış oluyoruz.

Şimdi, Tokat'ın 638 tane köyü var. Bu köylerden aşağı yukarı 100 tanesi nüfus itibarıyla çok düşük sayıdalar. Elimizde kayda değer bir nüfusu olan 450 köyümüz var ve hemen hemen her ay, hemen hemen her hafta yeni bir köyde yeni bir yatırımı... Yeşilyurt Çıkrık'ta tekstil atölyesini kurduk, Kuşçu'da kurduk; şimdi, önümüzdeki günlerde Güryıldız kasabamızda kuracağız ve bu hanımefendilerin bir sigortalı iş bulabilmek için şehir merkezlerine göçünü bir nebze durdurmaya çalışıyoruz. Bu hâliyle sadece 3 bölge için 6 bin hanımefendi şu anda sosyal güvenceleri sağlanmış bir şekilde istihdam ediliyor ve elbette ki bu, gelecekte şuna vesile olacak: Kendi gelirini elde eden, hanesindeki rızkını kendi karşılayan, ayakları üzerinde durabilen bir kadın profiliyle birlikte Anadolu kadını aşama aşama

-inşallah tüm Türkiye'ye yayılır- hak ettiği değeri günbegün artıracak. Biz inanıyoruz ki cumhuriyetin 1'inci yüzyılında kurtuluş mücadelemizde kadınlarımız vardı, kuruluş mücadelemizde kadınlarımız vardı, cumhuriyetin ilk yüzyılı boyunca kadınlarımız vardı; şimdi cumhuriyetin 2'nci yüzyılında "lider ülke Türkiye" vizyonuyla yeni bir periyodu açıyoruz, Türkiye Yüzyılı'nı açıyoruz. İnşallah 2023'ten itibaren Türkiye Yüzyılı'nda, bu yüzyıl çocuklarımızın yüzyılı olacak, bu yüzyıl gençlerimiz yüzyılı olacak, bu yüzyıl kadınlarımızın yüzyılı olacak, Türk milletinin yüzyılı olacak, bu yüzyıl tüm dünyadaki mazlum milletlerin yüzyılı olacak, bu yüzyıl Anadolu'nun yüzyılı olacak, Alevi'nin yüzyılı olacak, Sünni'nin yüzyılı olacak; Anadolu'daki bütün köklerin, kökenlerin, mezheplerin ve meşreplerin tek millet olarak dünyaya kafa tuttuğu, tam bağımsız Türkiye'nin inşa edildiği bir yüzyıl olacak.

Hepinize dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, iyi günler diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oya Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, yolun sonu göründü, en geç altı ay sonra biz bu ülkede çok başka şeyler tartışıyor olacağız. Mesela, sarayımızı çocuk kreşi mi yapalım, yoksa kadın sığınmaevi mi yapalım; onu konuşuyor olacağız. Bugün burada en fazla bağırınlar o dönemde nerede olurlar, hani, kaçarlarmı, saklanırlarmı bilmem.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Sen kendine bak.

OYA ERSOY (Devamla) – Ama dediğim gibi, biz ülkenin gerçek gündemlerini konuşuyor olacağız.

Evet, çok iyi biliyorsunuz, bu bütçe yani 21'inci bütçe teklifi artık sizin son bütçe teklifiniz; bu kadar hırçınlaşmaya, bu kadar kavgalı bir Genel Kurula da o neden oldu.

Onaylayacağınız bütçeye göre 4,5 trilyon harcayacaksınız, bunun 600 milyar lirasını borç alacakmışınız; peki geri kalan nereden? Geri kalan, bu ülke halklarının alın teri ve emeğinden. Peki, siz bu ülkenin halklarına, her fırsatta "yüce Meclis" dediğiniz bu mekânda, bu bütçeyi nerelere harcadığınız konusunda herhangi bir hesap verdiniz mi; denetlendiniz mi? Hayır, bunları yapmıyorsunuz. Tam da bu sorulardan kaçmak için, halk gerçekleri öğrenmesin diye zaten bir aydır her ortam provoke ediliyor; dezenformasyon yasasından tutun da buradaki tehdit dolu konuşmalar -özellikle bakanların- tam da bu yüzden.

En başta sözde İçişleri Bakanı, özde suç işleri bakanının Demokrat Partiden FETÖ'ye, uyuşturucu baronlarının masasından Birleşik Arap Emirlikleri'ne kadar haysiyetini ayaklar altına aldırmadığı hiçbir yer kalmadı. Şimdi, bu adamı bu koltukta oturtmak, arkasında saf tutmak onun suçlarına ortak olmak demektir; bu da övünülecek değil, tam tersi hicap duyulacak, utanç duyulacak bir konudur. Söylediğiniz, gösterdiğiniz işlerin hepsinin arkasında bir alavere ve bir üçkâğıt var. Teknoloji Bakanınız buraya o çok övündüğünüz yerli arabayla geliyor ama bagajı açıldığında ne çıkıyor? Akrabalarına kıyak ihaleler çıkıyor. Ulaştırma Bakanı hava yolu, tren yolu projeleri gösteriyor herkese -dövizlerle geldi, burada gösterdi- ama beş yılda 5 bin yurt dışı gezisini göstermiyor. Peki, bu gezilerin masrafları nereden karşılanıyor? Bu halkların alın terinden, emeğinden karşılanıyor; hiçbiri kendi cebinizden karşılanmıyor.

Ve gelelim Aile Bakanınıza; çocuk istismarını saptadığı için alkış tuttuğunuz Bakan. Ülkede yer yerinde oynarken açıklama yapmak için üç gün bekledi ve daha da önemlisi -burada itiraf etti- davayı bilmesine rağmen iki yıl boyunca davaya müdahil olmadı, müdahil olmak için iki yıl bekledi ve suçunu gizledi. Ve suçunu gizlediği için de tam tersi bizlere, kadınlara ve burada muhalefete höykürdü. Bu

ülkenin kadınlarına, çocuklarına bir nebze saygısı varsa derhâl istifa etmelidir. Ben “Neden bu olayı duyduğun anda açıklamadın? Neden davaya müdahil olmadın?” diye soruyorum. Senin koltuğun, on altı yıl boyunca her gün tecavüze uğrayan bu kız çocuğundan daha mı önemli? Evet, daha önemliyse, vallahi yıkılsın o koltuklarımız.

Şimdi tarikatları savunanlar, bu erkek ordusu bugün, adliyede tutuklama kararı çıktıktan sonra adliye önünde çocuk istismarcılarının tutuklanmasına karşı eylem yaptılar.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Tutuklama kararı çıktı mı, çıkmadı mı?

OYA ERSOY (Devamla) – Tutuklama kararına karşı eylem yaptılar ve bu eylemde “Azgın azınlığın baskısıyla siz tutuklama kararı çıkardınız.” dediler.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hayda.

OYA ERSOY (Devamla) – Şimdi gelelim tarikatları savunanlara.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Tutuklama kararı var mı, yok mu?

OYA ERSOY (Devamla) – Hangi gerekçeyle savunuyorlar? Diyorlar ki: “Tarikatlar Tanrı’ya kendine özgü bir tarzda ulaşmanın yoludur.” Peki, Tanrı’ya ulaşmanın yolu nasıl oluyor da sürekli paradan ve ticareten geçiyor? Gelin, bütün tarikatları denetleyelim ve ellerindeki malı mülkü de halka dağıtalım. Ayrıca, bu tarikatlar neden özellikle çocukların eğitimine ve barınmasına bu kadar önem veriyor acaba? Yine, bakın, burası çok önemli; neden her tarikatın ayrı bir yurdu var? Neden hepsinin ayrı bir yurdu var? Çünkü çocuklara, tüm toplumdan yalıtılmış, ayrı bir sosyal yaşam kurmak istiyorlar ve o çocukların beynini yıkamak istiyorlar da tam da o yüzden. Bu devlet âciz mi? Parası mı yok? Yoksa laik değil mi? Bu devlet sosyal devlet değil mi? Anayasa’da bu ikisi de yazıyor değil mi? Ve bu bütçede 4,5 trilyon da paramız varmış. Peki, neden? Eğer gerçekten samimiyseniz, eğer samimiyet Tanrı’ya ulaşmak ise parayı alalım, çocukları alalım, halkın denetimine açalım; gerçekte kim, neye ulaşmak istiyormuş çıksın ortaya.

Şimdi AKP’li kadın vekillere ve AKP’ye oy verecek kadınlara sesleniyorum: İstanbul Sözleşmesi var ya savunduğumuz, her yerde söylediğimiz; tam da bu noktada ayrımcılığa uğrayan, eşitsizliği yaşayan, istismara uğrayan çocuklar ve kadınlar için vardı ve kadınlar 25 Kasım’da sadece kendileri için değil, sizler için de kız çocuklarının ve tüm kadınların şiddete uğramaması için sokaklara döküldü. Ve ne oldu? Sarayın İçişleri Bakanı olan şahıs onlara şiddet uygulama talimatı verdi ve kadınlar linç edilmeye kalkıldı.

Şimdi şunu söylemek istiyorum: Evet, burada bütün gerçeklerin üstü örtülsün diye bakanlarınız sürekli konuşma yaptı ama bu sefer öyle olmadı; her şeyi elinize yüzünüze bulaştırdınız, giderayak yaptınız bunu. O, 2009’da söylenen yalanlar da yeniden söylendi, hani “Son kez oy isteme.” diye. Vallahi, sadece onu değil bütün yalanlarınızı da alın ve çöpe atın. Neymiş efendim? Ukrayna’da savaş çıkmış, enflasyon o yüzden azmış; tüm dünyada finansal kriz varmış, ekonomi o yüzden kötümüş; göçmen sorunu dış güçlerin sorunu yüzündenmiş! Hayır, hepsi sizin yüzünüzden, bunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Genel Başkanınıza bu sefer o kadar güvenmeyin çünkü artık şapkasında tavşan kalmadı, o bütün tavşanlar eskidi; eskisi gibi ilgi çekmiyor.

Bu ülkede “Erdoğan kazanmak için ne yapar?” diye kime sorsanız size hemen madde madde sıralar: Alevilere, Kürtlere şirin gözükmeye çalışacak, geçti o günler; “Araba.” diyecek, “Uçak.” diyecek, “Doğal gaz bulduk.” diyecek; karşılığında ne verdiğini açıklamadığı paralar bulacak; muhalefeti karıştırmaya çalışacak; Cumhuriyet’a transfer pazarı açacak; halka uyguladığı şiddeti mutlaka artıracak; elbette bombalardan, katliamlardan medet umacak ve ülkeyi savaş hâline sokmak için komşu toprakları zorlayacak. Ama asıl korkulu rüyası ne biliyor musunuz? Asıl korkulu rüyası HDP. Evet, HDP’yi ne

yapacağına bir türlü karar veremiyor; kapatmasa bir dert ama kapatsa on dert. Kapatsa Erdoğan'a oy verecek kaç Kürt bulabilir acaba? HDP'yi kapatmak, Kürt halkına "Sizin siyasette yeriniz, işiniz yok; siyaset yapmaya da hakkınız yok." demektir. Kürtlere siyaset yasağı Erdoğan'a bir ömür boyu siyaset yasağına döner. Kapatmazsa -şekilde görüldüğü gibi- diken üstünde oturmaya devam edeceksiniz. Ama boşuna heveslenmeyin, artık bitti, bilin ki bu sefer saray oyunlarının başarı şansı yok.

Evet, hiçbiriniz, hiçbir bakanınız koruma orduları olmadan sokağa çıkamıyor. Artık bitti, evet. Şimdi, koruma ordularıyla seçim çalışması yapmaya gideceksiniz ve yalanlarla oy isteyeceksiniz. Sadece ve sadece gerçekleri söyleyin. Mesela, Soma'ya gittiğinizde "Biz madenleri üç beş yandaşımıza peşkeş çektiğimiz için yüzlerce kardeşinizin canına kıyıldı." deyin. Hatay'a gittiğinizde "Bizim Suriye politikamız işte tepenize bu bombaların düşmesine neden oldu." deyin. Bartın'a gittiğinizde "Aylar öncesinden gelen, bilgimiz olan tehlike bulgularını dikkate almadık, 41 işçinin ölmesi bizim yarattığımız özelleştirme politikalarının sonucudur." deyin. Artvin'e gittiğinizde "Arhavi'de, Cerattepe'de, Yusufeli'nde şirketlerimizin çıkarı için yaylalarınıza maden ocakları, derelerimize HES'ler kurdurduk ve doğayı biz tahrip ettik." deyin. İzmir'e gittiğinizde "Siz bizim için hâlâ gavur İzmir'siniz ve Anadolu'da tarihi sekiz bin beş yüz yıl öncesine dayanan o Aliğa'da o siyanürlü, asbestli gemilerin sökülmesine biz izin verdik." deyin. Edirne'ye, Konya'ya, Çorum'a, Sivas'a gittiğinizde "Gübreye yüzde 500 zam yaptık, mazotun fiyatını 24 liraya çıkardık. Çeltik, buğday, arpa üretimini biz azalttık. Besiciliğe, süt üreticiliğine biz darbe vurduk." deyin. Ve Ordu'ya, Giresun'a gittiğinizde "Fındığın kilosunu sizden 25 Türk lirasına alıyoruz ama 23 Amerikan dolarına biz sattırıyoruz ve şirketlerin kâr etmesini sağlıyoruz." deyin. Evet, gençlerle karşılaşırsanız "Bize oy verirsiniz bu ülkede size gelecek yok." deyin. Ve doktorlara da "Giderseniz gidin." deyin çünkü reisiniz de zaten öyle diyor. İşçilere, emekçilere deyin ki "Sizi kölece çalıştırmaya devam edeceğiz." Ama bilin ki bu ülkede umudu yok edemezsiniz, dayanışmayı gasp edemezseniz; bu ülkede direnişi kapatabileceğiniz kadar büyük bir cezaevi inşa edemezsiniz ve bu ülkede mücadeleyi asla ve asla bitiremezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

OYA ERSOY (Devamla) – Evet, bu kavga, faşizme karşı; bu kavga, hürriyet kavgasıdır. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Engin Özkoç.

Buyurun Sayın Özkoç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim arkadaşlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; dün, 6 yaşında bir çocuğun uğradığı adaletsizliği konuşuyorduk; bugün, Türkiye'nin en büyük kentinin Belediye Başkanının uğradığı adaletsizliği konuşuyoruz. Yirmi yıldan beri yaşanan adaletsizlikleri aslında hafızamızda çok gerilerde bırakıyoruz ama 6 yaşındaki bir çocuk acaba gerçekten kendi yaşadıklarını unutabilecek mi? Bu yaşadıklarıyla hayata tutunabilecek mi? Eğer adalet arayışı istendiği gibi olmazsa, onun içini soğutmazsa bu yavru diğerleri için verdiği mücadelede kanatlarını tekrar çırpabilecek mi?

Şimdi, adaletten bahsederken kalplerin ne kadar soğuk olduğunu, bu yavrunun adalet arayışında onun için haykıranlara "Siyaset yapmayın." deme cüretini gösterenlerin ne kadar bu evlatların acısının üstünü örtbas etmek için çırpındıklarını görünce gerçekten, gerçekten şaşkınlık içerisindeyim. Bunlar konuşulurken gülümseyebiliyorlar, bunlar konuşulurken gerçekten laf atabiliyorlar. Şöyle düşünün: Kıyamadığınız bir yavrunuz, kıyamadığınız, üstelik de kız evladınız annesi tarafından saçları taranarak yaşı ondan katbekat büyük bir adama kadın olarak teslim ediliyor ve dün yakalama kararı, bugün

tutuklama kararı çıkarılan o baba bunun böyle olmasını istiyor. Bunun konuşulmasından rahatsız olanlar bunun yaşanmasından rahatsız değiller, yaşanmasından rahatsız değiller. (CHP sıralarından alkışlar) O evladın o eve vardığı gündən itibaren çaresizliğini düşünün, o evladın korkusunu düşünün, çirpimışlarını düşünün, o adamın kendisini kadın olarak gördüğü saatleri düşünün, kendi evlatlarımızı bir düşünün. Hiçbir baba, hiçbir anne, hiçbir insan dünyada böyle bir şeyi vicdanına sığdırabilir mi gerçekten? Ama sığdıranlar olmuş. Bundan tam iki yıl önce, kendisi daha çocuk ama 17 yaşında dünyaya getirmek zorunda olduğu için kucağındaki çocuğuyla, adalet çarpıntısı içerisinde -vicdanlara seslenen bir evlat-yasalara başvurmuş; bundan tam iki yıl önce. Aile Bakanlığı sadece “Onu korumaya aldık.” diyor ve bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde kadın olan bir Aile Bakanı “Daha ne yapabilirdik ki?” diyor. Bugün yaptıklarımızı yapabilirsiniz. Suç duyurusunda bulunabilirsiniz o evladımızla ilgili. İktidarımızı kullanıp o savcının aldığı karara itiraz edebilirsiniz. Çünkü savcı -bu şikâyetle ilgili yirmi yıl önce- Adalet Bakanlığına bağlı savcı, nasıl bir babadır bilmiyorum, nasıl bir insandır bilmiyorum, nasıl bir vicdanı var bilmiyorum “Bununla ilgili kovuşturmaya gerek yoktur.” demiş. Bu nasıl bir adalet? Ne oldu Türkiye’ye? Ne oldu vicdanımıza? Ne oldu insanlığımıza?

Bu çocuk... Sağlık Bakanlığının bir bölümünde kendisi 14 yaşında olduğu hâlde 21 yaşında gösterebilmek için birileri tarafından başka bir kadının o çocuğun yerine geçip de kemik taraması yapılmasına Sağlık Bakanlığı göz yummuş. Bugün, aradan iki yıl geçince diyorlar ki: “Hayır. O çocukla ilgili soruşturma açıyoruz bakalım neymiş. O savcıyla ilgili açıyoruz bakalım neymiş.” Neden? Çünkü Timur Soykan denilen bir gazeteci o çocuğun feryadını almış, tüm kamuoyuna duyurmuş. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, biz onun için “Bağımsız gazeteciler önemlidir.” diyoruz. İşte, biz onun için “Basın güçler ayrılığının 4’ncü kuvvetli gücüdür.” diyoruz. Timur Soykan’ın yazısı kızın çığılığı olarak kadınlarımız tarafından kucaklanmış, onlar seslerini yükseltmişler. Daha sonra adalet yürüyüşünü Ankara’dan İstanbul’a sürdüren, o zamanki çıkışı akademisyenler, siyasetçiler için olan ama bugün gelinen noktada utanç verici bir durumla ilgili Kemal Kılıçdaroğlu arkadaşlarını toplamış “Biz, asla böyle bir şeyde suskun kalamayız, birlikte Adalet Bakanlığına gidiyoruz.” demiş, tüm dünyaya duyurmak için, tüm dünyaya duyurmak için. (CHP sıralarından alkışlar) Ve ne olmuş? Birden AKP iktidarı bununla ilgili harekete geçmiş, savcılığa suç duyurusunda bulunulmuş. Aile Bakanlığı, aklına gelmiş müdahil olmuş, iki yıl aradan sonra müdahil olmuşlar. Şimdi, o babaya ve o kocaya, nasıl baba ve nasıl kocaysa, bugün hâkimin karşısına geçmek üzere haklarında işlem yapılıyor. Allah şahidimdir, bugün burada ülkemizin bütün insanlarına seslenerek diyorum ki: Bugün Ekrem İmamoğlu için verdiğimiz mücadele, aslında bir adalet mücadelesidir ama aslında kimsesiz, yoksun bırakılan, çaresiz bırakılan Türkiye’nin çocukları içindir adalet mücadelemiz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Aslında, bugün Ekrem İmamoğlu için verdiğimiz mücadele Ekrem İmamoğlu içindir ama şiddete uğrayan kadınlarımız, hor görülen kadınlar, evde her türlü şiddete uğrayan kadınlar içindir adalet arayışımız. (CHP sıralarından alkışlar) Allah şahidimiz olsun, bundan asla ama asla vazgeçmeyeceğiz, hiçbir şekilde vazgeçmeyeceğiz, hiç durmayacağız. İşte, tam da söylediğimiz budur.

Kemal Kılıçdaroğlu’nun İstanbul’da yaptığı toplantıda bir tek kelime geçiyor satırlar arasında, “insanlık onuru” diyor. “Biz iktidara geldiğimizde insanlık onurunu koruyacağız, kişilerin onurunu koruyacağız. Onlar, bu güzelim Türkiye’de, bu güzelim Anadolu topraklarında onurlu bir şekilde, hak etikleri bir yaşamla yaşayacaklar. Onun için, ilk önce adaleti tesis edeceğiz.” diyor. İlk önce adalet olacak ki bu topraklarda, yavrular böyle şeylere muhatap olmasın; ilk önce adalet olacak ki bu topraklarda, bu milletin seçimle getirdiği başkanlar, bunlar siyasi kararlarla görevlerinden alınmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

Ama evladımıza sesleniyorum buradan: Sen hiç merak etme. Sen sanıyor musun ki bu bir avuç iktidar senin sesini kısabilir; geride koskoca Türkiye var, kadınlarımız var, gençlerimiz var, vicdanı kanayan insanların var. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Sen hiç üzülme, sana hiçbir şey demiyorum Ekrem İmamoğlu; sen zaten bu mücadeleyi veriyorsun, biz hep birlikte bu mücadeleyi vereceğiz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK ERBAY (Muğla) – Hesabı sorulacak!

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Bursa Milletvekili Sayın Emine Yavuz Gözgeç.

Buyurun Sayın Gözgeç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Pençe-Kilit Harekâtı’nda yaralanarak tedavi gördüğü hastanede şehit olan Bursalı kahraman askerimiz Üsteğmen Tunahan Yavuz’a Allah’tan rahmet, ailesine sabırlar diliyorum, milletimizin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, çok şükür ki milletimizin desteğiyle 21’inci bütçeyi yapıyoruz. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında 22’nci bütçemizi de milletimizin desteği ve Rabb’imizin izniyle yapacağız inşallah.

Geçtiğimiz günlerde, 5 Aralıkta, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 88’inci yıl dönümü... Birçok Avrupa ülkesinden çok daha önce kadınlara seçme ve seçilme hakkını veren Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü saygıyla anıyorum.

AK PARTİ’nin toplumun tüm kesimlerini kucaklayan özgürlük anlayışıyla başörtülü-açık ayrımı yapılmaksızın tüm kadınlara seçilme hakkının yolunu açan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün hiçbir ayrımcılığa maruz kalmadan Bursa’nın İsmetiye köyünden bakkal Mehmet’in başörtülü kızı olarak Gazi Mecliste görev yapmaktan onur duyuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ancak, bugünlere bedeller ödeyerek geldik. Başörtüsüne “bez parçası” denilmemiş gibi “411 El Kaosa Kalktı” manşetleriyle, Meclisin kararını koşa koşa Anayasa Mahkemesine götürmemiş gibi, başörtüsü zulmüne Sayın Cumhurbaşkanımız son vermemiş gibi, ortada sorun kalmamışken bir sabah kalkıp başörtüsü kanun teklifi vermek tam anlamıyla siyasi bir istismar “mış” gibi bir siyaset örneğidir. Bizler yaşatılan zulümleri, ikna odalarını unutmadık, yasaklar yaşanırken kimin nerede durduğunu da unutmadık.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yasakçı zihniyete karşı kadınların önündeki engelleri bir bir biz kaldırdık. Biz, tek bir kadının, tek bir erkeğin, tek bir çocuğun dahi burnunun kanamaması için “ama”sız, “fakat”sız şiddetin her türlüyle mücadelede hep kararlı olduk. Çocuk istismarına yönelik en ağır cezaları biz getirdik. Çocuk istismarını lanetliyoruz, buna hiçbir kadının, hiçbir annenin sessiz kalması zaten mümkün değildir ve bu konuda kararlıyız, bizim kararlılığımız açıkça ortada ama şunu da söylemek istiyorum ki, diğer yandan, kız çocuklarını dağa kaçırın terör örgütlerine bir tek söz söyleyemeyenlerin samimiyetsizliği de açıkça ortadadır. Zorla dağa kaçırılan kız çocuğu anlatıyor “20-21 yaşıma geldiğimde utanıyordum yaşadıklarımın. 20’sine varmadan yitirdiklerim o kadar çoktu ki ancak şimdi dönüp baktığımda henüz çocuk olduğumu görüyorum.” diyor. Tunceli Ovacık’ta PKK tarafından katledilen Ayaz daha 8 yaşındaydı, Nupelda 4 yaşında bir kız çocuğu ama maalesef görüyoruz ki kadın katili, çocuk katili, insanlık katili PKK’ya bu Meclisin kürsüsünden “PKK terör örgütüdür.” deme cesareti maalesef gösterilemiyor. Şehit Aybüke Öğretmen şehit olmadan önce söylediği türküde diyordu ya “Beni öldürende yoktur din iman.” Gerçekten yok.

Değerli milletvekilleri, bizim mücadelemiz, dünden bugüne, millet iradesini egemen kılma mücadelesidir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yüzde 50 artı 1'i biz getirdik. Neden? Sandıktan çıkamayanların vesayet odaklarını egemen kılma heveslerine karşı ipin ucu milletin elinde olsun istedik. Bizim hedefimiz, daima milletin söz sahibi olduğu, daha güçlü bir Türkiye hedefidir; ülkemizi yeni teknolojilerle buluşturma hedefidir. Teknoloji vizyonu on-line bağlantıdan ibaret olanlar “Millet teknoloji görsün.” diyor. Millet teknolojiyi TEKNOFEST’te görüyor; Bilişim Vadisi’nde, İHA’larda, SİHA’larda görüyor; ASELSAN’da, TUSAŞ’ta, HÜRKUŞ’ta görüyor. Millet, teknolojiyi Türkiye Yüzyılı’nın ilk eseri Türkiye’nin otomobili Togg’da görüyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Hani nerede?” diyenler için Meclise de getirdik. Çok şükür ki insansız savaş uçağımız KIZILELMA da artık semalarda.

Bütçe görüşmelerinde maalesef talihsiz sözler sarf edildi. Millet iradesinin temsil edildiği Gazi Meclise “Bırakın bu Gazi Meclis ayaklarını!” diyenlere, inanıyorum ki, bu millet bütçe yapma fırsatı da vermeyecektir. “Bakmayın bu ‘Vatan, millet, Sakarya!’ nidalarına” sözlerini de üzülerken işittik ama sonra Sakarya Meydan Muharebesi’nin Sakarya’da yapıldığını zanneden konuşmalar geldi aklıma. Bizler Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün komutasında, bağımsızlık mücadelesi verilen Sakarya Meydan Muharebesi’nde vatan için canlarını veren şehitlerimizi anarak “Vatan, millet, Sakarya!” demeye devam edeceğiz.

Bizim hikâyemiz bir diriliş hikâyesidir; bu hikâyenin kahramanı da “İman varsa imkân vardır.” diyen Sayın Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan’dır, asil milletimizdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayasofya’nın dirilişiyle, Müslümanlar ve tüm insanlık olarak dünyaya yeni sözler söylemeye “Daha adil bir dünya mümkün.” demeye devam edeceğiz; kadın-erkek omuz omuza Türkiye Yüzyılı’nı inşa edeceğiz diyor, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk konuşma Karabük Milletvekili Sayın Hüseyin Avni Aksoy’a aittir.

Buyurun Sayın Aksoy.

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi ve Türk milletini selamlayıyorum.

Bu onurlu kürsüden Kıbrıs’a, mavi vatana, can Azerbaycan’a, Batı Trakya’ya, Kerkük-Musul’daki soydaşlarımıza ve Türk Devletleri Teşkilatına da sevgi ve selamlarımı gönderiyorum.

Sayın milletvekilleri, Sevr’le Osmanlı’ya giydirilmek istenen ateşten gömlek bugün de Türkiye Cumhuriyeti’imize giydirilmek istenmektedir. Yüz yıl önce Rum Pontus, Ermeni Taşnak-Hınçak, Kürk Teali, İslam Teali ve İngiliz Muhipleri gibi zararlı cemiyetler siyasi paylaşım hesaplarıyla Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasına karşı çıkmışlardı. Bunların şimdiki uzantıları da Sevr hayalleriyle, memleketimize karşı emperyalistlerle iş birliği içindedirler. Büyük Önder’imiz ise bir avuç yurtsever arkadaşıyla “Manda ve himaye kabul edilemez.” diyerek Türkiye Cumhuriyeti’ni kurmuştu. Halkımız 1970’li, 1980’li yıllarda “ülkücü-devrimci” ya da “sağcı-solcu” diyerek kamplaştırılmıştı; bunu fırsat gören pusudaki emperyalistler 12 Eylül darbesini yaptırarak demokrasinin önünü kesip taşeron düşman Yunanistan’ı NATO’ya geri almışlardır; sonuç ortadadır. Bugün de halkımız suni olarak “Cumhur İttifakı” ve “Millet İttifakı” denilerek kamplaştırılmıştır; tam bu noktada, emperyalistler ve yerli yandaşları hareket geçmiştir. Yüz yıl önce manda ve himaye çözüm olmadığı gibi bugün de halkımızı ayrıştıran yamuk ittifakların vatanımız için çözüm olmayacağını görmeliyiz. Bu kamplaşmanın getirdiği kritik nokta, kimlik ve mezhep siyaseti hevesleridir; hâlbuki Büyük Önder’imiz yüz yıl önce bu tehlikeleri görüp laik Türkiye Cumhuriyeti’ni kurmuştur. Ulus devlet, üniter yapı yani Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş ayarlarını daha da sıklaştırarak, birbirimizin kardeş olduğunu unutmadan, birbirimizi daha çok severek bu darboğazı aşabiliriz; yoksa, bu kafayla, eski tas eski hamam. Bu siyaset sonsuza dek gitmez!

Sayın milletvekilleri ve yüce Türk milleti; memleketimizi, Türk milletinin de gönlünden geçtiği gibi, hastalıklı ayırık otlarından kurtarmak için Memleket Partisiyle yeni bir başlangıç yapmalıyız. Kuvayimilliyeye kuvvetlerimizin bugünkü torunları olarak bizler de emperyalistlere, taşeronlarına ve de zararlı cemiyet artıkları olan yerli iş birlikçilerine karşı ulusal ve milli konularda birlik olalım.

Ulusal güvenlik, devletin, sınırları içinde kamu düzenini, hukukun üstünlüğünü, toplumsal güvenliği, devletin ve milletin tüm çıkarlarını, uluslararası anlaşmalarla belirlenen haklarını her türlü tehlikeye karşı koruyup kollamasıdır.

Türk Silah Kuvvetleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin sigortasıdır; milletimizi ve kendini korumaya muktedirdir; kimsenin korumasına ihtiyacı yoktur. Terörle mücadelede devletimizin yanındayız. Türk tarihine artık dünya coğrafyası dahi dar gelmektedir, Misakımilli uyanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti 1926'da Ankara Anlaşması'yla Irak'ın toprak bütünlüğü şartıyla Kerkük'ü ve Musul'u terk etmiştir, şartlar değişirse anlaşmanın gereği yapılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, biz Memleket Partisi olarak doğruya doğru, eğriye eğri demekteyiz. Söz gelimi, savunma sanayisini, SİHA yapımını, mavi vatan, Libya ve Azerbaycan politikalarını destekliyoruz ancak sığınmacıların misafirligi çok uzamıştır, insani bir çözümle sığınmacıları ülkelerine göndermeliyiz.

Atatürk "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." demiştir. Buna göre halkımızın tercihleri Meclisimize doğrudan yansımalıdır. Kırk bir yıllık bir hekim olarak Meclisimizde gördüğüm tablo, birbirini alt etme ve kavga siyasetiyle halkı kamplaştırarak mevcut durumlarını korumaktan ibarettir. Bu ittifaklar "ipi tutan benden, sonrası tufan" mantığıyla, yıllarca bu koltuklarda kalabilmek için Türk milletini birbirine düşman etmişlerdir. Genel başkanlar baş seçici durumundadır. Durum böyle olunca halkımızın özgür iradesi Meclisimize tam olarak yansımamaktadır. Siyasi partiler ve seçim kanunları değişmeli, Türk milletinin egemenliği önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, burada vurgulamak isterim ki Türkiye Cumhuriyeti hepimizindir ve hepimiz cumhuriyetimizin eşit vatandaşlarıyız. "Önce vatanım, sonra partim ve daha sonra naçizane ben." demelisiniz; vatan ile parti arasında çelişkiye düşerseniz Büyük Atatürk gibi vatanı tercih etmelisiniz. Milletvekilliği bir meslek değildir, sadece seçilerek gelinen temsil görevidir, vakti gelen emaneti şerefle bir sonrakine devretmelidir.

Yüce Türk milletine sesleniyorum: Beş senede bir önünüze gelen sandıkta hakkınızı çok iyi kullanınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Devamla)– Gelin, hep birlikte bu kısır döngüden kurtulup yüce Meclisi yenileyelim. Yıllardır Türkiye Büyük Millet Meclisinde öbekenmiş çok değerli arkadaşlarımıza da "Artık yeter, buraya kadar." diyerek teşekkür edelim; artık onlar için huzur, sükün, esenlik ve emeklilik vaktidir.

Son olarak, Memleket Partisi ne sağda ne solda, doğrudan Atatürk'ün yolunda, Kuvayimilliyeye ruhudadır. Ne Cumhur ne Millet, tek yol Memleket diyorum, yüce Meclisi ve Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına son konuşmacı Tunceli Milletvekili Sayın Polat Şaroğlu.

Buyurun Sayın Şaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

POLAT ŞAROĞLU (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu hakkında verilen haksız ve hukuksuz karar Türkiye demokrasi tarihine bir kara leke olarak geçmiştir. Her fırsatta “millî irade” ve “sandık” lafını dilinden düşürmeyenlerin İstanbul halkının iradesini gasbetmeleri bu millet tarafından unutulmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, AKP hükümetlerinin yirmi yıllık iktidarı sonunda Meclise getirdikleri bu veda bütçesi, bir öncekiler gibi emekten, alın terinden, eşitlikten ve adaletten yoksun, bir kısım yandaş ve çıkar gruplarına hizmet eden anlayışla hazırlanmıştır. Geçmişte 3Y’yle mücadele sözüyle iktidara gelerek bugünün korkulu rüyası olmuşlardır çünkü “yoksullukla mücadele” dediniz, insanları kuru ekmeğe muhtaç ettiniz; çarşı, pazar yangın yeri “Vatandaş enfasyona ezdirmeyeceğiz.” dediniz, yoksul halka reva gördüğünüz 3 kuruşluk zam ceplerine girmeden pul oldu. 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 7.787 lira, yoksulluk sınırı 25.364 liraya ulaştı. Yeni ekonomik modeliniz daha 1’inci yılında iflas etti. Sözde Türkiye uçacaktı ancak uçan borçlar oldu, enfasyon oldu, cari açık ve işsizlik oldu. “Yolsuzluğu bitireceğiz.” dediniz, usulsüz ihalelerden keyfi ve lüks harcamalara, vakıflara aktılan paralardan akrabaları işe doldurmalara kadar birçok haksızlığa göz yumdunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkeyi kara para trafiğinin merkezi, mafya bozuntularının film platosu hâline getirdiniz. “Yasakları kaldıracğız.” dediniz, bir dönem özgürlükten dem vurdunuz ama gücü elinize aldıkça festivalleri, konserleri, sanat etkinliklerini yasaklamaya başladınız. Yirmi yılın sonunda sansürle, baskılarla ve yasaklarla anılır oldunuz. İnsanların yaşam tarzına, giyim şekline, yeme içme kültürüne, inanç ve değerlerine müdahale ederken istek şarkıları çalınmadı diye müzisyeni katleden sicili bozuk bürokratlar yarattınız. Tarikatların ve cemaatlerin dipsiz karanlığında istismar edilen çocuklara sahip çıkmadınız ve bu gerici yapılanmalara toz kondurmadınız. Ülkenin dört bir yanında doğal yaşam alanlarını ranta ve talanı açtınız. Çevre karşıtı yatırım politikalarınızla doğanın yeşilini değil doların yeşilini tercih ettiniz. Geçmişten ders çıkarmak yerine, daha fazla kâr ve üretim hırsınız sebebiyle depremlere, sel felaketlerine, maden facialarına davetiye çıkardınız. Denetimden kaçırıp Sayıştay raporlarını dikkate almadığınızı Amasra’da 41 canın sorumluluğunu kadere bağladınız. Ginenen nokta itibarıyla, insan canının hiçe sayıldığı, ekonomik krizin her geçen gün derinleştiği, demokrasi ve özgürlüklerin askıya alındığı ve tüm kararların tek kişide toplandığı antidemokratik bir rejimi hâkim kıldınız.

Değerli milletvekilleri, bir karabasan gibi ülkemizin üzerine çöken bu süreçten seçim bölgem Tunceli de nasibini aldı hiç şüphesiz. Sırf siyasi ikbalinize razı gelmedi diye, yıllarca Tunceli’ye üvey evlat olarak baktınız, yatırımlardan, istihdamdan ve devlet olanaklarından mahrum bıraktınız. (CHP sıralarından alkışlar) Bu sebepten, memleketimde iş bulamayan, gelecek göremeyen gençlerimiz, umudunu yurt dışında aramaya başladı. Sadece son bir sene içerisinde, başta Kanada olmak üzere yurt dışına binlerce gencimiz göç etmek zorunda kaldı.

Bunun yanı sıra, 2020 yılında yaşanan Elâzığ depreminde bölgemizde, köylerimizde ağır hasarlı evler oluştu. Kışın ortasında evlerinden çıkardığımız depremzedelere bir yıl içerisinde teslim edilmek üzere konut sözü verdiniz. 3’üncü kış kapiya geldi, dayandı; ortada konut yok, verilen hiçbir söz yok.

2019 yılında 329 sosyal konut projesi yapılacağını açıkladınız, aradan üç sene geçti; tek bir çivi dahi çakılmadı, ihale yapılmadı, inşaat alanı belirlenemedi, temel atılmadı.

İlimize bağlı Pülümür, Nazımiye, Hozat ve Çemişgezek ilçelerimizin yol projeleri yılan hikâyesine döndü. Projeler tamamlanmadı, vatandaşın yol çilesi devam ediyor.

Bölgemizin kanayan yarası hâline gelen Pertek köprüsü projesi yirmi yıllık iktidarınızca hep görmezden gelindi. 5’li çeteye, yandaş geçiş garantili yollar, köprüler yaptırıp bunları halka fatura ettiniz ancak memleketimizin yıllardır yaşadığı bu mağduriyeti gideremediniz.

Feribot önünde saatlerce sıra bekleyen yurttaşlarımızın ahını aldınız, ahını.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

POLAT ŞAROĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, tüm bu olumsuzluklara karşı yeni bir başlangıcın tam zamanıdır. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında yoksulluğun ortadan kalktığı, sosyal adaletin sağlandığı, adalete ve liyakate dayalı güçlü ve demokratik bir Türkiye'yi el birliğiyle inşa edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Cumhuriyet Halk Partisi olarak hakça paylaşım ve insan onuruna yaraşır bir gelecek için bu bütçeye “hayır” diyoruz ve şampiyonlar ligi kadromuzla iktidara geliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 16'ncı madde üzerinde soru-cevap talebi bulunmuyor.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddeleri kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylama, yarınki birleşimde son konuşmalardan sonra yapılacaktır.

Şimdi, program uyarınca, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerini sırasıyla görüşüp oylamalarını yapacağız.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesini tekrar okuttuktan sonra oylarınıza sunacağım.

1'inci maddeyi okutuyorum:

2021 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ

Gider bütçesi

MADDE 1- (1) 19/12/2020 tarihli ve 7258 sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 1.328.254.386.000 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 119.877.971.000 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 8.436.256.000 Türk Lirası, ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2021 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe giderleri 1.576.863.007.942,69 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin bütçe giderleri 168.883.446.548,22 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçe giderleri 8.614.404.050,80 Türk Lirası,

olarak gerçekleştirilmiştir.

(3) 2021 yılı merkezi yönetim net bütçe gideri 1.603.545.135.913,74 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi daha evvel kabul edilen cetvelleriyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, pardon, bir şey söyleyebilir miyim kayıtlara geçmesi açısından?

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Aslında bu oylamada madde reddedildi, kabul etmeyenlerin oyu çok daha fazla yani artık bu 2023 bütçesinden -öyle anlaşılıyor ki- AK PARTİ Grubunun da bir ümidi yok, bir beklentisi yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, çoğunluk “kabul edenler” zaten belli tablo.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yok ki kimse, sıranız bomboş.

ERHAN USTA (Samsun) – Herhâlde hazirandan sonra başka bir iktidarın uygulayacağı bütçeyle niye biz uğraşalım diye böyle bir tavırları var.

BAŞKAN – Sayın Usta, biz “Kabul edenler... Etmeyenler...” derken el kaldıranlara bakıyoruz; tabii, fiziki olarak burada bulunmalarına bakmıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, ben sizi eleştirme anlamında demedim, teamül olarak biz de buna bir şey demiyoruz.

BAŞKAN – El kaldıran arkadaşlara baktığımız için...

ERHAN USTA (Samsun) – Yoksa karar yeter sayısı da yok, hiçbir şey yok ama artık bu kadarının da olmaması lazım. Yani muhalefet bunu sorun etmiyor diye 10-15 kişiyle burada bütçe geçiriyorlar; böyle bir şey olmaz.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, 45 kişiyle “evet” olmaz ki. Toplam 45 kişi; 25 orada, 20 de burada, 45.

BAŞKAN – 2’nci maddeyi okutuyorum:

Gelir bütçesi

MADDE 2- (1) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 1.082.029.040.000 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 16.546.924.000 Türk Lirası öz gelir, 104.563.767.000 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 121.110.691.000 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 8.267.484.000 Türk Lirası öz gelir, 168.772.000 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 8.436.256.000 Türk Lirası, olarak tahmin edilmiştir.

(2) 2021 yılı merkezi yönetim kesin hesap gelir cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 1.370.732.059.290,87 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 28.958.269.378,91 Türk Lirası öz gelir, 135.486.762.024,58 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 164.445.031.403,49 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 8.972.459.685,05 Türk Lirası öz gelir, 165.806.000 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 9.138.265.685,05 Türk Lirası,

olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2021 yılı merkezi yönetim net bütçe geliri 1.402.038.111.395,26 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün akşamdan bu tarafa, Türkiye’de ve dünyada, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanına verilen adaletsiz, hukuksuz bir siyasi kararın sonuçlarını tartışıyoruz. Milletın kararıyla, milletın oylarıyla seçilen bir Belediye Başkanına bu kadar kısa zaman dilimi içerisinde -ki bugün Türkiye’de herkesin birbirine söylediğini de dikkate alırsanız- verilen cezanın çok orantısız olduğunu düşünüyorum ve vicdanlarda bir yer bulmadığını düşünüyorum.

Aynı şekilde, 6 yaşındaki bir evladımıza tecavüzü sonucu, mayıs ayına ertelenen davanın ocak ayına çekilmesi; bugün de, tutuklama kararıyla mahkemeye sevk edilmesini olumlu karşılıyorz ama iki yıl öncesinden meydana gelen bu olayın bugünlere kadar beklemesinden duyduğumuz endişeyi de ayrıca ifade etmek istiyoruz.

Dağa kaçırılan evlatlarımızdan bahsetmiştii; tabii ki, dağa kaçırılan evlatlarımızın da dağda kaçırılıp şehit edilen Aybüke öğretmenleri ve Necmettin hocalarımızı da buradan ben rahmetle anıyorum ve PKK ve onun yandaşlarını -adına ne dersiniz deyin- buradan lanetliyorum.

Yine, Doğu Türkistan’da tecavüze uğrayan soydaşlarımız var; onları da, bu zulümleri duyduğunuz zaman eğer yüreklerinizde hiçbir şey hissetmiyorsanız, sizin insanlığınızdan şüphe ederiz diyorum. İnşallah, onların uğradığı zulüm de bir an öce biter.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu’nun 2’nci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bir defa, 2021 Yılı Kesin Hesap Kanunu’nun, Sayıştay incelemesi ve denetlemesi yapılmamıştır. Şimdi, şartlar ne olursa olsun, eğer bir denetim varsa -devletin bugün Sayıştay diye bir kurumu var, artılarıyla, eksileriyle bunu denetleyecek- bu denetimin sonucunda ne olup bittiğine karar verilecek, ondan sonra Parlamenteoya gelmesi lazım. Onun için biz diyoruz ki: İktidar değiştiği andan itibaren, özellikle bu denetim müesseselerinin başında bulunan komisyon başkanları muhalefetten olmalı ki en azından üçüncü göz olarak bu denetimleri yapsın; yoksa, burada, Parlamenteoda, bu kadar kısa zaman dilimi içerisinde bunları denetleme şansımızın olmadığını hepimiz de biliyoruz.

Yine, ihtiyaç fazlası ödeneklerin Cumhurbaşkanlığı bütçesine aktarılması var, bu merkezî yönetim bütçesinin yaklaşık yüzde 10’u, bu çok ciddi bir rakam yani neredeyse 8-10 tane bakanlığın bütçesinden daha fazla bir rakamı Cumhurbaşkanlığı üzerinden kullanmaya çalışıyorsunuz.

Biz diyoruz ki, değerli arkadaşlar -gerçekten tek adam rejimi- bunun için söylüyoruz, bir kişinin bu kadar işin altında kalkması mümkün değil, bir de artan ödeneklerin hangi kurum ve kuruluşlara hangi şekil şart altında dağıtıldığına dair ancak dönemin sonunda bilgi sahibi olabiliyoruz ki bu da doğru bir yöntem değil, baştan hesabı, kitabı iyi yapmak lazım. Yani kurum ve kuruluşların daha yılın başında bütçesini hesap ederken en fazla yüzde 5, yüzde 10 yanılmasını makul ve mantıklı buluruz. Ama maalesef sizin yaptığınız bütçelerde bu 5’leri, 10’ları alıp götürdünüz. Mesela 2022 yılı gelir hedefiniz 1 trilyon 472 milyar, gider hedefiniz 1 trilyon 750 milyar TL’ye tekabül ediyordu; ne oldu? Daha yıl bitmeden 1 trilyon 80 milyar ilave bütçe talep ettiniz. Bu ne demek? Yüzde 73 oranında yanılma demektir. Hiçbir kurum, hiçbir kuruluş, hiçbir işletme, hiçbir yatırım müessesesi bir yıllık yatırım bütçesini hesap edip... Daha yılın ikinci yarısında “Ben yüzde 73 yanıldım, bana 1 trilyon 80 milyar bütçe gönderin.” dediğiniz takdirde inanın o müesseselerin kapısından içeri bile girme şansınız yok; ben bunu buradan ifade ediyorum.

Yine, aynı şekilde, 2023 yılı bütçe hedeflerinizi orta yere koydunuz, o da 3 trilyon 810 milyar. Burada da 659 milyar açık öngörüyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanımız da 2023 yılı sonu itibarıyla yüzde 20 enflasyon hedefinin olduğunu orta yere koyuyor. Şimdi, bunların 2022 yılı sonuçları gerçekleşmediğine göre, orta yere bir hedef koymamız lazım. Sizin 2022 yılı hedefinizin tutmadığı orta yerde. Onlar tutmadığına göre demek ki 2023 yılındaki 659 milyarlık bütçe açığı da pek tutacak gibi durmuyor. Yine, geleceksiniz yılın yarısında bununla ilgili ilave taleplerde bulunacaksınız, artık tutmayan hesabın da bir faturası yok, ne yaparsanız yapın, “Rabb’im bizi affetsin, millet bizi affetsin.” deyip kurtuluyorsunuz ama artık az kaldı diyoruz, nelerin değiştiğini hep beraber göreceğiz.

Yine, bütçe gelirleri açısından bir şeyler söylemek istiyorum. Bütçe gelirlerine baktığımız zaman 15 milyar 400 milyon -trafik kazası yani trafik kazası dediğim- trafik cezalarından dolayı bütçeye para koymuşsunuz. 15 milyar 400 milyon, bunun anlamı ne? Yani polisler Allah’ınızı, kitabınızı severseniz ceza yazın. 15 milyar 400 milyon ve bugünkü ceza rakamlarına da baktığımız zaman, insanların geliriyle mukayese ettiğiniz an bu mümkün değil.

Diğer taraftan ne yapmışsınız? Tütün mamullerine 126 milyar, alkollü içecekler 55 milyar koymuşsunuz. Vallahi, sizin anladığımız dilden diyeyim sizin bütçeyi kurtarırsa sarhoşlar ve ayaşlar kurtaracak, onun için ne kadar çok içerseniz o kadar iyi ama bunların tamamının da... Şunu söyleyeyim: Gelirlerinizin azaldığını göreceksiniz, bu otomatikman insanları yasa dışı yollara sevk ediyor. Bugün merdiven altında üretilen alkollü içkilerin haddi hesabı yok, ha bire ölümleri duyuyoruz. Yine, tütün mamullerindeki kaçakçılık oranlarının çok ciddi oranlarda arttığını sizler bizlerden daha iyi biliyorsunuz. Tabii, önümüzde 2023 yılı var. Hiç demiyorsunuz ki “Ya, biz 2002 yılında iktidara gelirken hedefler koymuştuk.” Mesela 2023 hedefi, İbrahim ağabey, 25 bin dolardı, 2 trilyondu, işsizlik yüzde 10’un altındaydı, dolar 9,27’ydi. Bakın, şimdi bunları hiç konuşmuyorsunuz. Peki, bugün bunların gerçekleşme oranına baktığımız zaman, enflasyon hedefi yüzde 85, işsizlik yüzde 10,5, gençlerde yüzde 20.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii, 2012’den sonraki olayları unutuyorsun. O aradaki olayları hep yutuyorsun, işine gelmiyor onlar. Uyanık!

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Yirmi yıldır bu ülkeyi idare ediyorsunuz, bıçağınızın, kılıcınızın önü de kesiyor, arkası da kesiyor. Gereğini yapın! Siz gereğini yapma makamındasınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Gereğini yapıyoruz biz, gereğini yapıyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Mesela, şimdi, seçimde gittiniz, millete ne diyeceksiniz, ben merak ediyorum. Hangi yetkiyi isteyeceksiniz ki yüzde 85 enflasyonu aşağı indireceksiniz, 18,5’luk kur hedefini daha aşağılara çekeceksiniz, borçlanma CDS primini 800’lerin altına çekeceksiniz, ben bunu anlamıyorum yani neyi vadedeceksiniz? Neyi yetersiz buluyorsunuz ki ilave yetkiler istiyorsunuz? Bugün bile bu yetkiler elinizde; beklemeyin, kulanın, gereğini yapın.

Aynı şekilde, tabii, güzel şeyleri hep söylüyorsunuz, işte, ihracat rakamlarımız ilk on aylık 209 milyar dolar civarında. Gayet tabii bunlar güzel şeyler ama bunun hemen yanı başında ithalatımız var 300 milyar, 300 milyar dolar ithalatımız var. Dolayısıyla biz mümkün olduğunca... İnşallah, ileride zaman gelir, görürüz, sizin ihracatınızın ithalatı geçtiğini de hep beraber görür ve de müşahede etmiş oluruz ama şunu söyleyeyim: Üretime dayalı olmayan bir ekonomi... Siz ithal ürünlerle dönüp ihracat yapmaya çalışıyorsunuz, dolayısıyla buradaki oran oldukça az. Üretime dayalı olmayan hiçbir ihracatın artması mümkün değil, bu aradaki rakamları da kapatmanız zaten mümkün değil.

Yine, özellikle fiyatlardaki artışlar... Elektrik fiyatları yüzde 184, doğal gaz fiyatları yüzde 164, konutlarda düşük kademeli elektrik fiyatı yüzde 89 artmış yani bu girdilerle insanların üretim yapması zor. Eskiden bir yer kiralarken insanlar sadece kira üzerinden konuşurdu ama bugün inanın... Geçen Samsun’da bir arkadaşımızı ziyarete gittik, ne diyor, biliyor musunuz? Diyor ki: “Verdiğim kira 20 bin lira, ödediğim elektrik 50 bin.”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Allah, Allah!

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Eskiden bunları biz hiç dikkate almazdık, hiç yani bir yeri kiralarken elektrik, doğal gaz, su hiçbir zaman belirleyici olmazdı ama bugün maalesef elektrik faturası, su faturası, doğal gaz faturası kiranın önüne geçti, bu şartlar altında tabii önüne geçmesi mümkün değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlar, asıl olan şu: Tabii, ciddi hedefler orta yere koymamız lazım, tutarlı hedefler orta yere koymamız lazım. Her bakan değiştiğinde yeni gelen bakan diyor ki: “Yeni ekonomik program” veyahut “orta vadeli program” her gelen “yeni” deyince... Aslında burada çok güzel bir fikra anlatırdım ama zamanımız yok. Herkes “Bundan öncesini boş ver, yeni...” diyor, siz de şimdi “Bundan önceki yüzyılı boş verin, yeni yüzyıla bakın.” diyorsunuz ama bundan önceki...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Türkiye Yüzyılı.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – “Türkiye Yüzyılı” deyin, tabii ki Türkiye yüzyılı olacak. Sadece yüzyıl değil, Türkiye’nin binyılı olacak. Evlatlarımız, çocuklarımız, dünya var oldukça yüce Türk milleti var olacaktır diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Sivas Milletvekili Sayın Ahmet Özyürek.

Buyurun Sayın Özyürek. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi’nin 4 Eylül Sivas Kongresi’nin 103’üncü yılında söylemiş olduğu ifadeleri bir kez daha hatırlatmak istiyorum: “Cumhur İttifakı tarlasındaki çiftçinin, tezgâhındaki işçinin, dairesindeki memurun, dükkânındaki esnafın, yıllarca ülkesi için çalışmış emeklinin, gariplerin, mazlum gönüllerin, dul ve yetimlerin can beraberidir.”

2023 yılı merkezî yönetim bütçesi, cumhuriyetimizin 100’üncü yılının bütçesi ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 5’inci bütçesidir. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılının bütçesinin de toplumun her kesimine hitap ederek ülkemizin birliğini ve beraberliğini koruyan ve güvenliği, toplumsal refahı, iç barış ortamını sağlam esaslara bağlayarak temin edecek şekilde olduğuna inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte, hedeflenmekte olan atılımların gerçekleştirilmesi ve öngörülen hedeflere ulaşılabilmesi amacıyla temel alanlardaki yapısal sorunlara hızlı ve etkin çözümler ületilmektedir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ruhuna uygun önlemlerin alınmaya devam edilmesiyle ülkemiz ekonomisinde istihdamı destekleyen yatırım, üretim ve ihracatı önceliklendiren yeni adımların atılması mümkün olacak, üretimde önemli artışlar gerçekleşecektir. 2021 yılında yüzde 11,4 büyüme oranıyla son elli yıl içerisindeki en büyük büyüme oranını kaydeden Türkiye ekonomisi on iki yıldır kesintisiz olarak büyüme sürecini devam ettirerek emsal ülkelerden olumlu yönde ayrılmaktadır.

Diğer yandan, istihdam alanındaki kazanımlarımız da benzer ekonomilere göre daha olumlu bir ilerleyiş göstermektedir. 2021 yılında, bir önceki yıla kıyasla toplam istihdam sayısı, salgın dönemi sonrasında yaşanan güçlü toparlanmanın da etkisiyle 2 milyon 102 bin kişi, tarım dışı istihdam ise 1 milyon 890 bin kişi artmıştır. İş gücü ve kaynakların verimliliğini artıracak politikaların sürdürülmesi, güçlü ve sürdürülebilir büyümenin potansiyel hızında seyretmesi amacıyla para, maliye, gelirler politikalarının koordinasyon içerisinde yürütülmeye devam etmesi ise elzemdir.

Geçtiğimiz dönemlerde atılan önemli tarihî adımlardan biri olarak başlatılan Millî Teknoloji Hamlesi'nin çıktıkları da alınmaya başlanmıştır. Öncelikle savunma sanayisi olmak üzere, gerek enerji ve yazılımda gerekse ilaç ve medikal malzeme gibi birçok alanda yerli ve milli üretim oranı artmıştır. Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü esas alınarak gerek ekonomik gerek ise sosyal alanda süratle yer alabilmemiz için atılan ve atılacak reformist adımlarla ülkemiz ekonomisinin yapısal sorunları çözülerek Türkiye'nin gücüne, Allah'ın izniyle, güç katılacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarım, dünyadaki 7,9 milyardan fazla insanın tabağına yiyecek koymasını sağlayan ve bu yönüyle temel bir insan ihtiyacını karşılayan bir sektördür. Salgın sürecinde yaşanan gelişmeler sağlıklı birlikte tarımın da ne kadar stratejik olarak önemli bir sektör olduğunu ve gıda güvenliğinin ise oldukça önemli bir boyutunu oluşturduğunu göstermiştir bizlere. Vatanımız geniş arazi ve su kaynaklarına, benzersiz ekolojik koşullara sahiptir. Tarım sektörü ise gayrisafi yurt içi hasılaya ve ülkedeki genel istihdama önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

Geniş bir coğrafyaya sahip Sivas'ımız tarım ve hayvancılıkta bir başkent olma potansiyeline sahiptir ancak bilindiği üzere, kuraklık ülkemiz genelinde sıklıkla gözlenen bir iklimsel olaydır. Kuraklıktan önemli ölçüde ve ilk etkilenen sektör olarak da tarımda ürün verimi azalmakta, çiftçilerimizin ise işlenen veya hasat edilen arazileri daralmakta, bunlara bağlı olarak da hayvancılık verimi düşmekte, yem, sulama gibi üretim girdi maliyetleri ise maalesef artmaktadır. Çiftçimizin her durumda üretime devam etmesi için önündeki engellerin kaldırılması, faaliyetlerini yürütmesini mümkün kılacak teşviklerin verilmesi ise hayati önemdedir. Bu nedenle, üretimi ve çiftçimizin refahını artırıcı desteklerin etkin, verimli bir şekilde sürdürülmesi gerekmektedir.

Sivas'ımızda da Gürün ilçemizin bulunduğu Kayseri-Malatya şehirler arası D300 Kara Yolu üzerinde yer alan Pınarbaşı-Darende arası yolumuz vardır. Bu yol sathi kaplamayla kaplıdır. Bu yüzden de bu durum, yol güvenliği açısından tehlike oluşturmaktadır. Özellikle Mazıkıran mevkinde yaşanan, can ve mal kaybına neden olan kazaların ise maalesef sayısı artmıştır. Yol güvenliğinin sağlanması ve kazaların önlenmesinde ise bahse konu yolun bitümle yani sıcak asfalt karışımıyla kaplanması önem arz etmektedir.

Yine, Sivas ilimizin çok güzel ilçelerinden Doğanşar ilçemiz vardır. Şehrimizin doğası ve tarihî güzellikleriyle keşfedilmeyi bekleyen Doğanşar ilçemiz Sivas merkeze yaklaşık 101 kilometre uzaklıktadır. Doğanşar ilçemizi Koyulhisar ilçemize bağlayacak yolun yapımı her iki ilçemizin de gelişmesine önemli bir katkıda bulunacaktır, bunun için de bizim olmazlarımızdandır diyoruz. Aynı zamanda, inşallah Doğanşar'ımıza da doğal gaz gelecek, doğal gaz geldiğinde de... Doğanşar-Hafik arasında yaklaşık 17 ile 20 kilometre mesafe vardır, bu yolun da çok sağlıklı olduğunu düşünmüyoruz, gereken önlemlerin bir an önce alınmasını buradan talep ediyoruz.

Bir diğer husus, güneş enerjisi; dünyamız ve yaşam için hayati önemi haiz bir enerji kaynağıdır. Pek tabii, ülkemiz coğrafi konumu nedeniyle sahip olduğu güneş enerjisi potansiyeli açısından birçok ülkeye göre daha şanslı durumdadır. Ek olarak, güneş enerjisinin çevreye ve insan hayatına dost bir enerji türü olması, önemini artırmaktadır. Ülkemizde, güneş enerjisi sektörü gerek kamu gerekse özel sektör temsilcileri tarafından ilgi gören, büyüyen bir sektör hâline gelmiştir; öyle ki özel sektör yanında, belediyeler tarafından da güneş enerjisi santrali projeleri üretilmeye başlamıştır. Sivas'ımızda da ilçe belediyelerimiz tarafından "Kendi enerjisini kendi üreten belediye." anlayışıyla güneş enerjisi santrali projeleri oluşturulmakta ve hem Sivas ekonomisine hem de ülke ekonomisine katkı sağlamak amaçlanmaktadır burada.

Yine, tabii ki bizim köylerimiz var; Sivas’ımızda yaklaşık 1.280’in üzerinde köyümüz var. Köylerimizde de su problemi olduğu için sularımız depolanıyor ve depolandıktan sonra köydeki evlerimize veriliyor. Bu süreçte de bir elektrik sarfiyatı var. Bunun için, köydeki muhtarlarımız ve köylülerimiz, aynı şekilde, demin de bahsettiğimiz gibi, güneş enerjisi panellerinden faydalanmak istiyorlar; bunlar için önemli çünkü her depo dolduğunda, köylere su verildiğinde bir elektrik sarfiyatı var, bu da ciddi bir maliyete mal oluyor. Onun için, biz de diyoruz ki buradan muhtarlarımıza destek olalım, en azından oradaki köylülerimiz güneş enerjisi panellerinden faydalansın ve suları verilirken de rahat bir şekilde, ekonomik anlamda zorlanmasınlar.

Yine, aynı şekilde, GES projelerinde kamu yatırımı olarak belediyelerimizin projelerine öncelik sağlanması ve desteklerinin artırılmasını istiyoruz buradan. Bunun da gerekli olduğunu görüyoruz çünkü böylece hem ülkemizin güneş enerjisi kullanımı artacak hem de yerel yönetimlerimizin enerji sorunlarının yenilenebilir enerji kaynaklarıyla çözümlenmesine katkı sağlanacaktır inşallah.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET ÖZYÜREK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe teklifini desteklediğimizi belirterek 2023 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız ve cezaevlerinden mücadele arkadaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, konuşmama geçmeden önce iki meseleyle ilgili görüşümü sizlerle paylaşmak istiyorum. Birincisi şu: Batman Valiliğince Batman Çayı kenarında birinci sınıf tarım arazisi üzerine organize sanayi bölgesi yapılacağı yönünde bir duyum aldık. Batman’da ciddi bir şekilde tartışılıyor bu. Son olarak mimar mühendis odaları Valiliğe başvurular, konuyla ilgili bilgi istediler; Valilik henüz bir yanıt vermiş değil. Birinci sınıf tarım arazisi Batman kent merkezinde, kentin yaşamını doğrudan etkileyecek bir yerde Valilikçe OSB açılması isteniyor. OSB açılabilir mi bir kentte? Tabii ki açılabilir ama şehrin merkezinde, kenti, nehri, doğayı tahrip edecek bir OSB kente yapılacak en büyük kötülük. Kaldı ki Batman’da organize sanayi bölgesi yapılacak gerçekten atıl bölgeler var. Örneğin, Batı Raman’da, zaten bir kısmı sanayi bölgesi olan yerlerde bir organize sanayi bölgesi açılabilir. Lütfen, Batman’a bir kötülük daha yapmayın, bundan vazgeçin; emin olun, halk buna izin vermeyecek.

İkincisi şu: KESK 17 Aralık Pazar günü “Seçim bütçesi değil, geçim bütçesi.” diyerek Ankara Tandoğan’da bir miting yapma kararı aldı, bunun için Valiliğe başvurular. Tandoğan Meydanı aslında Valiliğin miting yapılacak yerler arasında saydığı bir bölge. Tandoğan Meydanı için kamu emekçileri başvuruda bulundular fakat Valilik “Tandoğan Meydanı’nda bu mitingi yapmayın, gidin, Anıtpark konser meydanında o mitingi yapın.” diyor. Neden? Çünkü Tandoğan Meydanı’nda geniş, kitlesel katılımı bir miting yapılmasına bile tahammül etmiyor. Aynı tarihte, 17 Aralık Pazar günü, bu hafta sonu AKP Başkanı Mardin Nusaybin’de bir miting yapacaktı. Bakalım, Mardin Valisi ne yapmış, kaymakamlar ne yapmış, Millî Eğitim ve Sağlık Müdürleri bununla ilgili ne yapmış? Bakın, Millî Eğitim Müdürü bütün okul müdürlerini aramış ve demiş ki: “Öğretmenlerin bu mitinge katılması zorunludur, yoklama alacaksınız.” Sağlık Müdürü başhekimleri aramış, “Nöbetçi olmayan bütün sağlık personelinin o mitinge katılması zorunludur.” demiş. Kaymakamlıktan, Valilikten bütün muhtarlar

aranmış, “Her biriniz bu kadar kişiyi o mitinge getireceksiniz, eğer mitinge o kadar kişiyi getirmezseniz hakkınızda soruşturma başlatır, yerinize kayyum atarız.” denilmiş. Bir yandan protesto için toplanan kamu emekçilerinin kullanmak istedikleri yere yasak getireceksiniz, öbür taraftan Genel Başkanımızın yapacağı mitinge bütün kamu görevlilerinin katılmasını zorunlu tutacaksınız.

Şimdi, konuşmak istediğim bir başka konu şu: “Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.” Ne güzel söylemiş atalarımız. Bu özlü söz hiç bugünkü kadar, bu siyasi iktidarın yaptıkları, söyledikleri kadar doğrulanmamıştı. Şimdi, ne diyordu AKP’li arkadaşlarımız? “Yolsuzluğa, yoksulluğa, yasaklara karşıyız.” Bunlar uzun uzun anlatıldı, tartışıldı. Yolsuzluk Algı Endeksi’nde en üst, Sefalet Endeksi’nde en alt sıradayız. Memleketin bütün kaynakları milletin anasına açıkça küfreden kişinin de içinde yer aldığı 5’li çeteye peşkeş çekilmiş durumda, yirmi yıllık bütçenin en az 2 tanesi bu 5’li çeteye verilmiş durumda.

Darbe rejimiyle rekabet edecek kadar yasaklama kararı aldınız; miting yasak, örgütlenme yasak, toplantı yasak, her türlü protesto etkinliği yasak, hatta en son, konserleri bile yasakladınız. En son bir şey daha söylediniz, dediniz ki: “Atanmışlar değil, seçilmişler karar verecek.” Doğru mu? Doğru. Peki, ne yaptınız? 4,5 milyon insanın oylarıyla seçilmiş belediye başkanlarını görevden uzaklaştırdınız, HDP’li üyelerin çoğunlukta olduğu belediye meclislerini de bir daha toplamadınız. Oysa, iktidara gelirken ne demiştiniz? “Atanmışlar değil, seçilmişler karar verecek.” Sonuçta anlaşıldı ki aslında, siz yolsuzluğa karşı değilmişsiniz. Niye? Yolsuzluğu sizinkiler yapmıyor diye üzülmüyorsunuz. Siz yoksulluğa da karşı değilmişsiniz, sizinkilerin zengin olmasıyla ilgileniyormuşsunuz. (HDP sıralarından alkışlar) Siz yasaklara karşı değilmişsiniz, siz yasakları koyan tarafta olmak istiyormuşsunuz. Siz, halkın iradesiyle, seçilmişlerin karar verici olmasıyla ilgileniyormuşsunuz; siz, sizin atadıklarınızın, sizin atamış olduğunuz İçişleri Bakanının, sizin atadığınız valinin, sizin atadığınız polis amirinin, sizin atadığınız bürokratın karar verici olmasını istiyorsunuz. Yoksa, gerçekten seçilmişlerin karar vermesiyle ilgileniyormuşsunuz; yoksa, kesinlikle halk iradesiyle ilgileniyorsunuz.

En son, 2 kez kaybettiğiniz -önce 16 bin, daha sonra 800 bin oy farkıyla kaybettiğiniz- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına göz diktiniz, hâlâ bir umudunuz var. Neden? “Mecliste çoğunlukta.” diyorsunuz, “Bir biçimde Belediye Başkanına verilecek cezayı kesinleştirerek görevden uzaklaştırırsak bir biçimde o belediyeyi alabiliriz.” diye düşünüyorsunuz, umuyorsunuz. Gerçekten hayatınız kayyum; HDP’li belediyelere kayyum, Boğaziçine kayyum, derneklere kayyum için yasa değişikliği; Türkiye Barolar Birliğine kayyum görevlendirilmesi için yasa değişikliği, TTB’ye kayyum görevlendirmek için yasa değişikliği; şimdi de İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına kayyum için girişimde bulunuyormuşsunuz. Cevap veriyor, Grup Başkan Vekilleriniz diyor ki: “Bağımsız yargı.” Bağımsız yargıyımsı! Bakın, gördük bağımsız yargınızı. Cemaatle iltisaklı diye kaç hâkim ve savcını görevden aldınız? 2.047 hâkim, 1.189 savcı. Nerede altına Mercedes aldığınız başsavcı? Kim bağımsız? Paraşütle Anayasa Mahkemesi üyesi yaptığınız kişiler mi bağımsız? Kobani kumpas davasına atadığınız, daha sonra çete üyesi olduğu ortaya çıkan Bahtiyar Çolak mı bağımsız? Kim bağımsız? Adalet Bakan Yardımcısı yaptığınız hâkimler mi gerçekten bağımsız? Terörle Mücadele Kanunu’nun 10’uncu maddesi uyarınca kurulmuş mahkemelerde görevlendirdiğiniz hâkimler mi bağımsızdı? CMK/250 uyarınca kurulmuş mahkemelere görevlendirdiğiniz hâkimler mi bağımsızdı? Hiçbirisinin bağımsız, hiçbirisinin tarafsız olmadığını hepimiz en az bizim kadar biliyorsunuz.

Şimdi, yine kurduğunuz özel yetkili bir mahkeme var, sulh ceza hâkimlikleri. Sizce, yarın öbür gün, en az TMK 10’uncu maddeyle görevli mahkemeler kadar, en az CMK/250’yle görevli mahkemeler kadar, en az devlet güvenlik mahkemeleri kadar, en az sıkıyönetim mahkemeleri kadar tartışılmayacak mı? Tartışılacak, bu Meclisteki milletvekillerinin büyük bir bölümü buna tanık olacak. Üç yıl sonra,

beş yıl sonra, on yıl sonra sıkıyönetim mahkemelerinin yaptıkları anlatılırken, devlet güvenlik mahkemelerinin yaptıkları anlatılırken, emin olun, bu sıralarda olan vekiller sulh ceza hâkimlerinin aldığı kararların bağımsız ve tarafsız olmadıklarını anlatacak.

Şimdi, bu kayyumlarla ilgili bir şey söylemek istiyorum; o tartışmada İçişleri Bakanı özellikle söylüyordu, bizim belediye başkanlarımızla ilgili diyordu ki: “Yolsuzluktan, hırsızlıktan falan yargılanan belediye başkanları var.” Tek tek saydı burada: “İğdır Belediye Başkanı, Diyarbakır, Bismil, Yenişehir, Hazro, Silvan, Ergani, Hakkâri, Yüksekova, Kızıltepe, Mazıdağı, Saray, Siirt, Muş, Bulanık, Mardin, Derik -en son- Korkut Belediye Başkanı.” Dedi ki: “Bu Belediye Başkanlarıyla ilgili yolsuzluk, hırsızlık dosyaları var.” En sonundan başlayalım. Korkut Belediye Başkanlığını biz hiçbir zaman kazanmadık yani varsa yolsuzluk kendi Belediye Başkanımızın yolsuzluğu. Onun dışındakilerle ilgili, bakın, elimde, bu klasörün içerisinde resmî belgeler var, belediye başkanlarımızla ilgili iddianameler var, belediye başkanlarımızla ilgili mahkeme kararları var. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının Orhan Ayaz’la ilgili, Nusaybin Belediye Eş Başkanımız Ferhat Kut’la ilgili, Erciş Belediye Eş Başkanlarımız Yıldız Çetin ve Bayram Çiçek’le ilgili, Kars Belediye Eş Başkanımız Şevin Alaca’yla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – ... Van Başkale Belediye Eş Başkanımız Şengül Polat’la ilgili, Orhan Çelebi’yle ilgili, Kızıltepe ve Savur Belediye Başkanlarımızla ilgili, Diyarbakır Sur Belediye Başkanımızla ilgili, Yüksekova Belediye Eş Başkanımızla ilgili -hiçbirisinde- tek 1 kuruşluk yolsuzluk iddiası yok, 1 kuruşluk. Bütün arkadaşlarımız örgüt üyeliğiyle suçlanıyor, bütün arkadaşlarımız örgüt propagandası yapmakla suçlanıyorlar. Dolayısıyla, İçişleri Bakanının çıkıp bu belediyeleri arka arkaya sıralaması gerçekten halkta böyle bir izlenim yaratmasın. Sevgili halkımız, hiçbir belediye başkanımız belediyenin tek 1 kuruşunu çalmadı, rüşvet almadı, yolsuzluk yapmadı. (HDP sıralarından alkışlar) Bundan şüphelendiklerimize -sizin onunla ilgili soruşturma başlatmanıza gerek yok- emin olun, HDP yolsuzluğa bulaşmış tek bir belediye başkanına saflarında yer vermeyecek diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Bursa Milletvekili Sayın Orhan Sarıbal.

Buyurun Sayın Sarıbal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, çatışma sonucu hayatını kaybeden, şehit düşen Bursa Mudanya’dan Üsteğmen Tunahan Yavuz’a rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında İstanbul örneği elbette önemli ama her gün bu ülkede hukuksuzluklar var, her gün adaletsizlik var. Artık, saray odaklı açık faşizmin yaşandığı koşulları yaşıyoruz, ortada açık bir faşizm var. Her türlü baskı, her türlü zulüm toplumun üzerine ağır bir baskıyla devam etmekte ve yürümekte. Bunun adı çok net, çok açık. Şunu söylemek lazım: Bütün o baskılara karşı bizler mücadelemizi sürdüreceğiz çünkü biliyoruz ki ferman padişahınsa bu topraklar, bu ülke bizim ve bu ülkenin halkları, bu ülkenin demokratları, aydınları, bu düzenden mağdur olan bütün herkes yan yana gelecek, gücünü ortaya koyacak ve faşizm yıkılacak; onun yerine demokrasi, özgürlük, adalet, eşit yurttaşlık gelecek. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekili arkadaşlarım, çok önemli bir süreçten geçiyoruz. Bugün TÜİK açıkladı, her gün süt üretimi azalmakta, hem de hızlı bir şekilde yani gıda ülkenin ve dünyanın en önemli konusu. Elbette gıda önemli olunca tarım da önemli ve bu iktidar tarımı büyütme yerine, tarımda ilerlemek

yerine, var olan bütün kaynakları sattı, özelleştirdi, yağmaladı ve bugün de buraya çıkıyor Bakan, pişkin pişkin, TÜİK üzerinden kendi rakamlarını anlatmaya çalışıyor; keşke Bakan burada olsaydı ama mutlaka dinleyecektir. Onun güzellmelerine karşılık halkın, çiftçinin, toplumun gerçek rakamlarını bir bir paylaşalım, bakın, diyor ki Bakan: “Biz çiftçiyi desteklemek için desteklemeleri 20 kat artırdık.” 2002’de 2 milyon 680 bin olan çiftçi sayısı bugün 2 milyona düştü. Borcu 275,5 milyar, sadece bankalara; Tarım Krediyeye yok, bayilere yem borcu yok, gübre borcu yok, mazot borcu yok, ekipman borcu yok, enerji borcu yok, su borcu yok, işçilik borcu yok, tarım ilacı borcu yok; sadece ve sadece bankalara artan borç 113 kat. Onlar ne yapmıştı? 20 kat gibi bir destek vermişlerdi.

Şimdi, tarımsal desteklerin bütçedeki karşılığı olarak gübre üzerindeki etkilerine bakalım. Çok açıktan şunu söyleyelim: Bakın, beğenmedikleri iktidar döneminde yaptıkları desteklemeyle amonyum sülfat -şeker gübre- 2002’de bir yıllık toplam desteklemeyle 10,5 milyon ton amonyum sülfat alıyor; 2022, AKP iktidarının, saray iktidarının yaptığı desteklerle 5,5 milyon ton; desteğin değeri yüzde 50 düşmüş. Yüzde 26 azotlu gübre, 2002’de toplam yapılan desteği oraya yatırdığımızda 9,7 milyon ton, 2022 5,2 milyon ton. Kaç kat? Ne yazık ki buna baktığımızda yüzde 50 aşağıya düşmüş. Üre, 2002’de Hükümetin yaptığı destekle 7,2 milyon ton alıyorsunuz, 2022’de 2,9 milyon ton. Yine, aynı şekilde, diamonyum fosfat (DAP) en önemli gübre, 2002’de 4,8 milyon ton, 2022’de 2,5 milyon ton. Nereden bakarsanız bakın yüzde 50 azalmış. Bunu söylerken, amonyum sülfat 41 kat, kalsiyum nitrat 39 kat, DAP 40 kat, Üre 51 kat artmış; bakana duyurulur.

Yine, değerli milletvekili arkadaşlarım, tarımsal desteklemelerdeki alınan mazot... Çok yakın tarih, 2021 yılı arkadaşlar, ödenen destek 24 milyar, tümünü mazota yatırsak 3,2 milyar litre mazot alıyoruz, çiftçinin tüm mazot ihtiyacını karşılıyor. 2022, aradan bir yıl geçmiyor bile, alınan mazot miktarı 1,8 milyar, kayıp 1,4 milyar; yüzde 45, ödenecek para 39 milyar. Şimdi, gelin, bu iktidarın desteklemeleri artırdığına dair söylediği sözlere inanalım (!) Bir başka örnek, yine mazottan, hani bir başbakan şunu söylemişti: “Mazotun yarısı sizden, yarısı bizden.” Bakın, şimdi, mazota ayrılan parayla alınan mazot miktarı: 2018’de 328 milyon litre alınıyor yani destekleme bütçesinden ayrılan parayla; 2019’da 372 milyon litre, 2020’de 478 milyon litre, 2021’de 363 milyon litre, 2022’de 139 milyon litre. Yani bu neye karşılık geliyor biliyor musunuz? O “Yarısı sizden, yarısı bizden.” diyen o adama söylenir, 1.000 liralık mazotun 50 lirasını hükümet vermiş, ne yazık ki 950 lirasını halk cebinden ödemiş. Neye karşılık? Yüzde 5’e karşılık geliyor. Yani nerede yüzde 50, “Yarısı sizden, yarısı bizden?”

Yine başka bir iktidar hikâyesi. Değerli arkadaşlar, her gelen iktidar mensubu şunu söylüyor: Diyor ki: “Biz tarım ve gıdada ithalatçınız?” Ben soruyorum, fındık daldan kopuyor da çikolata nereden çıkıyor? Fabrikadan değil mi? Peki, buğday tarladan çıkıyor da bisküvi, un nereden çıkıyor? Fabrikadan değil mi? Bakın, çok açık, tarım ve hayvancılıkta, bitkisel üretim ve hayvansal üretimde AKP’nin karnesi, yirmi yılda ithalat tam 141 milyar dolar, ihracat 96 milyar dolar; fark 45 milyar dolar. Çok açık bir netlikle -burada var- bütün rakamları söyleyebilirim. Kaldı ki arkadaşlar, bu rakamların içerisinde 87 milyon ton ithal edilmiş buğday var, 25 milyar dolar ödenmiş. 60 milyar litre mazot var, 40 milyar dolar ödenmiş. 153 milyon ton yem var, 80 milyar dolar ödenmiş ve ne yazık ki 900 bin ton tohum var, 4 milyar dolar ödenmiş. Yani iktidar kendi işine geldiği gibi TÜİK’i de aracı ederek aynı Hitler’in Goebbels’i gibi rakamlarla istediği gibi oynamaya çalışıyor; önce kendileri inanıyor sonra da inanacak birilerini bulmak için çaba sarf ediyorlar.

Yine, değerli arkadaşlar, et ve süt meselesine gelince şunu da söylemek lazım: “Süt-et paritesi” denen bir kavram var. Bakın, değerli arkadaşlar, 2002’de 1 çiftçi 1 litre süt sattığında 1,67 kilogram yem almıyormuş. Ne yazık ki AKP iktidarında son rakam, 2022’de 1 litre süt sattığında 1 kilo bile yem alamıyor. Bu ne demektir biliyor musunuz? Çiftçi sürekli zarar ediyor. Kaldı ki kendi TÜİK’lerinin dün açıkladığı rakamlarla bunu da kabul etmiş durumdalar.

Yine et-yem paritesini söyleyelim. 2002’de 1 kilo et kestiren çiftçi karşılığında 26,1 kilogram yem alıyormuş; 2021’de 14, bugün, 2022’de 16 kilo yem alıyor. Yani değerli arkadaşlar, 1 çiftçi 300 kiloluk 1 danasını sattığında ne yazık ki 10 bin liranın üzerinde şu anda zarar ediyor. O yüzden özellikle buna dikkat çekmek istiyoruz.

Bu söylediklerimizin bütününe baktığımızda karşımıza şöyle bir şey çıkıyor: Türkiye yabancı ülkelere ve yabancı şirketlere muhtaç edilmiştir. Hani bugün Putin’in kapısında yalvararak “Şu hububat koridorunu açalım.” anlayışı tam da oradan kaynaklanmaktadır.

HACI TURAN (Ankara) – Ne alakası var ya! Ne alakası var!

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Türkiye’nin ne yazık ki gıda egemenliği, gıda güvenliği, gıda güvencesi yabancı çok uluslu şirketlerin elindedir.

HACI TURAN (Ankara) – Buğday fazlamız var.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Bunların da sorumlusu bu iktidardır. Çünkü yaptıkları desteklemelerle çiftçiyi desteklemek yerine yandaş ithalatçı şirketlerini, yandaş gemicikleri olan grupları desteklediler. (CHP sıralarından alkışlar)

HACI TURAN (Ankara) – Buğday fazlalığımız var, yanlış biliyorsun.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Ve bugün geldiğimiz noktada çiftçi borcunu ödeyemez, tarlalarına gidemez durumda, çok net.

HACI TURAN (Ankara) – Tam tersi.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Bakın, 2002 yılında tarımsal desteklemelerin merkezî bütçedeki payı 10,2’ydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Bugün geldiğimiz noktada yüzde 5,5 yani yüzde 50 azalmış. İstihdam yüzde 35’i, 7,5 milyonu, bugün 5 milyon, 2,5 milyon insan çıkmış ve en önemli şey, tarımsal olarak elde edilen gelirin ya da bütçenin içerisindeki tarıma ayrılan payın desteklemelere olan oranı 2002 yılında 1,6; şimdi, tarihin en düşük olduğu dönem yüzde 1,2 ve bu rakamlarla siz tarımı ayağa kaldıracaksınız, öyle mi? Geçen hafta Afyon’daydım, bir çiftçi aynen şöyle söyledi: “2002’de geldiler, dediler ki: ‘Sizin dertlerinizi çözeceğiz.’” ama şimdi başımıza dert oldular.” Bu kadar açık, bu kadar net, çiftçinin açık bir itirafıdır bu. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Elbette son söz şu: Çiftçimiz hiç merak etmesin, bunların faizcilere, bunların tefecilere, bunların yandaş şirketlere verdikleri garanti paraları biz çiftçimize, çiftçimizin üretimine vereceğiz ve çiftçimizi ayağa kaldıracacağız. Çiftçimiz aydınlık, mutlu güzel günler görecek.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Cemal Bekle.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMAL BEKLE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hadsiz işgal teşebbüsüne karşı Kurtuluş Savaşı’nı başlatan, nihai olarak 9 Eylülde Kurtuluş Savaşı’nı bitiren dünyadaki tek şehir, ülkemizin incisi İzmir adına Gazi Meclisimize hürmetlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Birileri muhalefet olsun diye her ne derse desin, bu bütçe alın diyele tarlasını süren çiftçimizin, işçimizin, esnafımızın, sağlıkçılarımızın, emekçilerimizin, öğretmenlerimizin,

yaşlarımızın, gençlerimizin, kadınların, çocuklarımızın, kahraman emniyet güçlerimizin ve elbette ki, tabii ki Romanların bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu bütçe yedi düvelin karşısında elif gibi dimdik duran, “haklı olanın güçlü olduğu” anlayışını şiar edinen, “Dünya 5’ten büyüktür.” diyerek emperyalist düzeni sorgulayan, “Daha adil bir dünya mümkün.” diyerek tüm dünyaya insanlık ve adalet dersi veren dünya mazlumlarının ve gönül coğrafyamızın umudu büyük ve güçlü Türkiye’nin bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Kadim ve zorlu bir coğrafyada yaşıyoruz; bütün çabamız bu zorlu coğrafyada küresel aktör olarak Türkiye Yüzyılı’nı inşa etmek. Laf üretmeyi icraat zannedenler, iftira atmaya gelenek hâline getirenler, Togg için “Yerli ve millî değil.” deyip yurt dışından başdanışman atayanlar, bizim vizyonumuzu anlayamadı, anlayamayacaktır da. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Birileri lafta milliyetçilikten, vatanseverlikten bahsederken biz gece gündüz demeden milletimize hizmet üretiyoruz. Yurt dışına çıkıp ülkesini şikâyet etmekle vatansever olunmaz; edenlerin adını siz koyun. Türkiye’nin güvenliği için çıkarılan tezkereye “Hayır.” diyenlerin adını siz koyun. Güvenlik güçlerine “Kimyasal silah kullanıyor.” iftirasını atanların adını siz koyun. PKK’nın diliyle konuşanlarla aynı çorbaya kaşık sallayarak... “Atatürkçülük” bir de ha? Onun da adını siz koyun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vatanseverlik bilim üretmekle, her alanda yerleşme ve millîleşmeyle olur; ulaşımda, iletişimde, altyapıda devrim yapmakla ve sosyal politikalarıyla her alanda yurduna hizmet etmekle, sosyal konut projeleriyle, yaşlı ve engelli yardımlarıyla, evde bakım hizmetleriyle, sosyal destek projeleriyle, öksüz ve yetim yavrularımıza sahip çıkmakla olur.

CAVİT ARI (Antalya) – Senin hakkında Purçu geliyor, Purçu!

CEMAL BEKLE (Devamla) - Oklarınızdan birini unutmusunuzdur, hatırlatayım: Milliyetçilik, ATAK’larla, ALTAY tanklarıyla, millî İHA ve millî SİHA’larla, yerli füzeyle, millî otomobille ve yerli enerji hamleleriyle olur.

CAVİT ARI (Antalya) – Romanların hakkını gerçek savunan Purçu’dur.

CEMAL BEKLE (Devamla) - Atatürkçülük, Rusya-Ukrayna savaşında ara bulucu olmakla, tahıl krizini çözmekle ve mavi vatanda şanlı bayrağı dalgalandırmakla olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şikâyet etmekle vatansever olunmaz. Vatanseverlik yürek işidir, sevgi işidir, aşk işidir; öyle her bedende de bulunmaz. Vatanseverlik tüm sosyal gruplar için uyguladığımız politikalarımızla olur.

Bakın, ben size Romanlar için hayata geçirdiklerimizi anlatayım. “Ben de Roman’ım.” diyen gacolara gelsin özellikle; onlar Roman’ın ne neşesini ne acısını ne de müziğini anlarlar. Kalkınma politikalarıyla 15 ilde tüm kırılğan gruplar gibi Roman kadınlarına yönelik kooperatifler oluşturarak kadınların ekonomik hayata katılımını destekledik. Spor, eğitim, istihdam, kültür odaklı onlarca dernek çalışmasını destekleyerek mahallelerimizde başlayıp şehre yayılan umut ışığı olduk elhamdülillah. Tarım ve Orman Bakanlığımız aracılığıyla ailelerimize tarım ve hayvancılık alanında çalışma ve üretime katılma imkânı sağladık. Okullarda kırtasiye, kahvaltı, giysi destekleriyle her çocuğun eşit koşullarda eğitim görmesini sağladık. Üniversite öğrencilerimizi, yurtsuz, salonsuz, kütüphanesiz bırakmadık; bunların da hiçbirini “lütuf” diye görmedik.

BURAK ERBAY (Muğla) – Romanlar aç, aç! Yiyecek bulamıyor Romanlar.

CEMAL BEKLE (Devamla) – Bizim anlayışımızın temelinde, hak temelli anlayışımızın bir gereği olarak bunların hepsini hayata geçirdik.

BURAK ERBAY (Muğla) – Evsiz barksızlar, çadırda yaşıyorlar hâlâ.

CEMAL BEKLE (Devamla) – Yenilikçi sosyal politikalarımızla, özel politika gerektiren tüm kırılğan gruplar için strateji belgesi oluşturduk ve tüm bakanlıklarımızı sosyal politikalarımızın bir parçası hâline getirdik.

Buradan bir kez daha müjdemizi duyurmak istiyoruz: Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı'mızı 2030'a kadar uzattık. Ya, bunun yarısını yapın, gelin, öpüp başıma koyacağım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Romanlar aç, aç!

CEMAL BEKLE (Devamla) – Bakın, bunun yarısını yapın, öpüp başıma koyacağım.

Belgemizden bahsetmişken, 8 Nisanın ülkemizde de Romanlar Günü olarak kutlanmasını sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a tüm Romanlar adına bu kürsüden şükranlarımı bildirmeyi bir borç bilirim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Vatansverlik, tüm bu politikaları hayata geçirirken yoksulluğu kutsamakla da olmaz; derin yoksulluk ağrı kurarak, derin bağlantılı Amerika ziyaretleriyle hiç olmaz. Vatansverlik, her bir ferdine umudu hissettirmekle olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkide bir de “Romanlara ne yaptınız?” diyenlere sesleniyorum: AK PARTİ'den önce Romanlar olarak hayal dahi kuramazken Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, AK PARTİ'yle beraber Romanlar yeniden öz güvenle “Biz buradayız.” dedi. İşte bu öz güven paha biçilemez. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Vay be, duymasın Romanlar seni.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Başka bir şey yapmadı yani?

CAVİT ARI (Antalya) – Sulukule'yi ne yaptınız, Sulukule'yi?

CEMAL BEKLE (Devamla) – Unutulmasın ki Akşemseddin'in irfanından nasiplendiğimiz kadar, Fatih'in kılıcı olmayı da Yunus'un hoşgörüsünü öğrendiğimiz kadar “Ben size ölmeyi emrediyorum.” diyen Mustafa Kemal Atatürk'ün iradesi olmasını da biliriz. Hiç kimse ve hiçbir devlet geri düşeriz diye medet ummasın. Unutanlar, 15 Temmuz selalarını bir kere daha hatırlasınlar.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Selayı sen oku, sen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal sana Cemal, bravo.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Devam et, devam et.

CEMAL BEKLE (Devamla) – Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, adıyla, duruşuyla bir olan Devlet Bey ve yol arkadaşlarıyla beraber, Sayın Mustafa Destici Bey ve yol arkadaşlarıyla beraber Cumhur İttifakı olarak eğitimden sağlığa, güvenlikten ulaştırmaya, sanayiden demokrasiye kadar her alanda Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmeye devam edeceğiz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz Yalova Milletvekili Sayın Meliha Akyol'a aittir.

Buyurun Sayın Akyol.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, aziz milletimizi ve Yalovalı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ güçlü kadın, güçlü aile, güçlü toplum prensibini rehber edinerek yola çıktı; bu konuda bize ışık tutan tarihî mükteşebatımızdır. Bizim siyasiler olarak tarih bilgisiyle mücehhez olmamız gerekir, istikametimizi ona göre belirlemeliyiz. Tarihsel arka plana baktığımızda bu anlamda çok kıymetli hazinelere sahibiz. Evet, bunlardan biri, bu toprakların bize yurt edinilmesinde hepinizin bildiği üzere “devlet ana” unvanıyla anılan Hayme Ana'nın hikâyesidir. Malumunuz üzere Malazgirt Zaferi'nden önce Süleyman Şah'ın Fırat'ın sularında boğularak vefat etmesi üzerine Kayılar dağılma

noktasına geldiler. Eşi Hayme Ana, Kayıların başına geçerek büyük bir dirayet göstermiş -onlar ta Anadolu'nun içlerine Domaniç'e, oradan sonra da Söğüt'e gidiyorlar- ve böylece cihan hâkimiyeti kuran büyük Osmanlı'ya can veren ana olmuştur.

Bizim tarihimizin her döneminde kadın, siyasi hayatta da çok etkin olmuştur, kahramanlıklarıyla ön plana çıkmıştır. Kurtuluş Savaşı esnasında Şerife Bacıların, Kara Fatmaların, Nene Hatunların, Halime Çavuşların destansı kahramanlıkları anlatmakla bitmez, ilelebet de böyle devam edecektir. Yani, demek oluyor ki muhtaç olduğumuz kudret damarlarımızdaki asil kanda mevcuttur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Ülkemizi diğer toplumlardan ayıran en önemli özellik güçlü aile yapımızdır. Kadın, ailenin omurgasıdır. Biz anneler hangi meslekte olursak olalım en önemli misyonumuz anne olmaktır; yaşadığımız çağın şartlarına uygun, ilim irfan sahibi bireyler yetiştirmektir; hayatımız boyunca da tıpkı bir kutup yıldızı gibi onlara ışık tutmak ve istikamet belirlemektir. Böylece, toplumun en küçük yapı taşı olan aileler sağlam bir temele oturur, toplumlar da sağlıklı toplumlar olur.

İçinde bulunduğumuz bu çağda iki büyük tehlike var. Birincisi dijital dünyanın ağır bombardımanı, ikincisi de ahlaksızlık ve çarpık ilişkileri özendirme anlayışında olan LGBT projesidir. Bu proje o kadar ileri gitti ki küçük çocukların çizgi filmlerine bile konu oldu. Uluslararası hummalı bir çalışma var. Tehlike çok büyük sevgili milletvekilleri. Emellerini gerçekleştirmek için büyük bütçeler, büyük fonlar oluşturdular. Aileyi yıkan küresel ideolojiyi, cinsel kimlik bozukluğunu, cinsiyetsizliği teşvik eden projeyi hazırlayıp geliştirdiğinizde Avrupa Birliği hemen onaylıyor; verdikleri para karşılığında amaçları doğrultusunda istediklerini yapıyorlar.

Yakın zamanda canlı bir örneğini Bursa'daki CHP'li Nilüfer Belediyesinde gördük. Nilüfer Belediyesi yeni bir skandala imza attı, LGBT'liler için özel dayanışma merkezi açtı.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Gayet güzel oldu, gayet güzel oldu, gayet de güzel oldu.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Bu merkez, LGBT+ bireylere hizmet vermesi yönüyle Türkiye'de ilk defa bir belediyede kurulan dayanışma merkezi olma özelliğini taşımaktadır.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Siz 6 yaşındaki çocuklara bakın, bunları burada konuşmaktan utanmıyor musunuz! Utanmıyor musunuz bunları konuşmaktan! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MELİHA AKYOL (Devamla) – Bu ifadeler Belediyenin resmî internet sitesinde vardır.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 6 yaşındaki çocuklardan bahsedin; tarikatlarda, cemaatlerde... Utanmıyor musun sen! İnsanların cinsel tercihlerine sen mi karışacaksın? Sana mı kalmış? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MELİHA AKYOL (Devamla) – Bu konu sadece Bursa ve Nilüfer'deki vatandaşlarımızı değil, Anadolu'da yaşayan bütün insanları rahatsız etti. İçişleri Bakanlığı olaya el koydu, internet sitesinden kaldırdılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Aile hayatına en büyük tehdit AKP. En büyük boşanmalar bu dönemde yaşanıyor.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, aile siyasetüstü bir kurumdur.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – İki yıl sakladınız 6 yaşındaki bir çocuğa istismarı ya! İki yıl sakladınız!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Boşanmalar rekor kırdı döneminizde.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Gelin, hep birlikte aile ve toplumun korunmasını amaçlayan, 336 milletvekili imzasıyla Meclis Başkanımıza sunduğumuz Anayasa değişikliği teklifimize sizler de destek verin.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Döneminizde boşanmalar rekor kırdı, rekor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – İnsanların cinsel eğilimlerine siz mi karışacaksınız? Size ne? Size mi sormuşlar?

MELİHA AKYOL (Devamla) – Nedir bu Anayasa değişikliği? Anayasa'nın 41'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır." hükmündeki "eşler" ibaresi de hiç şüphesiz, birbiriyle evlenen kadın ve erkeği ifade etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İktidarınız aileyi dağıttı, boşanma rekorları kırıyorsunuz. Yaratmışınız ekonomik kriz aileleri perişan etti.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Buradaki "eşler" ibaresine bundan farklı bir anlam yüklemek mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Aile kurumunun taşıdığı gerçek değer üzerinden korunması, milletimizin varlığının teminat altına alınması ailenin ilk meyvesini teşkil eden evlilik birliğinin kadın ve erkekten oluşmasını zorunlu kılmaktadır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Rekor kırıyorsunuz, rekorlarınızla övünün! Boşanma rekorları aile hayatını tehdit ediyor.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Bu kapsamda, Anayasa'nın 41'inci maddesinde yapılan düzenlemeyle, evlilik birliğinin erkek ve kadının evlenmesiyle kurulacağı açıkça belirtilerek evlilik birliğine ilişkin bu temel kaide ve esasların kanunla değiştirilmesinin önüne geçilmektedir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ne kadar insan boşanıyor, bir bakın bakalım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Rekor kırıyoruz, rekor! Boşanma rekorları kırılıyor.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Bu surette, her türlü tehlike, tehdit saçan çürüme ve sapkınlığa karşı ailenin korunması için ilave Anayasa güvencesi sağlanmaktadır ve ailenin, toplumun milleti temelden ifsat edecek anlayışlardan korunması amaçlanmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Aile mi bıraktınız?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Aileye en büyük tehdit iktidarınız.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Sözlerimin sonuna gelirken, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, aziz milletimizin teveccühüyle aralıksız 21 kez bütçe yapmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Adliyeler fabrikasyon boşanmaya döndü.

MELİHA AKYOL (Devamla) – 2023 yılı bütçemizin ülkemize ve necip milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Döneminizin bir rekoru da boşanma rekorları. Ülkeyi getirdiğiniz hâl, ekonomik kriz aileleri perişan etti.

BAŞKAN – Söz sırası, Muğla Milletvekili Sayın Mürsel Alban'da.

Buyurun Sayın Alban. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Turizm Bakanlığının bütçesi üzerinde konuşma yapacaktım, o gün yoğunluk nedeniyle burada olamadığım için kendi bölgemle ilgili turizme de değinmek istiyorum.

Turizmde 50 milyon turist geldiğini ve 46 milyar dolar gelir elde edildiğini iddia ediyor Turizm Bakanı. Bunu birbirine böldüğümüz zaman kişi başı 920 dolar eder. 920 doları ben veriyorum size, hangi ülkede bu kadar ucuz turizm var, oraya gidin. (CHP sıralarından alkışlar) Turizmi ne hâle getirdiniz? Bu hâle getirdiniz. Bir de bu kadar verileri Turizm Bakanı nereden buluyor, nereden çıkarıyor? Kendisine de sordum Komisyonunda ama bir türlü cevap alamadık, soru önergesiyle soruyoruz yine cevap alamıyoruz. Şimdi, buradaki giren sayıları pasaportla ilgili olarak söylüyor. Turizm Bakanı bu rakamları da ortaya koyarken herhâlde kendi lüks otellerindeki verileri alarak koyuyor ama aşağıdaki turizmci ne hâlde ona hiç bakmıyor. Mesela o turizmciye ne yapıyor? Bakın, bir; Edirne'ye geleni de günübirlik gelen gideni de turist sayıyor. İki; aşağıdaki turizmcinin üzerine vergi yükü bindiriyor, ciroda yüzde 2 konaklama yükü veriyor, yüzde 2, ciroda, zarar da etse yüzde 2 vergi verecek. Üç; binde 7,5 Turizm Tanıtım Ajansı ile ilgili turizm tanıtım vergisi alıyor. Bu turizmci kirasını ödeyemiyor, elektrik parasını ödeyemiyor, işçisinin parasını ödeyemiyor ve zarar ettiği hâlde cirodan vergi veriyor. Dört; Turizm Tanıtım Ajansı ile ilgili 2020 yılında, Sayıştay denetimine tabi diye, Turizm Komisyonuna, bize bu Sayıştay raporunu getirdi. Sayıştay denetimine tabi değil, özel denetime tabi ama "Sayıştay denetimine tabi." diye bize bunu yutturmaya çalıştı. Bu yıl neden gelmedi acaba, onu merak ediyorum. 2021 yılınınki Turizm, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma Komisyonuna neden gelmedi? Sordum, şunu söylediler: "Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderdik, oradan Sayıştaya gönderecektler." Sebep, sebep ne, bize neden gelmedi, neden Komisyonunda bu sunum yapılmadı? Sebebi şuydu: Geçen yıl geldiğinde sizin Genel Başkanınız, ülkeyi yöneten Cumhurbaşkanı yani tek adam, vatandaşın kredilerini kısip vatandaşa kredi vermedi "Dolar alırsınız, döviz alırsınız." diye. Ben bunu tespit etmişim yani Turizm Tanıtım Ajansının kasasındaki Türk lirası 275 milyon lirayı dolara, euroya, sterline çevirmişti Turizm Bakanı çünkü, kendi Genel Başkanını dinlemeyip, ona karşı gelip vatandaşta kıskandığınızı bu sefer Turizm Bakanı dolara, euroya çevirmişti. Bunu sorduk diye bu suç mu? Getirin, gelir gider nedir, bir görelim, bakalım. "Hangi şirketlere verdiniz, hangi firmalar tanıttı, hangi ajanslar tanıttı, hangi turları tanıttınız? Bunları bir soralım." dedik ama hiç gelmedi, onun için bize getirmediler.

Bodrum'da yine büyük bir ihaleyi... Hani Ferdi Tayfur'un bir şarkısı vardı ya "Bu, senin şerefine emmi oğlu." diyordu ya... Şimdi söylersem yanlış anlarsınız. Bodrum'daki araziye emmi oğlunun şerefine verdi. Kim verdi? Bir Bakanın kuzeni, Varank'ın kuzeni diğer bir Bakanın Yardımcısı, kendi kardeşine verdi. (CHP sıralarından alkışlar) Sözleşme iptal oldu. Neden iptal oldu? Kamuoyu baskısı oluşunca geri çektiler ve teminatı yaktılar, bu sefer o arsayı, araziye alamadılar.

Üç: Muğla'yla ilgili iddialar oluyor, iddialar ortaya atılıyor. Efendim, Muğla'nın... Muğla'nın gelirlerini alıp da Muğla'ya geri mi veriyorsunuz? Örneğin, CHP'li belediyelerin olduğu yerlerde hazineye ait mülk ve hazineye ait taşınmazları ya Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devrediyorsunuz ya TOKİ'ye; onların eliyle satıyorsunuz, davet usulü. Neden? CHP'li belediyelerin olduğu yerlerde bulunan ilçe belediyesine ve büyükşehir belediyesine yüzde 30 pay ayrılıyor diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Muğla'da Genel Başkanımıza "Üzerinden helikopter geçerken baktı." deniyor. Sadece burayı anlatacağım. Muğla'da çok büyük yangın oldu, orada işte, bu yangın oldu; bakın. Helikopterler dolaşırken Genel Başkanımız yukarı bakmadı, biz oradaydık, ben oradaydım, baktım bir umutla. Neden? Helikopter geldi, yangına bir kova su atar mı diye... Ama o boş bir helikopterdi, sepetsiz, gürültü yapan bir helikopterdi; bunu dolaştırdınız, bununla da övünüyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Yazıktır ya, ayıptır ya.

Değerli arkadaşlar, sürem kalmadı, sadece şunu anlatayım: Bir köyde iki arkadaş köyden göç ediyor, diyor ki: “Ya, biz o köyden çıktık, hırsızlardan kurtulduk.” “Ya, Maho, köyden çıktık ama ula, köyde bir hırsız sendin, bir de ben. Bir hırsız da bendim.” diyor Gülo.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Başkanım, yarım dakika... Selamlayacağım, sadece selamlayacağım.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Başkanım, bitirsin ya; fıkraı bitirsin, fıkraı.

BAŞKAN – Hadi, fıkranız için süre verelim.

Buyurun.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Şeylerde üç dakika kalmıştı Başkan.

BAŞKAN – Fıkraı bitirin.

MÜRSEL ALBAN (Devamla) – Peki.

Diyor ki: “Ya, Gülo, köyde bir hırsız sendin, bir hırsız da ben. Ula, biz çıktık, köy kurtuldu. Onların hiçbirisi hırsız değildi.”

Şimdi, siz gidin de bu memleket kurtulsun, bu ülke kurtulsun, köylü kurtulsun, kentli kurtulsun, milletin artık yüzü gülsün. (CHP sıralarından alkışlar)

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap talebi bulunmuyor.

Şimdi (B) cetvelinin genel toplamlarını okutup oylarınıza sunacağım.

(B) Cetveli

(TL)

Gelirler	Bütçe Geliri Tahmini	Bütçe Geliri	Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	Net Bütçe Geliri
Toplam	1.082.029.040.000,00	1.605.649.658.153,53	234.917.598.862,66	1.370.732.059.290,87

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi kabul edilen (B) cetveliyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 3- (1) 2021 yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamları arasında, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 206.130.948.651,82 Türk Lirası gider fazlası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 4.438.415.144,73 Türk Lirası gider fazlası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 523.861.634,25 Türk Lirası gelir fazlası gerçekleşmiştir.

(2) 2021 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası 201.507.024.518,48 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN - 3'üncü madde üzerinde söz talep eden, Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlarım. 2021 yılı kesin hesabının 3'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım.

Şimdi, buradaki değerlendirmelere de bakınca, aslında toplumdaki genel havaya da bakınca bu seçimlerin “Partili Cumhurbaşkanlığı sistemi devam mı etsin, yoksa Türkiye güçlendirilmiş parlamenter sisteme dönsün mü?” seçimi olacağı şeklinde bir kanaat var ve bu çerçevede -bir kısım değerlendirmelerimizi de- bu partili Cumhurbaşkanlığı sisteminde ekonomik verilerin nasıl geliştiğini objektif kriterlere bağlı olarak açıklamaya çalıştım.

Şimdi, daha sonra, yine, tabii, gün içerisinde veya daha doğrusu on bir gün içerisinde veya geçtiğimiz on gün içerisinde Hükümet tarafı daha çok dedi ki, daha doğrusu iktidar, Cumhuriyet Halk Partisi tarafı, efendim, işte, “Bu mevcut sistem iyidir.” Muhalefet de, tabii, normal olarak bu sistemin zaaflarını, kötü olduğunu ifade etti ve ben de şunu söyledim yani bu subjektif bir değerlendirmedir, bunları objektif olarak hangisi iyidir, hangisi kötüdür diye ortaya koyacak olan objektif kriterlerdir, bunlar da anlamlı, mantıklı rakamlardır diye ifade ettik.

Şimdi, daha sonradan da Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay’a -kendisi burada yok, Hazine ve Maliye Bakanımız burada- salı günü şunu sordum: “Bana bir tane makroekonomik gösterge söyleyin ki daha önceki sisteme göre bugün iyi olsun. Yani partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçmeden önceye göre daha iyi olan, gelişen, olumlu yönde hareket eden bir tane makroekonomik gösterge söyleyin, bunu bulamazsınız.” dedim, orada arkadaşlar baskı yaptı, bana cevap verirken en zayıf olduğu yerden olaya girdi, şunu söyledi: “1’inci olarak büyüme.” dedi. Şimdi, büyümede neyi söyledi? Tutanaklar elimizde, sadece 2021 yılı büyümesini -malum yüksek bir büyüme var- söyledi sanki bu sisteme 2021’de geçmişiz gibi, sadece onu söyledi ve bunu gitti AK PARTİ hükümetlerinin önceki yirmi yılıyla, on dokuz yılıyla mukayese etti.

Şimdi, arkadaşlar, rakam kullanmanın bir usulü vardır, bir metodolojisi vardır, daha doğrusu bir ahlakı vardır. Şimdi, rakamı istediğiniz gibi istediğiniz şekilde filan kullanamazsınız. Ben, partili Cumhurbaşkanlığı sistemi ve parlamenter sistem mukayesesi diyorum. Kaldı ki isterseniz büyümeye bakın -yani şimdi bunun detaylarını vereceğim, oralar da ciddi- en zayıf olduğu yerden bir insan savunmaya geçer mi? En zayıf olduğu nokta. Şimdi, bakın, tek yıl alırsak 2017 yılı yani parlamenter sistemin son yılında ekonomik büyüme yüzde 7,5; 2022 yılında Hükümetin söylediği rakam yüzde 5; hangisi yüksek? Geçmişteki yüksek veya -şimdi dört yıl olarak bakalım- şöyle, toplam millî gelir açısından bakalım: 2017 yılında nominal olarak bile millî gelir 859 milyar dolar. Tutar, tutmaz ayrı bir şey, kendimiz hesap yapmıyoruz, Hükümetin söylediğini söylüyorum: “2022’de 808 milyar dolara düşecek.” diyor. Ya, 51 milyar dolar düşüyor millî gelirin, büyümüyorsun da büyüsen ne olacak millî gelir düştükten sonra? Millî gelirin düştüğü bir büyüme olur mu? Kaldı ki bu da doğru bir mukayese değil, 2017 yılındaki neyi almamız lazım yani 2017 yılından beri dolarda ciddi bir enflasyon olduğuna göre onu eskale etmemiz lazım. Sayın Bakan, 2022 yılı fiyatları ile dolar enflasyonunu da koyduğumuzda, 2017’ye göre reel dolarla baktığımızda, bu sisteme geçtikten sonra Türkiye’nin millî geliri 228 milyar dolar düşmüş. Şimdi bunun hesabını vermek lazım. Tutup “büyüme rakamı” diye meseleye başlayınca tabii, bu son derece yanlış duruyor, bunu anlamak mümkün değil.

Bir de şeyi söyleyeyim: Hani, büyüme verecekseniz de şöyle bir şey verin arkadaşlar -hakikaten, bu işin bir ahlakı var dedik ya- şimdi, bu sistemde kaç yıl geçti? Beş yıl. Bu sistemdeki beş yıl ile bu sistemden önceki beş yılın ortalama büyümesini mukayese ederseniz öpüp başımın üstüne koyarım. O mukayeseyi de yapmadı, tek bir yılı alıyor. Ya, aynı dönemde yüzde 0,8 büyüme var, yüzde 1,8'lik büyümeleri nereye koyacaksınız? Bak, beş yıl beş yıl baktığında, bu sistemdeki beş yıl ve bundan önceki beş yıldaki büyüme, önceki beş yılda yani 2013-2017 döneminde ortalama büyüme -sizin döneminiz yine- yüzde 6,1 Sayın Bakan. Bu sistemdeki beş yıldaki büyüme yüzde 3,5. Yani Fuat Oktay'a buradan selam olsun, bunun cevaplarını bekliyorum, yarın, cuma günü yine beraber olacağız.

Dolayısıyla, ikinci gösterge ne? "İhracat." dedi. Tamam, güzel, ihracat bir makroekonomik göstergedir ama ihracat bir şeyin bir ayağıdır, onun bir de ikinci ayağı vardır: İthalat. Ya, bundan kopuk bir şekilde ihracata bakabilir misiniz? Dolayısıyla ikisinin kapsandığı bir makroekonomik gösterge söylemeniz lazım ki bana iyi gitmiş olsun. Şimdi, dış ticaret açığı açısından bakınca, 2017 yılında dış ticaret açığı 74 milyar dolarmış. 2022'nin ilk dokuz ayında 100 milyar dolar oldu, yıllıklandırılmış da 107 milyar dolar; muhtemelen de 107-108 civarında bir şeyle sonuçlanacak. Yani ihracat -tamam- arttı da ithalat ondan çok daha fazla arttı. Bunu söylemeden sadece ihracat diye bir şeyi söylemenin bir defa hiçbir şekilde bilimsel olmadığını, akli olmadığını, hatta bana göre -yani rakamı kullanma açısından söylüyorum, tırnak içerisinde, yanlış anlaşılmasın- bu anlamda ahlaklı olmadığını söylüyorum. Dolayısıyla, bu argümanı da geçerli değil.

Şimdi, bir de ne söyledi? Seyahat gelirleri. Şimdi, arkadaşlar, biliyorsunuz, döviz gelirlerimiz var, döviz giderlerimiz var yani önce üstte bir dış ticaret açığı var, onun altında da hizmet gelirlerimiz ve giderlerimiz var; onları da çıktığımız zaman cari açığı buluyoruz. Şimdi, seyahat geliri, oradaki onlarca kalemden sadece bir tanesi. Bir sürü şey söyleyebiliriz seyahat geliriyle ilgili ama seyahat geliri bir makrogösterge değil, kaldı ki bir makrogösterge olsun; şimdi, seyahat geliri 2017'de evet, düşüktü, şimdi ona göre arttı; ona bir sözümüz yok ama şimdi, bugün geldiğimiz nokta... Bakın, o 2017'deki Rus uçağının düşürülmesinden sonraki olaylardan kaynaklandı. Şimdi, yine en zayıf olduğu alandan girdi. Şimdi, bakın "Bu yıl 34 milyar dolar olacak." diyorsunuz; ya, 2014 yılında Türkiye 30 milyar doları geçmiş zaten, 2014 yılında. 2014'ü yine güncellediğiniz zaman 38,5 milyar dolar oluyor yani bugünkü 34 milyar dolarınız yüksek filan değil, onu söylemeye çalışıyorum. Kaldı ki bu göstergeye yalnız başına bakmazsın, neye bakarsın? Seyahat gelirlerinin de içerisinde olduğu temel makroekonomik gösterge nedir? Cari açıktır. Cari açığa baktığımız zaman da zaten tam bir fiyasko var, 2017'de 40 milyar dolar cari açık var; şu anda 50 milyar doların üzerine çıkacak ve millî gelire oranı da artıyor yani 4,5'dan 5,9'a çıkıyor. Dolayısıyla, bu da geçerli değil.

Ondan sonra, bir de "bütçe açığı" dedi, ben onu anlamadım onu da niye dedi. Çünkü bütçe açığı olağanüstü bozuluyor bu dönemde ama tutuyor, orada 2022'yi 2021'le mukayese ediyor. Şimdi, onu Cevdet Bey de yaptı, ona da geleceğim. Ya, böyle bir şey yok ki kardeşim, ben "partili Cumhurbaşkanlığı sistemi ile parlamenter sistem mukayesesi" diyorum, sen bu dönemin kendi içerisindeki bir rakamı alıyorsun, onu onunla falan olmaz ki, bu işin bir metodolojisi olmaz mı? Şimdi, bununla vakit kaybetmeyeceğim ama kamu bütçe açığının millî gelire oranı yüzde 1,5'tan -bakın, nominal rakam vermiyorum- yüzde 3,4'e çıkıyor bu dönemde ya, Allah aşkına, bunu nasıl düzelmiş bir makroekonomik gösterge diye burada söylersiniz! Susun ki hiç olmazsa bu kadar foyanız ortaya çıkmasın ya, böyle bir şey olabilir mi ya, bu kabul edilebilir mi!

Yani şurada, bakın, girişte doksan dokuz dakika, sonra yetmiş dakika, sonra bir yetmiş dakika daha, şimdi bir yetmiş dakika daha konuşacak; beş saatimizi, altı saatimizi heba ettiğimiz bir kişinin rakamları bunlar Sayın Bakan. Yani öyle sıradan birisi söylese bu kadar muhatap olup söylemem ama ben burada altı saat oturup onu dinliyorsam o bana anlamlı birtakım şeyler söylemek durumunda, böyle bir şey olmaz, böyle bir şey olmaz, bu kabul edilemez.

“İstihdam” dedi en son. İstihdamda şunu söylüyorum: Manşet istihdam rakamına -iddia ediyorum yine- müdahale ediliyor, rakamla oynanıyor işsizlik rakamı ve istihdam rakamıyla. Ben Plan ve Bütçe Komisyonunda söyledim, Maliye Bakanlığında söyledim mi hatırlamıyorum ama ilk günde söyledim, dedim ki: İstihdam rakamlarınız, manşet rakamlarınız, TÜİK’in alttaki rakamları çalışılan saat rakamlarını teyit etmiyor. Değerli arkadaşlar, bir ülkede toplam istihdam artıyorsa toplam çalışılan saat artmaz mı? Toplam çalışılan saat artmıyorsa istihdam niye artsın? Bunun artmasının ne mantığı var? Onun rakamlarını verdik, orada da düşüş var. Mesela, atıl iş gücünde aynı dönemde 5,1 puan artış var Sayın Bakan. İstihdam oranına bakmak anlamında olabilir, onu söylese ona bir şey demezdim. İstihdam oranına baktığında aynı kalmış, istihdam oranı 47,5’miş 2018’in ikinci çeyreğinde, şimdi de 47,5. Allah’tan bozulmamış, bozulmaması sizin açınızdan yine belki bir ödül olabilir.

Dolayısıyla, Sayın Oktay hiçbir makroekonomik gösterge söylememişti. Şimdi, Sayın Bakana aynı iddiayı söylüyorum, bana bir tane -Allah rızası için- bu sistem iyi geldi diyorsunuz... Çünkü AK PARTİ’li arkadaşlar da MHP’li arkadaşlarımız da hepsi diyor ki: “Ya, bu sistemde şöyle iyi oldu, böyle iyi oldu.” Ya, bir tane makroekonomik gösterge söyleyin arkadaşlar, bu subjektif değerlendirmeyi bozacak objektif değerlendirme odur.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Bu sistem iyi geldi.

ERHAN USTA (Devamla) – Şimdi, Bingöl Milletvekilimiz ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız Sayın Cevdet Yılmaz da birkaç gün sonra bu tartışmaya girdi, o da güzel şeyler söyledi biraz da üst perdeden; dedi ki: “Rakamlarda eş zamanlılık ile nedenselliği birbirinden ayırt etmek gerekir.” Onu karıştıran yok zaten, onu karıştıran yok; nedensellik ile eş zamanlılığı yani biz bu işleri biliyoruz. Şimdi, ondan sonra şunu söyledi -yalnız, kendisi yine kendi şeyine düştü- dedi ki: “2 tane göstergeye bakmak lazım bu mukayesede; bütçe açıkları ile kamu borç stoku.” Sayın Başkan, bütçe açıkları, kamu borç stoku; zaten yani sizinki daha da... Kusura bakmayın, hiç yakıştıramadım ben.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Maliye politikası açısından söylüyorum, maliye politikası.

ERHAN USTA (Devamla) – Hiç yakıştıramadım.

Diyorsunuz ki: “Geçen yıl kamu açıklarımızın millî gelire oranı yüzde 2,8’di, bu sene yüzde 3,4 bekliyoruz.” Yani kamu açıklarının yükselmesi iyi bir şey değil, kötü bir şey. Bir de mukayese ettiğiniz yıl yine... Ben diyorum ki: “Parlamentar sistem şey...” Siz bir önceki yıllara mukayese ediyorsunuz.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Dünyayla mukayese ediyoruz.

ERHAN USTA (Devamla) – Onun rakamlarını az önce verdim. Bütçe açığındaki bozulmanın fevkalade olduğunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Dünyayla mukayese ediyoruz.

ERHAN USTA (Devamla) – Dünyayla niye mukayese ediyorsunuz? Bunu kendi dönemiyle mukayese edersiniz. Yani daha doğrusu, şimdi...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Nasıl ölçeceksiniz kendi performansınızı, dünyaya bakmadan nasıl ölçeceksiniz?

ERHAN USTA (Devamla) – Ya, dünyayla mukayese ayrı bir olay, dünyayla da mukayese ederiz. Dünyayla mukayese olur mu?

Şimdi, parlamenter sisteme geçmişiz, geçmemişiz... Ya, parlamenter sistem, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi; iki dönemi birbiriyle mukayese edeceksiniz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Parlamenter sistemin ortalamasını almanız lazım.

ERHAN USTA (Devamla) – O zaman neye göre bunun iyi olduğunu söyleyebilirsiniz?

İkinci söylediği de kamu borç stoku. Kamu borç stoku diye AB tanımlı borç stoku rakamlarını veriyor. Bakın, orada, bu dönemde 2018 yılının ikinci çeyreğinde AB tanımlı borç stokunun millî gelire oranı yüzde 28,8; bu, yüzde 39,3'e çıkmış. Yani borç stoku mutlak rakam olarak zaten artmış da 10,5 puan artmış, 10,5 puan artmış.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) –AB'de ne olmuş?

ERHAN USTA (Devamla) – AB'de ne olduğu şu anda bizim konumuz değil, onu ayrıca tartışırız; o ayrıca tartışılacak bir konu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, laf atma oradan.

ERHAN USTA (Devamla) – Ama şu anda iki sistemin dönemlerini birbiriyle mukayese ediyoruz, ben bunu söylüyorum. Bu tartışmaya yanlış kanaldan, yanlış şekilde girmemek lazım. Sayın Bakandan da buna ilişkin bir makroekonomik gösterge bekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.02

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.35****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

3’üncü madde üzerinde söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Olcay Kılavuz’da.

Buyurun Sayın Kılavuz. (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Tarihinin verdiği ilhamla, milletinden aldığı kudretle, ülkülerinden aldığı kuvvetle bölgesel ve küresel güç olma yolunda emin adımlarla ilerleyen Türkiye’imiz; çok yönlü, siyasi, askeri, ekonomik ve diplomatik ağır saldırıları ve tehditleri bertaraf etmiş, hamdolsun, bağımsızlığına gölge düşürmeden her tehdidi aşı aşı bugünlere gelmiştir. Herkes şunu iyi bilmelidir ki: Millî varlığımızı tehlikeye sokan tehditlerin karşısında; havasıyla suyuyla taşıyla toprağıyla Türk’ün olan, her karışına mühür vurduğumuz, uğruna şehit olduğumuz Türk vatanından yanayız. Malazgirt’te yurt açan, Büyük Taarruz’da yurt kurtaran nice kahramanlık destanları yazan Türk milletinin tarafıyız. Işığı mazlum milletlere umut olan, vefalı Türk’ü hatırlatan, Türk’ün bayrağının gölgesinde huzur bulanlarız. Akıllı Türk vatanında, ruhu Türk milletiyle, kalbi Türk bayrağıyla çarpanların daima yanındayız. (MHP sıralarından alkışlar)

Geçtiğimiz yüzyılın başında, asırlık devletimizi parçalayıp yok etmeyi amaçlayan dış tehdit unsurları ve sömürgeci işgalcilere aracılık eden İngiliz Muhipleri yanlısı, manda ve himaye sevdalısı iç tehdit odakları, aynı surette fakat farklı isimlerle devletimize ve milletimize düşmanlığa devam etmektedir. Dün, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının cesaretini karşısında bulanlar, bugün de Cumhuriyet İttifakı’nın iradesini karşısında bulacaklardır. (MHP sıralarından alkışlar) Türk ordusunu kimyasal silah kullanmakla suçlayanların, Diyarbakır’ı sözde kürdistanın parçası sayanların, PYD’yi ise terör örgütünden saymayanların tam karşındayız. “Azerbaycan’a cihatçı gönderiliyor.” diyerek millî davamızı karalayanların, teröristleri imha eden ordumuzun sınır ötesi operasyonlarına karşı çıkanların, sözde Ermeni iddialarına ve yalanlarına sarılanların daima karşındayız. Yüce Türk devletini uyuşturucu ticareti yapmakla suçlayanların ve kara para akladığını iddia edenlerin ilelebet karşındayız. Teröristbaşı bebek katilinin özgürlüğünü talep edip “Heykelini dikeceğiz.” diyenin, cinayet şebekesi, katiller sürüsü PKK’yı “halk hareketi” olarak görenin, bu tescilli teröriste şeref madalyası takmayı düşleyenlerin muhkem bir kale gibi karşındayız. Safımız belli, tavrimiz nettir.

Türk savunma sanayimizin parlayan yıldızlarını üretmeleri yargılamayı ima edenlere karşı Türk milletinin gururu İHA, SİHA, TİHA KIZILELMA, ATAK helikopterleri, millî muharip gemileri ve yarım kalan Devrim otomobili hayalimizi Togg’la gerçekleştirip çağa Türk’ün damgasını vuranlar millî gururumuzdur. Demokrasi, barış, özgürlük, insan hakları ve kardeşlik gibi değerleri paravan yapıp terör örgütleriyle, teröristlerle iş tutan devlet ve millet düşmanlarına karşı terörü ve teröristi döktüğü kanda boğan, “Ne mutlu Türk’üm diyene!” demekten gurur duyanlar onur kaynağımızdır.

Yabancı büyükelçiler önünde sıra bekleyip iktidarı Türk milletinden değil de Washington'dan, Brüksel'den dilenen, Türkiye'yi Batılılara şikâyet eden müstemleke memleket hâline getirmek isteyenlere karşı devleti ebet müddet bilen, "Ya istiklal ya ölüm!" fikrini şiar edinen, milletin azim ve kararlılığıyla yol yürütenler şeref abidelerimizdir, selam olsun. Selam olsun mavi vatanda Türk devletinin egemenlik haklarını ve tarihî menfaatini savunup doğal gaz ve petrol çalışmalarıyla Türk devletini küresel güç yapmaya çalışanlara. Selam olsun İslam'ın nuru, Türklüğün gururu Ayasofya'nın zincirlerini kırıp ibadete açarak fetih ruhu yaşatanlara. Selam olsun "Cansa can, kansa kan, yaşasın Azerbaycan!" haykırışıyla "Karabağ Türk'tür, Karabağ Azerbaycan'dır." diyerek asırlık Türk yurdunu azatlığa kavuşturanlara. Selam olsun "Kıbrıs Türk'tür, Türk kalacak." şiarıyla kapalı Maraş'ı açarak Kıbrıs'tan dünyaya meydan okuyanlara. Selam olsun Suriye ve Irak'ın kuzeyindeki terör yuvalarını ve koridorlarını teröristlerin başına yikanlara. Selam olsun "Taş kırılır, tunç erir, Türklük ebedidir." düşüncesiyle "dilde, fikirde, işte birlik" fikrini temel alanlara. Merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş Bey'in "Dünyanın neresinde Türk varsa bizim ilgi alanımızdadır." anlayışı ile Türkmen Beyi'miz, bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in "Asır Türk asırdır, hedef Kızılelma, hedef turan ülküsüdür." düsturuyla Türk Devletleri Teşkilatıyla asrı Türk'ün asrı yapanlara; "Türkiye Yüzyılı" vizyonuyla devletimizi hedeflerine ulaştırmaya çalışanlara selam olsun. "Yarın elbet bizim, elbet bizimidir!/ Gün doğmuş, gün batmış, ebet bizimidir!"

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk devletini işgale yeltenen, milletimize kurşunlar ve bombalar yağdıran, emperyalistlerin taşeronu hain terör örgütü FETÖ'nün 15 Temmuz ihaneti akabinde kurulan, Türk milletinin ruh kökünden doğan, sinesinden ve cevheriaslisinden çıkan Cumhur İttifakı "Mevzubahis vatansa gerisi teferruattır." anlayışıyla Türk'ün gücünü cihana göstermiş, mazluma Yunus, zalime Yavuz olmuştur. "Vatanımızın bağımsızlığı, devletimizin bekası ve milletimizin refahı" anlayışıyla ortaya çıkan Cumhur İttifakı birliğimizin, dirliğimizin ve kardeşliğimizin teminatıdır. Cumhur İttifakı'yla Türkiye'miz Allah'ın izniyle cumhuriyetin 100'üncü yılında bir kez daha Türk'ün şanlı dirilişini gösterecektir.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in 1992 yılındaki çağlar aşan ifadeleriyle "21'inci yüzyılın Türk yüzyılı olmasını istiyorsak 2023 yılında lider Türkiye olarak Türkiye'yi hatırlayalım." sözü ışığında devletimiz cumhuriyetin 2'nci yüzyılına "lider ülke Türkiye" idealiyle girecektir. 29 Ekim 1923'te kurulan ve bize emanet edilen onurlu, başı dik, hür ve bağımsız devletimizi cumhuriyetin 2'nci yüzyılında tarımıyla, turizmiyle, ekonomisiyle, sanayisiyle, millî savunma hamleleriyle şaha kaldırmak; Millî Mücadele kahramanlarımıza, şanlı ecdadımıza ve toprağın bağrında sıra dağlar gibi duran şehitlerimize boyun borcumuz, şeref sözümüz, asırlık yeminimizdir. Allah'a şükürler olsun, Cumhur İttifakı öncülüğünde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ülkemizin her alanındaki zaferlerini, Türk devletinin azametini, Türk milletinin ferasetini bütün cihan görmektedir. Türk ve Türkiye düşmanları, varlığını Türk varlığına armağan edenlerin cesareti ve kudreti karşısında hüsrana uğrayacaklardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Mersin'e yönelik yatırımlar için Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere tüm bakanlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Mersin tarımda, turizmde, eğitimde, sporda, sanayide ve ticarete ülkemizin marka değeridir. Mersin'imizde çiftçilerimize yönelik destek ve teşviklerin sürdürülmesi, Mersin'de hazine ve 2/B arazilerinin mülk kullanıcılarına tahsis edilmesi yerinde olacaktır. Yörük kültürünün güçlenmesi adına desteklerin artarak devam etmesi, Yörüklerimizin taleplerinin karşılanması önemlidir. Mersin'imizde baraj ve göletlerin tamamlanması üreticilerimizin beklentisidir.

Mersin deniz, kültür, inanç, spor ve kış turizmi gibi çok yönlü turistik faaliyetlerin yapıldığı turizm şehridir. Bu kapsamda Tarsus Kazanlı ve Karboğazı Turizm Projelerinin tamamlanması yerinde olacaktır.

Mersin'imizin ulaşımı adına Silifke-Mut-Karaman-Çeşmeli-Taşucu ve Mersin-Antalya yolunun tamamlanması, Mersin-Tarsus yolunun ücretsiz olması ve Çukurova Havalimanı'nın da hizmete açılması talebimizdir. Ana Konteyner Limanı Projesi'nin Mersin'de hayata geçirilmesi oldukça önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Spor kenti Mersin'imizde ihtiyaç duyulan spor tesislerinin, gençlik merkezlerinin ve öğrenci yurtlarının tamamlanması, Tarsus İdman Yurdu'na yakışır bir stadın inşa edilmesi yerinde olacaktır.

Özellikle belediyelerde işten çıkarılan vatandaşlarımızın mahkemeleri kazanmaları sonucu işe yerleştirilmemesi gerçekten hepimizi üzmektedir ve belediyede şirket ve taşeron işçilerinin iş güvencelerinin sağlanması hepimizin beklentisidir.

Son olarak liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin tezrifleriyle “2023’e Doğru: Aday Belli, Karar Net” temasıyla 18 Aralık Pazar günü büyük bir coşkuyla, tarihi bir kalabalıkla Millî Mücadele'nin abide şehri Mersin'imizde gerçekleştireceğimiz mitingimize bütün Mersinli hemşehrilerimizi davet ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurun Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sözlerime başlarken “Bizden çaldıklarınızı geri alacağız.” diyerek sokaklara çıkan gençleri, “Yaşamak direnmektir.” diyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sarayda yapılan bu bütçe şirket gibi yönetilen bir ülkenin bütçesidir. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından gerçek bir darbe yapıldı; ülke o günden bu yana fiili OHAL'lerle, KHK'lerle, tek adamın iki dudağı arasından çıkan kararlarla yönetiliyor. Erdoğan iktidarı totaliter bir rejime dönüşmüş, AKP-MHP bloku faşizmi kurumsallaştırma çabasına girmiştir. Doğrusu 12 Eylül askerî darbesine rahmet okuttunuz ve her gün yeni bir darbe yapıyor, siyaseti darbelerle dizayn ediyorsunuz. Bu Parlamentonun 3'üncü büyük partisine kumpaslar kurarak Kobane kumpas davası ve HDP kapatma davasıyla halkın iradesini gasbetmeye hazırlanıyorsunuz. Dokunulmazlıkları kaldırmamız, belediyelerimize üst üste kayyum darbesi yapmanız, KHK'ler, barış akademisyenlerinin ihracı, Boğaziçi Üniversitesine kayyum darbesi yapmanız; saymakla bitmez. En son, İstanbul Belediye Başkanına yapılan yargı darbesi darbe sarmalındaki Türkiye'nin geldiği son aşamayı gösteriyor. Diyarbakır başta olmak üzere, kürdistanındaki onlarca belediyemize yapılan darbeleri kınadığımız gibi İstanbulluların iradesine yapılan bu yargı darbesini de en sert şekilde kınıyoruz. Keşke bütün Türkiye Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Gültan Kışanak, Selçuk Mızraklı ve tüm siyasi temsilcilerimize yapılan siyasi darbeye aynı kararlılıkla karşı durabilseydi, Türkiye bugün bambaşka bir yerde olurdu.

Değerli halkımız, saray rejimi bu bütçeyi sarayda yapmıştır. Herkes yaşadığı yerdeki gibi düşünür; sarayda yaşayan başka, kulübede yaşayan başka düşünür. Saray işsiz derdinden anlamaz; asgari ücretlinin, EYT'linin derdinden anlamaz; on bir saat çalışan, ekmeğin arasına ıspanak verilen, yataklarını tahtakurularıyla paylaşan Bayburt Grup metro inşaat işçilerinin derdinden anlamaz. Saraydakiler kadının, gencin, çocuğun derdinden anlamaz; yoksulluğu ve yoksunluğu bilmez. Bu bütçe halk için değil, sarayın bekasını kurtarmak için yapıldı ve enflasyon altında ezilen dar gelirliye faydası olmaz.

Hazine Bakanı Nebati -burada değil kendisi- “Enflasyonla birlikte büyümeyi tercih ettik, yoksa enflasyonu düşürmek için çok sert tedbirler alabilirdik.” demiş, “Üretimi ve büyümeyi tercih ettik.” buyurmuştur. Enflasyona ezdirdikleri milyonlarca insanı nasıl gözden çıkardıklarını bu sözlerle itiraf etmişlerdir. Enflasyon halka kesilen en zalim vergidir, halktan alıp bir avuç para babasına servet transferidir.

Seçime giderken halka en büyük vaadi “Vallaha bir kez daha aday olmayacağım.” olan Erdoğan’ın iktidarı pul pul dökülüyor. Bu bütçe, Erdoğan’ın bekasını kollama bütçesidir yani savaşın ve yandaşın bütçesidir. Saray rejiminin temel harcı, AKP-MHP Ergenekoncu militarist ittifakın yapıstırıcı çimentosu, Kürt düşmanlığı ve savaş politikalarıdır. Canikli’nin bu salonda söylediği gibi “F-16’lardan atılan mühimmatın tanesi 400 bin dolardan 5 milyon dolara kadar çıkıyor.” yani bütçe savaşa akıtılıyor. Savaşla kuzeydoğu Suriye’de Kürt kazanımlarının kalıcılılaşmasını önlemek istiyor, Suriye’de Kürtlerin statü sahibini olmasını engellemeye çalışıyorsunuz. Bu bütçe “Kürt, anasını görmesin.” bütçesi olmuştur. Bu bütçe, yaklaşık 30 milyon Kürt yurttaşı yok sayan; barışa değil, savaşa kaynak akıtan bir bütçe olmuştur; tıpkı 84 milyonun yarısı olan kadınların bu bütçede hakkının yendiği gibi, İşsizlik Fonu’nu işsizden çok patronlara verdiği gibi, patronlar daha çok kâr etsin diye maden ocaklarında iş güvenliği yatırımlarının yetersizliğini örtbas ettiğiniz gibi; iş cinayetlerinde cezasızlık politikası izlediğiniz gibi, Limak istiyor diye zeytin yasasını çıkarmak için kırk dereden su getirdiğiniz gibi; “Altın maden şirketleri altının yüzde 2’sini ülkeye bırakıyorlar.” deyip milyonlarca ton tehlikeli atık, ağır metaller ve siyanürle ekolojiyi, yaşamı yok ettiğiniz gibi; çocuğun yüksek yararını korumak yerine tarikatlara kaynak akıtarak çocuklarımızın istismar edilmesine göz yumduğunuz gibi, çocuklara okullarda bir öğün yemek için bütçe ayırmazken 5 yandaş şirketin vergi borçlarını bir kalemde sildiğiniz gibi, tarıma kanun yükümlü kıldığı hâlde yüzde 1 desteğin yarısını bile vermediğiniz gibi.

Türkiye haftada altmış saat ile OECD ülkeleri içinde en uzun çalışma süresine sahip ülke ve geçinemeyen işçiler fazla mesailerle gelirlerini artırmaya çalışıyor. “Çocuğunun büyüdüğünü görmeden, gece gündüz, hafta tatili yapmadan çalışarak yaşamak, yaşamak mıdır?” diye sormak istiyorum. Asgari ücretliler ülkesi olan ülkemizde asgari ücrete yapılacak zamla övünmeyi artık bırakın; asgari ücret zammını enflasyonla geri alıyorsunuz, yaptığınız zamlar yaralara merhem dahi olmuyor. Asgari ücret en az 12.500 lira -net- olmalıdır, her ay enflasyona göre güncellenmelidir. Bir emekçi işe girerken asgari ücret alıyor, otuz yıl sonra yine asgari ücretle çalışıyor ve emekli oluyor; emeklilikte bu ücreti de alamıyor. En düşük emekli maaşı en az 8 bin lira olmalıdır.

Sayın Başkan, bu Meclis çatısı altında aynı işi yapan çalışanlara farklı statüler verilmesi kabul edilemez. Eşit işe eşit ücret anayasal bir haktır; Mecliste dahi uygulanmıyor, birçok hizmetli personelin özlük hakları ihlal ediliyor. Bu ayıba artık son verilmelidir. Meclis Başkanı Şentop’un söz vermiş olduğu, danışman arkadaşlarımızın kıdem tazminatı meselesi bugüne kadar çözülmedi. Bugün kanun teklifinin komisyona verildiğini öğrendik, bir an önce çözüme kavuşmalıdır. Bunun da takipçisi olacağız.

EYT’liler konusuna gelince, EYT’lilerle ilgili gerekli adımlar hâlâ atılmadı; işi yokuşa sürüyorsunuz, kırk takla atmanıza gerek yok. Gasbedilmiş bir hak var ortada, EYT’lilerin hakkı “ama”sız, “fakat”sız verilmelidir ancak bu bütçede EYT’ye ödenek bile koymadığınıza göre niyetinizi anlıyoruz; EYT’lilerle beraber takipçisi olacağız ve ipe un sermenize asla izin vermeyeceğiz.

Buraya gelip istatistiklere, rakamlara takla atturdunuz. Yirmi yıldır kadın istihdamı erkek çalışanların yarısına dahi gelemedi, kadınlara iyi işler bulunamıyor. Genç işsizliği, güvencesiz öğretmenler, esnaf kuryeler, sağlıkta şiddet ve ayrımcılık, taşeron, redevans sistemleri, iş cinayetleri, meslek hastalıklarıyla çalışma yaşamını âdeta cehenneme çevirdiniz. İşçilere, emekçilere cehennemi reva görenlerin kendileri vergi cennetlerinde para istifliyorlar. Bu bütçe vergi cennetlerinde servet biriktirenlerin bütçesidir.

Kadınların hayatı, görülmeyen, değeri olmayan işlerle geçiyor. Kapsamlı bir bakım sistemi oluşturmak, bakım emeği konusunda toplumu dönüştürecek, bakım işlerini eşit paylaşılacak, kadınları güçlendirecek politikalara bir an önce yönelmek gerekiyor ama sarayın bütçesinde kadın emeğine pay ayrılmamıştır. Kadınlar ev kadınlığına, güvencesiz işlere, angaryalara layık görülmektedir ve bu bütçede kadının adı yoktur; toplumsal cinsiyet, LGBTİ hakları yoktur. Nefret suçlarına karşı devlet LGBT+’ları korumalıdır ama bu kürsüde de gördük ki Hükümet nefret suçlarını kendi ağızıyla üretiyor. LGBT hakları insan haklarıdır ve insan haklarına sahip çıkılmalıdır.

Maden işçilerini hatırlamak için maden işçilerinin ölmesi mi gerekiyor? Balıkesir’de Esan Madencilikte çalışan 243 işçi 4 Aralık Dünya Madenciler Günü’nde işten atıldı, susuyorsunuz. İzmir’de, Gebze’de DYÖ işçileri direnişte. Koç Üniversitesi hastanesinde sendikalaşan işçiler işten atıldılar. Her gün hakkı yenen işçiler 3 tane çay -bakın, 3 poşet şöyle- poşeti çantasında bulundu diye işten atılıyor. İşçilere sahip çıkmıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Soho House Otel işçileri yetki aldıkları hâlde sendikal yetkileri tanınmıyor, onlar da greve çıktılar; buradan grevlerini selamlıyorum.

Erdoğan, patronlar gülsün diye grevleri yasaklıyor; AKP yirmi yılda 19 grev yasakladı, 2’si “İşçi dostuyum.” diyen Vedat Bilgin döneminde oldu. Yine zeytinlikleri, limanları yağmalamak isteyen patronlar Ankara’da her gün ağırlandıran KESK’in “Seçim İçin Değil, Geçim İçin Bütçe” mitingi engelleniyor.

Yaşasın işçilerin birliği, halkların eşitliği ve kardeşliği diyoruz. “...”(*) diyerek halklarımızı burada selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Konuşmacı “Bu bütçe sarayın bütçesi, Kürt düşmanlığı bütçesi.” şeklinde ifadeler kullandı. Bu bütçe en büyük Kürt düşmanı olan PKK ve terör örgütleriyle mücadele bütçesidir; bu ülkedeki 85 milyonun huzurunu, refahını topyekûn kalkındırma bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Yo, sizin, sizin; 85 milyonun değil.

BAŞKAN – Peki.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; ben de öncelikle hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Devletin temeli adalettir. “Adalet bir Kutup Yıldızı gibi yerinde durur, geri kalan her şey onu takip eder.” Konfüçyüs bu sözü iki bin beş yüz sene önce söylemiş. Eğer bir ülkede adalet yere düşer, menfaat başa çıkarsa düzen de ahlak da bozulur. İktidara söylemek gerekirse, siz bu ülkeyi yıllarca kötü yönettiniz, siz halkın verdiği emaneti istismar ettiniz ama en önemlisi, insanların adalete olan inancını yere düşürdünüz. Şu gerçekle yüzleşme zamanımız: Sizin teraziniz artık adaleti değil, menfaati tartıyor. Vicdanınızı rahatlatmak için her şeyi doğru yaptığınızı düşünüyorsunuz ama unutmayın hiçbir suçlu kendi vicdanında beraat edemez. Bu ülkede adaleti bitirdiniz, adalete güven kalmadı.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Cumhuriyet Halk Partisi olarak 11’i büyükşehir belediyesi olmak üzere çok sayıda belediyeyi kazandık. İktidarın tüm baskısına rağmen vatandaşımız başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere ittifakımıza destek verdi. Vatandaşlarımız çok iyi hatırlayacaktır, birileri çıktı dedi ki: “İstanbul’la gelen, İstanbul’la gider.” İşte, İstanbul’la gelenler ellerinden İstanbul’un gittiğini, yeniden 16 milyon halka geri döndüğünü görünce bu kez de seçim süreciyle ilgili ne denildi? “Hiçbir şey olmadıysa bile kesinlikle bir şeyler oldu.” denilerek İstanbul seçimleri iptal ettirildi.

Peki, nasıl oldu? Aynı zarftan çıkan 4 oy pusulasından 3 tanesi geçerli sayıldı, 4’üncüsü olan Büyükşehir Belediyesi oyları ise geçersiz sayıldı. Peki, bu nasıl böyle oldu? Nasıl bir hukuksuzluk, nasıl bir adaletsizlik? İstanbul halkının iradesine büyük bir saygısızlık yapıldı; demokrasiye aykırı davranılarak, insan haklarını ihlal ederek millî iradeyi sakatladılar. Bu millet bunu gördü. Peki, bu kararı kim aldırdı? Herkes biliyor ki “İstanbul’u kaybeden Türkiye’yi kaybeder.” diyen anlayış bu kararı aldırdı. Aksi hâlde, aynı zarftan çıkan 4 pusulanın 3’ünün geçerli, 1’inin geçersiz sayılması başka türlü izah edilemez.

Nasıl ki İstanbul halkının 31 Marttaki özgür iradesine bir darbe yapılmış ise şimdi de oyların yüzde 52’sini alan Ekrem İmamoğlu’na yani 806 bin oy farkla kazanmasından sonra İstanbul halkının iradesine ikinci kez darbe vurulmaya çalışılmakta. Ekrem İmamoğlu’nun ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin güzel hizmetleri görüldüğünden ve sizin yıllarca İstanbul’u yönetip de yapamadıklarınızı yaptıklarından dolayı hazmedemediniz. İşte, bu davada yargılanan Ekrem İmamoğlu değil İstanbul halkının özgür idaresi olmuştur. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız hakkında verilen karar, siyasi tarihimize bir kara leke, bir utanç vesikası olarak geçecektir. Şunu kendinize itiraf etme zamanı geldi. Siz adalet dağıtması gereken mahkemeleri utanç salonları hâline getiren bir iktidar oldunuz. Yargılamada, önceki duruşmada mahkemeye bakan hâkimin “Bu sözlerin kime söylendiği belli, Süleyman Soylu’ya söylenmedi diyen varsa buraya gelsin.” ifadesi var. Bu beyanı o duruşma salonunda olan herkes duydu, biliyor. Bunu diyen bir hâkim dün YSK üyelerine hakaretten Ekrem İmamoğlu’na ceza verdi. Adaletsizliği, haksızlığı, hukuksuzluğu yapanlara savcı ve hâkim denilemez. Bugün yargıda görevini düzgün yapmaya çalışan; hukuka, adalete inanan düzgün hâkim, savcı yok mu? Tabii ki var ancak onlara görevleri yaptırılmaz bir hâlde gelindi. Tepe noktada olanlar, etkili olanlar, iktidara yaranmak isteyenler, iktidarın etkisinde olanlar ya da iktidara direkt bağlı olanlar maalesef ki siyasi kararlar alabilmekte.

Daha önce de söylendi, ben de bir kez daha söylemek istiyorum: AKP içerisinde il başkanı, ilçe başkanı, belediye başkan adayı, milletvekili adayı gibi değişik görevler almış olan ve hatta yaşı 45’e kadar çıkan avukatları hâkim ve savcı yaptınız; bunların kim olduğunu biz biliyoruz. Komisyon da Adalet Bakanına bu eleştiriyi yaptığımızda Adalet Bakanı gerçekten çok komik ve bana göre âcizliğin işareti bir cevap verdi, dedi ki: “Üniversite yıllarında öğrenciler siyasetle nasıl uğraşır veya ilgilenir, siyasetle alakadar olur ve daha sonra bunlar değişik mesleklerde ve hatta hâkim ve savcı da olabiliyorlarsa biz de bu mantık çerçevesinde, efendim, hâkim ve savcı yaptık.” diyecek şekilde, ifade ettiğim gibi, gerçekten âcizce ve komik bir cevap verdi.

Bakın, bir seçim döneminde hâkim ve savcı aday olmak isteyebilir mi? İster. İstifa eder ve aday aday olur; seçilirse seçildiği göreve gelir, milletvekili olur, belediye başkanı olur. Seçilemezse ne olur? Göreve iade edilir mi? Hayır. Eğer ki bir hâkim ve savcı aday adayı veya aday olduktan sonra seçilememişse geriye dönemez çünkü kanunu buna uygun değildir çünkü artık o hâkim ve savcı siyasi kimliğini ortaya koymuştur o adaylıkla. Ama siz ne yaptınız? Yıllarca siyasi kimliğiyle kendini, efendim, ifade eden, partinizde görev almış olan kişileri sonradan hâkim, savcı yaptınız; bu ayıp da size yeter.

Son olarak şunları söyleyeyim: Bakın, bu karar bozulacak, evet, bozulmalıdır da; hukuka biraz inanç kalmışsa, adalet duygusu kalmışsa, vicdan kalmışsa bu karar bozulacak. Düzgün hâkimler sayesinde bu kararın bozulacağı günü bekliyoruz ancak şunu da söyleyeyim: Düzgün hâkimler görevini yapmak isterken sayenizde seygar hâkim, seygar mahkemeler oluştu; düzgün karar vermek isteyenler oradan oraya gönderilir hâle geldi.

2019 yerel seçimlerinden bu yana belediye başkanlarımıza karşı gerçekten bir politik terör uygulamaktasınız. Bakın değerli arkadaşlar, belediyeleri kaybettikten sonra gerçekten sizde bir sendrom oluştu. Millî iradeye saygı duymak yerine “Topal ördek olacaksınız.” diye tehdit ettiniz, ardından her türlü baskıyı yapmaya çalıştınız ancak ördeğin ayağını kıramadınız. Biz dimdik yürümeye devam ettikçe sizdeki bu sendrom paranoya hâline dönüştü ama yaptığımız hiçbir kötülük belediyelerimizin önünü kesmeye yaramadı.

Değerli arkadaşlar, belediyelerimiz tüm baskı ve engellemelere rağmen büyük başarılarla çalışmaya devam etmekte. Kısaca özetlersek, siz “Cumhuriyet Halk Partisi gelirse yardımları kesecek.” diye milleti korkutmaya çalıştınız, biz sizden aldığımız belediyelerde sosyal yardımları bugün itibarıyla 4 katına çıkardık. Yine, biz, 4 milyon 800 bin haneye insan onuruna yaraşır şekilde 28 milyar yardımda bulunduk.

Siz öğrencileri hâlâ tarikat yurtlarına mahkûm ederken biz öğrencilerimize tertemiz yurtlar yaptık. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

CAVİT ARI (Devamla) - Belediyelerdeki yurt sayısını 4 kat, kapasitelerini 5 kat arttırdık. Siz, Venezuela’da tarla gezen Tarım Bakanını alkışlarken biz yerli çiftçiyi destekledik, 160 bin üreticimize 10 milyar destek sağladık. Siz çiftçinin ürünlerini tarlada bırakırken biz o ürünleri satın alıp ihtiyaç sahiplerine dağıttık.

Yani kısacası, aslında çok sayıda sayılabilecek hizmetleri bugüne kadar Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimiz yaptılar, yapmaya da devam ediyorlar.

Son söz olarak şöyle tamamlamak istiyorum, şair şöyle demiş: “Saraylar, saltanatlar çöker/Kan susar bir gün/Zulüm biter/Bugünlerden geriye/Bir yarına gidenler kalır/Bir de yarın için direnenler.” (CHP sıralarından alkışlar) Siz, bu ülkenin bugününü mahvettiniz, biz yarınını kurtarmak için geliyoruz.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına ilk söz Kastamonu Milletvekili Metin Çelik’e aittir.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum

Üç yıldır pandemiyle başlayıp savaşa devam eden ve dünyayı önce sağlık, sonra ekonomi anlamında ciddi darboğaza sokan bir sürecin içerisinde geçiyoruz. Tabii ki bu süreç ülkemizi de etkilemiştir. Özellikle enerji ve emtia fiyatlarında yaşanan aşırı artışların tetiklemiş olduğu enflasyonist ortam ülkemizde de bazı sıkıntılara neden oldu. Ancak Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Hükümetimizin almış olduğu önlemlerle, Meclisten çıkarmış olduğumuz kanunlarla tüm vatandaşlarımızın bu süreçten en az şekilde etkilenmeleri adına gereken her türlü önlemi aldık. Tüm kesimlerin, işçisinden emeklisine, asgari ücretlisine, tarım kesiminde almış olduğumuz önlemlerle, çiftçilerimize dönük önlemlerle başta alım gücünü yükselttik. Bir taraftan da özellikle yüksek enerji maliyetlerini halkımıza, vatandaşlarımıza yansıtmadık. Yüzde 70’e, yüzde 80’e varan sübvansiyonlarla daha faturaya yansımadan bu maliyetleri üzerimize aldık. Evet, biz bunları bir taraftan yaptık ve yaz aylarıyla birlikte, hepimizin malumu, ekonomide bir dengelenme başlamış durumda. İnşallah, bir iki ay içerisinde, önümüzdeki süreçte bunun daha iyiye evrildiğini hep birlikte göreceğiz.

Biz bunları yaparken, bu önlemleri alırken muhalefet kocaman kocaman yalanlarla -onların tabiriyle söylüyorum- bu süreci çarpıtmaya, baltalamaya çalıştı; işte 128 milyar dolar yalanı bunlardan sadece bir örnek. Başka ne yapıyor muhalefet? Yani örnek olsun diye söylüyorum: Bütçe görüşmelerinin ilk günü CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu bu kürsüye çıktı, 15 Temmuz darbe teşebbüsüyle ilgili, hain darbe teşebbüsüyle ilgili daha önceki söylemlerine ilave söylemler yaptı. Ne demişti? “Kontrollü darbe.” demişti, “Tiyatro.” demişti; buna yeni bir halkayı burada ekledi, dedi ki: “Öyle diyorlar, Gazi Meclismiş -işte- falan filan, bırakın bu ayakları.”

CAVİT ARI (Antalya) – Size dedi size, size söyledi, size. Bu Meclisin mehabetini bozduğunuz için söyledi!

METİN ÇELİK (Devamla) – Maalesef, bir ana muhalefet genel başkanına yakışmayan bir söylemi burada kendisinden duymuş olduk; kendisini burada kınıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Size söyledi!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ne söyledi?

ORHAN SÜMER (Adana) – Sen ilk önce dün söyleyip bugün unuttuğun Genel Başkanını kına, ondan sonra!

METİN ÇELİK (Devamla) – Evet, başka? Akdeniz’de, mavi vatanda 85 milyonun, Türkiye’nin hakkını biz savunuyoruz şu anda.

CAVİT ARI (Antalya) – Genel Başkanın söylemi sizedir, Meclisin mehabetine değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Normal bir konuşma yapın, gidin.

METİN ÇELİK (Devamla) – Genel Başkanınızın danışmanı milletvekili ne dedi? “Türkiye, Akdeniz’de saldırgan, yayılcı bir politika izliyor.” dedi. Bu, gerçekten sizin için acıması bir durum. Biz sizin için üzülüyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Sizin için de öyle!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sen kendi hâline bak!

CAVİT ARI (Antalya) – Adaları işgal ediyor, seyirci kalıyorsunuz. Sizin döneminizde kaç tane ada işgal edildi, haberin var mı senin?

METİN ÇELİK (Devamla) – Aynı kişi, aynı milletvekiliniz, Karabağ Harekâtı’nın başladığı daha ilk gün ne dedi? “Türkiye, mücahitleri gönderiyor, silah yardımı yapıyor.” diyerek bu süreci maalesef farklı bir noktaya taşımak istedi.

DİRAYET DİLÂT TAŞDEMİR (Ağrı) – Yalan mı?

METİN ÇELİK (Devamla) – Terörle mücadeleyle ilgili, yine, bir milletvekiliniz çıktı, dedi ki: “Türk ordusu terörle mücadelede kimyasal silah kullanıyor.” Bunu sahiplenen bir açıklama yaptı maalesef.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – “İddia ediliyor.” dedi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İddia, iddia.

METİN ÇELİK (Devamla) – Başka? Terörle mücadeleyle ilgili olarak Genel Başkan Yardımcınız, şu anda bir milletvekili dedi ki: “Biz sınırlarımızda PYD olsun isteriz.”

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok mu üzöldünüz?

METİN ÇELİK (Devamla) – Ya, gerçekten “Böyle bir şeyi arzuluyor.” dedi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok mu üzuldün? Ah zavallı(!) Ne kadar üzuldün? Göster, elinle göster.

METİN ÇELİK (Devamla) – Bu, PYD'nin, YPG'nin orada kurmak istedikleri terör devletine bir destekten başka bir şey değil bana göre.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Kürt düşmanısın, Kürt düşmanı; bu kadar basit.

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, kapıları açtın, 10 milyon yabancı geldi ülkeye ya!

METİN ÇELİK (Devamla) – Yine, CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu ne dedi?

CAVİT ARI (Antalya) – Yolgeçen hanına çevirdiniz sınırları! Haberin yok mu senin?

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Terör örgütüydü, niye görüştünüz 5 kez?

METİN ÇELİK (Devamla) – Bu kürsüde yine bütçe konuşmasının ilk günü yaptığı konuşmada şunları söyledi; “Ha-De-Pe”yle birlikte bizim kırk yıldır insan ve ekonomik kaynağımızı yok eden terörlere ilgili olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Daha partimizin adını bilmiyorsun ya! Notlarını düzgün al.

KEMAL PEKÖZ (Adana) - 2014'te, 2015'te 5'er kez görüşmüşsünüz. Niçin görüştünüz acaba?

METİN ÇELİK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen...

METİN ÇELİK (Devamla) – Terörlere mücadelede terör örgütlerini kaynağında yok etmek için bizim buraya tekrar getirmiş olduğumuz tezkereyi uzatma tezkeresine nasıl “hayır” oyu verdiklerini burada bence pişkin pişkin milletin huzurunda söyledi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şöyle elimizi kaldırarak verdik. Pişkin sensin!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Vallahi daha fazla ihale almak için savaş çıkarıyorsunuz! Daha fazla ihale almak için rüşvet alıyorsunuz!

METİN ÇELİK (Devamla) – Ben bütün bunları milletimizin takdirine sunuyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hakikaten mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Hangi tezkereydi o?

METİN ÇELİK (Devamla) – İnşallah Türkiye bu ülkenin gençleri, bu ülkenin kadınları, bu ülkenin usulları, yaşlıları on-line idare edecek...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ya, yirmi yıldır bu ülkeyi soydunuz soğana çevirdiniz be!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen o 6 yaşındaki çocuğun hesabını ver ya!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – 84 milyon sürünüyor be!

METİN ÇELİK (Devamla) – ... Türkiye'yi on-line idare edecek, biraz önce söylediğim nedenlerle gayrimillî bir siyaset izleyen karşımızdaki ittifaka asla yol vermeyecek ve Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Cumhuriyet İttifakı'na inşallah yola devam diyecektir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Acayip bir konuşma yaptın!

CAVİT ARI (Antalya) – Gayrimillî sensin sen!

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Tamam, bunu söyle otur yerine, boş ver ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Oturabilirsin!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Seçildin, aferin!

METİN ÇELİK (Devamla) – Ben bütçemizin hayırlı olmasını diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, bir konuşmacımız var şahsı adına, onu da yaptırayım, ondan sonra...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Direkt hakarete bulundu efendim o yüzden...

BAŞKAN – Evet, fark ettim, fark ettim.

Çok deneyimli bir siyasetçi herhâlde; bütün, Genel Başkandan aldı, Genel Başkanla devam etti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, evet, çok müthiş, derin bir siyasetçi(!)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – İzlemedi Cumhurbaşkanı ama(!)

BAŞKAN – Vereceğim, vereceğim söz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müthiş bir siyasetçi(!)

Harika bir konuşma yaptın, bravo, aferin sana(!)

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Çok doğru hepsi, bir gram yanlış yok, bir gram yanlış yok! Bir kelime yanlış yok!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Otur, biraz sonra bana cevap verirsin!

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Veririm, veririm, merak etme, veremeyeceğim cevap yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Biraz sonra verirsin, müthiştin yani bak herkes alkışladı seni, çok beğendiler seni(!)

BAŞKAN – Muş Milletvekili Sayın Şevin Coşkun.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmamı AKP'nin yirmi yıllık iktidarında işkence ve ölüm evlerine dönüşen cezaevleri üzerine yapacağım.

Türkiye'de bulunan 396 cezaevinde 314.502 kişi tutulmaktadır. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerini çözüme kavuşturması gereken Adalet Bakanı 2023 bütçe Komisyon görüşmelerinde 20 yeni cezaevi daha açacaklarını belirtmiştir. Oysa ki çözüm üretilmesi gereken cezaevleri, yaşanan hak ihlalleriyle âdeta ölüm evlerine dönüşmüştür.

İHD'nin verilerine göre, 2021 yılında 1.114 kişi cezaevlerinde işkence ve kötü muameleyle maruz kalmıştır. Aralık 2021'den bu yana cezaevlerinde 34'ü şüpheli 76 ölüm yaşanmıştır. Son ölüm haberi Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevinden geldi, 7 Aralıkta 26 yaşındaki Emre Abalak kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi. Cezaevi yönetimi ayağının kayarak düştüğünü, beyin kanaması geçirdiğini iddia etmiştir.

Değerli milletvekilleri, hasta tutuklu ve hükümlülerin sağlık durumu Adli Tıp Kurumunun olumsuz yöndeki raporları nedeniyle ciddiyetini korumaktadır. İHD verilerine göre, 651'i ağır 1.517 hasta tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır, sağlığa erişim hakları da engellenmektedir. Bunlar arasında bulunan 84 yaşındaki Mehmet Emin Özkan yirmi altı yıldır tutuklu. Yaşamını tek başına idame ettiremeyen Özkan, ATK'nin taraflı raporu nedeniyle âdeta intikam alma duygusuyla cezaevinde tutuluyor. Ayrıca, Tenzile Acar, Devrim Ayık, yüzde 98 engelli Serdal Yıldırım, bir bacağını ve bir kolunu kaybeden Şaban Kaygusuz, Muhlise Karagüzel, iki elini kaybeden Ergin Aktaş bu örneklerden yalnızca birkaç tanesidir.

Cezaevlerinde sağlık hakkına yönelik ihlallerin yanı sıra, çıplak arama, yemeklerin kötü olması, ısınma yetersizliği, keyfi disiplin cezaları, tek kişilik hücre uygulaması ve odaların yirmi dört saat kamerayla izlenmesi gibi birçok ihlal söz konusu. Örneğin, Manavgat S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan Neslihan Çetin, ailesiyle yaptığı telefon görüşmesinde tutulduğu tek kişilik odanın yirmi dört saat kamerayla izlendiğini aktarmıştır. Çetin'e yönelik bu uygulama, özel hayatın gizliliği ihlali, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin cezaevlerine yansımalarına bir örnektir.

Değerli milletvekilleri, cezaevlerindeki hukuksuzluklara, ceza içerisinde cezalandırma yöntemi olarak infaz yakmalar da karşımıza çıkmaktadır. Düzenlenen son infaz yasasıyla getirilen idare ve gözlem kurullarının keyfi kararları gerekçe gösterilerek hükümlüler verilen cezayı tamamlamasına rağmen tahliyeleri engellenmektedir. ÖHD'nin verilerine göre, tespit edilebilen 136 kişinin infazı yakılmıştır. Örneğin, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde tutulan Varto Belediyesi bir önceki dönem Eş Başkanımız Sabite Ekinci verilen cezayı 17 Haziran 2022'de tamamlamasına rağmen, infazı 2'nci kez yakılmıştır. Yine, Bolu T tipi Cezaevi'nde bulunan Erdal Tuncel verilen on üç yıl altı ay cezayı 16 Martta bitirmesine rağmen, infazı 3'üncü kez yakılarak tahliyesi engellenmiştir. Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu tarafından Tuncel'e de tıpkı diğer hükümlülerin infaz yakmalarında suyu ve elektriği fazla kullanma, sık oda değişikliği gibi gerekçeler gösterilmiştir. Benzer hukuksuzluklarla Azize Yağız, Hakkı Tursun, Ahmet Taş, Rozerin Kurt, Evin Şahin, Mukaddes Kubilay, Jiyan Ateş, Hanım Yıldırım, Damla Erdem gibi birçok kişinin de tahliyesi engellenmiştir.

Değerli milletvekilleri, infaz yakma keyfiyetinin de ötesinde, iki hafta önce hukuksuzluğun başka bir boyutu daha karşımıza çıktı. Gebze Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan Şadiye Manap verilen otuz yılın ardından 1 Aralıkta, tahliye olacağı gün cezaevinden çıkmadan, iki yıl önce hakkında yürütülen bir soruşturma gerekçe gösterilerek gözaltına alındı, tutuklanarak Kandıra Cezaevine götürüldü. Oysaki cezaevleri bir ülkenin demokrasisinin, hukukunun göstergesidir ama AKP döneminde cezaevleri en büyük ihlallerin yaşandığı alanlar olmaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞEVİN COŞKUN (Devamla) - Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın.

ŞEVİN COŞKUN (Devamla) - Yeni cezaevleriyle övünmeyi bırakın, yaşam hakkı başta olmak üzere tüm hak ihlallerine bir an önce son verin.

Genel Kurulu selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Özkoç, başlayalım.

Kürsüden lütfen.

İki dakika süreniz, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kastamonu Milletvekili Metin Çelik'in 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce hatip çok derin bir konuşma yaptı, salon da burada büyük bir dikkatle dinledi. Hatip aslında çok üzgünmüş. Türkiye Cumhuriyeti'nin Genelkurmay Başkanını, Fetullah Gülen terör örgütünün savcısı için “Zekeriya Öz'ün arkasındayım.” diyen Genel Başkanın, zindanlara attığında bu kadar üzülseydin burada yüzün birazcık kızarırdı, birazcık kızarırdı. (CHP sıralarından alkışlar)

PKK'yla masaya oturduğunuzda, Kandil'e mektup gönderdiğinizde, Habur Sınır Kapısı'nı açıp da terör örgütlerinizi buraya aldığınızda, menfezlere bombaları koyduduğunuzda senin Genel Başkanın televizyonlara çıkıp da dedi ki: "PKK'yı büyüten biziz." O zaman birazcık yüzün kızarsaydı, o zaman bu kürsüde böyle üzüntülüymün ayaklarını da tutmazdın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ATILLA ÖDÜNÇ (Bursa) - Şehidimiz var bugün, şehidimiz.

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Şehidimiz var, şehidimiz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hiç öyle yapmadı, hiç öyle yapmadı. Hiç öyle yapmadı, hiç doğru değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – 17-25 Aralıkta hırsızlıklar ortaya çıktığında "Oğlum, paraları sıfırla." dediğinde o zaman birazcık üzülebilsedin de o adamları büyükelçi olarak atamasaydınız da sen de burada bu kadar yüzün kızarmadan konuşabilseydin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Doğru söylemiyorsun, hiç doğru değil. Doğru söylemiyorsun.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - "Osman Öcalan" denilen, Abdullah Öcalan'ın kardeşini -kırmızı bültenle aranırken- televizyona çıkartıp da ona oy dilendirttiğin zaman biraz yüzün kızarsaydı şimdi burada bu konuşmayı yapmazdın.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tezkereye bahane bulma. Tezkereye bahane bulmayın.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Birleşik Arap Emirlikleri için "15 Temmuz terör olaylarını bunlar yaptılar." deyip ondan sonra, gidip de onunla pasta kestiğinde birazcık yüzün kızarsaydı burada böyle konuşmazdın. Onun için, sen önce kendi Genel Başkanıyla aynaya bak, ondan sonra çıkıp burada konuş.(CHP sıralarından alkışlar)

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Utanacak iş yapmayız biz. Benim söylediklerimde bir tane yanlış kelime, yanlış bir şey var mı? Onu söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

Buyurun kürsüye.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sanki çok hatipsin!

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Başka şeylere bakma, benim söylediklerimde bir kelime yanlış var mı?

BAŞKAN – Sataşmadan söz istiyorsanız kürsüye.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hayır, hayır, sadece kayıtlara geçmesi için.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşma! Sen önce bunlara cevap ver. Oturup da Kastamonu'ya selam yollamak yok öyle.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, Sayın Oluç'a söz verdim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Senin ne olduğunu biliyorlar orada.

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Kastamonu beni bilir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Senin orada ne olduğunu biliyorlar.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

METİN ÇELİK (Kastamonu) – Bir sen bilmiyorsun demek ki.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sadece kayıtlara geçsin diye, Adalet ve Kalkınma Partisinden olan hatibin partimizin adını vererek söylediği iddiaların hepsini reddediyoruz ve kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tunç, sataşmadan mı söz istiyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kısa bir söz bu konuyla alakalı.

BAŞKAN – 60’a göre...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Evet.

BAŞKAN - Evet, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Şimdi, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Kastamonu Milletvekilimiz Sayın Metin Çelik konuşmasında bazı hususlara değindi ve Cumhuriyet Halk Partisi ve diğer partilerle ilgili kamuoyunda sürekli konuşulan, gerek o milletvekillerinin gerek Sayın Kılıçdaroğlu’nun söylediği sözlerle ilgili bunu söylediniz, şunu söylediniz dedi. Hepsini kamuoyunun malumu sözler yani “Sınırlarınızda YPG olsun.” Bu söylendi “Bunu söylemediniz mi?” diye siyasi bir eleştiri yaptı. Azerbaycan’a cihatçı gönderilmesi suçlaması, bunu hatırlattı, bunlar siyasi eleştiri, bunun neyine alınıyor? Eğer “Hayır, söylemedik böyle bir şey.” diyorsa, söylemedik bir şey diyorsa “Suriye’de ne işimiz var, YPG bize mi saldıracak?” hatırlatmasını yapmasın mı? Bu söz söylendi.

BAŞKAN – Peki.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Doğu Akdeniz’le ilgili söyledikleri “Libya’da ne işimiz var?”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – E, bunları hatırlatmasın mı? Bunlar, siyasi eleştiriler.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Tunç.

Kısa bir söz verdim, sataşmadan söz vermedim, 60’a göre.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye istiyorum, sadece kayıtlara geçsin diye istiyorum efendim.

BAŞKAN – Peki, buyurun, kısa bir söz veriyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

Biz bütün bunları söylerken orada kendisinin cevap verebileceği tek bir konu yok, alınganlığımız da yok bizim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bunların hepsine cevap veririz Sayın Başkanım ama tabii, bütçenin maddelerini görüşüyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, Suriye’yle ilgili, Süleyman Şah Türbesi’ni neden...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hepsinin cevabı var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – ...terör örgütü dedikleri PYD/YPG’yle kaçırmışlar, ona cevap ver Grup Başkan Vekili!

BAŞKAN – Peki, anlaşıldı, kısa bir sözdü.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – “Suriye’de ne işimiz var?” diyenlerin sorusunun cevabını verdik.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne oldu koçum, ne oldu? Yaa...

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Evet, 3'üncü maddede soru cevap talebi bulunmuyor.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

Kullanılmayan ödenek ve tamamlayıcı ödenek

MADDE 4- (1) 2021 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin harcanmayan toplam 42.342.400.786,37 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin harcanmayan toplam 8.521.672.890,17 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların harcanmayan toplam 934.799.722,76 Türk Lirası,

ödenegi kullanılmamıştır.

(2) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, kamu idarelerinin 2021 yılı ödenek üstü giderlerini karşılamak üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için 417.704.151,14 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler için 28.102.973,35 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar için 3.026.114,56 Türk Lirası, tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

BAŞKAN – 4'üncü madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Yüce Türk milletini ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarının veda bütçesinin görüşmelerinin bugün sonuna yaklaştık. Bu bütçe üzerine çok şey söylendi, konuşuldu, uyarılar yapıldı, teklifler verildi ama iktidar cephesi milletin sesine kulak tıkadığı gibi milletin vekillerinin sesine de kulak asmadı; bildiğini okumaya devam eden iktidar yarattığı yoksulluğun üstüne bir de bu bütçeyle tüy dikip tuz biber ekmiştir.

Sayın milletvekilleri, bu bütçe, açlık ve yoksulluğun bütçesidir. Geçtiğimiz günlerde TÜRK-İŞ'in açlık ve yoksulluk sınırı açıklandı, buna göre, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 7.785 lira, yoksulluk sınırı ise 25.365 lira olarak hesaplandı yani asgari ücretin 2.285 lira fazlasını dahi alsanız açlık sınırındasınız. Yine, asgari ücretin 4 katını da kazansanız yoksulluk sınırındasınız. Bugün, Türkiye'de 10 milyon işçi asgari ücretle çalışıyor, asgari ücret bile alamayan milyonlarca işçi var. Her 4 kadın işçiden 1'i asgari ücretin altında çalışıyor yani bugün açlık sınırının altında yaşam mücadelesi veren milyonlarca insanımız var. Milyonlarca insanı açlık sınırının altında yaşamaya mecbur bırakan AKP Hükûmeti, muhalefet milletvekillerinin asgari ücretle çalışan kişi sayısına dair verdiği soru önermelerini 2014 yılından bu yana yanıtsız bırakmıştır çünkü "Bizim yirmi yıldır yönettiğimiz ülkede milyonlarca insan açlık sınırının altında yaşıyor." demeye utanıyorlar çünkü kendileri saraylarda yaşarken "Biz milyonlarca yoksul yarattık her yaşta." demeye utanıyorlar çünkü "Tüm çalışanlar içinde asgari ücretli çalışanların oranı İspanya'da yüzde 0,8 iken, Almanya'da yüzde 6,6 iken 'Ekonomisi bitti.' denilen Yunanistan'da bile yüzde 8,9 iken bizde yüzde 42." demeye utanıyorlar "Bizi kıskanan Avrupa'da asgari ücret yoksulluk sınırının üzerindeyken bizde açlık sınırının bile altında." demeye utanıyorlar ya da halktan o kadar koptular ki göremiyorlar.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe yokların bütçesidir. Memleketim Kayseri de bu bütçedeki yokluktan nasibini almıştır. İktidar bu sene de Kayseri'yi yok saymıştır. Kayseri, Erciyes Dağı, tarihi ve turistik değerleri, yaklaşık 80 bin öğrencili 4 üniversitesi, 2 bine yakın fabrikası, 3 OSB'si, serbest bölgesi, 4 milyar dolarlık ihracat kapasitesiyle yapılacak her yatırımı misliyle ülke ekonomisine katkı olarak iade edecek bir şehirdir ancak AKP'nin yatırımlarda görmediği, desteklerde yok saydığı Kayseri, hızlı trenin gelmemesi, direkt otoyol bağlantısının olmaması, lojistik merkezi, havaalanının genişlemesi, Mersin Limanı demir yolu hattının iyileştirilmesi gibi projelerin yapılmaması dolayısıyla ulaşılamayan bir şehir hâline gelmiştir. Bu yüzden, üretici, sanayici yatırımlarını ulaşımı çok daha ucuz ve kolay olan başka şehirlere kaydırmaktadır. Bu durum sanayisinden tarımına, ekonomisinden turizmüne tüm sektörlerde Kayseri'yi her geçen gün geriye götürmektedir.

Değerli milletvekilleri, ulaşım konusunda Kayseri'nin bir hızlı tren hikâyesi var ki bitmek bilmiyor. Kayseri'nin hızlı tren hikâyesi 2010 yılında başlıyor, o günden bugüne, her seçim öncesi milletvekilleri, belediye başkanları, bakanlar, Cumhurbaşkanları defalarca söz verip, müjde verip gittiler. Seçimler bitti, sözler unutuldu. 23 Temmuz 2022 tarihinde Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan Kayseri'ye geldi. Allah var, bu sefer sadece söz vermedi çünkü daha önce de defalarca söz verip tutmamıştı. Bu sefer sözünü tutuyormuş gibi yaptı; Ankara-Yerköy-Kayseri Hızlı Tren Hattı'nın temel atma töreni düzenlendi. "Temel atma töreni" dediysem yanlış anlamayın, birkaç tane beton mikseri ve pompa geldi, canlı yayında "Ya Allah, Bismillah!" nidalarıyla kurdele kesildi, konfetiler patlatıldı, birkaç metreküp beton döküldü ve gitti. Sonrası? Sonrası yok. O günün üzerinden tam dört ay üç hafta bir gün geçti yani yüz kırk altı gün, temel atılan yere ne giden ne de gelen oldu. O günden beri ne bir iş makinesi ne bir işçi uğradı, ne de bir şantiye orada var yani yine kandırıldık ey Kayserili hemşehrilerim. Şimdi, 2023 Yılı Yatırım Programı'nın açıklanmasını bekliyoruz. Programda bu projeye yine bütçe ayrılmazsa Kayserili o birkaç metreküp betonu söküp bir kamyon kasasına yükleyerek sarayın önüne getirmeyi düşünüyor, bilgilerinize sunuyorum. Ama buradan bir müjde de ben vermek istiyorum: Kayserili hemşehrilerim müsterih olsun, bu iktidar size bir daha tutmadığı müjdelere veremeyecek çünkü gidiyorlar, biz geliyoruz, Kayseri'ye hızlı treni biz getireceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Söz verip tutmadıkları otobanı da lojistik merkezini de limanlara ulaşımı sağlayan tren yollarını da biz yapacağız.

Değerli milletvekilleri, Kayseri'de sadece ekim ayında 25 şirket, 28 şahıs şirketi, 3 kooperatif kapanmış, 24 şirket ise tasfiye edilmiştir. Ocak-Ekim 2022 döneminde ise Kayseri'de 280 şirket, 238 şahıs şirketi, 10 kooperatif kapanmış, 246 şirket ve 11 kooperatif ise yine, tasfiye edilmiştir. Şirketlerde

kapanma 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 71,78 olmuştur. Bu veriler de göstermektedir ki Kayserili işletmeler devletten destek görememekte, günden güne artan ekonomik krize, artan maliyetlere artık dayanamamakta ve her gün birer birer kapanmaktadır. Bu sebeple, Kayseri’de işsizlik de giderek artmaktadır. Kayseri’de İŞKUR’a kayıtlı işsiz sayısı 50 bini geçmiştir, İŞKUR’a kayıtlı olmayanlarla birlikte ise Kayseri’de 100 binin üzerinde işsiz bulunmaktadır. Hükümet bir an önce bu işletmeleri ayakta tutacak kredi harici destekler vermelidir; aksi hâlde, Kayseri’de işletmeler kapanmaya devam ederken işsizlik rakamları gün geçtikçe büyüyecektir. Kayserili, iş yerinin kepenklerini indirirken, diğer taraftan Suriyeliler iş yeri açmaya devam etmektedir. Her geçen gün bir Türk esnaf tabela indirirken, yerine Arapça tabela asılmaktadır. Kayseri’de iş yerini kapatan esnaf sayısından daha fazla iş yeri açan Suriyeli esnaf vardır. verilere göre, Kayseri’de 2021 yılı içerisinde 1.138 esnaf iş yerini kapatmış, buna karşın 1.200 Suriyeli ise Kayseri’de iş yeri açmıştır. Bu yılın verileri geldiğinde de birlikte göreceğiz; kaç Kayserili kepenk kapatmış, kaç Suriyeli yeni iş yeri açmış.

Nitekim, Kayseriliye olan vergi, Suriyeliye yoktur; Suriyeliye olan destek de Kayseri’ye yoktur; Suriyeliye yağmur gibi yağan Valilik ve Belediye yardımları, iş Kayseri’ye gelince vergi olarak yağmaktadır. Kayserili artık 110 binin üzerinde sığınmacıyı sırtında taşınmaktan yorulmuştur.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ tarafından hazırlanan rapora göre 2002 yılından 2020 yılına kadar geçen on sekiz yılda Kayseri’ye toplam 38,05 milyar lira yatırım gerçekleştirilmiştir. Kişi başına göre yatırım il sıralaması incelendiğinde, on sekiz yılda, Kayseri, 81 il arasında 77’nci sıradadır yani sondan 5’incidir. Yani kendi hazırladıkları verilere göre bile Kayseri’nin geldiği durum ortadadır; oysa, TÜİK verilerine göre 2021 yılında Kayseri, gayrisafi yurt içi hasılaya katkıda 13’üncü sıradadır, iş yatırıma gelince ise 53’üncü sırada yer almıştır. 2021 yılında Kayseri’ye yapılan yatırım 972 milyon lirayken Kayseri’den tahsil edilen vergi 7,5 milyar liradır yani AKP, Kayseri’ye çay kaşığıyla verip kepçeyle geri almaktadır. AKP’nin yıllardır en çok oy aldığı illerden biri olan Kayseri’ye verdiği önem işte bu kadardır.

Değerli milletvekilleri, zamanım yetmediği için Kayseri’nin ilçelerindeki sıkıntılara, doğal gazı olmayan ilçelere, belediyelerin söz verip yapmadığı projelere, tarım ve hayvancılığa, sulama projelerine, turizmdeki sorunlara hiç değinemedim ancak 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı açıklandığında Kayseri’ye ne kadar yer vereceksiniz o zaman bunları bir daha konuşacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Başkanım, tamamlayayım.

BAŞKAN – Devam edin, Kayseri’yi bitirelim.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Bitirelim efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Yirmi sekiz yıldır yönetip lig düşürdüğünüz Kayseri size cevabını sandıkta verecektir diyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın İbrahim Özyavuz.

Buyurun Sayın Özyavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Muhterem heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

4'üncü madde, kamu idareleri, özel bütçeli idareler ve denetleyici kurumların ertesi yıla devredilen ödenekleri ile iptal edilen ödeneklerinin tutarı ve kurumların zorunlu nedenlerle yıl içinde yapmış oldukları ödenek üstü giderlerin karşılanması amacıyla verilen tamamlayıcı ödeneklerin tutarını belirtmektedir. Hepinizin bildiği gibi, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Bütçe Kanunu Teklifi'yle birlikte aynı zamanda 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin de görüşmeleri yürütülmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Cumhuriyet İttifakı ruhuyla destek verdiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 5'inci olan 2023 yılı bütçesini olumlu değerlendirdiğimizi ve desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Kıymetli milletvekilleri, son yıllarda yaşanan gelişmeler tarım ve hayvancılığın ekonomiler için ne kadar önemli olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Seçim bölgem Şanlıurfa ülkemizin tarımında önemli bir yere sahiptir. Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda ülkemizin kendi kendine yetebilmesi ve ayrıca tarımsal ihracatını geliştirmesi için çiftçilerimize gereken desteği mutlaka vermeliyiz. Özellikle bölgemizde ve Şanlıurfa ilinde yüksek potansiyele sahip olan yenilenebilir güneş enerjisi konusunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız ve yerel yönetimler eliyle güneş enerjisi yatırımlarında bölgeye daha fazla kaynak aktarımı yapılmalıdır. Böylelikle tarımsal sulama döneminde ortaya çıkan elektrik sorunları da çözüme kavuşacak ve sulamadaki problemler de büyük ölçüde bertaraf edilmiş olacaktır.

Değerli milletvekilleri, 3083 sayılı Tarım Reformu Yasası'yla arazi alan çiftçilerimiz bankalara ipotek veremedikleri için kredi kullanamamakta ve sıkıntıya düşmektedirler. 11'inci madde çiftçilerimizin kredi ve ipotek verilmesine engel teşkil etmektedir. Bu maddedeki şerhin kaldırılması ve bu çiftçilerimizin tarımdan kaynaklı borçlarının faizlerinin silinmesi, bahse konu borçların ertelenmesi Şanlıurfa çiftçimizin menfaatine olacaktır. Tarım ve Orman Bakanlığımızın bu konuda çözüm için adım atacağını umuyorum. Sayın milletvekilleri, bizim kökenimiz bu topraklardır, bizim yönümüz geleceğe doğrudur ve doğduğumuz yer yatacağımız yerdir.

Şanlıurfa, tarımda olduğu kadar sanayi sektöründe de önemli adımlar atmaya devam etmektedir. Tarıma dayalı sanayi başta olmak üzere, diğer sanayi kollarında da ilimiz cazibe merkezi hâline gelmiştir. Şu an organize sanayi bölgesinde mevcut istihdam sayısı 384 fabrikada 29.300 kişidir. Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi'ne yatırım yapmak isteyen yatırımcıların yeni yer talepleri her geçen gün yoğun bir şekilde devam etmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve yerel yönetimler eliyle yeni alanlar açılmalı ve yatırımcıların arsa ihtiyacı mutlaka karşılanmalıdır. Vatandaşlarımızı, milletini, bayrağını her şeyden aziz bilen gençlerimize daha güzel bir gelecek bırakmak için çalışıyoruz. Ülkemizin ve Şanlıurfa'nın meslek liseleri sayısı artırılarak kalifiye eleman ihtiyacı karşılanmalı, bu sayede gençlerimiz mezun olduktan sonra bölümlerine uygun olarak da istihdam edilmiş olacaklardır.

Kıymetli milletvekilleri, Şanlıurfa çocuk nüfusunun yoğun olduğu bir ildir. Şanlıurfa'daki hastanelerde çocuk hastalıklarının yan dallarındaki doktor eksiklikleri mağduriyete yol açmakta ve vatandaşlarımızın diğer illere tedavi için gitmelerine sebebiyet vermektedir. Sağlık Bakanlığımızın şehrimizin hastanelerindeki doktor eksikliğini mutlaka gidermesi gerekmektedir. Bu durum sadece Şanlıurfa için değil bölgemiz için de çok önemli bir eksikliklerdir.

Değerli milletvekilleri, daha önceki konuşmalarımda bu kürsüden müteaddit defalar belirtmiştim, tekrar buradan huzurlarınızda altını çizmek istiyorum: Güneydoğuda insanlarımız, etnik kökeni ne olursa olsun muazzam bir aidiyet duygusuyla Türkiye'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ayrılmaz bir parçasıdır. Milletimiz, sırtına kambur gibi yerleşmek isteyen ve üzerinden siyaset yapmaya çalışanlara karşı gereken cevabı en iyi şekilde vermiştir ve vermeye devam edecektir. 2023 yılı, bölücü siyasetin son bulduğu bir yıl olacaktır. Ülkemiz 2023 yılında yani cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümünde

terör belasından Allah'ın izniyle tamamen kurtulacak, tek bir terörist dahi yakayı kurtaramayacaktır. Güneydoğudaki vatandaşlarımız her şeyin farkındadır, geçmişte olduğu gibi bugün de devletimizin ve Hükümetimizin yanında canımızla ve malımızla yer alacağız. Bin yıllık kardeşliğin kesintisiz yaşatıldığı Şanlıurfa ve bölgemiz, Türkiye Cumhuriyeti'nin tertemiz mayası ve Türk milletinin yüz akıdır. Güneydoğu insanı olarak, cumhuriyetin 100'üncü yılında millî ve manevî değerlerimizle, kültürel ve tarihsel birikimimizle cumhuriyetin 2'nci yüzyılına Türk ve Türkiye Yüzyılı olarak damgamızı vurmaya hazırız.

Bu ülkenin adı Türkiye Cumhuriyeti'dir, Anayasa'daki dili Türkçedir; bizim de aklımız hep Türkiye'dir. (MHP sıralarından alkışlar) Bu ülkede yaşayan herkes Türk milletinin bir ferdidir. Güneydoğuda yaşayan bir milletvekili olarak buradan iftiharla haykırmak istiyorum: Bu millete mensup olmak ve devlete gönül bağıyla sahip çıkmak hepimizin önceliğidir. Bölgede yaşanan bölücü faaliyetleri reddediyor ve bu tür faaliyetlerin de karşısında olduğumuzu buradan bir kez daha vurgulamak istiyorum. (MHP sıralarından alkışlar) Ecdadımız bu topraklar için kanını akıttı; gerekirse bizler de bu ülkeyi düşürmemek için kanımızın son damlasına kadar mücadelemizi sürdüreceğiz.

Cumhur İttifakı olarak, hiç kimseyi ayrı görmeden, herkesi kardeş bilerek, her insanımızı kutsal bir emanet sayarak, cumhuriyetin 100'üncü yılına birlikte imza atacağız. Türkiye Cumhuriyeti olarak, milletimizin ve mazlum coğrafyaların geleceği için güçlü olmaktan başka çaremiz de yoktur.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin de ifade ettiği gibi, buradan Milliyetçi Hareket Partisinin son sözünü merak edenlere bir kez daha hatırlatmak istiyorum: Verilecek toprağımız yoktur, terk edilecek ilimiz yoktur, çizilecek sınırimız yoktur, bölünecek toprağımız yoktur, vazgeçilecek insanımız yoktur, indirilecek bayrağımız yoktur, susturulacak ezanımız yoktur, gidilecek yurdumuz ve başka bir coğrafyada gelecek arayışımız hiç yoktur. (MHP sıralarından alkışlar) Çünkü biz büyük bir aileyiz, çünkü biz Türk milletiyiz.

Sözlerime son verirken, 2023 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ömer Öcalan.

Buyurun Sayın Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Herkes sözünü söyledi, bütçenin sonuna doğru geliyoruz. Gönül isterdi ki bu bütçe yoksula, fakire fukaraya, işçiye, emekçiye bir parça da olsa bir alan açsaydı. Maalesef bu bütçede 468 milyar TL savunmaya ayrılmış yani savaşa ayrılmış. Biz, tabii ki cumhuriyetin 2'nci yüzyılında yeni bir yaşam, yeni bir inşadan vazgeçmeyeceğiz. Demokrasi değerlerinde bütünleştirmeye çalışacağız ve bunun için mücadele edeceğiz. Hamasi nutuklar, sloganlar bizi yolumuzdan döndüremez. Biz, akliselimin yolunda siyaset yapanlarız.

Bakınız, Türkiye yüzyılda çok şey kaybetti, derin yaralar açtı. Bu yüzyıldan, geçen yüzyıldan, Türkiye'nin ilk yüzyılından çıkarılması gereken dersler vardır. Eğer bu dersleri çıkarıp önünüze bakarsanız, önümüze bakarsak yeni bir yaşamı inşa edebiliriz, yeni bir Türkiye'yi ve hakları gasbedilen diğer kimlikli, etnik, inançsal yaklaşımları, hepsini bu Anayasa'da barındırırız. Ama 2'nci yüzyılda da 1'inci yüzyıldaki inkâr asimilasyonunu referans alırsanız bu yüzyılda insanlara büyük acılar yaşatırız, ondan dolayı biz diyoruz "Bu yüzyıl çok önemlidir." Eğer tekçi ulus devlet anlayışından vazgeçip demokratik ulus paradigmasıyla hareket ederseniz, farklılıkları bir zenginlik olarak görürseniz yeniden inşa edersiniz. Bakınız, 1'inci yüzyılda olduğu gibi -ilk yıllarında- 2'nci yüzyılın da aynı şekilde tekrerritmesi için elinizden geleni yapıyorsunuz; büyük bir savaş, büyük bir gerilimden bahsediyorsunuz.

Bir önceki konuşmalarda da bahsedildi, diğer muhalefet partileri de iktidar partileri de bundan bahsetti; ben de bu konunun bir noktasına değinmek istiyorum. Bakınız “Partiya Yekitiya Demokrat” Salih Müslim’i hatırlarsınız hepimiz, PYD’nin şu anki Eş Başkanı, o dönemki Eş Başkanı da.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – PYD terör örgütü değil mi?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Hani, şu an ikizin birbirinizi suçluyorsunuz ya, yıl 2014, Sayın Grup Başkan Vekili. En son görüşme temmuz ayında. Salih Müslim aynı zamanda, İstanbul Teknik Üniversitesi mezunudur. Çağırılıyorsunuz buraya ve kırmızı halılar... Görüşmelere geliniyor burada, Rojava’yla ilgili, kuzeydoğu Suriye’yle ilgili fikir alışverişinde bulunuluyor. Ben o görüşmeyi de savunanlardanım. Bir devlet aklı ya da bir hükümet aklı elbetteki görüşmeler yapmalıdır; en büyük güç diplomasidir, en büyük güç diyalogdur, en büyük güç konuşmaktır ve bu zemini oluşturmaktır.

Peki, en son Temmuz 2014 görüşmesinden sonra ne yaşandı? Millî Güvenlik Kurulunda hangi kararlar alındı, bu ülke nasıl bir savaşın çemberine katıldı? Bunu siz daha iyi bilirsiniz. Yani o dönem yapılan görüşmeler, Rojava’nın inşası, kuzeydoğunun inşası, Orta Doğu’da Kürtlerin geleceği ne olacak; bu noktada olumlu yaklaşıydınız, sadece “Gelin, Esad’ı devirelim.” anlayışı üzerinden cihatçı örgütler ile Kürtleri aynı potaya koymak istemeseydiniz işler bambaşka bir noktaya gelirdi. Siz 2’nci yüzyılı inşa edemeyeceksiniz çünkü iddianız yok, 1’inci yüzyılı inşa edenler etti zaten.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Bizimki yeni yüzyıl.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Yeni yüzyıl sizinki.

İşte yeni yüzyıl vizyonunuz sıkıntılı bir yüzyıldır; bu, vizyon değildir. Bakınız, vizyona ne koymuşsunuz? Vizyona, bu bütçede 468 milyar TL savaş bütçesini oluşturmuşsunuz. Siz, 50 milyon insan kaynağı olan ve ekonomik, sosyal, siyasal gücü olan bir halkı nasıl yok sayarsınız? Bakınız, işte, onu bitireyim ben. PYD’yle yapacağımız görüşmelerde şimdi ne yapıyorsunuz? Sahip çıkmıyorsunuz, bir terör örgütü olarak değerlendiriyorsunuz. Şimdi, çıkıp bizi de HDP’yi de bu noktaya çekmeye çalışıyorsunuz. Bakınız, yedi yıl önce de değişen bir şey yoktu, Kürtler Rojava’da cihadist örgütlere karşı savaştı; DAEŞ’e, IŞİD’e karşı savaştı. Siz, IŞİD’in, DAEŞ’in size komşu olmasını Kürtlere tercih ettiniz. Siz DAEŞ’le, IŞİD’le bir komşuluğa razı oldunuz ama Kürtlerle bu komşuluğu kabul etmiyorsunuz.

Bakınız, değerli halkımız, değerli Türkiye halkı bunu çok iyi bilmelidir: Bu savaş bir kör savaşa dönüşmüştür. Birileri buradan hamaset üreterek sizin rızkınızın, sizin ekonomik gelirlerinizin hepsini bu savaşa harcıyor. Nasıl bu savaşa harcıyor? Nurettin Canikli geldi, burada söyledi. Düşünün, bir F-16 uçağının akıllı mühimmat atması, 1 milyon 200 bin dolardan bahsediyor ya. Acaba bir uçağın kalkması, bomba atması, insanları öldürmesi kaç bin insanın ekonomisine katkı sunacak? Bunu buradan okumamız lazım. Savaşı biz ekonomiyle ilişkilendirmeliyiz. Gerilim siyaseti, ötekileştiren siyaset, inkâr ve asimilasyon siyaseti sizin sofranızdaki ekmeği azaltıyor, ekmeğin parçasını düşürüyor, bir taraftan da ocakları söndürüyor. Bu, sadece Türkiye’nin sorunu da değildir. Kürt meselesi aynı zamanda ulusal ve global bir sorun hâline gelmiştir. Bakınız, Saddam Hüseyin de bunları yaptı. Saddam Hüseyin, Irak’ta 1980’lerden 1989’lara kadar 180 bin insanı, Kürt insanını öldürdü. Halepçe’de katliam yaptı, Enfal’de katliam yaptı. Bunları ben sadece Türkiye için söylemiyorum, tüm dört parçada yaşayan Kürtler için söylüyorum çünkü Kürtlerin ülkesi dört parçaya bölünmüş.

Bakın, şimdi de İran’da görüyorsunuz, İran’a iyi bakın. Kadınlar öncülüğünde bir hak arayışı vardır. İran’da ilk günden itibaren yaklaşık üç aydır olaylar devam ediyor, mücadele devam ediyor; 460’ın üzerinde sivil insan öldürülmüştür. Şimdi, ne yapıyor İran? İran, şimdi -o gösterilere, eylemlere-demokratik hak talebinde bulunan gençleri, kadınları tutuklayıp idam ediyor idam, İran rejimi idam ediyor. Siz ne yapıyorsunuz? Siz de insanları tutuklayarak otuz yıl, müebbet hapis cezası veriyorsunuz.

Bakınız, bu insanlar şimdi çıkıyor. İnsanlar otuz yıl zindanlarda kalmış ve tahliye olan onlarca insan vardır. Bu sorun çözülüyor mu peki? Ölümle, savaşıyla, çatışmayla bu sorun çözülüyor mu? Düşmanlıklar daha da artıyor. Her insan kaybı, artan bir düşmanlık meselesidir. Bir aileden yaşanan bir kayıpta o aileyi topyekûn karşınıza alıyorsunuz. Tabii, bu tarafta ölen insanlar da vardır. Bu taraftaki ailelerde de o düşmanlık duygusu geliyor. Temel mesele biraz böyledir. Biz, 2'nci yüz yıl...

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Türkiye Yüzyılı, Türkiye.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Tabii ki, HDP'nin de bir yaklaşımı vardır, demokratik ulus temelinde demokratik cumhuriyeti esas alan bu ülkenin... Artık cumhuriyetin demokratikleşmesi gerekiyor; öyle, geride kalan yüz yıl önceki anlayıştan bir an önce vazgeçmeniz gerekiyor. Öyle “Türkçü, milliyetçi duygularla biz bu işi bastırırız...” Çünkü dünya değişti, bakınız, Avrupa'da sınırlar ortadan kalktı, sınırlar flulaştı artık; bu işlerin böyle çözülmeyeceğini sizin de bilmeniz gerekiyor. Biz bunun için mücadelemizi yürüteceğiz. Önümüzde de bir seçim süreci vardır, bu seçim sürecinde halkımızın en doğru tercihi yapacağına da inanıyoruz. Tüm halkımızı da demokratik siyasette ısrara ve partisine sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Tüm halkımızı en derin duygularla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçsin diye söylüyorum: Ülkemizde inkâr, asimilasyon politikaları yoktur; bunu reddediyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bırakın bu ayakları ya.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Terörle mücadelemiz vardır. Suriye'nin kuzeyinde bir terör devleti kurulmaması için mücadeleden taviz vermeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki.

Cumhuriyet Halk Partisi...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – En büyük terörü siz uyguluyorsunuz kardeşim yani, şimdi, kimin teröründen bahsediyorsunuz?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – PKK terörü, PKK!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – En büyük terörü siz -AKP- uyguluyorsunuz, bitti.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – PKK terörü, PKK!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – İfade bir “terör devleti” “terör” bilmem ne...

BAŞKAN – Tamam mı? Peki.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Türk Silahlı Kuvvetleri terörle mücadele ediyor, terörle!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Siz Roboski'de herhâlde gül verdiniz, değil mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayıtlara geçmesi için söylüyorum: Bu asimilasyon ve inkâr politikaları Türkiye cumhuriyeti tarihinde çeşitli dönemlerde yaşanmış politikalar ve aynı zamanda, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da çeşitli dönemlerde Türkiye'de asimilasyon uygulandığına dair konuşmaları, ifadeleri vardır. Dolayısıyla, mesele reddetmekle çözülmüyor; mesele bunların konuşulması, aşılması doğrultusunda adımlar atmamakla çözülüyor. Ben de bunun kayıtlara geçmesini istedim.

Teşekkür ediyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, söz istemenin iki türlü olduğunu, İç Tüzük 60'a göre kısa bir söz veya İç Tüzük 69'a göre satışmadan söz alınabildiğini Grup Başkan Vekillerine hatırlatmak istediğine ancak son zamanlarda "Kayıtlara geçsin." "Tutanaklara geçirmek için konuşuyorum." gibi yeni bir usul oluşturulduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekilleri, bir şeyi hatırlatayım ben size, söz isteme iki türlü oluyor: Bir 60'a göre kısa bir söz, bir de 69'a göre satışmadan dolayı söz. Bu yeni usul oldu; "Kayıtlara geçmek, tutanaklara geçirmek için konuşuyorum." diye.

PERO DUNDAR (Mardin) – Çünkü yarın öbür gün lazım olur Başkanım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, siz verince ben de aldım yoksa...

BAŞKAN - Hayır, genel anlamda söylüyorum, size söylemiyorum Sayın Oluç.

PERO DUNDAR (Mardin) – Yarın öbür gün lazım olur, size de bize de lazım olur.

BAŞKAN – Ya, yıllardır böyle bir usul yoktu, yeni bir usul oluştu "Kayıtlara geçsin." diye. Hayır, açalım mikrofonu ya 60'a göre söz isteyin ya 69'a göre satışmadan söz isteyin. Açalım mikrofonu, stenograflar da rahat rahat kayıt altına alsınlar. Hem böyle sesli kayda da geçmiş olur, onları da zor durumda bırakmamış oluruz diye düşünüyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN - Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere.

Buyurun Sayın Tutdere. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kesin hesap kanun teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Televizyonları başında bizi izleyen, takip eden bütün yurttaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık elli beş gündür Türkiye Büyük Millet Meclisinde hazinesini eksi 46 milyar dolara düşüren, dış borcu 444 milyar dolara çıkararak, enflasyonu yüzde 84'e zıplatan, fakirinden 95 milyar alıp zenginine veren, üretici enflasyonunda Türkiye'yi şampiyon yapan, tarımı, kurumları çökerten, gençlerimizi işsiz bırakan, bütçesinin 659 milyar açık vereceği şimdiden kesin olan, "Ben ekonomistim." diyen Cumhurbaşkanının imzasını taşıyan bütçenin görüşmelerini yapıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu bütçeyle ilgili peşin olarak şunu söyleyeyim: Enerjisini kaybetmiş, heyecanını yitirmiş yorgun kadroların yaptığı olduğu bu bütçenin Türkiye gerçeklerini ve Türkiye'deki sorunları çözecek kapasitesi yoktur. Bu bütçede mazlumdan yana, yoksuldan yana, kadınlardan ve gençlerden yana bir ruh yoktur. Bu bütçenin Türkiye'deki gelir adaletsizliğini ortadan kaldıracak ne takati vardır ne de dermanı vardır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakınız, bu bütçe entübe bir bütçedir, bu bütçe göz boyama bütçesidir, bu bütçe gözü milletin cüzdanında ve cebinde olan bir bütçedir. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, siz bu bütçeyle tercihinizi faizden, zenginden ve yandaştan yana kullandığınızı, açıkça niyetinizi ortaya koymuşsunuz. Bu bütçede vatandaşa bol miktarda vergi öngörüyorsunuz. Bakınız, 2023 yılında Türkiye'deki yurdum insanı bir dakikada tam 6 milyon 83 bin 162 lira, bir saatte 364 milyon 989 bin 733 lira vergi ödeyecek. Peki, bu vergiler nereye gidecek? Vatandaş vergiyi ödeyecek ancak bu vergiler, bu paralar kime gidecek? Yandaşa gidecek, KÖİ şirketlerine gidecek.

Şimdi biz bu bütçeyi konuşurken vatandaşın gündemi ne? Vatandaş yüksek faturalar, zamlar, hayat pahalılığıyla mücadele hâlinde.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bakınız, demokratik bir ülkede bütçe görüşmeleri -bütçe hakkı temelli- özellikle yürütmenin millete hesap verdiği, Meclisin de yasamanın da millet adına hesap sorduğu görüşmelerdir. Normalde yasamanın yani bütün buradaki siyasi parti gruplarının yürütmeden milletin bütçe hakkı adına hesap sorması, paraların nereye harcandığının takibini yapması gerekiyor. Ancak, bizim yapmış olduğumuz bu çalışmalar boyunca, biz, özellikle Parlamentonun bu tarafında, iktidar kanadında böyle bir anlayış görmedik.

Değerli milletvekilleri, özellikle iktidar milletvekillerine söylüyorum: Sizler, bu kürsüde, bu Anayasa'nın üstüne yemin ettiniz. Bu Anayasa'da ne var? Bu Anayasa'da diyor ki: "Milletvekilleri, seçtikleri bölgenin veya kendisini seçenlerin değil, bütün milletin temsilcileridir." Yine, ne var? "Türkiye Büyük Millet Meclisi, yazılı soru yoluyla denetleme yetkisini kullanır." diyor. Peki, iktidara baktığımızda, Meclisin istatistiklerine baktığımızda nasıl bir tabloyla karşılaşılıyor? Özellikle AK PARTİ'nin, iktidar vekillerinin bu görevini yapmadığını görüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bakınız, 27'nci Dönemde 286 milletvekili bulunan iktidar partisi sadece Meclis Başkanlığına 15 tane soru önergesi vermiş, 18 araştırma önergesi vermiş yani dört buçuk yılda, 19 milletvekili oturmuş, ancak 1 soru önergesi hazırlayabilmiş. İşte, iktidar milletvekilleri olarak siz, burada bu anayasal görevinizi eksik yapmışsınız.

Ben buradan söylüyorum: DAP'ın, GAP'ın KOP'un milletvekilleri, sizin bölgelerinizde vatandaşın hiç sorunu yok mu, esnafın sorunu yok mu, çiftçinin sorunu yok mu, bitmeyen projeler yok mu? Neden bunları sormamışsınız?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Onlar icraatçı, onlar icraatçı. Onlar bugün sorun çözüyor, soru sormuyor. Onlar çözüm makamı.

ABDURRAHMANTUTDERE (Devamla) – Siz bunları sormadınız. Bakınız, bu görüşmeler boyunca ne yaptınız? Hesap soracağınıza hesap soran milletvekillerine saldırdınız, bakanları alkışladınız, onlara bu kürsüden teşekkür üstüne teşekkürler yağdırdınız, methiyeler düzdünüz. Oysaki bu milletvekilleri, bu bakanlar ne yaptı biliyor musunuz? Birkaç başlığı hatırlatayım. Bakınız, bu milletin 128 milyar dolarını buharlaştıran, 100 milyar dolarını arka kapıdan satanlar bunlar değil miydi? Türkiye'yi enflasyonda dünya şampiyonu yapanlar bunlar değil miydi? Çocuklarımızı aç bırakan, gençlerimizi işsiz bırakanlar bunlar değil miydi? KPSS sorularını çaldırarak gençlerimizin hayallerini çaldıranlar bunlar değil miydi? (CHP sıralarından alkışlar) Ülkemizi siyasal haklar ve özgürlükler bakımından 41 OECD ülkesi arasında son sıraya düşüren bunlar değil miydi? Türk lirasını döviz karşısında kar gibi eritenler bunlar değil miydi? Bu ülkenin ormanları yanarken seyirci kalanlar bunlar değil miydi?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) - Özel jetle Adıyaman'a gitti Orman Bakanı yangın varken.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) - Bu memlekette a'dan z'ye her şeye zam yapanlar bunlar değil miydi?

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bunlardı, bunlardı!

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) - Peki, siz bunların neyini alkışladınız arkadaşlar? Gerçekten, milletimiz de anlamıyor, biz de anlamıyoruz.

Bakanlara soruyorum: 2023 bütçesinde siz bu parayı alarak EYT'linin derdini mi çözeceksiniz, siz 15 milyon çocuğumuza bir öğün yemek mi vereceksiniz, siz çarşının pazarın ateşini mi düşüreceksiniz? Bunların hiçbirini yapmayacaksınız, siz bu paraları alacaksınız, faiz lobilerine ve yandaş müteahhitlere vereceksiniz.

Bakınız, değerli milletvekilleri, bu kürsüde özellikle iktidar adına konuşan milletvekilleri, Sayın Canikli, geldi, burada arabalardan, evlerden, altınlardan bahsetti. Neymiş? Vatandaş 241 ton altın almış. Ya, vicdanınız kurusun, millet evine eklemek götüremiyor. Bakınız, Anadolu'da, Türkiye'de gençler altın pahalı olduğu için artık neye mecbur kalmışlar biliyor musunuz? Gram altına, gram altına. (CHP sıralarından alkışlar) Siz memleketin çocuklarını gram altına, imitasyona, sahte altına mecbur bırakan bir iktidarsınız. İnsanlar nereden almış 241 ton altını? Kim almış? Yandaşlarımız almış.

CAVİT ARI (Antalya) – Evlenemiyor gençler, evlenemiyor.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Kim almış? Zenginleriniz almış. Ancak vatandaşın gerçekten böyle bir alım gücü yok.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – 5'li çete... 5'li çete...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bakınız, Sayın Canikli, altından bahsederken...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Belki Canikli kendi almıştır.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – ...keşke PTT AŞ'nin yandaş Pırlanta AŞ'ye fonladığı 2 milyon doların da hesabını verseydin. Bu memleketin, bu milletin 2 milyon dolarını siz kendi yandaş şirketinize fonladınız ancak hesabını sormadınız. Neden bu hesabı sorma gereği duymadınız?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Cevabını verdi Sayın Canikli.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bakınız, iktidar vekilleri, burada çok rakam konuştunuz; paradan, zenginlikten, israftan, şatafattan, çok önemli birkaç veri söyleyeceğim size. Bakınız, bu, Türkiye'nin başka bir fotoğrafı. Türkiye'nin çocukları yoksul. Birleşmiş Milletlerin verilerine göre, Türkiye'de 5 yaş altı çocukların yüzde 1,7'si akut yetersiz beslenme durumuyla karşı karşıya. Çocuklarımızın yüzde 6'sı kronik yetersiz besleniyor. Bakınız, bu ülkede 3 çocuktan 1'i yoksul. Bu ülkenin 2020 yılı itibarıyla 7 milyon 378 bin çocuğu yoksul, yoksul, aç. Bu ülkede çocuklar aç. 14 milyon vatandaşımız, insanımız yetersiz besleniyor ve açlık sınırında yaşıyor.

Sayın Nebati, siz, bu çocuklara bu bütçeden pay verecek misiniz, bu çocukların hakkını verecek misiniz? Bakınız, millet işsizlikten, yoksulluktan kırılıyor ama siz burada lüksten, şatafattan kesinlikle geri adım atmıyorsunuz.

Bakınız, Türkiye'nin başına bir sistem getirdiniz; bu, başkanlık sistemi, 2018'de getirdiniz. Sadece ekmeğe açısından bir değerlendirme yapacağım, ekmeğe 2018'de 1,25 TL iken 2022'de 5 TL olmuş. Saray hükümeti rejiminin vatandaşın 182 ekmeğini yemiştir, yutmuştur.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yemez. Alım gücünü artırıyoruz, maaşları biz yapıyoruz, asgari ücreti yükseltiyoruz, emekli maaşlarını yükseltiyoruz.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Hani, siz milletin ekmeğini büyütme için bu sistemi getirmiştiniz, ne oldu? Yumurtadan, süttten, yoğurttan, bulgurdan vatandaş zararlı çıkmış, vatandaş hak kaybına uğramış.

Bakınız, Anadolu’da vatandaşın tenceresinde artık et yerine dert, aş yerine taş pişiyor, taş. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, sizin yaratmış olduğunuz Türkiye, bu fotoğrafa iyi bakın değerli arkadaşlar. Bu bütçeden bu insanlara pay verilmesi lazım, bu insanların hakkının, hukukunun korunması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SÜMER (Adana) – Ya, sen Adıyaman tütününü unuttun.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakınız, şimdi, enflasyonla mücadele konusunda da iktidar her zamanki pişkinliğiyle bu sefer faturayı zincir marketlere yıkmaya başladı. Ne diyor? “Bu fiyatları uçuran zincir marketler.” Peki, soruyorum size: 2010 yılında bu hal yasasını değiştirip 2012’de yürürlüğe koyup bu zincir marketlerin tarladan rafa kadar bütün ürünleri taşımalarının yolunu kim açtı? Siz açtınız. Bu mağazaların 42 bin şubesinin Türkiye’de izinlerini kim verdi? Siz verdiniz. Ancak siz bugün getiriyorsunuz, bu enflasyonu buna bağlıyorsunuz.

Bakınız, Türkiye’de bu başkanlık sistemini iki cümleyle anlatmak gerekirse bu başkanlık sistemi adaleti yok eden sistemdir, bu başkanlık sistemi cumhuru kul, parayı pul yapan sistemdir. Sizin bu sisteminiz mutlaka değişecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bu sisteminizle siz zorba kararlar verseniz de siz Cumhuriyet Halk Partisinin, bu ülkenin belediye başkanlarına gözdağı vermeye çalışsanız da bizim yolumuz belli; adaletten, doğruluktan asla taviz vermeyeceğiz, yolculuğumuzu sonuna kadar sürdüreceğiz.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz Bitlis Milletvekili Sayın Cemal Taşar’a aittir.

Buyurun Sayın Taşar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmelerinin bugünkü turunda 4’üncü madde üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bizleri izleyen aziz milletimizi ve sizleri saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Görüşmelerini gerçekleştirdiğimiz bu bütçe, AK PARTİ hükümetlerimizin aralıksız olarak gerçekleştirdiği 21’inci bütçesidir. Cumhuriyet hükümetlerinde hiçbir iktidara nasip olmamış bir başarıdır bu. Türkiye’de son yirmi yılda alınan mesafeler nabzımızın milletimizle beraber attığının da bir göstergesidir. Bu nedenle, elde ettiğimiz başarıların tamamı aziz milletimize aittir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’nin yönetimine talip olduğumuz “Halka hizmet Hakk’a hizmettir.” diyerek çıktığımız bu ak yolda, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, şükürler olsun ki her alanda tarihin rekorlarını kırmak AK PARTİ’imize nasip olmuştur. “Bu bütçe, halkın bütçesi değildir.” diyenlere de buradan seslenmek istiyorum: Bu bütçe işçinin, işverenin, verimliliğin ve kalkınmanın bütçesidir. Bu bütçe çiftçinin, esnafın, üretmenin ve emeğin bütçesidir. Bu bütçe emeklinin, öğretmenin, memurun, dijitalin ve bilimin bütçesidir. Bu bütçe emniyet güçlerimizin, KOBİ’lerimizin, esnaflarımızın, gücün ve üretimin bütçesidir. Bu bütçe sanatçılarımızın, gencimizin, yaşlımızın, iletişimin, başarının, değerlerin, istiklal ve istikbalin bütçesidir. Bu bütçe dezavantajlı tüm bireylerin, 85 milyonun, barışın ve kardeşliğin bütçesidir. Kısacası, bu bütçe Türkiye Yüzyılı vizyonunu gerçekleştirme bütçesidir. Günü kurtarmak değil, geleceği inşa etmek için buradayız. Hemen her hafta farklı bir ilimizde ülkemize kazandırılan hastanelere, yollara, köprülere, eserlere, fabrika ve üretim tesislerinin açılışlarına hepimiz şahidiz. “Yirmi yılda hiçbir fabrika kurulmadı.” diyorsunuz ya, sürekli fabrika kurulmayan bir ülkede sanayinin millî gelirdeki payı yüzde 19’lardan yüzde 27’lere nasıl yükselebilir? Fabrika kurulmayan bir ülkede ihracatın lokomotifini nasıl sanayi olabiliyor?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın yerli üretime verdiği değeri yansıtan Togg ülkemiz için bir gurur kaynağıdır, halkımıza hayırlı olsun. Turizmde dünyanın en önemli destinasyonlarından biri olan ülkemizi Türkiye Yüzyılı'nda zirveye yükseltmek hedefimize bir adım daha yaklaştık. Turizm sektörümüzün dünyada aldığı pay hızla yükseliyor. Sosyal destek miktarlarını yükseltip yaygınlaştırarak ihtiyaç sahibi tüm vatandaşlarımızı “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışıyla kucakladık. Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı sosyal konut hamlesiyle 500 bin sosyal konut, 1 milyon konutluk arsa ve 50 bin iş yeri kampanyasını başlattık. Eğitimde çağı yakalayacak, çocuklarımıza, gençlerimize, eğitim almak isteyen tüm vatandaşlarımıza fırsat eşitliği sağlayacak önemli adımlar attık. Sağlıkta, vatandaşlarımızın en çağdaş şartlarda istifade etmeleri için cumhuriyet tarihinde görülmemiş adımları attık. Sadece tek bir bakanlığımızın icraatlarını saymaya kalksak sabaha kadar bitiremeyiz.

Kıymetli milletvekilleri, zamanımız kısıtlı. Özetin özeti bile diyemeyeceğim bu hizmetler milletimizde de görülmektedir ki necip milletimiz her seçimde partimize sahip çıkmış ve çıkmaya devam etmektedir. Biz muhteşem bir yüzyıl inşa etmek istiyoruz, Türkiye'ye ait bir yüzyıl. Bugün güçlüyüz, yarın daha güçlü olacağız inşallah. Türkiye için yeni projeler, yeni programlar, yeni eserler, yeni hizmetler peşinde koşmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CEMAL TAŞAR (Devamla) – Durmak yok, yola devam diyor, konuşmama burada son verirken ülkemizdeki kurak bahçeleri cennet bahçesi hâline getiren, bugünleri bize yaşatan, bu istikrarlı ortamı sağlayan AK PARTİ'ye ve onun lideri Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyorum.

Bütçeyi hazırlarken emeği geçmiş olan başta Hazine ve Maliye Bakanımız Doktor Nureddin Nebati olmak üzere bütün Bakanlar ve Bakanlık personellerimize, kurumlarımıza, Plan ve Bütçe Komisyonumuza ve yüce Meclise şükranlarımı sunuyorum. Cumhuriyetin 100'üncü yılının bütçesi hayırlı olsun, bereketli olsun, güzellikler getirsin diyorum.

Hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına son konuşmacı İğdır Milletvekili Yaşar Karadağ.

Buyurun Sayın Karadağ. (MHP sıralarından alkışlar)

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, güçlü ekonomiye sahip olmak şüphesiz ki nitelikli personellerden geçer. Mesleğinde almış olduğu eğitim ve teknik donanımıyla olur nitelikli personel. Bu nedenle, mesleki eğitimin daha da yaygınlaştırılması en büyük arzumuzdur. Bakanlığımızın mesleki eğitimle ilgili çalışmalarını yakından takip ediyor ve takdirle karşılıyoruz. Değişen yeni dünya düzeniyle birlikte ulus devletlerin millî ekonomilerini ve millî sanayilerini oluşturması, insan kaynağını en verimli şekilde yetiştirmesi günümüz dünyasının olmazsa olmazıdır.

Değerli milletvekilleri, hatırlanacağı üzere, 2021 yılının sonunda hem işverenler için hem de gençlerimiz için çok faydalı yeni bir kanuni düzenleme yapmıştık. Bu kanuni düzenlemeden sonra, Türkiye'de, bir yıl gibi kısa bir sürede mesleki eğitim merkezlerine kayıtlı öğrenci sayısı 150 binden 1 milyonun üzerine çıktı. Önemi yitiren meslek liseleri yeniden yüzde 1'lik başarı dilimine giren öğrencilerin tercih ettiği okullar arasına girdi. Mesleki eğitime yönelmenin kısa sürede hız kazanması geleceğimiz açısından oldukça umut vericidir.

Değerli milletvekilleri, mesleki ve teknik eğitim, ekonomiye doğrudan etki etmesi nedeniyle sosyal ve ekonomik yönden ülkemizin gelişmesini sağlayacak potansiyele sahiptir. Öyle ki yaşanan gelişmelerle, mesleki eğitim ülke ekonomisine 2021 yılında 1 milyar 162 milyon, 2022 yılında 1,5 milyarın üzerinde katkı sağladı. Şunu çok iyi bilmeliyiz ki “lider ülke Türkiye” hedefine millî ekonomi, millî teknoloji ve üretim, millî bir sanayi, millî bir siyaset anlayışı, kısacası millî ve yerli bir duruş sayesinde ulaşılabacaktır. Bu anlayışla, şunu da belirtmeliyim ki mesleki eğitimin teşvik edilmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar âdeta millî bir seferberlik hâlinde yürütülmelidir. Güçlü Türkiye, güçlü ekonomi, güçlü siyaset için mesleki eğitim önceliğimiz olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde seçim bölgem Iğdır iline ve Iğdırli hemşehrilerimizin beklentilerine de kısaca değinmek istiyorum. Ülkemizin Türk dünyasına doğrudan bağlantısını sağlayacak olan 224 kilometrelik Iğdır-Kars-Nahçıvan Demir Yolu çalışmalarına bir an önce başlanması, daha önce de dile getirdiğimiz gibi, ilimiz hastanesine 150 yatak kapasiteli ek bir hastane binasının yapılması, poliklinik sayılarının artırılması, ihtiyaç duyulan branşlarda uzman doktor atamasının yapılması, eksikliklerin giderilmesi öncelikli beklentilerimizdir. Ayrıca, 2022 yılında yatırım programına alınan projesi hazır Tuzluca Depolama Barajı'nın yapımına başlanması, Aliköse ve Göktaş Göletlerinin de bir an önce yatırım programına alınıp yapımına başlanması ve programa alınan 112 kilometrelik Iğdır Ovası sulaması kadim arkları beton kaplaması ile sondaj kuyu çalışmalarının 2'nci etabının bir an önce bitirilmesi hemşehrilerimizin en büyük beklentileridir. Bu beklentilerimizin de Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından en kısa sürede yerine getirileceği inancındayım.

Bu duygu ve düşüncelerle 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinin ülkemize ve aziz Türk milletine hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – 4'üncü madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Soru ve cevap talebi yoktur.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.21

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39’uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5’inci maddeyi okutuyorum:

Devlet borçları

MADDE 5- (1) Devlet borçlarına ilişkin cetvellerde gösterildiği üzere, 2021 yılı sonu itibarıyla;

- 1.321.189.479.076,58 Türk Lirası kısa, orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu,
- 1.422.661.761.380,59 Türk Lirası Devlet dış borcu,
- 278.068.229.183,49 Türk Lirası Hazine garantili borç, mevcuttur.

BAŞKAN – 5’inci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın İbrahim Halil Oral.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, dün İstanbul’da yaşanan adalet katliamını kınayarak başlamak istiyorum. Sayın Ekrem İmamoğlu’nun İstanbul’daki başarısını, millî iradenin tercihini hazmedemeyenler seçimi iptal ettiler, olmadı; karalama kampanyası yürüttüler, gene olmadı; şimdi de haksız cezalar vererek engellemeye çalışıyorlar. Hiç kimse hâkimleri değiştirerek, savcılara talimat vererek millî iradeye ipotek koyamaz. Dün, Sayın Erdoğan’ı yargı eliyle engellemeye çalışanlar nasıl millî iradenin gücü karşısında kaybettilerse bugün de aynı akıbet gerçekleşecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Umarım adalete sürülen bu kara leke istinaf ve temyiz süreçlerinde düzeltilir. Sayın İmamoğlu’na da geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum. Bizim cismimiz burada ama gönülümüz, sevgimiz ve kararlılığımız Saraçhane’dedir.

Kıymetli milletvekilleri, Gazi Mustafa Kemal Atatürk 1 Kasım 1924’te Türkiye Büyük Millet Meclisi açılışında konuşurken şu sözleri söylemişti: “Hiç şüphe edilmemelidir ki Anadolu ortasında süratle meydana getirilecek yeni ve bayındır bir Ankara asırlarca ihmal edilen Türk vatani için başlı başına bir uygarlık merkezi, Türk devleti için pek önemli bir dayanak olacaktır.” Bu sözlerin üzerinden neredeyse yüz yıl geçmiştir. Bu yüz yılın yirmi yılı AK PARTİ iktidarı altında yaşanmıştır. Şöyle, Meclisten çıkıp bir Ankara turu yapmanızı rica ederim. Kentsel dönüşüm sorunları çözülmemiş -başkent- köylerinin dibindeki taş ocaklarıyla, asbestli borularıyla, halk sağlığı tehdit edilen, yatırım diye dinazor heykellerine muhtaç bırakılmış bir Ankara göreceksiniz. Hâlâ Polatlı’da, Haymana’da, Balâ’da, pek çok ilçesinde telefonların çekmediğini, temiz suya ulaşımın olmadığını işiteceksiniz. Bugün Ankara’yı, bırakın geleceğe taşımayı, Ankara için hizmet etmeye çalışanlar dahi engellenmeye çalışılmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkenin başkentinde havaalanına metroyla gidilememektedir. Bunu soru önergesiyle sorduğumda, dalga geçer gibi, tek cümlelik bir cevap aldım. Plan ve Bütçe Komisyonunda sorduğumda bir cümlelik bir cevap daha alabildim. Ulaştırma ve Altyapı Bakanımızın ağzından cimbızla laf alabiliyoruz. İktidar hiç bundan dolayı bir hicap duymuyor mu? Yüce Peygamber'imizin "Utanmıyorsanız dilediğinizi yapınız." emri herhâlde bu lafla yerine oturmuş oluyor.

Bu iktidar Ankara'da on yılda bir metro inşaatı yapabilmiştir, onların da hızları, kaliteleri ortadadır. Avrupa'da bazı Balkan ülkeleri dışında havaalanına metrosu olmayan tek başkent Ankara'dır. Bugün Büyükşehir Belediyesinin yapmak istediği metrolara ise merkezî Hükûmet ve Büyükşehir Meclisindeki AK PARTİ Grubu ayak diremektedir, kredi onaylaması memleket meselesi hâline getirilmektedir. Bakın, gördüğümüz 5'inci maddede 1,3 trilyon Türk lirası iç, 1,4 trilyon Türk lirası dış ve 280 milyar Türk lirası hazine garantili borcumuz olduğu görülmektedir. 3,5 trilyon lira borcu yaparken iyiydi de Sayın Mansur Yavaş'ın metro için 6 milyar Türk liralık kredi talebi mi gözünüze batmıştır? Sizin derdiniz üzüm yemek değil, bağcıyı dövmektir. Bütün Türkiye'ye gelince zam üstüne zam ama Ankara'ya gelince ASKİ'ye indirim yapılmaktadır. Millet İttifakı belediyeleri iş yapamaz hâle gelsin, bir dahaki seçimi kazanmasınlar niyetiyle hareket ediyorsunuz. Bize oy veren seçmeni cezalandırıyorsunuz çünkü sizin derdiniz Türkiye değil, ranttır; bu ayıp da size ve iktidarınıza yeter.

Sayın milletvekilleri, aynı şekilde 19 Mayıs Stadı meselesi de "Ha yaptık, ha yapacağız." noktasındadır. Ülkenin başkentinde 2003'ten beri futbolda millî maç oynanamamaktadır. Yarın uluslararası bir turnuvaya aday olursa ülkenin başkentinde maç oynanamayacaktır. Zaten FIFA da UEFA da başkentinde stadi olmayan bir ülkeye turnuva vermez. Biz, ancak Katar'daki Dünya Kupası'na gönderdiğimiz polislerle övünmek durumunda kalacağız.

Saygıdeğer milletvekilleri, başkentte bulunması gereken Merkez Bankası, SPK, BDDK ve Ziraat Bankası gibi kurumların genel merkezleri, İstanbul'a inşa ettiğiniz Finans Merkezi'ne taşınmıştır. TÜİK'e göre, kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu 234 kişi olan Ankara'dan, nüfus yoğunluğu 3.049 olan İstanbul'a, bu kurumlar hakikaten neden taşınmaktadır? İstanbul'a göre daha geniş ve daha rahat bir şehir olan Ankara'yı neden finans merkezi olarak düşünmemektesiniz? Ülkenin merkez bankası başkentte olur, ne işi var İstanbul'da? Her şeyi geçtim, sorun bakalım "Bu kurumlarda çalışan personel İstanbul'a gitmek istiyor mu?" diye; "2-3 kat fazla kira ödemek, ulaşımda eziyet çekmek istiyorlar mı?" diye bir sorun. Bugün, İstanbul gayrisafi yurt içi hasıladan yüzde 30 civarında pay alırken Ankara'nın aldığı pay yüzde 10 bile değildir. İstanbul'un büyümeye katkısı son rakamlarda yüzde 1,79 iken Ankara'nın katkısı yüzde 0,59'dur. Bugün, Ankara, göç alan iller sırasında bile binde 5,6'lık oranla ortaldadır.

Bu örnekleri şunun için verdim: AK Parti iktidarlarında Ankara'ya bakış şöyledir: "Zamanında başkent olmuş işte. Yapacak bir şey yok, idare edeceğiz." Bugün, Ankara, yatırım planlarında da hiçbir ciddi yatırımın yer almadığı; ülkeye katkısı nüfusuna oranla çok düşük olan ve hatta artık insanların yerleşmeyi bile düşünmediği şehir olmuştur. Sayın Mevlüt Çavuşoğlu, Bakanlık bütçesindeki eksikliği nasıl tamamladığını burada itiraf etti. Biz de mi Ankara'ya yatırım gelsin diye Sayın Bakan Nebati'nin gözlerindeki ışıltıyı bekleyeceğiz?

Kıymetli milletvekilleri, bütün bunlar yetmemiştir, şimdi de Ankara nükleer atık çöplüğü yapılmak istenmektedir. Polatlı Avdanlı'ya toplamda 4 milyon metrekaresel bir radyoaktif atık depolama yerleşkesi kurulması planlandığı Jandarma ve Çevre Şehircilik Müdürlüklerinin yazışmalarıyla ortaya çıkmıştır. Atık depolaması için planlanan yer Avdanlı ve Kocahacılı Mahallelerinin yerleşim yerlerine 2,5; Gümüşyaka Mahallesi'ne ve Sakarya Nehri'ne ise 3 kilometre mesafededir. Mevcutta mera ve otlaklıktır, aktif olarak da burada hayvancılık yapılmaktadır. Her şeyi geçtim, bu toprakların altında

şehitlerimiz vardır, şehitler! Sakarya Meydan Muharebesi'nin geçtiği bu toprakların her santiminde şehit kanları vardır. Bu iktidar, 500 kilometre öteden, Mersin'den, Akkuyu'dan buraya nükleer atık getirip depolamak istemektedir. İnsaf edin diyorum, insan sağlığına değer vermiyorsanız bari şehitlerimize kıymet verin.

Saygıdeğer milletvekilleri, konu Polatlı İlçe Başkanımız İlhan Dereköy tarafından bana bildirilince ilk önce Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Bakan Fatih Dönmez'e sordum fakat maalesef cevap alamadım. Soru önergesi verdim, cevap alamadım. Basına demeç verdim, ses duymadım. Atom enerjisinden sorumlu TENMAK Başkanını aradım "Bilgim yok." diye cevap aldım. İl Başkanımız ve İlçe Başkanımızla Avdanlı Mahallesi'ne gideceğimiz gün AK PARTİ İlçe Başkanına açıklama yaptırıldılar, "Biz bu projeyi iptal ettirdik." diye. Muhtara sordum, bize iptal edildiğine dair bir bilgi gelmediğini söylediler.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, ben bir Ankara Milletvekili olarak bölgemdeki bir köye, ülkenin başkentine nükleer atık tesisi yapılıp yapılmayacağını AK PARTİ İlçe Başkanından mı öğreneceğim? Bu nasıl bir devlet yönetme mantığıdır, bu nasıl bir ciddiyetsizliktir ve bu nasıl bir aymazlıktır? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Buradan açıkça ifade etmek istiyorum: Polatlı'nın buğdayına, soğanına "Burada radyoaktif nükleer atık vardır." etiketini bastırmayacağız. Ülkenin başkentini nükleer atık çöplüğüne çevirmeyeceğiz. Sayın Bakandan ve iktidar grubundan bir cevap bekliyorum. Avdanlı'ya ya da Ankara'nın herhangi bir yerine nükleer atık tesisi kurulacak mıdır, kurulmayacak mıdır? Sorum çok nettir ve açıktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, karşımızda itibarsızlaştırılmaya çalışılan bir Ankara vardır. Bazı gerçek Ankara sevdalısı arkadaşlarımı tenzih ederek söylüyorum ki açıkça Ankara düşmanı olan bir iktidar vardır. Atatürk'ün, Hacı Bayram Veli'nin Ankarasını, başkentimizi hak ettiği yere getirmenin işi bize düşecektir. Sizi muhalefet sıralarına doğru göç ettireceğiz.

Bu düşüncelerle bütçenin hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Yozgat Milletvekili Sayın İbrahim Ethem Sedef.

Buyurun Sayın Sedef. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmama seçim bölgem, güzel şehrim Yozgat'la başlamak istiyorum. Yozgat, tarihin derin çağlarından birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, aynı zamanda Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olma özelliğine sahiptir. Bozkırın hikâyesinin yazıldığı güzel şehrim Yozgat, Bozok Yaylası'yla, Sarıkaya Roma Hamamı'yla, şifa dağıtan kaplıcalarıyla, doğal güzellikleriyle, Türkiye'nin ilk millî parkı olan Çamlık'ıyla, tam karşısında Nohutlu Tepesi'nden Yozgat'a bir bakışla huzur bulacağınız şirin bir Anadolu şehridir. İnsanı merhametli, misafirperver, alçakgönüllü, kalender,

yüreği vatan aşkıyla atan insanların şehridir. Buradan, her birinizi güzel Yozgat'ımıza davet etmek istiyorum. Meşhur tandır kebabını, arabaşımızı, testi kebabımızı ve çedenemizden çöreğimize Yozgat'ın eşsiz lezzetlerini gelin, birlikte tadalım, paylaşalım diyorum ve şairimizin anlatımıyla:

“Yozgat'ı dinliyorum gözlerim kapalı,
Muslubelen'den bir güneş
Selamlıyor büyük sabahı.
Güleç güleç vuruyor
Tuzkaya'nın, Şekerpınar'ın,
Çatak Mahallesi'nin evlerine.
Yozgat'ı dinliyorum gözlerim kapalı,
Oturuyorum Çamlık'ın tam ortasına,
Çam gövdeleri hışır geriniyor,
Sabahın ilk yeli geçiyor üstlerinden,
Yaprakları gövdeye merhaba diyor.
Çamlık tepesinde bir karaçalı,
Yozgat'ı dinliyorum, gözlerim kapalı.” (MHP sıralarından alkışlar)

Okuduğum dizelerin sahibi Yozgat'ımızın ünlü şair ve yazarlarından merhum Abbas Sayar'ı da bu vesileyle hürmetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımızdan bizlere ulaştırılan bazı talepleri de Genel Kurulumuzda sizlerle paylaşmak istiyorum. EPDK kararıyla, 12 Mayıs 2019 tarihinde, Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarından daha fazla yararlanabilmek için sanayide ve tarımsal sulama işinde kendi elektrik tüketimini karşılayabilmeleri için lisanssız enerji üretimi hakkı getirilmiş, fazlasını da satabilme imkânı tanınmıştır. 11 Ağustos 2022'de ise Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak, EPDK bu haktan vazgeçerek tüketimin yalnızca 1 kat fazlasının satılmasına izin verdi ve kalan kısmın ücretsiz olarak abonelere dağıtılmasına yönlendirdi. İşletmecilerimiz, EPDK'nin güneş enerjisi yatırımcılarına verdiği alım ve ödeme garantilerinde, yönetmeliğin ilk çıktığı hâline dönmesini talep etmektedirler.

Değerli milletvekilleri, mesleki ve teknik eğitim mezunlarının iş gücüne katılım ve istihdam oranlarının diğer lise mezunlarına göre oldukça yüksek olduğu bilinmektedir ancak genel istihdam oranları yüksek olmasına rağmen mezun oldukları alandaki istihdam oranları son derece düşüktür. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerimizin yükseköğretime girme oranları da oldukça düşük kalmaktadır. Bu durum, öğrenciler tarafından, üniversite sınavında haksız bir rekabete maruz kaldıklarıyla ifade edilmektedir. Kendi alanlarında sınava girmek istemektedirler. Mesleki ve teknik eğitim mezunlarının, mezun oldukları alanda çalışmaları durumunda, diğer alanlarda alacakları ücrete göre ücretlerini daha cazip kılacak, teşvik edici yasal düzenlemelere de ihtiyaç duyulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, diğer bir konu da Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışma hayatına devam eden infaz ve koruma memurları özlük haklarının iyileştirme taleplerini yoğun bir şekilde dile getirmektedirler. İnfaz ve koruma memurları görev alanı itibarıyla genel idare hizmet sınıfında istihdam edilmektedir, genel idare hizmetleri sınıfı büro işi yapan memurları kapsamaktadır. İnfaz ve koruma memurları da polis ve jandarma gibi güvenlik ve gözetim görevi yapmaları nedeniyle

benzer görevi yapan jandarma ve polis gibi mesleklerine has, infaz koruma görev ve yetki kanununun çıkarılmasını beklemektedirler. Ayrıca, vekil imamlarımız ve fahri Kur'an kursu öğrencilerimiz kadro beklemektedir. Sağlık yönetimi bölümünü bitiren binlerce mezun Bakanlığımızın kontenjan sayısını artırmasını talep etmektedirler.

Değerli milletvekilleri, Türkiye İş Kurumu bünyesinde iş ve meslek danışmanı konusunda görevli yaklaşık 5 bin çalışmamız uzman olarak görev yapmalarına karşılık özlük açısından lisans mezunu işe yeni başlayan memur gibi değerlendirilmektedir. Bu durumun ortadan kaldırılmasını beklemektedirler. Şeker fabrikalarında çalışmakta olan geçici işçilerimizin kadro bekledikleri de bizlere ilettikleri konular arasındadır. İçişleri Bakanlığı bünyesinde taşra teşkilatlarında, valiliklerimizde görev yapmakta olan il müdürleri 3600 ek gösterge kapsamına alınmayı beklemektedirler. 3600 ek gösterge ve sözleşmeli çalışanların kadroya alınma düzenlemeleri için Çalışma ve Sosyal Bakanlığımıza ve Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyoruz ancak Meclisimizde sözleşmeli olarak istihdam edilen çalışma arkadaşlarımız sözleşmeli personellere verilen kadro kapsamının dışında kaldılar. Kapsamın genişletilerek kendilerinin de bu kapsam içerisine alınmasını beklemektedirler. Kadro verilecek diğer kurumlardaki sözleşmeli personellerde olduğu gibi Mecliste sözleşmeli olarak çalışan personele de "3+1" formülü değerlendirilebilir.

Değerli milletvekilleri, tüm yolların kesiştiği Türkiye'nin tam ortasında yer alan Yozgat Sorgun ilçemiz tarihi boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Sorgun'umuzda yaşayan hemşehrilerimizin sayısı 8 bini bulmaktadır. Başta, Kerkenes Kalesi, Alışar Höyüğü ve Çadır Höyük harabeleri olmak üzere, ilçe sınırları içerisinde 21 adet sit alanı bulunmaktadır. Böyle bir kültür ve dinamik potansiyele sahip ilçemizde henüz bir kültür merkezi bulunmamaktadır. Hemşehrilerimiz Kültür ve Turizm Bakanlığımızdan Sorgun ilçemize yakışır bir kültür merkezinin yapılmasını talep etmektedirler. Seçim bölgem Yozgat, hayvansal üretim ve bitkisel üretim faaliyetlerinin yoğun olarak yapıldığı bir bölgedir, jeotermal kaynaklarımız da oldukça zengindir. Yozgat merkezde Çatak Boğazı mevki, Boğazlıyan, Sorgun, Sarıkaya, Saraykent ve Yerköy ilçelerimizde seracılık faaliyetlerinde kullanılabilecek yeterli miktarda sıcak su ve tarım alanı mevcuttur. Yozgat'ımıza tarıma dayalı bir organize sanayi bölgesi kurulmasının faydalı olacağını düşünmekteyim.

Değerli milletvekilleri, devletimiz, tarihimiz, mukaddesatımız aradığı inancı, gücü ve kararı damarlarındaki asil kanda bulmuştur. Türk irfanı, Türk iradesi, Türk istiklali Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle doğrulmuş, Cumhuriyet'iyle ayağa kalkmıştır. İhanete "Dur!" diyenler, teslimiyete karşı çakanlar, cumhuriyetin yeni yüzyılımı Türk ve Türkiye Yüzyılı yapmak amacıyla harekete geçenler Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet İttifakı'nda birleşmiş ve kenetlenmiştir. Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünde Türk milleti olarak tarihimize bakacağız, çalışmaya bakacağız, milletimize bakacağız, ülkemize bakacağız, büyük işler başarmaya bakacağız; lider ülke Türkiye nasıl olurmuş cümle âleme ispatlayacağız.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin ifadeleriyle Milliyetçi Hareket Partisi için Cumhuriyet İttifakı bir vatan ittifakı, bir istiklal iradesidir; Milliyetçi Hareket Partisinin siyaseti dürüst, çizgisi duru ve dengelidir; Milliyetçi Hareket Partisinin sözü senet, özü serdengeçtidir. Biz Milliyetçi Hareket Partisiyiz, hep birlikte Türkiye'yiz, Türk milletiyiz diyorum, 2023 yılı bütçemizin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kayyumlar, kayyumlar, kayyumlar diyorum. Halk iradesinin gasbı bizimle bitmez demiştik; öyle de oldu, gerçekten bitmedi ve dün de İstanbul halkının iradesi gasbedildi ancak bu gasbı bitirmek hâlâ birlikte mücadeleyle mümkün diyor ve sevgili Selçuk Mızraklı'nın dediği gibi, biraz solunuza bakmanızı öneriyorum çünkü sağdan sağdan gelenler epey acı yaşadılar bu ülkeye, biraz da soldan soldan gelse iyi olacak artık.

Evet, cezaevlerindeki tüm arkadaşlarımı da sevgi saygı ve özgürlük dilekleriyle selamlıyorum.

Bütçedeki bu son konuşmamda son yirmi yılın ekonomi politikasında hızlı bir gezinti yapmak isterim. Yirmi yıldır trilyon doları aşan dış ve iç kaynağı esas olarak inşaat, emlak ve finans gibi büyük rantlar yaratmayı hedefleyen alanlarda kullandınız. Bu rantları yöneticiler ve elitler arasında paylaştırdınız. Bu stratejiyle, ülkede belli bir azınlık zenginleşti, buna karşılık toplum çoğunluğu aşırı derecede yoksullaştı. Şu ana kadar hiçbir iktidar sizin gibi bir kaynağa sahip olmadı. 2003'ten itibaren hem doğrudan yatırımlarla hem dış krediler olarak hem de sıcak para girişleriyle küresel rüzgârın fırsatlarından da yararlandınız. Bir yandan da vergiler, 70 milyar doları bulan özelleştirme gelirleri, kamu bankalarının ve Merkez Bankasının kârları gibi el koyduğunuz milyarlarca liralık kamu geliriyle mali kaynak yarattınız. “Allah'ın lütfü” dediğiniz darbe girişiminden sonra OHAL ilan edip milyarlarca dolarlık şirketlerin mal varlığına ve servetine el koydunuz. Bir diğer finansman kaynağınız da TL ve döviz cinsinden yapılan iç borçlanmaydı. Bu kaynaklarla ülke insanında sahte bir “zenginleşiyoruz” algısı oluşturan yüz binlerce konut, lüks rezidanslar, AVM'ler, plazalar, şehir hastaneleri, duble yollar, büyük köprüler ve görkemli camilerden oluşan devasa büyüklükte bir inşaat ekonomisi yaratıldı. Ekonomik tercihleriniz sonucunda gerçekten zenginleşen ve dünyanın sayılı dolar milyarderleri arasına girenler de sizin 5'li çetenizdi. İnşaat, finans, rant ekonomisinin bedeli tarımın ve sanayinin yok edilmesi oldu. Bugün İHA, SİHA üretimiyle ünlenen askerî sanayi karmaşı sektör dışında yeni bir sanayi alanı var mı? Hayır, yok. Peki, bunun sonucunda yükselen ne oldu? Militarizm ve otoriterleşme. Bu durum, özellikle de 2015 yılından bu yana ülkenin hızla demokrasiden uzaklaşmasıyla sonuçlandı. Ülke, yoksulluk ve yolsuzlukta olduğu gibi temel hak ve insan özgürlükleri dünya sıralamasında da hızla dibe çekildi.

Seçimler yaklaşırken bu dönemden geriye büyük çapta bir borç stoku kaldı. Ülkenin toplam iç ve dış borçları 16,5 trilyon lirayı bulurken dış borçlar son yirmi yılda neredeyse 3 katına çıkarak bu yılın haziran ayında 444 milyar doları aştı. İç ve dış borçlara ödenen faizlerin yüksekliği de rekor düzeye çıktı. Öyle ki hazine bu yıl dış borçlanmasını yüzde 10 gibi yüksek bir orandan yaparken 2023 yılı merkezî yönetim bütçesine faiz ödemeleri için 566 milyar liralık bir ödenek konuldu. İşte, bu ekonomik modelin siyasal karşılığı otoriterlik ve militarizm; sosyal karşılığı ise yoksulluğun derin bir yoksulluğa dönüşmesi oldu. Emekçilerin millî gelirden aldığı pay dörtte 1'e kadar geriledi. “Pastadan aldığı dilimi kimler büyüttü?” dersiniz, elbette sermayedarlar büyüttü. Emekçiler hak aramak istediğinde “millî güvenliği bozucu” sayıldılar, grev hakları Cumhurbaşkanı kararıyla yasaklandı ve yarınki mitingin yasaklanması gibi aynı şekilde yine onlara yasaklar geldi.

Yirmi yılın sonunda, ülkede çalışan 3 kişiden sadece 1'inin kayıtlı ve kalıcı, güvenceli bir işi var. Kadınlar açısından durum daha da vahim, zira her 5 kadından 1'i dahi böyle bir imkâna sahip değil. Yani kısacası, yerli ve millî büyüme modeli çöktü. Profesör Doktor Mustafa Durmuş Hocanın sözleriyle ifade edersem inşaat kapitalizmi çöktü, ekonomi ve toplum altında kaldı.

Evet, yirmi yıl böyle geçti. Şimdi, bu bütçede bakanlar neler konuştu, bir bakalım. Beni benden alan bakanlardan ilki “Yüzlerce havuz yaptık” havuz da havuz diye tutturana, üstelik bunu sürekli olarak bağırarak söyleyen, gençlerin sorunlarını yüzme bilmemek zanneden Gençlik ve Spor Bakanını da mesela. “Biz iki yıldır durumu biliyoruz. Kadınları da çocukları da size yedirmeyiz.” diyen ancak kendisine başvuran kadını 6 yaşından beri istismar eden söz konusu tarikat ve faille ilgili iki yıldır tek bir adım atmamış bir Aile Bakanı vardı. Sadece 2022'de 26 çocuk iş cinayetlerinde yaşamını

yitirmişken “İnsan kaynağı ihtiyacını gidermek için büyük bir dönüşüm başlattık. Siz çocuk işçiliğiyle, başka şeylerle uğraşın, oyalanın, durun.” diyen bir Millî Eğitim Bakanı vardı mesela. Bakanların, bakan yardımcılarının kamu ihalelerini nasıl kendi akrabalarıyla paylaştığı ortaya çıkmış ve kendi kuzeni bile “Ne yani bu işleri bırakalım da taksi şoförlüğü mü yapalım!” demişken bunların hepsini pişkin pişkin reddetmeye devam eden Sanayi ve Teknoloji Bakanı vardı mesela. En az 5 milyon EYT’li, haklarında yapılacak açıklamayı beklerken düzenlemeyi seçim yatırımı olarak kullanmayı hesaplayan, sürekli sözler verip en sonunda da işini “inşallah” a bırakan ve düzenlemeyi ocak ayına erteleyen bir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı vardı. “Asgari ücretliye de memura da emekliye de ne verilse haklarıdır; fakir fukaraya vermek bereket getirir.” diyen; haddini, hududunu bilmeyen, vatandaşı küçümseyen bir Hazine ve Maliye Bakanı vardı mesela; hâlâ da var burada. Bütçe kitapçığının kapak fotoğrafı ise sürekli herkese “Namertsin! Şerefsizsin!” diyen kirliliği bir İçişleri Bakanı oldu.

Evet, bu bütçeden ne çıkmadı biliyor musunuz? İşçiye, emekçiye hak ettiği bir ücret düzenlemesi çıkmadı. Toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeten, vergi adaleti sağlayan bir planlama çıkmadı. Bu bütçeden çocuklara bir öğün ücretsiz yemek çıkmadı, bu yerli ve millî ekonomide koskoca devlet bütçesinden evet, çocuklara bir öğün yemek çıkmadı; işte “vahşi kapitalizm” diye buna diyoruz sevgili halkımız. Peki, ne çıktı biliyor musunuz bu bütçeden? 6 yaşından beri cinsel istismara uğramış, gelinlik giydirilmiş bir çocuk çıktı ve Türkiye’deki kapitalizmin kırkıyılık dönüşümünde başat rol oynayan tarikatları aklamak için onun etrafında atılan binbir takla çıktı.

Bugün geldiğimiz noktanın sorumlusu yirmi yıllık AKP iktidarı olduğu kadar neoliberalleşme yolundaki taşları döşeyen 12 Eylül rejimi, Özal ve Dervişlerdir aynı zamanda, onun için de çözüm makyajlı neoliberalizm olamaz. Emek örgütlenmesinin önündeki engelleri kaldıracak, hak temelli üretim modeli sunacak yeni bir sisteme ihtiyacımız var. Bizim ihtiyacımız demokratik, kamucu, yerelci ve halkçı bir üretim ve paylaşımı sağlamak, bir avuç ayrıcalıklı sınıfı dolar milyarderi yapmak yerine yurttaşlara onurlu yaşam koşulları oluşturmak; bunu başarabiliriz. Daha dün bir örneğine tanık olduk: “Biz üretim yapmak istiyoruz; güneşimizi, rüzgârımızı, suyumuzu, ağacımızı rahat bırakın.” diyen Akbelenli, İkizköylü, Deştinli köylüler, üreticiler Meclise geldi ve zeytinlikleri madenlere açan yasa teklifinin 1’inci maddesinin geri çekilmesini sağladılar. Birlikte ve örgütlü mücadele mutlaka kazanır, yeter ki bizler inanalım.

Zeytin barıştır, zeytin berekettir, zeytin herkesin ortak, eşit ürünü ve değeridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bu güzelim ağaç gibi bir ülkeyi kurmak bizlerin ellerinde, yeter ki bizler inanalım. Hâlâ Orta Çağ’dan kalmış sorunları tartışıp hâlâ insan haklarını kabul ettirmeye çalıştığımız bir iktidar ve devlet bürokrasisinden, inayet ve inşaat ekonomisinden, hepsinden öte, kapitalist sömürü düzeninden çok daha fazlasını hak ediyoruz. O zaman, gelin, halk iktidarını, sömürsüz, savaşımsız, sınıfsız bir dünyayı birlikte kuralım; halkın bütçesi neymiş, onu gösterelim. “...”(*) Yolumuz açık olsun.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Elâzığ Milletvekili Sayın Gürsel Erol.

Buyurun Sayın Erol. (CHP sıralarından alkışlar)

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

CHP GRUBU ADINA GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Yaklaşık iki aydır hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de burada bakanlıklarımızın bütçelerini görüşüyoruz. Aslında Plan ve Bütçe Komisyonu bakanlık bütçeleri üzerinde siyasetle ilgili siyasi konuşmaların yapıldığı yer değil; tam tersine, daha teknik konuşmaların yapılması gereken yer ama bugün Genel Kurulda, tabii, doğal olarak bütçe üzerine siyasi konuşmalar da yapma ihtiyacı hissettik. Zaman zaman, dönem dönem gerginlikler oldu, fiziki müdahaleler oldu, kavgalar oldu, atışmalar oldu, laf atmalar oldu ama sonuç itibarıyla 2023 bütçesinin sonuna geldik.

Bir de geçmişte bu Mecliste görev yapan, hükümetlerin başında olan, siyasi partilere genel başkanlık yapmış -Allah hepsine rahmet eylesin- siyasi partilerimizin genel başkanları vardı. Yani, bir ülkede başbakanlık yapanlar, cumhurbaşkanlığı yapanlar yalnızca yönettikleri bütçelerle anılmazlar; aynı zamanda, siyasette bıraktıkları izlerle de anılırlar ve siyasette bıraktıkları izler de onlar için ve onların o düşüncelerini kendisinden sonra savunacak insanlar için de önemlidir.

Mesela kimlerdir ve bunların temel özellikleri, ortak değerleri nedir? Bu siyasetçilerde, bu liderlerde üç temel özellik vardır: Bir, iyi devlet adamlarıydı; iki, iyi siyaset adamlarıydı; üç, iyi gönül adamlarıydı. Kimdi bunlar? İşte, Cumhuriyet Halk Partisine Genel Başkanlık yapmış İsmet İnönü; meydan savaşlarıyla adı tarihe geçmiş ve aynı zamanda Lozan Sözleşmesi'yle “Lozan'ın fatihi” diye bilinir. Yine, Adnan Menderes; yani Türkiye demokrasisinde “demokrasi şehidi” diye anılmış ve şu anda bütün siyasi partilerin, bütün ideolojilerin saygı duyduğu, hürmet duyduğu, ölüm yıl dönümünün anıldığı ve tarihe iz bırakmış birisi. Süleyman Demirel; barajlar kralı. Necmettin Erbakan; ağır sanayiye Türkiye'ye getiren, söylem olarak getiren ve Türkiye'deki muhafazakârlığın lideri. Alparslan Türkeş; Türkiye'de Türk milliyetçiliğinin lideri. Bunun gibi geçmişte Türk siyasi tarihine iz bırakmış ve iz bırakırken de aynı zamanda devlet adamlığı kimliğiyle bugün bile anılan bu siyasetçilerin hepsini rahmetle ve saygıyla anıyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Turgut Özal da var.

GÜRSEL EROL (Devamla) - Gelelim günümüze. Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, özellikle Türkiye'de adaletsizliğin ve hukuksuzluğun olduğu bir dönemde Ankara'dan İstanbul'a yürüyerek “hak, hukuk, adalet” diyerek dünya tarihine geçti. (CHP sıralarından alkışlar) İnanın ki ben Cumhuriyet Halk Partisinin, sol bir partinin, sosyal demokrat bir partinin milletvekili olarak burada, -Allah rahmet eylesin hepsine- Süleyman Demirel'i, Bülent Ecevit'i, Necmettin Erbakan'ı, Alparslan Türkeş'i saygıyla ve hürmetle anıyorsam belki otuz yıl, kırk yıl, elli yıl sonra bugün Kemal Kılıçdaroğlu'nun adı da bu kürsülerden “hak, hukuk, adaleti arayan Genel Başkan” olarak alınacaktır ve ben bunları söylerken kendi adaylığım ile ilgili kaygı duyan bir milletvekili olarak söylemiyorum. Benim adaylığım ile ilgili ne bir beklentim ne bir sorunun yok. Bunu inanarak söylüyorum.

Bir de yine tarihimizde, tarihe kötü iz bırakan liderler de var. Mesela kim? Kenan Evren. 12 Eylül faşist yönetimiyle bir sürü insanı çağasından, çocuğundan, yurdundan etti, işinden etti, ekmeğinden etti. Faşizan baskılarla bu ülkede faili meçhul cinayetler, yargısız infazlar yaşandı. İşkencelerden bir sürü insan geçti sağ-sol ayrımı olmadan. Yaşadığı dönemde her yerde millî kahramandı, gittiği yerde on binler karşıladı, adı okullara verildi; hatta Ankara'nın bir ilçesinin adı “Evren” yapıldı -hâlen daha da Evren ilçesi- yaşadığı dönemde insanlara bu kadar eziyet ettiği hâlde. Ama öldükten sonra, inanın, Cumhurbaşkanı sıfatıyla, resmî törenle gömülmeseydi tabutunu taşıyacak 4 kişi yoktu, sivil olarak yoktu. Yani bu ne demek? Demek ki önemli olan büyük bütçeler yönetmek değil, önemli olan büyük projelere imza atmak değil. Önemli olan ne? Yurttaşlarımızın anayasal yurttaşlık haklarını korumak, özgürlük alanlarını açmak, her yurttaşımızın yasal haklarının teminatı olmak. (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan nereye geleceğim? Sayın Cumhurbaşkanımız AK PARTİ'nin Genel Başkanı; Sayın Recep Tayyip Erdoğan 2001 yılında partisini kurarken özellikle yasaklar, yokluk ve yolsuzlukla ilgili Türkiye'ye bir çıkış yaptı; vatandaş da inandı, oyunu verdi ve o günden bugüne kadar da ülkemizin başında dönem dönem Başbakan, dönem dönem de Cumhurbaşkanı olarak görev yapmakta. Peki, geldiğimiz noktada aynı yerde misiniz? Mesela, Sayın Cumhurbaşkanımız, Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde faşist zihniyetin, baskıcı zihniyetin yönlendirmesiyle siyasi yasak aldı, değil mi? Peki, siyasi yasağını kim kaldırdı?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Cumhuriyet Halk Partisi.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi kaldırdı. Ne diye kaldırdı, hatırlayın o günleri? O günlerde Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Deniz Baykal “Bir siyasi partinin genel başkanı, kendi adıyla, oy pusulasında seçime girmiş ve Türkiye’de 1’inci parti olmuşsa siz onun Başbakanlık hakkını elinden alamazsınız, siz onun seçme ve seçilme hakkını elinden alamazsınız.” dedi ve bu Parlamento Sayın Cumhurbaşkanının siyasi yasağını kaldırdı. Eğer bugün, bu kürsülerde oturuyorsanız milletvekili olarak, eğer Sayın Cumhurbaşkanı hâlâ bugün bu ülkede Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturuyorsa işte bu sırada oturan Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekilleri sayesinde. (CHP sıralarından alkışlar) Niye? Çünkü biz insanların yurttaşlık haklarına ve anayasal haklarına önem veririz. İster aleyhimizde olsun ister karşımızda olsun, bizim için önemli olan onun yurttaşlık hakkıdır.

Ama geldiğimiz noktada dün, İstanbul’da bir ağır ceza mahkemesi İstanbul Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu’yla ilgili, kullanılan bir ifadeden dolayı siyasi yasak getirdi. Peki, ne oldu yasaklara, sizin yasakların Türkiye’de kaldırılmasıyla ilgili söylemlerinize? Ne oldu, ne oldu, niye bu noktaya geldiniz? Çünkü AK PARTİ kurulduğu zihniyette değil, saadet zincirine dönuştü.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Aynen.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Yani AK PARTİ, artık Türkiye’de insanların sorunlarıyla, yurttaşlık haklarıyla, yolsuzluklarla, yoksullukla ve yasaklarla uğraşan bir parti değil. Tam tersine, bunları kendisine kalkan eden ama diğer taraftan da kendi iç dünyasında saadet zinciri kuran bir parti.

Peki, AK PARTİ, tarihin bir gününde nasıl anılacak? Bakın, 1 Mart tezkeresini yaşadık; AK PARTİ’nin ilk sınavıdır. 1 Mart tezkeresinde, o şanlı, şerefli askerlerimizin başına çuval geçirildiği hâlde nota bile veremedik. İşte o günler anlatılacak tarihte bu kürsülerde. 2004 yılında Sayın Cumhurbaşkanımız Yahudi madalyasını aldı ve yine, 2004 yılında Büyük Orta Doğu eş başkanlık unvanını aldı.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – BOP, BOP.

GÜRSEL EROL (Devamla) – 2008 yılında Ergenekon, Balyoz davalarının savcısı oldu. 2009 yılında çözüm sürecinde Habur Sınır Kapısı’na, terör örgütü üyelerinin ayağına Türkiye Cumhuriyeti’nin mahkemeleri götürüldü ve çadır mahkemeleri kuruldu. 2010 yılında Mavi Marmara’da 10 vatandaşımız şehit oldu, ağzımızı dahi açamadık. Ve en kötüsü şu; bence en kötülerinden biri bu diyeyim: 2015 yılında Süleyman Şah Türbesi’nin türbesini kaçırdık, orada yatan Süleyman Şah’ın mezarını taşımak zorunda kaldık. Hâlbuki Türkiye Cumhuriyeti’nin bayrağı dünya üzerinde hangi noktada şanla, şerefle asılırsa gerekirse orada on binlerce askerimizin şehit edilmesini göze alır, o bayrağın orada dalgalanmasını sağlıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Türbeyi bile kaçırdık. Arkasından, “15 Temmuz Destanı” diyorsunuz ya; önemli olan, bu ülkede darbeye sebebiyet ve gerekçe oluşturarak müdahale etmek değildir, bu yönetimdeki acizinizdir. Önemli olan, ülkeyi bu noktaya getirmemektir, darbe yapılacak aşamaya getirmemektir. Bunlar tarihin dönemi içerisinde sürekli konuşulacak. Cemal Kaşıkçı olayı... Ne oldu Cemal Kaşıkçı’ya?

Sayın Bakanım, yan yan bakma, ne oldu Cemal Kaşıkçı olayına? Rest çekmiştik.

VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Merak etme, düz bakıyorum.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Rahip Brunson meselesine ne oldu? Rest çekmiştik, değil mi? Şimdi, bunlar da tarih boyunca tarihte konuşulacak.

Şimdi, AK PARTİ'nin göremediği, belki de algılamadığı bir şey var; siyasi partiler gelip geçicidir, devlet kalcıdır. Şimdi, 1'inci parti olarak siz buradanız, biz 2'nci parti olarak yanınızdayız ama 2023 yılında yapılacak ilk seçimde biz burada olacağız, siz bizim yanımızda 2'nci parti olarak olacaksınız.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Çok beklersiniz, çok!

GÜRSEL EROL (Devamla) – Seçimden sonra da hâliniz ne olur, onu bilmiyorum. Yani birlikte olur musunuz, olmaz mısınız, başka yerlere dağılır mısınız; onu da bilmiyorum. Ama biz, bütçe görüşmelerinde sizin muhalefet partili milletvekillerine davrandığınız gibi davranmayacağız; sizi dinleyeceğiz. Sizi niye dinleyeceğiz? Tabii ki bir milletvekilinin, bir muhalefet partisinin milletvekilinin ilinin sorunlarını, taleplerini, beklentilerini Mecliste, Plan ve Bütçede gündeme getirmesinden daha doğal ne olabilir? Siz dinleyeceksiniz, iktidar dinleyecek ve biz önümüzdeki seçimden sonra, Sayın Bakanım, sizi dinleyeceğiz, size hakaret etmeyeceğiz, sizin gönlünüzü kırmayacağız ve sizi dinleyerek burada bütçenin geçmesi için, sağlıklı bir bütçenin oluşması için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Beni de dinlemenizi rica ediyorum; lütfen tamamlayalım.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Bir dakika...

Bir de Sayın Milletvekilim, insanların hayatında her dönemle ilgili arkadaşlıkların, dostlukların ayrı önemi vardır. Mesela, çocukluk arkadaşlarınızı unutamazsınız; tahsil, eğitim hayatınızdaki arkadaşlarınızı unutamazsınız; askerlik arkadaşlarınızı unutamazsınız; bunların hayatınızda bir anısı vardır. Aynı dönem burada milletvekilliği yapıyoruz, bu çok anlamlı aslında. Aynı dönem milletvekilliği yapıyoruz, birbirimize yumruk atıyoruz; böyle bir şey olabilir mi? Ama biz birbirimizi sokakta gördüğümüz zaman, havaalanında gördüğümüz zaman, buradaki restoranda gördüğümüz zaman birbirimizin yüzüne bakarken utanmamalıyız. Tabii ki düşüncelerimiz birbirinden farklı olacak, tabii ki hepimiz birbirimizden ayrı şeyleri savunacağız ve düşüneceğiz ama nezaketi, saygıyı hiçbir zaman elimizden kaçırmayacağız diyorum, hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, 60'a göre bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, şimdi, tabii, sayın konuşmacı, Sayın Cumhurbaşkanımızla ilgili ifadeler kullanırken sınırı aştı. Burada söylediği ifadeleri kabul etmemiz mümkün değil. Her bütçede bu ifadeler kullanıldı, her bütçede “Bu sizin son bütçeniz.” denildi. 2022 yılındayız, 2002 yılından bu yana bütün bütçe görüşmelerinde aynı cümleler kullanıldı ama milletimiz Recep Tayyip Erdoğan'dan bir türlü vazgeçmedi ve vazgeçmeyecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Recep Tayyip Erdoğan... Tabii, liderleri sayarken bu ülkede demokrasi tarihimizde en uzun süre milletin desteğini büyük ekseriyetle alan Recep Tayyip Erdoğan'ı da sayması gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Darbecilere karşı direnen tek liderdir ve darbecileri yargı önüne çıkararak Anayasa değişikliklerini bu ülkeye yaptıran, önder olan liderdir. Türkiye'de vesayetçi anlayışı tarihe gömen liderdir; Türkiye'yi 3-4 kat büyüten ve “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışıyla

ülkemizi her alanda geliştiren, kalkındıran liderdir ve bu nedenle de yirmi yıldan bu yana iktidardadır. O nedenle buradan söylenen sözlerin bugüne kadar defalarca tekrarlandığı gördük, yine tekrarlanmaya devam ediyor ve bu tekrarlanmaya devam ettiği müddetçe de millet o söylenene değil, yapıлана, icraata bakacaktır diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yerinizden 60'a göre söz veriyorum.

Buyurun.

13.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 50 kere söylüyoruz ya; yirmi bir yıl iktidarda kalmak değil, demokrasiyle iktidarda kalmak, adaletle iktidarda kalmak... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Millet sayesinde oluyor o, millet sayesinde oluyor.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Milletın oylarıyla seçildi geldi. Demokrasi bu değil mi? Milletın oyuyla gelmek.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Saddam da iktidarda kaldı, Esad da iktidarda kaldı, Mübarek de iktidarda kaldı, Kaddafi de iktidarda kaldı; mesele, demokrasiyle iktidarda kalmaktır. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Demokrasiyle geldi zaten.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Milletın oylarıyla geldi.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, bu, millete hakarettir. Türkiye'de demokratik seçimler dünyanın en büyük katılımıyla, yüzde 85'le oluyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hitler de öyle aldı, Hitler!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Başka ülkeler ile Türkiye Cumhuriyeti nasıl benzetilebilir?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hitler, Hitler; Hitler de öyle aldı.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Rusya'da yüzde 95, Mısır'da yüzde 95, Suriye'de yüzde 98.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Emine Nur Günay.

Buyurun Sayın Günay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE NUR GÜNAY (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

On bir gündür 2023 merkezî yönetim bütçesi görüşmelerine devam ediyoruz ancak bu bütçenin ne bütçesi olduğuna dair çok farklı görüşler var. Değerli milletvekilleri, gelin birlikte bir de jeopolitik ve jeostratejik açıdan bu bütçenin ne bütçesi olduğunu değerlendirelim. Yüzyıllarca farklı medeniyetlerin beşiği olan Türkiye, coğrafi olarak bir köprü, ekonomik açıdan bir geçiş, stratejik ve jeopolitik açıdan bir kanat, Doğu ve Batı kültürünü sentezleyen bir ülke, Türk dünyasının da merkezi konumundadır. Jeopolitik ve jeostratejik konumu nedeniyle her zaman küresel güçlerin hedef ve ilgi odağında olan Türkiye, sürekli küresel ve bölgesel tehditlere maruz kalırken günümüz jeopolitik şartlarının verdiği imkânlarla da politik seçeneği en fazla olan ülkeler arasına girmiştir. Bölgemizi şekillendiren ve şekillendirmeye çalışan, sürekli tehdit oluşturan güçler, sinsice yürütülen dostluktan politik ve ekonomik baskıya, sıcak savaşa ve günümüzde “vekâlet savaşları” dediğimiz, ülkeleri içeriden çökertmeyi hedefleyen, anarşi ve terörü açıkça destekleyen bir yönetime kadar her şeyi denemektedirler. Bütün bu jeopolitik güç savaşının hedef ve ilgi sahasında kalan Türkiye, toprak bütünlüğünü korumak, toprakları üzerinde yaşamak ve güçlü olmak zorundadır. İşte bu bütçe güçlü Türkiye’nin bütçesidir.(AK PARTİ sıralarından alkışlar) Toplumsal barışı ve dayanışmayı kökünden zedeleyen terör sorunu çözülemediği sürece arzulanın kalkınma düzeyine erişmek mümkün değildir. Türkiye, kırk yıldır insan gücünün ve ekonomik kaynaklarının tüketilmesine yol açan gereksiz bir iç mücadeleyle uğraştırılmıştır. İşte bu bütçe terörü bitirme bütçesidir.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemiz her geçen gün gelişmekte olan ekonomik ve teknolojik gücüyle bulunduğu coğrafi bölgede dünya güç merkezleri arasındaki dengeyi etkileyecek, bölgede mevcut politik, askerî ve ekonomik dengeyi bulunduğu tarafın lehine çevirebilecek millî güce ve coğrafi konuma sahip bir bölgesel güç ve küresel aktördür. Bu bağlamda, Türkiye, küreselleşme sürecinde yazılmış bir senaryodaki rolü oynamak zorunda kalan ülke olmaktan çıkmış, bizzat oyun kurucu ve senaryo yazar bir ülke olmuştur. İşte bu bütçe yerli savunma sanayisinde Akıncı İHA, Bayraktar TB3 SİHA, Muharip İnsansız Uçak Sistemi MİUS, ALPİN insansız helikopter, ATAK-2 helikopter, Bayraktar DİHA, STM 500 küçük tonajlı denizaltı, açık deniz karakol gemisi MİLGEM, silahlı insansız deniz aracı SİDA, savaş gemisi TCG Anadolu ve son dönemlerde TAYFUN füzesi ve KIZILELMA’yla atak yapmış, dünyaya örnek olmuş bir ülkenin bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir yandan savunma sanayisinde atılım yaparken diğer yandan da girişimci ve insani dış politikayla diplomaside oyun kurucu bir ülke olmuştur. Orta Doğu, Afrika, Balkanlar, Kafkasya, Doğu Akdeniz, Libya, Doğu Avrupa derken Ukrayna ve Rusya savaşında ara bulucu rolüyle barış için mücadele eden, Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle tahıl koridorunu tüm dünyaya açarak gıda krizinde kilit rol oynayan, enerji krizinde son döneme damga vuran, diploması atağı içinde olan bir Türkiye. İşte, bu bütçe bölgesel ve küresel diplomaside lider bir ülkenin bütçesidir.

Türkiye, toplumsal dayanışmayı sağlayıp jeopolitik, jeokültürel ve jeoekonomik özelliklerini sinerji oluşturacak bir şekilde kullanarak merkez ülke konumunu güçlendiriyor ve bölgesinde cazibe merkezi olarak tüm dünyaya kapılarını açıyor. Türkiye’nin bekası, millî birlik ve bütünlüğü için gereken onurlu ve dik duruş gereken her durum ve şartta gösterilmeli; millî menfaatlerimize zarar veren her şeye tereddütsüz tavır alınmalıdır. Einstein’a göre ön yargıları atom bombaları bile parçalayamaz. Evet, ön yargısız ve millî duruş gösteren herkes görüyor ki bu bütçe Türkiye Yüzyılı’na merhaba bütçesidir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına ilk söz, Bolu Milletvekili Sayın Arzu Aydın’a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Ben de kadın arkadaşlar niye öyle geldi diye düşünüyordum.

ARZU AYDIN (Bolu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri, sizlerin şahsında aziz milletimizi Köroğlu’nun torunları, değerli Bolulu hemşehrilerimin vekâletleriyle saygı ve hürmetle selamlarım.

27'nci Dönemin son bütçesinde iktidarımızın 21'inci bütçesini hazırlayarak tarihe bir kez daha damgasını vuran partimize duyulan güven nedeniyle milletimize şükranlarımızı sunarken, Cumhurbaşkanımızın ifadeleriyle “Bu bir başlangıçtır, Fatıha’dır.” diyor, Türkiye Yüzyılı’na bismillah diyerek sözlerimize başlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Vekil olduğumuz günden itibaren dâhil olduğumuz tüm bütçelerde olduğu gibi, muhalefet hiç değişmeyen tarzıyla, boş laflarla siyaset yapmaya çalışmakta, en çok kim hakaret eder, en vicdansız eleştiriyi kim yapar yarışı içinde çözümsüzlük ateşine odun taşımaktadır. Bir çiçek gördüğünde bahar geldiğini zannedenler siyasi söylemlerde taşkınlık yapmayı bol alkış vesilesi olarak görmekte ve siyaseti bundan ibaret sanmaktadırlar. Hatta 6 asil 1 gizli üyeyle kurdukları masada dün “Ahde vefayı her şeyin üstünde tutarız.” derken bugün ihanetin kitabını yazanlar, Türk milliyetçiliğinden dem vurup kurucu üyelerinin ve milletvekillerinin partilerini anlatırken “Partide milliyetçilikten eser kalmadı, FETÖ’cü zihniyet hâkim oldu.” derken HDP’yle kol kola gezip oyları aldıktan sonra “Aslında biz ittifak hâlinde değiliz.” diyerek kaç yüzlü siyasetin örneğini veren, Sulh Konseyinin deklarecisinin güya efelenen siyasetinin yol haritasını gözler önüne serenler, mensubu olduğu partide Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı yapıp bugün ekonomiyi eleştirenler, gül gibi görünüp zehirli oklarını söze dökenler, vefanın kitabını yazan Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a muhalefet edebileceklerini sanıyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hele bir de 6’lı masanın başaktörü şu an “Sen de mi Brütüs!” modunda. Siz varsınız ki siz 15 Temmuzda size açılan yollardan gayet rahat geçerek bir eve gidecek, kahve içerek insanların şahadetini seyretmeyi içinize sindirebildiğiniz için fincana bulaşmış ihanetin, telve rengi vicdan kararmışlığının rahatlığıyla “Bu Meclis Gazi Meclis değildir.” diyecek, yetmeyecek “Tüm KHK’lileri göreve iade edeceğiz.” derken yediğiniz hamburgerin bedelini ödeyeceğinizi ima edeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Canın çok mu hamburger istedi?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – En azından sizin gibi haram yemiyor, haram! Hırsızlık yapmıyor, haram yemiyor, haram!

ARZU AYDIN (Devamla) – Hâkimler ve Savcılar Kuruluna “Alçak!”...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Haram yemiyor, kul hakkı yemiyor, hamburger yiyor. Haram yiyeceklerden bahset!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Devleti soymuyor, devleti!

ARZU AYDIN (Devamla) – ... iktidara oy veren öğretmene “Öğretmen değil.”...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen benim Genel Başkanımı ağzına alamazsın!

ARZU AYDIN (Devamla) – ... çiftçilere “AK PARTİ’ye oy veriyorsanız iki elim yakanızda.” diyecek...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Devleti soymuyor, Allah’a şükürler olsun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tek yaptığın şey hakaret etmek! İki saattir hakaret ediyorsun.

ARZU AYDIN (Devamla) – ... muhalefet etmeyen basın kuruluşlarını kapısına kilitte...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, lütfen hatibe temiz bir dil kullanmayı önerin. İki saattir tek bildiği şey hakaret etmek.

ARZU AYDIN (Devamla) – ... SİHA’ları üreten Bayraktar’ı yargılamakla tehdit edecek, “Polisler uyuşturucuyla iltisaklı, taksiciler uyuşturucu satış yerlerinin rehberi.” diyecek kadar haddi aşacak, sırf seçim kazanmak için taban tabana zıt olduklarımızla aynı bacadan geçecek ve sonra kalkıp milletle helalleşeceksiniz öyle mi?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ne oldu, Bolu’yu kaybedince zoruna mı gitti? Ne oldu, Bolu’yu kaybedince zoruna mı gitti?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bolu Belediyesini kaybetmek içine oturmuş anlaşılan! Hâlâ acısı çıkmamış içinden.

ARZU AYDIN (Devamla) – Eğer öyleyse siz ne bu necip milleti ne siyaseti ne de helalleşmenin altında yatan o derin manayı anlamamışsınız demektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bolu’yu kaybettin ya, zoruna gitti değil mi?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bolu Belediyesi içine oturmuş, hâlâ acısı çıkmamış!

ARZU AYDIN (Devamla) – Aziz milletim, ne yazık ki daha da vahimi -kendi ifadelerine göre söylüyorum- 6’lı masanın aday belirleme yöntemidir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bolu’yu kaybetmek içine oturmuş!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ne oldu, çorbalar gidince zoruna mı gitti?

ARZU AYDIN (Devamla) – Buna göre, 6’lı masadan beyaz bir duman tütecek, o duman tüttüğünde ise aday belli olacaktır.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bolu’yu kaybettin, çorbalar gitti değil mi?

ARZU AYDIN (Devamla) – Siz hiç böyle bir usul duydunuz mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Aynı tarzda konuşmayı sürdürürseniz kesmek zorunda kalabilirim.

Buyurun.

ARZU AYDIN (Devamla) – Çünkü beyaz duman Vatikan’da Papa’yı seçmek için kullanılan yöntemdir. Bu yöntemin söylenmesi dahi Sam Amca’ya “Merak etmeyin, sizin söylediğinizi seçeceğiz.” demenin “subliminal” falan değil, aleni ifadesidir.

Velhasılıkelam...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Velhasılıkelam, Bolu’da Belediye arabasına binemiyorsunuz.

ARZU AYDIN (Devamla) - ...üstat Necip Fazıl bir şiir yarışmasına katılmış ama sonucu öğrenmemiştir. Sonucun belli olduğu kendisine söylendiğinde tereddütsüz “2’nci kim oldu?” diye sormuştur çünkü 1’inci Necip Fazıl’dır. Dememiz o ki Sayın Bahçeli’nin ifadesiyle “Adayımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’dır.” (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Gayret bizden, takdir Türk milletinden, tevfik ise Cenab-ı Allah’ındır ve biz bu aşkla vakti geldiğinde “2’nci kim?” diye soracağız inşallah. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Recep Tayyip Erdoğan olacak 2’nci.

ARZU AYDIN (Devamla) - Gazi Meclisi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yani Allah’tan Grup Başkan Vekilleri içeride değildi, yoksa bu müzakere herhâlde sabaha kadar sürerdi bu konuşmadan sonra diyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.35

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39’uncu Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5’inci madde üzerinde başka konuşmacı bulunmamaktadır.

Soru-cevap talebi de yoktur.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 6’ncı madde üzerinde konuşmacı yoktur.

Soru-cevap işlemi yoktur.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6’ncı madde kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 7’nci madde üzerinde konuşma talebi yoktur.

7’nci madde üzerinde soru-cevap talebi de yoktur.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Bakan...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ’nin, bütçenin hayırlı olmasına, getirilmiş olan her türlü öneriyle ilgili açıklamalarını yapacaklarına ve milletvekilliğinin zahmetli ve onurlu bir meslek olduğuna ilişkin açıklaması

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; gecenin bu saatinde hepinize geçmiş olsun diyorum. İnşallah, hayırlı bir bütçe olacak. Özellikle, kendi Bakanlığımız adına ve şahsım adına, göstermiş olduğunuz ilgi, alaka, destek, öneri ve teşviklerinizden dolayı teşekkür ediyorum.

Elbette, şu anda oluşmuş uzlaşma havası içerisinde bize gelen eleştirilerle ilgili bir cevap vermeyeceğim çünkü herkes evine gitmek üzere hazırlık yaptı. Özellikle, TÜİK, varlık barışı, Türkiye ekonomisi modeli, kur korumalı mevduat, net hata ve noksan, bütçemiz, 2022 verileri, 2023 beklentileri ve buna ilişkin olarak dile getirilmiş olan her türlü önerilerinize ilişkin olarak gerek yazılı olarak gerekse de medya ve sosyal medya üzerinden açıklamalarımızı yaparız.

Buradaki bütün milletvekillerimizden istirhamımız, ricamız... Elbette ki herkes kendi zaviyesinden rakamları okudu; önemli olan ülkemiz 2023 yılında yeni bir yüzyıla girerken, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında ülkemizin gelmiş olduğu nokta ve 21'inci yüzyılın Türkiye Yüzyılı olması dolayısıyla da Türkiye'nin yüzyılı olması demek, hemen, buradan itibaren; İYİ Partiden MHP'ye, MHP'den HDP'ye, CHP'ye ve AK PARTİ'ye aynı gururu mutlaka verecektir çünkü ne kadar iyiyecek, ne kadar güçlüyecek, bu ülke ne kadar sözü dinlenebilir bir ülkeyse bu, hepimizin ortak paydası, ortak gururu anlamında olacaktır. Bu anlamda, vermiş olduğunuz her türlü ödevi biz hazırlık yapmak üzere not olarak aldık ve bu konuda hiçbir çekincemiz olmadan hızlı bir şekilde önerilerinizle ilgili de gerekli adımlarımızı atmış olacağız.

Hayırlı uğurlu bir yıl olsun. Bütçemizin konuşmasında milletvekillerimizin bir kısmının gelmeyeceğini söylemem bir gerçeklikti çünkü ben de burada milletvekilliği yaptım. Milletvekillerimizin bir kısmı elbette ki önümüzdeki süreçte hayatın doğal akışı içerisinde olmayacak ama baki kalan hoş bir seda. Mutlak surette buradaki koltuklar, mikrofonlar, buradaki kulisler, mescidinden lokantasına kadar burada gelip geçen insanları yâd edecektir. Çok emek sarf ediyoruz, milletvekilliğinin -tekraren söylüyorum- ne kadar zor, zahmetli bir meslek olduğunu, ne kadar onurlu bir meslek olduğunu bilenlerdenim. Sizlere nasip olduğu gibi bizlere de nasip oldu. İnşallah, buraya gelecek olan milletvekillerimiz de milletvekilliğinin o kutsal ve ulvi görevini en iyi şekilde yürüteceklerdir.

Şahsım adına kimsenin gönlünü kırdığımı düşünmüyorum ama gönlünü kırdıysak, bir buğzunuz olduysa affola.

Allah hepinizin yolunu açık eylesin. Rabb'im sizleri çocuklarınıza, ailenize, memleketinize bağışlasın diye dua ederek teşekkür ediyorum.

Sağ olun, var olun Sayın Başkanım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan, tam veda bütçesine uygun bir konuşma oldu.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, böylece 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddeleri kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylama yarınki birleşimin son konuşmalardan sonra yapılacaktır.

Programa göre bütçenin tümü üzerindeki son konuşmaları ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi'nin açık oylamalarını yapmak için 16 Aralık 2022 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.48

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında intihar eden Bakanlık personeline ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74491)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya Yanık tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince, yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özcan PURÇU
İzmir Milletvekili

Artan yoksulluk, geçim sıkıntısı toplumun geniş bir kesiminde gelecek belirsizliği ve bunun yarattığı umutsuzluk intihar olaylarını artırırken hükümetin çözümü intihar vakarlarına ilişkin verileri gizlemekte bulmaktadır.

TÜİK son 2 yıldır intihar vakalarını yanıtlamazken bakanlıklar konuyla ilgili soru önergeleri ya açıklamamakta ya da geçiştirmektedir.

Uzun mesai saatleri, katlanılması imkânsız çalışma koşulları, düşük ücretler, ekonomik sıkıntılar, mobbing gibi etkenler kamu çalışanları arasında intihar olaylarını artırırken, sorunun çözümü yönünde bir adım atılmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2020, 2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız personeli arasında yaşanan intihar vaka sayısı nedir?
- 2- 2020, 2021 ve 2022 yıllarında Balalığınızda çalışmaktayken intihar nedeniyle hayatını kaybeden personellerin cinsiyet, yaş grubu ve unvanlarına göre dağılımı nedir?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 979
Konu : Soru Önergesi (7/74491)

14.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.11.2022 tarihli ve 1118270 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Özcan PURÇU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/74491 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

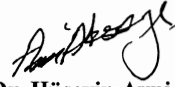
İzmir Milletvekili Sayın **Özcan PURÇU**'ya Ait 7/74491 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız kayıtlarına göre 2020, 2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığımız çalışanlarından intihar eden personel bulunmamaktadır.

2.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, sosyolog istihdamına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/74493)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim. 21.11.2022

Uzm. Dr. Hüseyin Avni AKSOY

Karabük Milletvekili

Sosyal hizmet, sosyal değişimi ve gelişimi destekleyen, sosyal adaleti geliştirmek ve insan haklarını korumak yoluyla bireylerin, grupların ve toplumun iyilik halini ver refahını geliştirmeye katkı sunan mesleki ve akademik bir disiplindir.

Sosyal hizmet uzmanı, mesleğinde lisans eğitiminin önemli bir kısmını uygulamalı olarak gerçekleştirmektedir.

Ayrıca, buna paralel olarak sosyoloji mezunu sosyologlar da Sosyal Hizmet sınıfının diğer bir parçasıdır.

Bu durumda;

- 1- Türkiye genelinde Bakanlığınız bünyesinde istihdam edilen Sosyal Hizmet Uzmanı sayısı kaçtır?
- 2- Aile Sosyal Destek Projesi çalışmaları kapsamında görevlendirilmiş Sosyal Hizmet Uzmanı sayısı kaçtır?
- 3- Sosyal Hizmet Uzmanlarının istihdamını arttırmak için çalışmalarınız var mıdır?
- 4- Türkiye genelinde Bakanlığınız bünyesinde istihdam edilen Sosyolog sayısı kaçtır?
- 5- Sosyolog istihdamını arttırmak için çalışmalarınız var mıdır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 980
Konu : Soru Önergesi (7/74493)

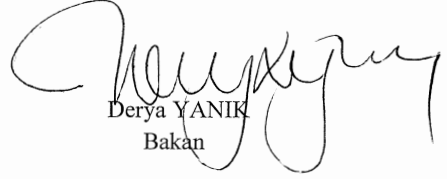
14.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.11.2022 tarihli ve 1118270 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Karabük Milletvekili Sayın Dr. Hüseyin Avni AKSOY tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/74493 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Karabük Milletvekili Sayın **Dr. Hüseyin Avni AKSOY**'a Ait 7/74493 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız bünyesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (DMK) 4/A kapsamında 1.884, 4/B sözleşmeli kapsamında 1.109, ASDEP (Aile ve Sosyal Destek Personeli) kapsamında 1.379 olmak üzere toplamda 4.372 Sosyal Çalışmacı görev yapmaktadır. Aynı şekilde 657 sayılı Kanun kapsamında 865, ASDEP kapsamında 1.605 olmak üzere toplamda 2.470 Sosyolog görev yapmaktadır.

Sosyal Çalışmacı ya da Sosyolog olarak görev yapan personel, Bakanlığımızın ana hizmetlerini yürüten meslek gurubu içerisinde yer almakta olup Sosyal Çalışmacı sayısı 2021 yılına oranla 2022 yılında %37; Sosyolog sayısı ise 2021 yılına oranla 2022 yılında %9 artmıştır.

Kadro imkânları ve ihtiyaçlar doğrultusunda personel alımları devam edecektir.

3.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, bir üniversite hastanesinin ilaç deposuyla ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74725)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Kani BEKO

İzmir Milletvekili

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi (KSÜ) Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi'nde basına yansıdığı şekliyle; kayıp ilaçlar olduğu, bu ilaçlardan bir kısmının narkotik ilaçlar olduğu, yetkili kişilerin olması gereken zaman dilimlerinde görev yerlerinde bulunmadıkları, süresi dolmuş ilaçların iade edilmediği, imha işlemlerinin doğru yapılmadığı ve konuya ilişkin ihbarların, şikayetlerin üstünün kapatılmaya çalışıldığı vurgulanmaktadır. Bu iddialar, ülkede yaşanan son gelişmeler ışığında değerlendirildiğinde oldukça önemli iddialardır, bu kapsamda;

1- Kurumlarda ilaç ihalesi tahmini tüketime göre planlanarak yapılmaktadır. Bu çerçevede ilgili kurumda ihaleyi yapan komisyon kimlerden oluşmuştur? Komisyonunda görev alan kişiler neye göre tespit edilmiştir ve bu görev için uygun kişiler midir? İhale hangi taleplere göre yapılmıştır? Birimlerin tahmini tüketim miktarları ile ihale rakamları birbirleri ile uyumlu mudur?

2- Bu kadar fazla ilaç alım kararı doğru mudur, karar nasıl alınmıştır?

3- Hastanenin kabul komisyonu tutanaklarını kimler imzalamıştır? Depo sorumluları ve kabul komisyonu üyeleri soruşturulmuş mudur?

4- İlgili komisyon hakkında yasal işlem yapılmış mıdır?

5- Eczacılık biriminin ilaç tüketimi ile ilgili genel ve olması gereken kuralları nedir? İlgili kurumun bilgi işlem sistemi düzgün çalışmakta mıdır?

6- Narkotik ilaçlar eczaneden tüketilecek birime gönderilirken birim sorumlusunun talep yazısı gerekir ve karar imza altına alınır. Bu şartlar yerine getirilmiş midir?

7- Narkotik ilaçlar; birimlerde (ameliyathane, servis vb.) kilitli dolaplarda saklanmalıdır. Yapılan denetimlerde bu konuda hangi verilere ulaşılmıştır?

8- Kilitli dolaptan kullanım için çıkarılanlar narkotik defterine kaydedilmelidir. Kullanılan her hastanın adı soyadı, TC. ve ya protokol nosu kaydedilmelidir. Bu defterler incelenmiş midir? Bir ampül flakonu bile kullanılmadan önce kazara kırılırsa en az iki imza ile tutanak tutulmalıdır. Bu tutanaklar incelenmiş midir?

9- İlaçların etiketinin değiştirilip kullanımı yapandan, eczaneden, tüketene kadar herkesi zan altında bırakır. Bu konuda hakkında soruşturma başlatılan kişi var mıdır?

10- Narkotik ilaçlar kırmızı reçete ile satılır. Reçetesiz eczanelerden alınmaz. Eczanelerde de kilitli dolaplarda saklanır, raflarda dahi bulundurulamaz. Diazem, Contramal, Midazolam, Talinat, Fentanil, Tradolox, Aldolan gibi narkotik ilaçların farklı mg içeren ampulleri ve flakonları vardır. Bunların tek tek kaydedilmesi gerekir. Bu kayıtlara ulaşılmış mıdır?

11- Süresi içinde kullanılmayan ilaçların imha edilmesi gereklidir. Bu iddialar kapsamında ilgili kurumda ve ülke genelinde imha komisyonları ve raporları kontrol edilmekte midir?

12- Fazla alımın nedenleri incelenmiş midir? Bu konuda alım ve kabul komisyonları, depo görevlileri, başhekimlikte alım komisyonu, eczacılık müdürlüğü, ilaçların kullanıldığı ameliyathane, servis sorumlularının ifadelerine başvurulmuş mudur? Bu kapsamda hakkında soruşturma açılan kişi var mıdır?

13- Adı geçen kurum haricinde ülke genelinde bu konu ile ilgili soruşturulmakta olan hastane var mıdır? Varsa sonuç ne olmuştur?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-124420

15/12/2022

Konu : Soru Önergeleri-564

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1124198 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İzmir Milletvekili Sayın Kani BEKO tarafından verilen 7/74725 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 seçimlerinde oy kullanacak sonradan Türk vatandaşlığı kazanan kişi sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74727)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 23.11.2022

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1- Ülkemizde 2023 yılında yapılacak genel seçimde oy kullanma hakkı olan; ülkemizde ikamet eden, çifte vatandaşlık hakkı elde eden ve T.C. vatandaşlığına geçmiş olan kişi sayısı kaçtır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-124421

15/12/2022

Konu : Soru Önergeleri-564

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1124198 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/74727 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

5.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, YÖK 100/2000 Projesi kapsamında eğitimine devam eden öğrenci sayısına ve ödenen burs miktarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74732)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 25.11.2022

Abdulkadir KARADUMAN

Konya Milletvekili

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2016 yılında “Türkiye'nin Prestij Projesi” olarak duyurulan YÖK 100/2000 Projesi, ülkemizin ihtiyacı olan öncelikli 100 tematik alanda 2000 öğrenci ile başlatılmıştır. Bu proje sadece bir burs projesi olmayıp, gelecekte ülkemizi gerek bilim gerekse de sanayi alanında söz sahibi yapmak ve bu anlamda ilerlemeyi gerçekleştirecek bilim insanları yetiştirmek amacıyla kurgulanmıştı. Proje kapsamında doktora eğitimine devam eden ve mezun olan araştırmacıların belirlenen öncelikli alanlarda istihdam edileceği açıkça belirtilmiştir. Ancak proje kapsamında mezun olan araştırmacılar istihdam sorunu yaşıyor, sigortasız çalışmak durumunda kalıyor, gelecek kaygısı ve belirsizlikle baş başa bırakılıyorlar.

Bu bağlamda;

1. YÖK 100/2000 Projesi kapsamında eğitime devam eden öğrenci sayısı toplamda kaçtır? Proje kapsamında mezun olduktan sonra istihdam edilen araştırmacı sayısı toplamda kaçtır?
2. Proje kapsamında öğrencilere verilen burs miktarının asgari ücretin üzerinde olacağı belirtilmiş olmasına rağmen 2021 yılından sonra burs miktarı neden asgari ücretin altında kalmıştır?
3. Proje kapsamında öğrencilere ödenen burs miktarının asgari ücretin üzerinde tutulmasına yönelik bir çalışmanız olacak mıdır?
4. Üniversitelerde ve Kamu Kurum ve Kuruluşlarında proje kapsamında mezun olan araştırmacıların istihdam edilmesi için kontenjan ayrılmasına yönelik bir çalışmanız olacak mıdır?
5. Proje başlangıcı ve halihazırda gelinen aşamasında içerik ve işleyiş açısından farklılıklar olmasının sebepleri nelerdir? Proje neden belirtilen amaç ve kapsamda yürütülememiştir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-124422

15/12/2022

Konu : Soru Önergeleri-564

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1124198 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Konya Milletvekili Sayın Abdulkadir KARADUMAN tarafından verilen 7/74732 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

6.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,

Van ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Şırnak ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Siirt ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Rize ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Muş ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Mardin ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Kilis ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Kars ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Karabük ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Isparta ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
İğdır ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Hakkâri ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Gümüşhane ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Erzurum ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Erzincan ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Düzce ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Diyarbakır ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Çankırı ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bitlis ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bingöl ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bolu ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Bayburt ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Batman ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Ardahan ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Aksaray ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Ağrı ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
İzmir ilinde son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,
Türkiye'de son beş yılda meydana gelen doğal afetlere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74872), (7/74873), (7/74874), (7/74875), (7/74876), (7/74877), (7/74878), (7/74879), (7/74880), (7/74881), (7/74882), (7/74883), (7/74884), (7/74885), (7/74886), (7/74887), (7/74888), (7/74889), (7/74890), (7/74891), (7/74892), (7/74893), (7/74894), (7/74895), (7/74896), (7/74897), (7/74898), (7/74899), (7/74900)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Yalova'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Yalova'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Yalova'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Yalova'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Yalova için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Van'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Van'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Van'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Van'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Van için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

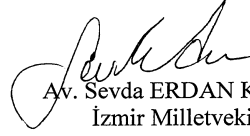
Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Şırnak'ta son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Şırnak'ta son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Şırnak'ta son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Şırnak'ta okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Şırnak için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Siirt'te son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Siirt'te son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Siirt'te son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Siirt'te okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyorsa ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Siirt için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Rize'de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Rize'de son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Rize'de son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Rize'de okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Rize için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İcütüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanu Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değışiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiğı uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Muş'ta son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Muş'ta son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Muş'ta son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Muş'ta okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Muş için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Mardin'de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Mardin'de son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Mardin'de son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Mardin'de okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Mardin için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Kilis'te son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Kilis'te son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Kilis'te son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Kilis'te okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Kilis için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Kars'ta son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Kars'ta son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Kars'ta son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Kars'ta okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Kars için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Karabük'te son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Karabük'te son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Karabük'te son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Karabük'te okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Karabük için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Isparta'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Isparta'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Isparta'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Isparta'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Isparta için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Iğdır'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Iğdır'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Iğdır'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Iğdır'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Iğdır için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Hakkari'de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Hakkari'de son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Hakkari'de son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Hakkari'de okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Hakkari için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Gümüşhane'de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Gümüşhane'de son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Gümüşhane'de son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Gümüşhane'de okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Gümüşhane için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Erzurum'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Erzurum'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Erzurum'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Erzurum'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Erzurum için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Erzincan'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Erzincan'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Erzincan'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Erzincan'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Erzincan için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Düzce'de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Düzce'de son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Düzce'de son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Düzce'de okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Düzce için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Diyarbakır'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Diyarbakır'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Diyarbakır'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Diyarbakır'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Diyarbakır için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

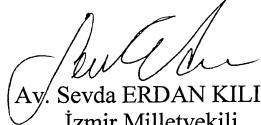
Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Çankırı'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Çankırı'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Çankırı'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Çankırı'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Çankırı için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Bitlis'te son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Bitlis'te son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Bitlis'te son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Bitlis'te okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Bitlis için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye’de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

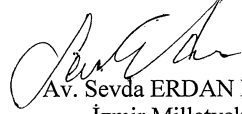
Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021’de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Bingöl’de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Bingöl’de son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Bingöl’de son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Bingöl’de okullar, kamu kurumları ve STK’larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Bingöl için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevdan ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Bolu'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Bolu'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Bolu'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Bolu'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Bolu için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Bayburt'ta son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Bayburt'ta son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Bayburt'ta son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Bayburt'ta okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Bayburt için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Batman'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Batman'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Batman'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Batman'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Batman için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye’de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021’de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Ardahan’da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Ardahan’da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Ardahan’da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Ardahan’da okullar, kamu kurumları ve STK’larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Ardahan için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Aksaray'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Aksaray'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Aksaray'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Aksaray'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Aksaray için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Ağrı'da son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Ağrı'da son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Ağrı'da son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- Ağrı'da okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Ağrı için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

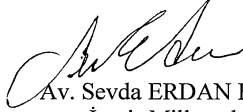
Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- İzmir'de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- İzmir'de son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- İzmir'de son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- İzmir'de okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda İzmir için Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi doğal afetlerin sayısı son yıllarda giderek artmıştır. İklim değişiklikleri sonucu meydana gelen bu afetlerin sayısının önümüzdeki aylar ve yıllarda daha da artacağı ve bu nedenle konuyla ilgili acil eylem planının hemen hayata geçirilmesi gerektiği uzmanlar tarafından dile getirilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesinde Kastamonu, Sinop ve Bartın illerinde 11 Ağustos 2021'de etkili olan aşırı yağış sonucu meydana gelen sel, su baskını ve heyelanlarda 82 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 228 vatandaşımız yaralanmış, 16 kişi için de kayıp başvurusu yapılmıştır. Kastamonu, Sinop ve Bartın afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye'de son 5 yılda sel, su taşkını, heyelan, fırtına, hortum, çığ ve deprem gibi kaç doğal afet meydana gelmiştir?
- 2- Bu afetlerde kaç kişi hayatını kaybetmiş, kaç kişi yaralanmıştır?
- 3- Son 5 yılda meydana gelen en büyük doğal afet hangisidir? Bu afette kaç kişi hayatını kaybetmiştir?
- 4- Doğal afetleri önlemek için bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır ve bundan sonra hangi tedbirlerin alınması düşünülmektedir?
- 5- Bu afetlerde ülke olarak yaşanan maddi kayıp ne kadar olmuştur?
- 6- Son 5 yılda meydana gelen afetlerde zarar gören vatandaşlara ne kadarlık yardım yapılmıştır?
- 7- İllerde okullar, kamu kurumları ve STK'larda afetlerle mücadele konusunda eğitimler verilmekte midir? Veriliyor ise nasıl eğitim programları düzenlenmektedir?
- 8- Afetlerle mücadele konusunda Acil Eylem Planı hayata geçirilecek midir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-124594

Konu : Soru Önergeleri-565

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1124208 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İzmir Milletvekili Sayın Sevda ERDAN KILIÇ tarafından verilen 7/74872, 7/74873, 7/74874, 7/74875, 7/74876, 7/74877, 7/74878, 7/74879, 7/74880, 7/74881, 7/74882, 7/74883, 7/74884, 7/74885, 7/74886, 7/74887, 7/74888, 7/74889, 7/74890, 7/74891, 7/74892, 7/74893, 7/74894, 7/74895, 7/74896, 7/74897, 7/74898, 7/74899 ve 7/74900 esas numaralı yazılı soru önergelerinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

7.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Van ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Şırnak ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Siirt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Rize ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Muş ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Mardin ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Kilis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Kars ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Karabük ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Isparta ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Iğdır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Hakkâri ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Gümüşhane ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Erzurum ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Erzincan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Düzce ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Diyarbakır ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Çankırı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bitlis ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bingöl ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bolu ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Bayburt ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Batman ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Ardahan ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Aksaray ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Ağrı ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
İzmir ilinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,
Türkiye genelinde okul yapılması için ayrılan kaynağa,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74901), (7/74902), (7/74903), (7/74904), (7/74905), (7/74906), (7/74907), (7/74908), (7/74909), (7/74910), (7/74911), (7/74912), (7/74913), (7/74914), (7/74915), (7/74916), (7/74917), (7/74918), (7/74919), (7/74920), (7/74921), (7/74922), (7/74923), (7/74924), (7/74925), (7/74926), (7/74927), (7/74928), (7/74929)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Yalova'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Yalova'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Yalova'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Van'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Van'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerdeki?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Van'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Şırnak'ta, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Şırnak'ta okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Şırnak'ta kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Seveda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Siirt'te, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Siirt'te okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Siirt'te kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Rize'de, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Rize'de okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerdeki?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Rize'de kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Muş'ta, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Muş'ta okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Muş'ta kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Mardin'de, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Mardin'de okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Mardin'de kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Seveda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Kilis'te, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Kilis'te okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Kilis'te kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Kars'ta, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Kars'ta okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Kars'ta kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Karabük'te, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Karabük'te okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Karabük'te kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Isparta'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Isparta'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Isparta'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Iğdır'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Iğdır'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Iğdır'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Hakkari'de, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Hakkari'de okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Hakkari'de kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürüebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Gümüşhane'de, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Gümüşhane'de okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürüebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Gümüşhane'de kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Erzurum'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Erzurum'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Erzurum'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Şevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Erzincan'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Erzincan'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Erzincan'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Düzce'de, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Düzce'de okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Düzce'de kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Diyarbakır'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Diyarbakır'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Diyarbakır'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Çankırı'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Çankırı'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Çankırı'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Bitlis'te, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Bitlis'te okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Bitlis'te kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadro, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Bingöl'de, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Bingöl'de okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Bingöl'de kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürüebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

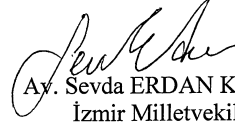
Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Bolu'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Bolu'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürüebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Bolu'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Bayburt'ta, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Bayburt'ta okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Bayburt'ta kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Seveda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Batman'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Batman'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerdeki?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Batman'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

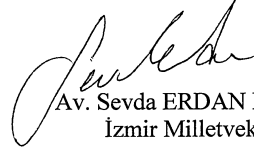
Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Ardahan'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Ardahan'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Ardahan'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanını Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

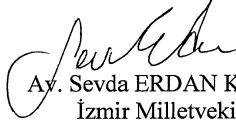
Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Aksaray'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Aksaray'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Aksaray'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ay. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında Ağrı'da, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, Ağrı'da okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla Ağrı'da kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında İzmir'de, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, İzmir'de okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde dir?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla İzmir'de kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. Maddesi; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez." hükmünü içermektedir. Bu çerçevede bütün vatandaşların eğitim-öğretim hakkından faydalanmasını sağlamak devletin birinci öncelikleri arasındadır.

Türkiye'de devlet okullarının, özellikle kırsal kesim ve köylerdeki okulların sayısı, niteliği, sınıf mevcudiyeti, görev yapan öğretmen sayısı, öğretmenlerin kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olup olmadığı gibi sorunlar eğitim sektörünün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır. Bakanlığın bu sorunları gidermede yetersiz kaldığı, bu nedenle özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2002-2022 yılları arasında ülke genelinde, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç okul açılmıştır, kaç okul kapatılmıştır? Bu okulların kapatılma gerekçeleri nelerdir?
- 2- Kapatılan okulların kaç tanesi köy okullarıdır? Bu köylerdeki çocukların eğitimlerine devam edilebilmeleri için alınan önlemler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 3- 2024 Merkezi Yönetim Bütçesinde, okul yapımı için ne kadarlık kaynak ayrılması planlanmaktadır ve buna göre kaç okul yapılması düşünülmektedir?
- 4- Yapılması planlanan okulların ne kadarı şehirlerde ne kadarı köylerde?
- 5- Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin öğrenimlerini sürdürdürebilmeleri amacıyla son 10 yılda, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç öğrenciye ne kadar burs vermiştir veya yardım yapmıştır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-124597

Konu : Soru Önergeleri-565

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1124208 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İzmir Milletvekili Sayın Sevda ERDAN KILIÇ tarafından verilen 7/74901, 7/74902, 7/74903, 7/74904, 7/74905, 7/74906, 7/74907, 7/74908, 7/74909, 7/74910, 7/74911, 7/74912, 7/74913, 7/74914, 7/74915, 7/74916, 7/74917, 7/74918, 7/74919, 7/74920, 7/74921, 7/74922, 7/74923, 7/74924, 7/74925, 7/74926, 7/74927, 7/74928 ve 7/74929 esas numaralı yazılı soru önergelerinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

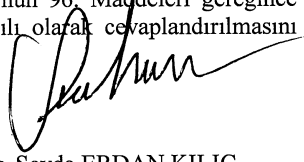
8.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,

Van ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Şırnak ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Siirt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Rize ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Muş ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Mardin ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Kilis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Kars ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Karabük ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Isparta ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
İğdır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Hakkâri ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Gümüşhane ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Erzurum ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Erzincan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Düzce ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Diyarbakır ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Çankırı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bitlis ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bingöl ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bolu ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Bayburt ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Ardahan ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Aksaray ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Ağrı ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
İzmir ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Türkiye genelinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,
Batman ilinde 2020'den bu yana yasaklanan konser ve festivallere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/74930), (7/74931), (7/74932), (7/74933), (7/74934), (7/74935), (7/74936), (7/74937), (7/74938), (7/74939), (7/74940), (7/74941), (7/74942), (7/74943), (7/74944), (7/74945), (7/74946), (7/74947), (7/74948), (7/74949), (7/74950), (7/74951), (7/74952), (7/74953), (7/74954), (7/74955), (7/74956), (7/74957), (7/74958)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

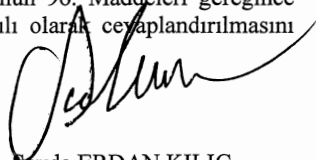
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Yalova'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaç valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

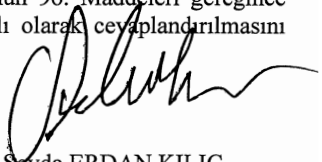
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Van'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaç valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

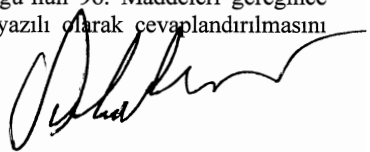
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Şirnak'ta 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

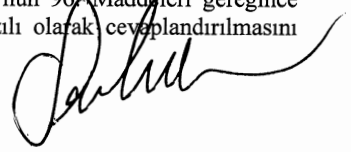
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Siirt'te 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

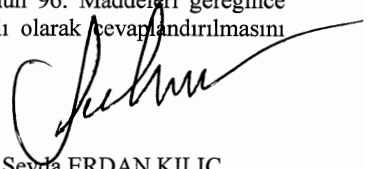
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Rize'de 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

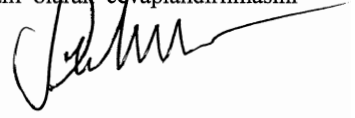
Bu bağlamda;

- 1- Muş'ta 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

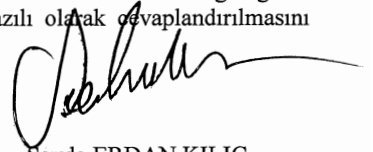
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Mardin'de 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

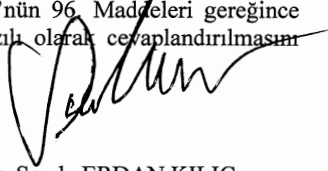
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Kilis'te 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Kars'ta 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Karabük'te 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

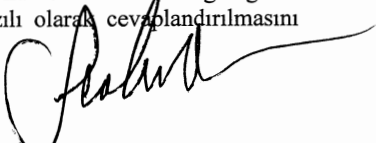
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Isparta'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

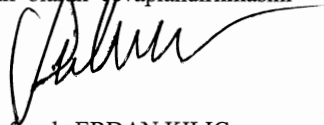
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Iğdır'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Hakkari'de 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

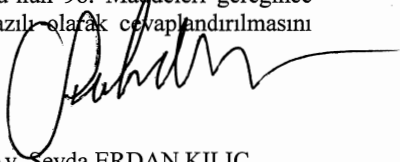
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Gümüşhane'de 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

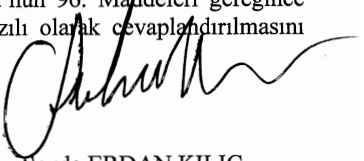
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Erzurum'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Erzincan'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

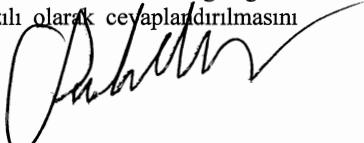
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Düzce'de 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Diyarbakır'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Çankırı'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

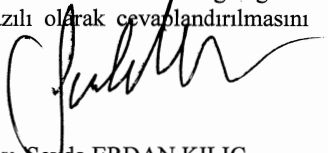
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bitlis'te 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Seyda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bingöl'de 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Seyda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bolu'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

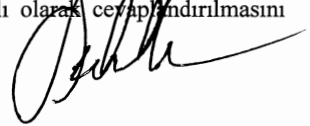
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bayburt'ta 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

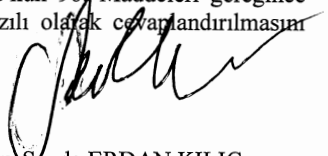
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Ardahan'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

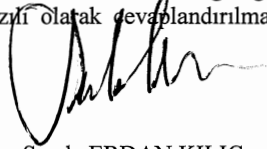
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Aksaray'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaç valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

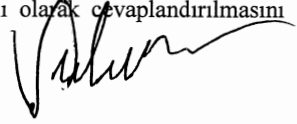
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Ağrı'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaç valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

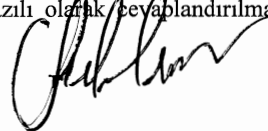
Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İzmir'de 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye genelinde 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Pandemi ile birlikte 2020 yılında başlayan konser ve festival yasakları halen devam etmektedir. Valilikler ve kaymakamlıklar, çeşitli gerekçelerle illerde önceden ilan edilen konser ve festivaller hakkında yasaklama ve iptal kararları vermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Batman'da 2020 yılından bugüne kadar, yıllara göre ayrı ayrı belirtmek kaydıyla kaç konser ve festival yasaklanmış veya iptal edilmiştir?
- 2- Bu konser ve festivallerin iptal edilme gerekçeleri nelerdir?
- 3- Kaçı valilik, kaç kaymakamlıklar tarafından iptal edilmiştir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-124603

Konu : Soru Önergeleri-565

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1124208 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İzmir Milletvekili Sayın Sevda ERDAN KILIÇ tarafından verilen 7/74930, 7/74931, 7/74932, 7/74933, 7/74934, 7/74935, 7/74936, 7/74937, 7/74938, 7/74939, 7/74940, 7/74941, 7/74942, 7/74943, 7/74944, 7/74945, 7/74946, 7/74947, 7/74948, 7/74949, 7/74950, 7/74951, 7/74952, 7/74953, 7/74954,7/74955, 7/74956, 7/74957 ve 7/74958 esas numaralı yazılı soru önergelerinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesine alınan MR cihazının kullanılmadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/75489)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ve talep ederim.

Süleyman BÜLBÜL
Aydın Milletvekili

Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi'nde 10 milyon liraya alınan ancak Temmuz ayında kullanılmaz hale gelen MR (Manyetik Rezonans) cihazının onarılmadığı için MR hizmeti verilemediği kamuoyuna yansımıştır.

Bu bağlamda;

- 1- 10 milyon liraya alınan MR cihazı neden kullanılmaz hale gelmiştir?
- 2- Cihazın onarılmama sebebi nedir?
- 3- MR hizmeti verilmemesi nedeni ile hastaların mağduriyetinin giderilmesi için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 24322010/610
Konu : Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 12.12.2022 tarihli ve 43452547-120.07-1131086 sayılı yazı

Aydın Milletvekili Sayın Süleyman BÜLBÜL tarafından verilen “Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesine alınan MR cihazının kullanılmadığı iddiasına ilişkin” 7/75489 sıra sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar Bakanlığımız görev alanına girmemektedir.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

39'UNCU BİRLEŞİM
15 ARALIK 2022 PERŞEMBE
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5 Aralık 2022 Pazartesi günkü gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 5 Aralık 2022 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 16 Aralık 2022 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarına devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de 70’er dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların 80 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların beşinci turda 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60’ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), yedinci turda 65’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), diğer turlarda ise 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye 60’ar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23.11.2022 tarihli 24’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun 15 Aralık 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinin görüşmelerine 12 nci maddesinden devam edilmesi ve Perşembe günkü Birleşiminde 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanmasının tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.12.2022 tarihli 38’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

*Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
15.12.2022 Perşembe - Saat:14.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

39'UNCU BİRLEŞİM

15 ARALIK 2022 PERŞEMBE

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 362) 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.12.2022) (X)

2.- (S. Sayısı: 363) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.12.2022) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

11'inci Gün

15.12.2022 PERŞEMBE

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

-2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesine kadar (16'ncı madde dâhil) oylanması.

-2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin oylanması.